

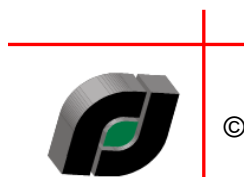
Ungt fólk 2016

Framhaldsskólar

Menntun, menning, tómstundir, íþróttaiðkun, heilsuhegðun og heilsuvísar, líðan, framtíðarsýn og vímuefnanotkun ungmenna í framhaldsskólum á Íslandi.

Samanburður rannsókna 1992, 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016. Staða og þróun meðal 16 til 20 ára framhaldsskólanema yfir tíma.

Unnið fyrir mennta- og menningarmálaráðuneytið

©Rannsóknir & greining 2017

Ungt fólk 2016

Framhaldsskólanemar

Unnið fyrir mennta- og menningarmálaráðuneytið

Rannsóknir & greining 2017©

Hrefna Pálsdóttir, Jón Sigfússon, Álfgeir Logi Kristjánsson, Margrét Lilja Guðmundsdóttir,
Ingibjörg Eva Þórisdóttir og Inga Dóra Sigfúsdóttir

Inngangsorð

Eftirfarandi skýrsla er byggð á gögnum *Ungt fólk* rannsóknarinnar sem safnað var á meðal íslenskra framhaldsskólanema haustið 2016. Í skýrslunni eru bornar saman niðurstöður æskulýðsrannsókna frá 1992, 1997, 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016. *Ungt fólk* rannsóknirnar eru lagðar fyrir á vegum Rannsókna & greiningar. Spurningum rannsókna er beint að ýmsum þáttum í lífi ungmenna í framhaldsskólum sem varða hagi þeirra og líðan, s.s. félags-, tómstunda- og íþróttastarf, tengsl við jafningja, foreldra og uppeldi, heilsu og líðan, námi og skóla, atvinnuþátttöku og fjárhag og vímuefnanotkun.

Rannsóknirnar *Ungt fólk* væri ekki framkvæmanlegar án samstarfs við skólafólk; bæði kennara og nemendur. Framlag skólustjórnenda, kennara og nemenda í grunn- og framhaldsskólum landsins, aðstoð þeirra við fyrirhagnir og sú natni sem þeir gjarna sýna í að koma til okkar athugasemdnunum um hvað betur megi fara, er ómetanlegt. Við viljum þakka þeim sérstaklega góða samvinnu um þetta mikilvæga verkefni.

Skýrslunni er skipt niður á þann veg að í fyrsta hluta er fjallað um íþróttir og hreyfingu, í öðrum hluta er fjallað um félagsstarf og tómstundaiðkun, í þeim þriðja tengsl við foreldra, í þeim fjórða jafningjana, þeim fimmta nám, skóla og námsörðugleika, þeim sjötta stríðni og líðan, þá er fjallað um heilsuhegðun og heilsuvísa í þeim sjöunda og loks vímuefnanotkun í þeim áttunda.

Skólar sem tóku þátt í framhaldsskólarannsókninni haustið 2016

Borgarholtsskóli
Fjölbrautaskólinn við Ármúla
Fjölbrautaskóli Norðurlands vestra
Fjölbrautaskóli Snæfellinga
Fjölbrautaskóli Suðurlands
Fjölbrautaskóli Suðurnesja
Fjölbrautaskóli Vesturlands
Fjölbrautaskólinn í Breiðholti
Fjölbrautaskólinn í Garðabæ
Flensborgarskólinn í Hafnarfirði
Framhaldsskólinn á Húsavík
Framhaldsskólinn á Laugum
Framhaldsskólinn í Austur Skaftafellssýslu
Framhaldsskólinn í Mosfellsbæ
Framhaldsskólinn í Vestmannaeyjum
Iðnskólinn í Hafnarfirði
Kvennaskólinn í Reykjavík
Menntaskóli Borgarfjarðar
Menntaskólinn að Laugarvatni
Menntaskólinn á Akureyri
Menntaskólinn á Egilsstöðum
Menntaskólinn á Ísafirði
Menntaskólinn á Tröllaskaga
Menntaskólinn í Kópavogi
Menntaskólinn í Reykjavík
Menntaskólinn við Hamrahlíð
Menntaskólinn við Sund
Tækniskólinn skóli atvinnulífsins
Verkmenntaskóli Austurlands
Verkmenntaskólinn á Akureyri
Verzlunarskóli Íslands

Efnisyfirlit

Inngangsorð	3
Skólar sem tóku þátt í framhaldsskólarannsókninni haustið 2016	4
Efnisyfirlit	5
Yfirlit yfir myndir	7
Yfirlit yfir töflur	13
Aðferð og gögn	20
Þátttakendur	20
Mælitæki	21
Framkvæmd og úrvinnsla gagna	21
I. hluti	23
Íþróttir og hreyfing	23
Samantekt úr myndum í I.hluta	33
Sögulegt samhengi. Niðurstöður úr „Ungt fólk framhaldsskólar“ 1992 til 2013	35
II. hluti	37
Félagsstarf og tómstundaiðkun	37
Lestur og atvinnuþátttaka	44
Samantekt úr myndum í II. hluta	49
Sögulegt samhengi. Niðurstöður úr „Ungt fólk framhaldsskólar“ 2000 til 2016	51
III.hluti	53
Tengsl við foreldra	53
Samantekt úr myndum í III. hluta	59
Sögulegt samhengi. Niðurstöður úr „Ungt fólk framhaldsskólar“ 2000 til 2016	61
IV. hluti	63
Jafningjar	63
Samantekt úr IV. hluta	68

Sögulegt samhengi. Niðurstöður úr „Ungt fólk framhaldsskólar“ 2000 til 2016	69
V. Hluti _____	70
Nám, skóli og námsörðugleikar _____	70
Samantekt úr myndum í V. hluta _____	86
Sögulegt samhengi. Niðurstöður úr „Ungt fólk framhaldsskólar“ 1992 til 2016 _____	88
VI. Hluti _____	91
Líðan	91
Sögulegt samhengi. Niðurstöður úr „Ungt fólk framhaldsskólar“ 1992 til 2016.	94
VII. Hluti _____	96
Heilsuhegðun og heilsuvísar _____	96
Mataræði _____	101
Samantekt úr VII hluta _____	104
Sögulegt samhengi. Niðurstöður úr „Ungt fólk“ 1992 til 2016 _____	105
VIII. Hluti _____	107
Vímuefnanotkun framhaldsskólanema _____	107
Samantekt úr VIII. Hluta	118
Vísindagreinar	121
Heimildaskrá	130
Töflur	134
Bakgrunnspættir _____	135
Íþróttir og hreyfing _____	141
Tómstundir og frístundaiðja _____	151
Nám og skóli _____	155
Foreldrar og fjölskylda _____	178
Jafningjar og vinir _____	183
Lestur _____	185
Heilsuhegðun og líðan _____	186

Yfirlit yfir myndir

Mynd 1. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þeir segjast stunda íþróttir eða líkamsrækt.	23
Mynd 2. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þær segjast stunda íþróttir eða líkamsrækt.	24
Mynd 3. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þeir segjast stunda íþróttir eða líkamsrækt.	24
Mynd 4. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þeir segjast stunda íþróttir með íþróttafélagi.	26
Mynd 5. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þær segjast stunda íþróttir með íþróttafélagi.	26
Mynd 6. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þeir segjast stunda íþróttir með íþróttafélagi.	27
Mynd 7. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þeir segjast reyna á sig líkamlega þannig að þeir mæðist verulega eða svitni.	28
Mynd 8. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þær segjast reyna á sig líkamlega þannig að þær mæðist verulega eða svitni.	28
Mynd 9. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þeir segjast reyna á sig líkamlega þannig að þeir mæðist verulega eða svitni.	29
Mynd 10. Hvað telurðu þig vera í góðri líkamlegri þjálfun (góðu formi)? Hlutfall stráka, greint eftir aldri árið 2016?.	31
Mynd 11. Hvað telurðu þig vera í góðri líkamlegri þjálfun (góðu formi)? Hlutfall stelpna, greint eftir aldri árin 2013 og 2016.	31
Mynd 12. Hlutfall stráka á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu oft þeir reyna líkamlega þannig á sig að þeir mæðist eða svitni.	35
Mynd 13. Hlutfall stelpna á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu oft þær reyna líkamlega þannig á sig að þær mæðist eða svitni.	35
Mynd 14. Hlutfall strákar á landinu árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þeir stundi íþróttir (æfi eða keppi).	36
Mynd 15. Hlutfall stelpna á landinu árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þær stundi íþróttir (æfi eða keppi).	36
Mynd 16. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem fara í bíó, á kaffihús og í party, vikulega eða oftar.	38
Mynd 17. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem fara í bíó, á kaffihús og í party, vikulega eða oftar.	38
Mynd 18. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem fara í bíó, á kaffihús og í party, vikulega eða oftar.	39

Mynd 19. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem stunda myndlistarnám, hannyrðir, fatasaum eða fatahönnun, og leiklist, vikulega eða oftár.	40
Mynd 20. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem stunda myndlistarnám, hannyrðir, fatasaum eða fatahönnun, og leiklist, vikulega eða oftár.	40
Mynd 21. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem stunda myndlistarnám, hannyrðir, fatasaum eða fatahönnun, og leiklist, vikulega eða oftár.	41
Mynd 22. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem stunda skátastarf, ungliðastarf björgunarsveita og ungmennastarf RKÍ, vikulega eða oftár.	42
Mynd 23. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem stunda skátastarf, ungliðastarf björgunarsveita og ungmennastarf RKÍ, vikulega eða oftár.	43
Mynd 24. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010 og 2013 og 2016 sem stunda skátastarf, ungliðastarf björgunarsveita og ungmennastarf RKÍ, vikulega eða oftár.	43
Mynd 25. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve margar klukkustundir þeir segjast nota í viku hverri til að lesa bækur, aðrar en skólabækur.	44
Mynd 26. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve margar klukkustundir þær segjast nota í viku hverri til að lesa bækur, aðrar en skólabækur.	45
Mynd 27. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve margar klukkustundir þeir segjast nota á viku hverri til að lesa bækur, aðrar en skólabækur.	45
Mynd 28. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve margar klukkustundir þeir segjast nota í viku hverri til að lesa dagblöð.	46
Mynd 29. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve margar klukkustundir þær segjast nota í viku hverri til að lesa dagblöð.	47
Mynd 30. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve margar klukkustundir þeir segjast nota í viku hverri til að lesa dagblöð.	47
Mynd 31. Hlutfall stráka árið 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvað þeir segjast nota marga tíma að jafnaði á viku í að lesa bækur, aðrar en skólabækur.	51
Mynd 32. Hlutfall stelpna árið 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvað þær segjast nota marga tíma að jafnaði á viku í að lesa bækur, aðrar en skólabækur.	51
Mynd 33. Hlutfall stráka á landinu árið 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu oft þeir fara í party.	52
Mynd 34. Hlutfall stelpna á landinu árið 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu oft þær fara í party.	52

Mynd 35. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þeir telja að fá ráðleggingar varðandi námið hjá foreldrum sínum	54
Mynd 36. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004,2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þær telja að fá ráðleggingar varðandi námið hjá foreldrum sínum.....	54
Mynd 37. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þeir telja að fá ráðleggingar varðandi námið hjá foreldrum sínum.....	55
Mynd 38. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum eftir því hve auðvelt eða erfitt þær telja að fá umhyggju og hlýju hjá foreldrum sínum, greint eftir aldri árin, 2013 og 2016. .	56
Mynd 39. Hlutfall stráka í framhaldsskólum eftir því hve auðvelt eða erfitt þeir telja að fá umhyggju og hlýju hjá foreldrum sínum, greint eftir aldri árin 2013 og 2016.....	56
Mynd 40. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum eftir því hve auðvelt eða erfitt þær telja að fá samræður um persónuleg málefni hjá foreldrum sínum, greint eftir aldri árin 2013 og 2016.....	58
Mynd 41. Hlutfall stráka í framhaldsskólum eftir því hve auðvelt eða erfitt þeir telja að fá samræður um persónuleg málefni hjá foreldrum sínum, greint eftir aldri árin 2013 og 2016.....	58
Mynd 42. Hlutfall stráka í framhaldsskóla árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu vel það á við um þá að foreldrar þeirra viti hvar þeir eru á kvöldin...	61
Mynd 43. Hlutfall stelpna í framhaldsskóla árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu vel það á við um þær að foreldrar þeirra viti hvar þær eru á kvöldin.	61
Mynd 44. Hlutfall stráka í framhaldsskóla árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu vel það á við um þá að foreldrar þeirra viti með hverjum þeir eru á kvöldin.	62
Mynd 45. Hlutfall stelpna í framhaldsskóla árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu vel það á við um þær að foreldrar þeirra viti með hverjum þær eru á kvöldin.	62
Mynd 46. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þeir telja að fá vini sína í samræður um persónuleg málefni. ...	64
Mynd 47. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þær telja að fá vini/vinkonur í samræður um persónuleg málefni.	64
Mynd 48. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þeir telja að fá vini sína í samræður um persónuleg málefni.	65
Mynd 49. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þeir telja að fá aðstoð við ýmis verk hjá vinum sínum.	66
Mynd 50. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þær telja að fá aðstoð við ýmis verk hjá vinum sínum.	66
Mynd 51. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þeir telja að fá aðstoð við ýmis verk hjá vinum sínum.	67

Mynd 52. Hlutfall stráka á landinu, árin, 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu auðvelt eða erfitt það væri fyrir þá að fá umhyggju og hlýju frá vinum sínum.	69
Mynd 53. Hlutfall stelpna á landinu, árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu auðvelt eða erfitt það væri fyrir þær að fá umhyggju og hlýju frá vinum sínum.	69
Mynd 54. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve miklum tíma þeir segjast verja daglega í heimanám.	72
Mynd 55. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve miklum tíma þær segjast verja daglega í heimanám.	72
Mynd 56. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve miklum tíma þeir segjast verja daglega í heimanám.	73
Mynd 57. Hlutfall framhaldsskólanema árin, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þeir telja námið tilgangslaust.	74
Mynd 58. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þær telja námið tilgangslaust.	75
Mynd 59. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þeir telja námið tilgangslaust.	75
Mynd 60. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þeir telja námið of létt.	76
Mynd 61. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem telja námið vera of létt.	77
Mynd 62. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem telja námið vera of létt.	77
Mynd 63. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þeir telji námið of þungt.	79
Mynd 64. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem telja námið vera of þungt.	79
Mynd 65. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin: 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þeir telji námið of þungt.	80
Mynd 66. Hlutfall stelpna og stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu líklegt/ólíklegt þau telja það vera að þau fari í háskólanám á Íslandi strax að loknu núverandi námi.	84
Mynd 67. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu líklegt/ólíklegt þær telja það vera að þær fari í háskólanám á Íslandi strax að loknu núverandi námi.	84
Mynd 68. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu líklegt/ólíklegt þeir telja það vera að þeir fari í háskólanám á Íslandi strax að loknu núverandi námi.	85
Mynd 69. Hlutfall stráka á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þeir telji líklegt / ólíklegt að þeir fari í háskólanám erlendis strax að loknu núverandi námi.	88

Mynd 70. Hlutfall stelpna á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þær telja líklegt / ólíklegt að þær fari í háskólanám erlendis strax að loknu núverandi námi.....	89
Mynd 71. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu líklegt/ólíklegt þær telja það vera að þær fari í háskólanám á Íslandi strax að loknu núverandi námi.	89
Mynd 72. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu líklegt/ólíklegt þeir telja það vera að þeir fari í háskólanám á Íslandi strax að loknu núverandi námi.	90
Mynd 73. Hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi sem hafa einu sinni eða oftast hugleitt að skaða sjálfan sig, greint eftir kynferði, árin 2010, 2013 og 2016.....	92
Mynd 74. Hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi sem hafa einu sinni eða skaðað sjálfan sig, greint eftir kynferði, árin 2010, 2013 og 2016.	92
Mynd 75. Hlutfall stelpna á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu oft þær upplifðu sig einmana síðastliðna 30 daga (árið 1992 er notað <i>aldrei</i> í stað <i>nær aldrei</i> líkt og árin 2004, 2010, 2013 og 2016)	94
Mynd 76. Hlutfall stráka á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu oft þær upplifðu sig einmana síðastliðna 30 daga (árið 1992 er notað <i>aldrei</i> í stað <i>nær aldrei</i> líkt og árin 2004, 2010, 2013 og 2016)	94
Mynd 77. Hlutfall stelpna á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu oft þær upplifðu framtíðina vonlausu síðastliðna 30 daga (árið 1992 er notað <i>aldrei</i> í stað <i>nær aldrei</i> líkt og árin 2004, 2010, 2013 og 2016).....	95
Mynd 78. Hlutfall stráka á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu oft þær upplifðu framtíðina vonlausu síðastliðna 30 daga (árið 1992 er notað <i>aldrei</i> í stað <i>nær aldrei</i> líkt og árin 2004, 2010, 2013 og 2016).....	95
Mynd 79. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segja líkamlega heilsu sína góða eða mjög góða.	97
Mynd 80. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segja líkamlega heilsu sína góða eða mjög góða.	97
Mynd 81. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segja líkamlega heilsu sína góða eða mjög góða.	98
Mynd 82. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segja andlega heilsu sína góða eða mjög góða.....	99
Mynd 83. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segja andlega heilsu sína góða eða mjög góða.....	99
Mynd 84. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segja andlega heilsu sína góða eða mjög góða.....	100
Mynd 85. Hlutfall stelpna á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu góða eða slæma þær telja líkamlega heilsu sína vera?.....	105
Mynd 86. Hlutfall stráka á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu góða eða slæma þeir telja líkamlega heilsu sína vera?.....	105

Mynd 87. Hlutfall stelpna á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu góða eða slæma þær telja andlega heilsu sína vera?	106
Mynd 88. Hlutfall stelpna á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu góða eða slæma þeir telja andlega heilsu sína vera?	106
Mynd 89. Hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segjast reykja sígarettur daglega.....	108
Mynd 90. Hve oft hefur þú reykt raf-rettur að jafnaði síðustu 30 daga. Hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi árið 2016.....	108
Mynd 91. Hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi árin 2007, 2010, 2013 og 2016 sem hafa notað munntóbak 3x eða oftar síðastliðna 30 daga.	110
Mynd 92. Hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi árin 2007, 2010, 2013 og 2016 sem hafa notað neftóbak 3x eða oftar síðastliðna 30 daga.	110
Mynd 93. Hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi sem hafa orðið ölvuð einu sinni eða oftar síðastliðna 30 daga, árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016	111
Mynd 94. Hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi eftir því hversu oft þau hafa drukkið áfengi blandað saman við orkudrykk: Einu sinni eða oftar síðastliðna 30 daga, greint eftir kyni, árin 2013 og 2016.....	112
Mynd 95. Hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi í heild sem hafa notað marijúana einu sinni eða oftar um ævina, árin 2010, 2013 og 2016.....	113
Mynd 96. Hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi í heild sem hafa notað marijúana 3 sinnum eða oftar um ævina, árin 2010, 2013 og 2016.....	113
Mynd 97. Hlutfall framhaldsskólanema á landinu, árin 2007, 2010, 2013 og 2016 sem hafa notað amfetamín einu sinni eða oftar um ævina.	114
Mynd 98. Hlutfall framhaldsskólanema á landinu árin 2013 og 2016 sem hafa notað Mollý einu sinni eða oftar um ævina.	115
Mynd 99. Hlutfall nema á landinu, árin 2007, 2010, 2013 og 2016 sem hafa notað E-töflur, LSD eða kókaín um ævina, greint eftir aldri.....	116
Mynd 100. Hlutfall nemenda í 10. bekk grunnskóla og hlutfall 16 og 17 ára framhaldsskólanema, sem segjast reykja daglega, hafa orðið ölvuð einu sinni eða oftar síðastliðna 30 daga og prófað hass og marijúana einu sinni eða oftar um ævina.	117

Yfirlit yfir töflur

Tafla 1. Þátttakendur í framhaldsskólakönnun 2016, greint eftir aldri og kyni.	22
Tafla 2. Stundar þú boltaíþróttir (fót-, - hand-, körfubolta o.fl.)? Hlutfall og fjöldi framhaldsskólanema sem stundar boltaíþróttir, greint eftir kynferði árið 2016 .	30
Tafla 3. Stundar þú dans (ballett, djassballett). Hlutfall og fjöldi framhaldsskólanema sem stundar dans, greint eftir kynferði árið 2016.	30
Tafla 4. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna eftir því hversu mikið (mikið eða mjög mikið) eftirfarandi þættir hafa áhrif á frammistöðu þeirra í námi, árin 2010, 2013 og 2016, greint eftir kynferði.	81
Tafla 5. Hvað lýsir best þeirri námsbraut sem þú ert nú á? Greint eftir kyni, árin 2013 og 2016	81
Tafla 6. Hversu vel eiga eftirfarandi fullyrðingar við um þig: Mjög eða fremur vel. Hlutfall og fjöldi framhaldsskólanema, greint eftir kynferði, árin 2013 og 2016.	82
Tafla 7. Hversu miklu eða litlu máli skiptu eftirfarandi atriði þegar þú sóttir um nám í framhaldsskóla: Mjög eða frekar miklu. Hlutfall og fjöldi framhaldsskólanema, greint eftir kynferði, árin 2013 og 2016.	82
Tafla 8. Hversu sammála ertu eftirfarandi fullyrðingum: Mjög eða frekar sammála. Hlutfall og fjöldi framhaldsskólanema, greint eftir kynferði, árin, 2013 og 2016.	83
Tafla 9. Hversu oft varðst þú var / vör við eftirfarandi vanlíðan eða óþægindi síðastliðna 30 daga: stundum/oft, greint eftir kynferði.	91
Tafla 10. Hlutfall framhaldsskólanema, greint eftir kyni, eftir því hversu oft þeir borða eftirfarandi fæðutegundir: Flesta eða alla daga vikunnar, árið 2016.	101

Tafla 11. Hversu mörg glös eða bolla drekkur þú af eftirfarandi á hverjum degi? Hlutfall þeirra sem segja: eitt/einn til þrjá/þrjú glös/bolla af kaffi eða kóla-drykkjum (t.d. Kók/Pepsí), greint eftir kynferði árin 2010, 2013 og 2016.	102
Tafla 12. Hefur þú einhvern tíma á síðastliðnum 12 mánuðum notað eftirtalin efni í tengslum við íþróttaiðkun: Einu sinni eða oft, greint eftir kynferði árin 2013 og 2016.	103
Tafla 13. Hlutfall stráka og stelpna í framhaldsskólum á höfuðborgarsvæðinu og utan höfuðborgarsvæðisins.	135
Tafla 14. Hver er menntun móður þinnar? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	135
Tafla 15. Hver er menntun föður þíns? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	136
Tafla 16. Hverjir eftirtalinna búa heima hjá þér? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum	137
Tafla 17. Hvað af eftirfarandi lýsir best atvinnuþátttöku foreldra/forráðamanna þinna: Faðir.....	138
Tafla 18. Hvað af eftirfarandi lýsir best atvinnuþátttöku foreldra/forráðamanna þinna: Móðir	139
Tafla 19. Hversu vel fjárhagslega stæð telurðu að fjölskylda þín sé miðað við aðrar fjölskyldur á Íslandi? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum á Íslandi.....	140
Tafla 20. Er töluð íslenska á þínu heimili? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.	141
Tafla 21. Stundar þú íþróttir eða líkamsrækt? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.	141
Tafla 22. Hve oft stundar þú íþróttir (æfir eða keppir með íþróttafélagi)? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.	142
Tafla 23. Hve oft stundar þú íþróttir eða æfingar, hvorki á vegum skólans né íþróttafélaga? Hlutfall stráka og stelpna í framhaldsskólum.	143

Tafla 24. Hve oft reynir þú á þig líkamlega þannig að þú mæðist eða svitnir verulega? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.	144
Tafla 25. Hefur þú á síðastliðnum 12 mánuðum notað eftirtalin efni í tengslum við íþróttaiðkun: Orkudrykk. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	144
Tafla 26. Hefur þú á síðastliðnum 12 mánuðum notað eftirtalin efni í tengslum við íþróttaiðkun: Næringar/próteinduft. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	145
Tafla 27. Hefur þú á síðastliðnum 12 mánuðum notað eftirtalin efni í tengslum við íþróttaiðkun: Önnur fæðubótarefni. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	146
Tafla 28. Hefur þú á síðastliðnum 12 mánuðum notað eftirtalin efni í tengslum við íþróttaiðkun: Efedrín. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	147
Tafla 29. Hefur þú á síðastliðnum 12 mánuðum notað eftirtalin efni í tengslum við íþróttaiðkun: Vefaukandi stera. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	147
Tafla 30. Hvað telur þú þig vera í góðri líkamlegri þjálfun (góðu formi)? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.	148
Tafla 31. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum eftir því hve oft þau stunda: Boltaíþróttir.....	148
Tafla 32. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum eftir því hve oft þau stunda:Spaðaíþróttir.....	149
Tafla 33. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum árið 2013, eftir því hve oft þau stunda: Sjálfsvarnariþróttir.....	149
Tafla 34. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum eftir því hve oft þau stunda: Vetrariþróttir	150
Tafla 35. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum árið 2013 eftir því hve oft þau stunda: Fimleikar, frjálsar eða sund.....	150

Tafla 36. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum árið 2013 eftir því hve oft þau stunda: Líkamsrækt.....	151
Tafla 37. Tekur þú þátt í einhverju skipulögðu félags- eða tómstundastarfi? Hlutfall stráka og stelpna í framhaldsskólum.	151
Tafla 38. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum eftir því hve oft þau stunda: Skólaböll.	152
Tafla 39. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum árið 2013 eftir því hve oft þau stunda: Tónlistarnám	153
Tafla 40. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum árið 2013 eftir því hve oft þau stunda: Leiklistarstarf í skólum	153
Tafla 41. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum árið 2013 eftir því hve oft þau stunda hestamennsku.	154
Tafla 42. Hvað finnst þér líklegt að þú gerir strax að loknu núverandi námi? - Fari í nám á háskólastigi á Íslandi. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	155
Tafla 43. Hvað finnst þér líklegt að þú gerir strax að loknu núverandi námi? - Fari í nám á háskólastigi erlendis. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	156
Tafla 44. Hvað finnst þér líklegt að þú gerir strax að loknu núverandi námi? Fari í iðn – eða tækninám á Íslandi sem er ekki á háskólastigi. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.	157
Tafla 45. Hvað finnst þér líklegt að þú gerir strax að loknu núverandi námi? Fari í iðn- eða tækninám erlendis sem er ekki á háskólastigi. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	157
Tafla 46. Hvað finnst þér líklegt að þú gerir strax að loknu núverandi námi? Fari að vinna. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.	158
Tafla 47. Mér finnst að kennslan í skólanum vera fjölbreytt. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	159
Tafla 48. Mér finnst að gerðar séu miklar kröfur til mín í náminu. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum	160

Tafla 49. Mér finnst auðvelt að fá ráðgjöf frá kennurum. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	161
Tafla 50. Ég hefði viljað taka einn eða fleiri framhaldsskólaáfanga á meðan ég var í grunnskóla. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum ...	162
Tafla 51. Ég hef greiðan aðgang að námsráðgjöf í skólanum. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	163
Tafla 52. Framhaldsskólanámið er auðveldara en ég átti von á. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum	164
Tafla 53. Mér finnst námið tilgangslaust. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	165
Tafla 54. Mér leiðist námið. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	166
Tafla 55. Mér finnst ég illa búin(n) undir kennslustundir. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	167
Tafla 56. Mér finnst ég ekki leggja nægjanlega rækt við námið. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	168
Tafla 57. Mér finnst námið vera of þungt. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	169
Tafla 58. Mér finnst námið vera of létt. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	170
Tafla 59. Mér líður illa í skólanum. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	171
Tafla 60. Mig langar til að hætta í skólanum. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.	172
Tafla 61. Mér semur illa við kennarana. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	173
Tafla 62. Mér líður illa í kennslustundum. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.	173

Tafla 63. Hversu vel telur þú þig standa í námi miðað við samnemendur þína? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.	174
Tafla 64. Hvað fer að jafnaði mikill tími í heimavinnu hjá þér á DAG? Hlutfall stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	175
Tafla 65. Hversu vel eiga eftirfarandi fullyrðingar við um þig: Ég hef áhuga á að taka fleiri verklega áfanga. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	175
Tafla 66. Hversu vel eiga eftirfarandi fullyrðingar við um þig: Ég tel að nám í verklegum greinum henti mér betur en bóknám. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.	176
Tafla 67. Hversu vel eiga eftirfarandi fullyrðingar við um þig: Ég vildi að það væri meira frjálst val á hverri námsbraut. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	177
Tafla 68. Hversu auðvelt eða erfitt væri fyrir þig að fá eftirtalið hjá foreldrum þínum? Umhyggju og hlýju. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	178
Tafla 69. Hversu auðvelt eða erfitt væri fyrir þig að fá eftirtalið hjá foreldrum þínum? Samræður um persónuleg málefni. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.	179
Tafla 70. Hversu vel eiga eftirfarandi fullyrðingar við um þig: Foreldra mínir fylgjast með því með hverjum ég er á kvöldin. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum	180
Tafla 71. Hversu vel eiga eftirfarandi fullyrðingar við um þig: Foreldra mínir þekkja vini/vinkonur mína(r). Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	181
Tafla 72. Hversu vel eiga eftirfarandi fullyrðingar við um þig: Foreldra mínir þekkja foreldra vina/vinkvenna minna. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	182

Tafla 73. Hversu auðvelt eða erfitt væri fyrir þig að fá eftirtalið hjá VINUM þínum: Umhyggju og hlýju. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	183
Tafla 74. Hversu auðvelt eða erfitt væri fyrir þig að fá eftirtalið hjá VINUM þínum: Samræður um persónuleg málefni. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.	183
Tafla 75. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum eftir því hve margar klst. þau nota að jafnaði á viku í að lesa bækur aðrar en skólabækur.	185
Tafla 76. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum eftir því hve margar klst. þau nota að jafnaði á viku í að lesa dagblöð.....	185
Tafla 77. Hefur þú farið í megrun síðastliðna 12 mánuði? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum	186
Tafla 78. Hvað sefur þú að meðaltali margar klst á nóttu? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.....	187
Tafla 79. Hversu góð er líkamleg heilsa þín? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.	187
Tafla 80. Hversu góð er andleg heilsa þín? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.	188

Aðferð og gögn

Rannsóknirnar *Ungt fólk* eru þýðisrannsóknir en í því felst að þær eru ekki byggðar á hefðbundnum úrtökum heldur er reynt að ná til sem flestra í úrtaksrammanum innan þýðisins. Þetta er gert með því að leggja spurningalista fyrir alla nemendur sem mættir eru til dagsskóla á tilteknum degi með það að leiðarljósi að lágmarka vikið niðurstaðna. Niðurstöður þessara kannana eru því mjög áreiðanlegar, hvort sem litið er til tiltekinna landssvæða eða mismunandi hópa.

Þátttakendur

Niðurstöður þær sem birtar eru í þessari skýrslu, sem unnin er fyrir mennta- og menningarmálaráðuneytið eru byggðar á *Ungt fólk* rannsóknunum sem lagðar voru fyrir nemendur í framhaldsskólum á Íslandi í október/nóvember árin 1992, 1997, 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016. Þátttakendur voru þeir dagsskólanemendur framhaldsskólanna sem mættir voru í kennslustundir á þeim tíma sem kannanirnar voru lagðar fyrir. Spurningalistar voru lagðir fyrir nemendur í öllum framhaldsskólum á Íslandi. Árið 2004 fengust gild svör frá 11.031 nemendum af þýðinu og voru strákar 5279 en stelpur 5617. Alls gáfu 135 ekki upp kyn sitt. Samkvæmt þessu var svarhlutfall því 80,9% í könnuninni árið 2004. Árið 2007 fengust gild svör frá 11.229 nemendum af þýðinu. Strákar voru 5405 en stelpur 5690 en upplýsingar um kynferði svarenda vantar fyrir 134 þátttakendur. Svarhlutfallið það ár var 72,2% af mögulegum þátttakendum. Árið 2010 fengust gild svör frá 11.388 nemendum af þýðinu og voru strákar 5439 en stelpur 5837. Alls gáfu 112 ekki upp kyn sitt. Samkvæmt þessu var svarhlutfall því 70,5% í könnuninni árið 2010. Árið 2013 fengust gild svör frá 11.116 nemendum og var svarhlutfall 75,5% af mögulegum þátttakendum, þar af voru 5394 strákar og 5590 stelpur. Alls gáfu 132 ekki upp kyn sitt. Árið 2016 fengust gild svör frá 10.717 nemendum af þýðinu og var svarhlutfall því 71% í könnuninni árið 2016.

Mælitæki

Mælitæki kannananna eru ítarlegir spurningalistar sem hafa verið þróaðir ár frá ári, fyrst af starfsfólki Rannsóknastofnunar uppeldis- og menntamála, í samstarfi við menntamálaráðuneytið, en á síðari árum af Rannsóknum & greiningu. Spurningarnar eru mótaðar af fagfólki í félagsvísindum þar sem farið er eftir ströngum kröfum um að þær leiði til örugggra niðurstaðna, að áreiðanleiki og réttmæti sé ávallt í fyrirrúmi. Spurningalistinn árið 2000 innihélt 151 spurningu í mismunandi mörgum liðum á 45 blaðsíðum. Árið 2004 var um að ræða 170 spurningar á 53 síðum. Þá innihélt spurningalistinn árið 2007, 127 spurningar á 42 blaðsíðum. Árið 2010 innihélt spurningalistinn 110 spurningar á 34 blaðsíðum. Árið 2013 innihélt spurningalistinn 95 spurningar á 35 blaðsíðum. Árið 2016 innihélt listinn 85 spurningar á 32 blaðsíðum. Kvarðar eru gjarnan notaðir sem svarmöguleikar við spurningum til að auka réttmæti spurninganna, í þessum spurningalistum er svonefndur Likert-kvarði mest áberandi.

Framkvæmd og úrvinnsla gagna

Framkvæmd kannananna var þannig háttað að spurningalistarnir voru sendir til allra framhaldsskóla landsins þar sem kennarar sáu um að leggja þá fyrir samkvæmt ákveðnum fyrirfrangefnum fyrirmælum. Nafnleyndar þátttakenda var gætt með því að ítreka það fyrir nemendum að hvorki bæri að rita nafn né kennitölu á svarblöðin svo útilokað væri að rekja svörin til þeirra. Einnig voru nemendur vinsamlegast beðnir um að svara öllum spurningunum eftir bestu samvisku og að biðja um hjálp ef þörf var á. Í skýrslunni er tíðni í prósentum sett fram í myndum og töflum með hlutföllum og samanburði milli ýmissa þátta. Of langt mál er að telja hér upp allar þær spurningar sem notaðar eru í skýrslunni eða hvernig einstakar breytur eru kóðaðar en áhugasömum er bent á að hafa samband við Rannsóknir & greiningu ef nákvæmari skýringa er óskað.

---

¹ Sjá nánar: De Vaus (2002)

Tafla 1. Þátttakendur í framhaldsskólakönnun 2016, greint eftir aldri og kyni.

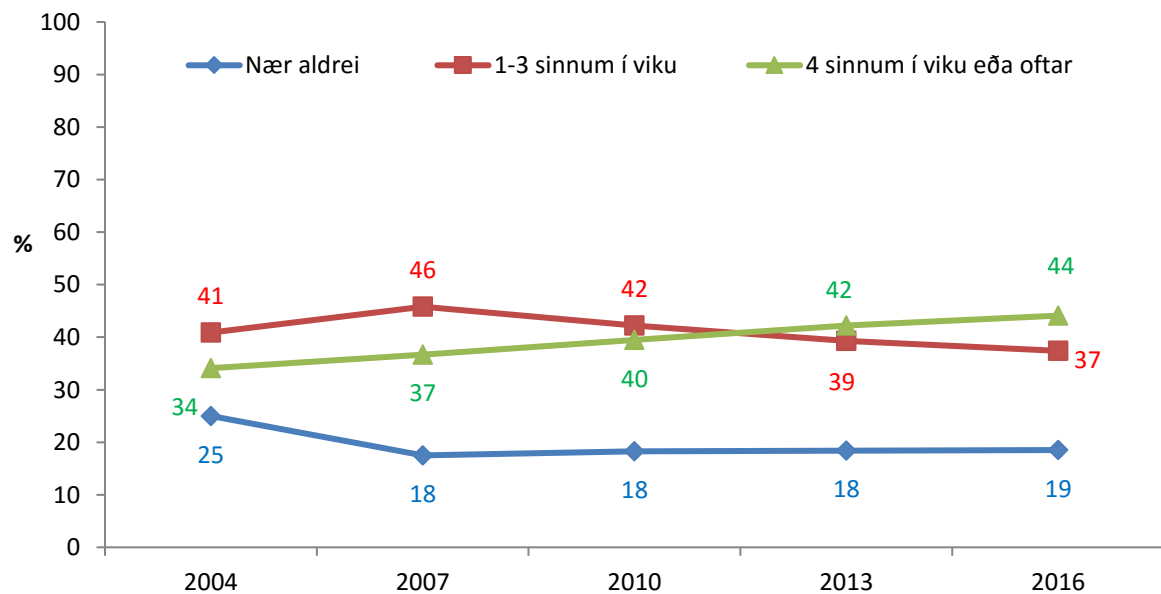
Aldur þátttakenda:	Strákur	Stelpa	Heild
	Fjöldi og prósentur	Fjöldi og prósentur	Fjöldi og prósentur
20 ára og eldri	372 (7,5%)	229 (4,5%)	601 (6%)
19 ára	740 (14,9%)	733 (14,5%)	1473 (14,7%)
18 ára	1009 (20,3%)	1121 (22,2%)	2130 (21,3%)
17 ára	1250 (25,2%)	1328 (26,3%)	2578 (25,7%)
16 ára og yngri	1590 (32%)	1640 (32,5%)	3230 (32,3%)
Samtals:	4961	5051	10.012

I. hluti

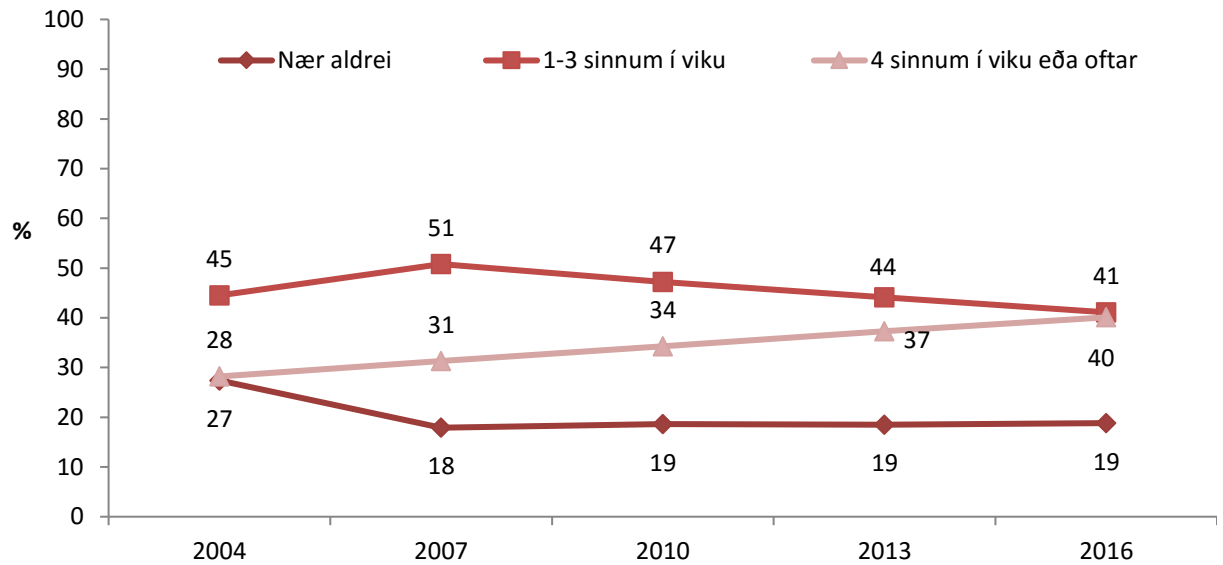
Íþróttir og hreyfing

Fjöldmargar rannsóknir hafa sýnt fram á mikilvægi hreyfingar og íþróttaiðkunar fyrir líðan og heilsu fólks. Hjá Rannsóknnum & greiningu hafa rannsóknirnar beinst að margvíslegum þáttum í lífi ungmenna og aðaláherslur hafa verið á verndandi hlutverk íþróttaiðkunar í lífi ungmenna.

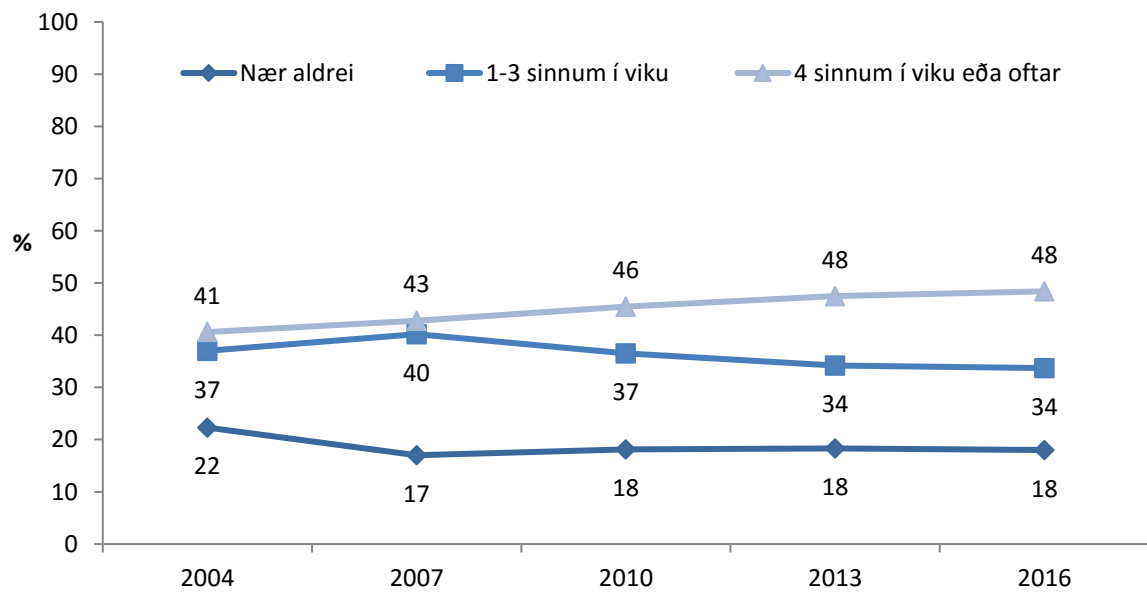
Á myndum 1 – 11 má sjá athuganir yfir tíma á þátttöku framhaldsskólanema í íþróttum og líkamsrækt, fjölda þeirra sem æfa íþróttir með íþróttafélagi, ásamt yfirliti yfir fjölmennustu íþróttagreinarnar. Þá má einnig sjá niðurstöður þess í hversu góðri líkamlegri þjálfun framhaldsskólanemarnir telja sig vera.

Mynd 1. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þeir segjast stunda íþróttir eða líkamsrækt.

Mynd 2. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þær segjast stunda íþróttir eða líkamsrækt.

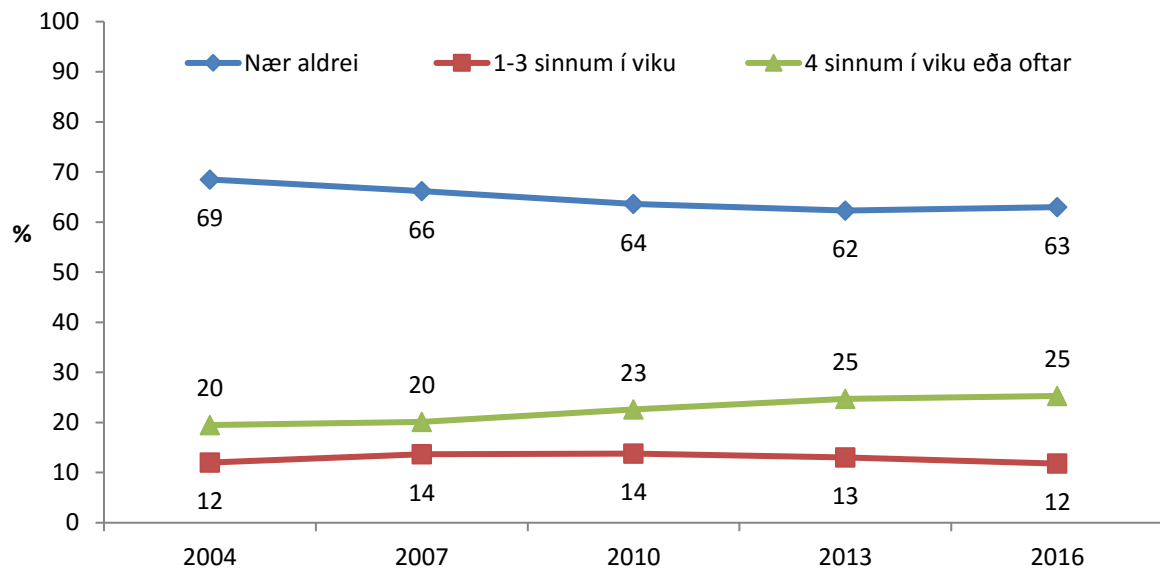

Mynd 3. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þeir segjast stunda íþróttir eða líkamsrækt.

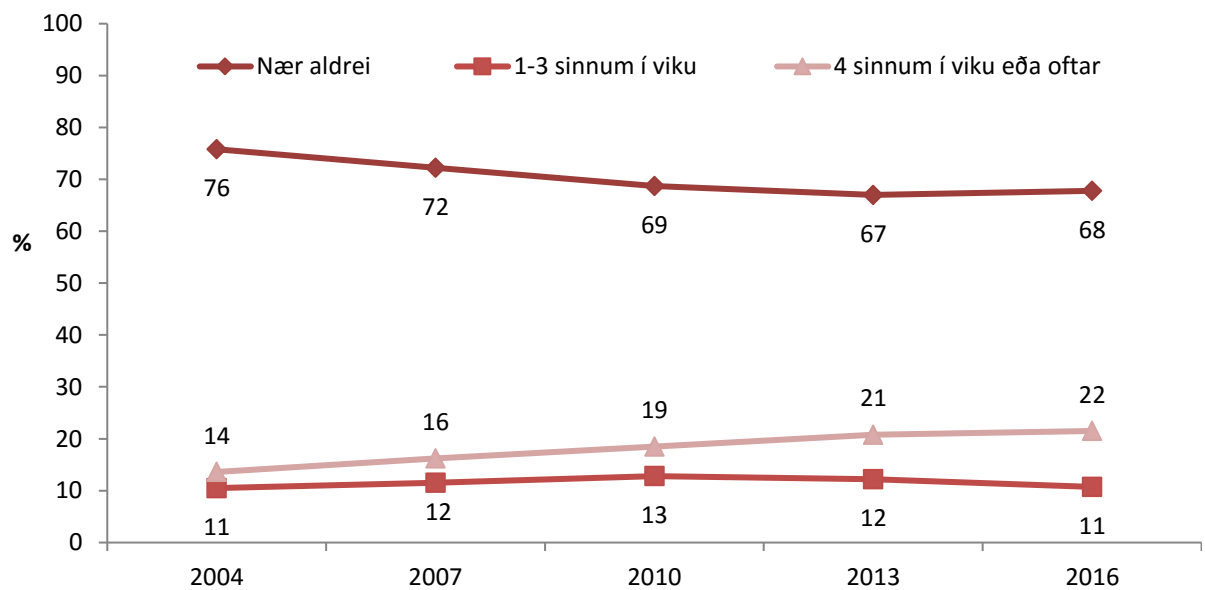

Á myndum 1 til 3 má sjá niðurstöður þess hve oft framhaldsskólanemendur stunda íþróttir eða líkamsrækt árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016. Í fyrsta lagi eru niðurstöður sýndar fyrir alla framhaldsskólanemendur sem tóku þátt í könnunni, óháð kyni og því næst eru niðurstöður greindar eftir kyni. Hlutfall þeirra sem segjast nær aldrei stunda íþróttir eða líkamsrækt helst svipað á milli áranna 2010, 2013 og 2016, þegar 18 - 19% framhaldsskólanema svaraði því til. Hlutfall þeirra sem stunda íþróttir eða líkamsrækt 1 til 3 sinnum í viku lækkar frá árinu 2010 úr 42% í 39% árið 2013 og 37% árið 2016. Að sama skapi hækkar hlutfall þeirra sem stunda íþróttir eða líkamsrækt 4 sinnum í viku eða oftar úr 40% árið 2010 í 44% árið 2016.

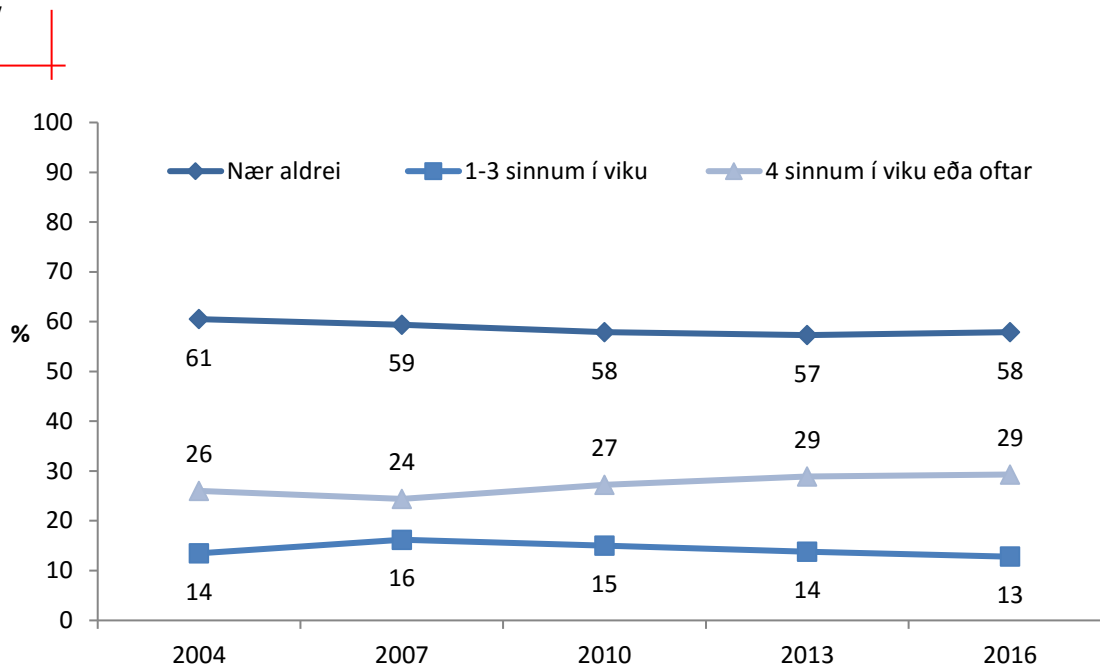
Svipað hlutfall stráka og stelpna segist nær aldrei stunda íþróttir eða líkamsrækt eða 18 - 19%. Strákar (48%) eru þó hlutfallslega líklegri í samanburði við stelpur (40%) til að stunda íþróttir eða líkamsrækt 4 sinnum í viku eða oftar.

Mynd 4. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þeir segjast stunda íþróttir með íþróttafélagi.

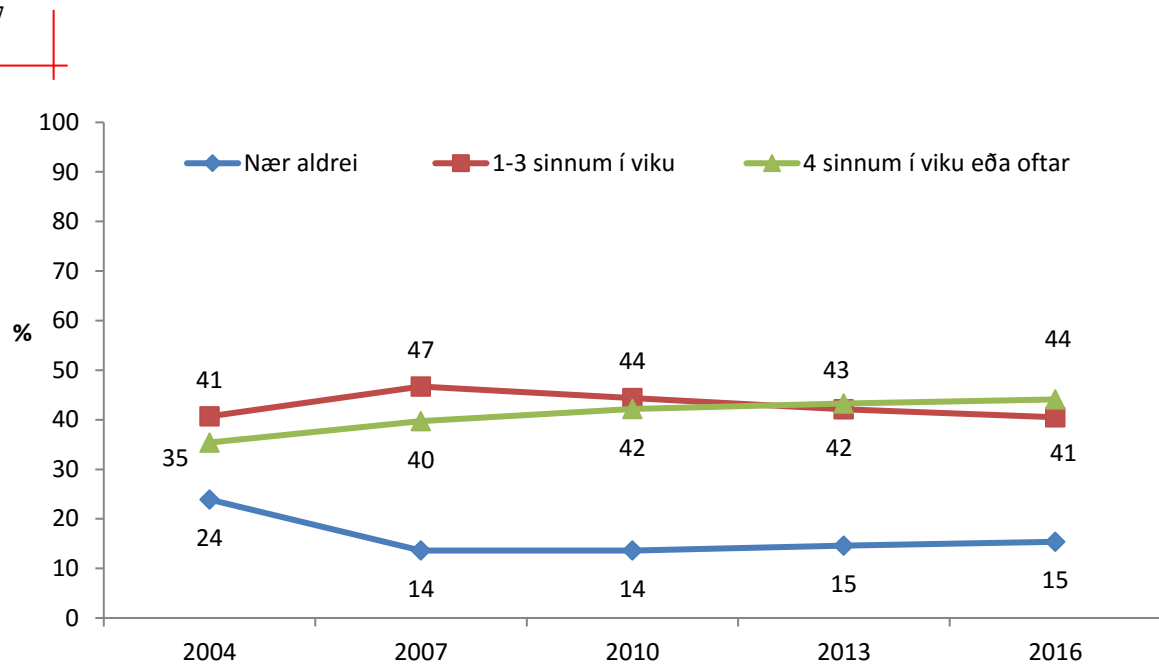
Mynd 5. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þær segjast stunda íþróttir með íþróttafélagi.

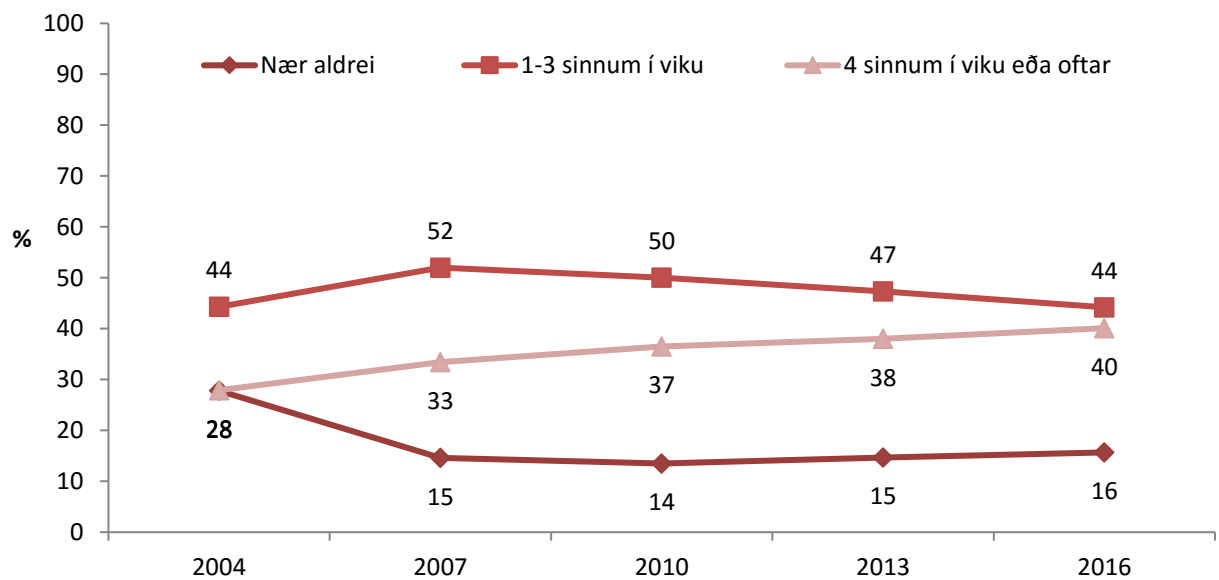
Mynd 6. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þeir segjast stunda íþróttir með íþróttafélagi.

Ef litið er til þess hve oft framhaldsskólanemar stunda íþróttir með íþróttafélagi má sjá á myndum 4 til 6 að 63% framhaldsskólanema segja að slíkt eigi nær aldrei við um þá. Hlutfall þeirra sem æfa 1 til 3 sinnum í viku með íþróttafélagi er svipað og árið 2013, eða 12%. Þá segjast 25% framhaldsskólanema árið 2016 að þeir stundi íþróttir með íþróttafélagi 4 sinnum í viku eða oftar, sem helst óbreytt frá árinu 2013.

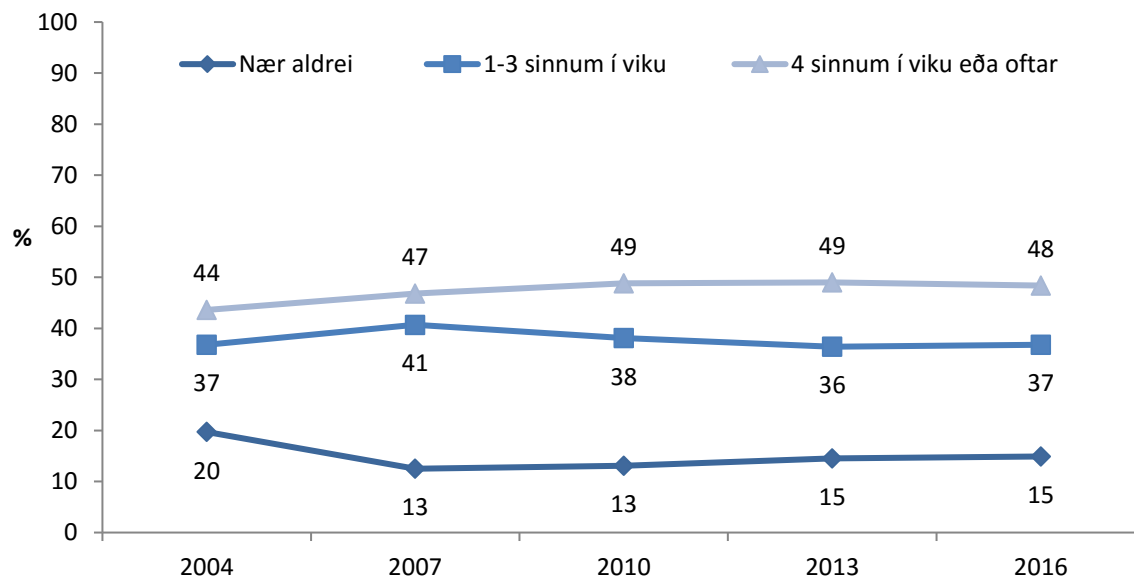
Þegar niðurstöður íþróttaiðkunar með íþróttafélagi eru greindar eftir kyni má sjá að hlutfall stelpna (68%) er hærra en stráka (58%) þegar kemur að því að stunda nær aldrei íþróttir með íþróttafélagi. Hlutfallslega æfa fleiri strákar (29%) en stelpur (22%) 4 sinnum í viku eða oftar íþróttir með íþróttafélagi. Hjá stelpum og strákum hefur hlutfallið lækkað um eitt prósentustig frá árinu 2010, þegar litið er til æfinga 1 til 3 sinnum í viku (13% hjá strákum en 11% hjá stelpum).

Mynd 7. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þeir segjast reyna á sig líkamlega þannig að þeir mæðist verulega eða svitni.

Mynd 8. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þær segjast reyna á sig líkamlega þannig að þær mæðist verulega eða svitni.

Mynd 9. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þeir segjast reyna á sig líkamlega þannig að þeir mæðist verulega eða svitni.

Á myndum 7 til 9 gefur að líta hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þeir segjast reyna á sig líkamlega þannig að þeir mæðist verulega eða svitni. Þegar niðurstöður eru skoðaðar fyrir alla þá framhaldsskólanemendur sem tóku þátt í rannsókninni má sjá á mynd 7, að 15% nemenda segja að þeir reyni nær aldrei á sig þannig að þeir mæðist verulega eða svitni og er hlutfallið það sama og árið 2013 (14%). Þá segjast 41% reyna þannig á sig að þeir mæðist eða svitni, 1 til 3 sinnum í viku á meðan 44% telja að slíkt eigi við 4 sinnum í viku eða oftar.

Þegar niðurstöður eru greindar eftir kyni (myndir 8 og 9) sést að svipað hlutfall stelpna og stráka segjast nær aldrei reyna á sig líkamlega þannig að þau mæðist eða svitni (15% stráka en 16% stelpna). Strákar (48%) eru talsvert líklegri en stelpur (40%) til að segjast reyna á sig líkamlega 4 sinnum í viku eða oftar og þar af leiðir að stelpur (44%) eru fjölmennari þegar kemur að því að hreyfa sig þannig að þær mæðist eða svitni 1 til 3 sinnum í viku, í samanburði við stráka (37%).

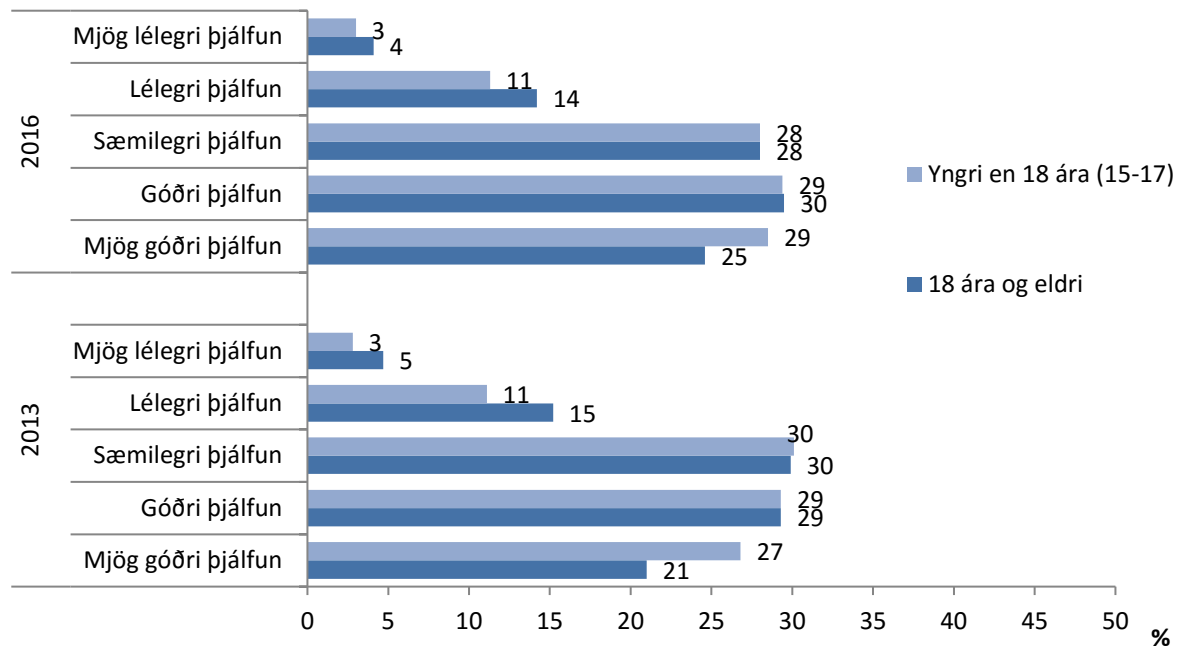
Tafla 2. Stundar þú boltaíþróttir (fót, - hand-, körfubolta o.fl.)? Hlutfall og fjöldi framhaldsskólanema sem stundar boltaíþróttir, greint eftir kynferði árið 2016 .

Íþróttagrein	Fjöldi skipta	Strákar	Stelpur	Heild
		Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)
	Nær aldrei	50,1	78,3	64,6
	1-3x í viku	24,6	9,3	16,7
	4x í viku eða oftár	25,2	12,4	18,6

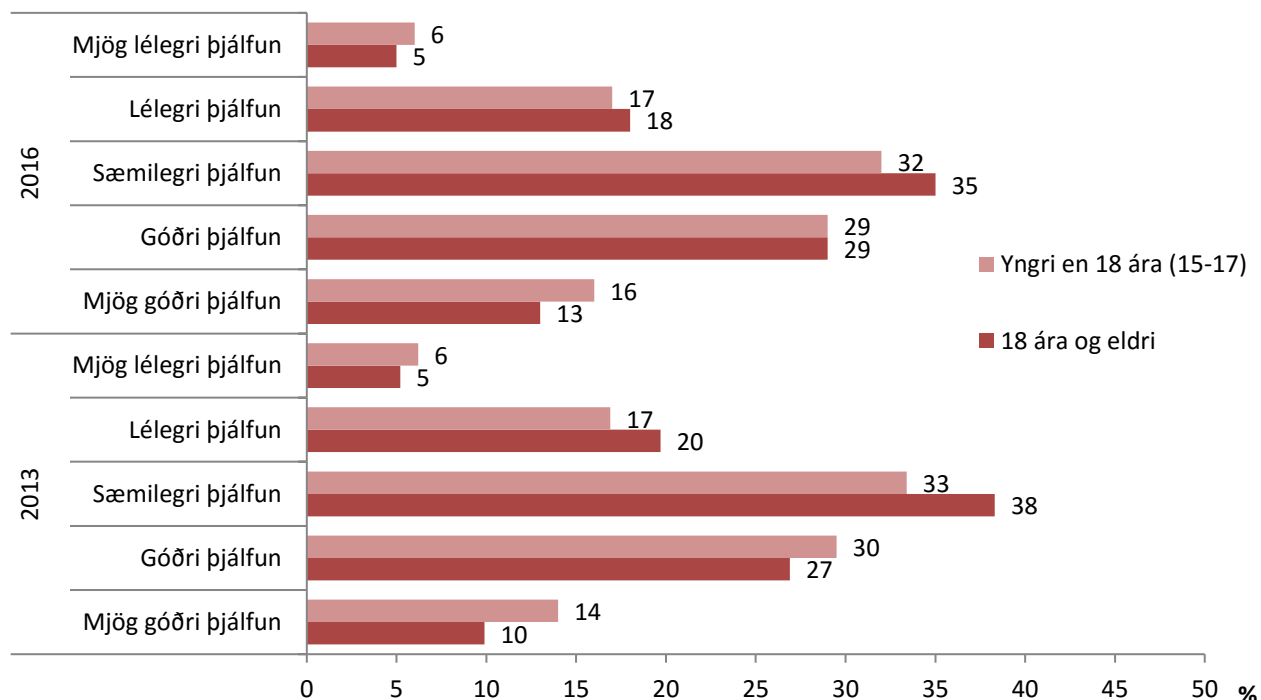
Tafla 3. Stundar þú dans (ballett, djassballett). Hlutfall og fjöldi framhaldsskólanema sem stundar dans, greint eftir kynferði árið 2016.

Íþróttagrein	Fjöldi skipta	Strákar	Stelpur	Heild
		Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)
	Nær aldrei	96,0	87,9	91,8
	1-3x í viku	2,9	9,1	6,1
	4x í viku eða oftár	1,1	2,9	2,0

Í töflum tvö til þrjú má sjá iðkun tiltekinna íþróttagreina. Sýndar eru niðurstöður fyrir boltaíþróttir og dans. Í töflunum má sjá hlutfall framhaldsskólanema, hvort og þá hve oft þau stunda tiltekna íþróttagrein, greint eftir kynferði.

Mynd 10. Hvað telurðu þig vera í góðri líkamlegri þjálfun (góðu formi)? Hlutfall stráka, greint eftir aldri árið 2016

Mynd 11. Hvað telurðu þig vera í góðri líkamlegri þjálfun (góðu formi)? Hlutfall stelpna, greint eftir aldri árin 2013 og 2016.

Á myndum 10 og 11 má sjá niðurstöður spurningarinnar: „Hvað telurðu þig vera í góðri líkamlegri þjálfun?“, greint eftir kyni og aldri þátttakenda. Strákar eru hlutfallslega líklegri, í samanburði við stelpur, til að telja sig vera í mjög góðri líkamlegri þjálfun. Þannig segjast um 29% stráka yngri en 18 ára á móti 14% stelpna að þeir séu í mjög góðri þjálfun. Sé litið til aldurs þá sýna niðurstöður að strákar undir 18 ára eru líklegri en þeir strákar sem náð hafa sjálfræðisaldri til að telja sig vera í mjög góðri þjálfun. Sömu niðurstöður má greina þegar meðal stúlkna. Þannig eru stelpur sem ekki hafa náð sjálfræðisaldri hlutfallslega líklegri til að telja sig vera í mjög góðri líkamlegri þjálfun í samanburði við stelpur 18 ára og eldri. Þá eru stelpur hlutfallslega líklegri í samanburði við stráka til að telja sig vera í mjög lélegri eða lélegri þjálfun.

Samantekt úr myndum í I.hluta

Á myndum 1 til 3 má sjá niðurstöður þess hve oft framhaldsskólanemendur stunda íþróttir eða líkamsrækt árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016. Hlutfall þeirra sem segjast nær aldrei stunda íþróttir eða líkamsrækt helst svipað á milli árunna 2010, 2013 og 2016, þegar 18 - 19% framhaldsskólanema svara því til. Hlutfall þeirra sem stunda íþróttir eða líkamsrækt 1 til 3 sinnum í viku lækkar frá árinu 2010 úr 42% í 39% árið 2013 og 37% árið 2016. Að sama skapi hækkar hlutfall þeirra sem stunda íþróttir eða líkamsrækt 4 sinnum í viku eða oftar úr 40% árið 2010 í 44% árið 2016.

Svipað hlutfall stráka og stelpna segist nær aldrei stunda íþróttir eða líkamsrækt eða 18 - 19%. Strákar (48%) eru þó hlutfallslega líklegri í samanburði við stelpur (40%) til að stunda íþróttir eða líkamsrækt 4 sinnum í viku eða oftar.

Á myndum 4 – 6 má sjá hve oft framhaldsskólanemar stunda íþróttir með íþróttafélagi og má sjá af niðurstöðum að 63% framhaldsskólanema segja að slíkt eigi nær aldrei við um þá. Hlutfall þeirra sem æfa 1 til 3 sinnum í viku með íþróttafélagi er svipað og árið 2013, eða 12%. Þá segjast 25% framhaldsskólanema árið 2016 að þeir stundi íþróttir með íþróttafélagi 4 sinnum í viku eða oftar, sem helst óbreytt frá árinu 2013.

Þegar niðurstöður íþróttaiðkunar með íþróttafélagi eru greindar eftir kyni má sjá að hlutfall stelpna (68%) er hærra en stráka (58%) þegar kemur að því að stunda nær aldrei íþróttir með íþróttafélagi. Hlutfallslega æfa fleiri strákar (29%) en stelpur (22%) 4 sinnum í viku eða oftar íþróttir með íþróttafélagi.

Á myndum 7 til 9 má sjá hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve oft þeir segjast reyna á sig líkamlega þannig að þeir mæðist verulega eða svitni. Þegar niðurstöður eru skoðaðar fyrir alla þá framhaldsskólanemendur sem tóku þátt í rannsókninni má sjá á mynd 7, að 15% nemenda segja að þeir reyni nær aldrei á sig þannig að þeir mæðist verulega eða svitni og er hlutfallið það sama og árið 2013 (14%). Þá segjast 41% reyna þannig á sig að þeir mæðist eða svitni, 1 til 3 sinnum í viku á meðan 44% telja að slíkt eigi við 4 sinnum í viku eða oftar.

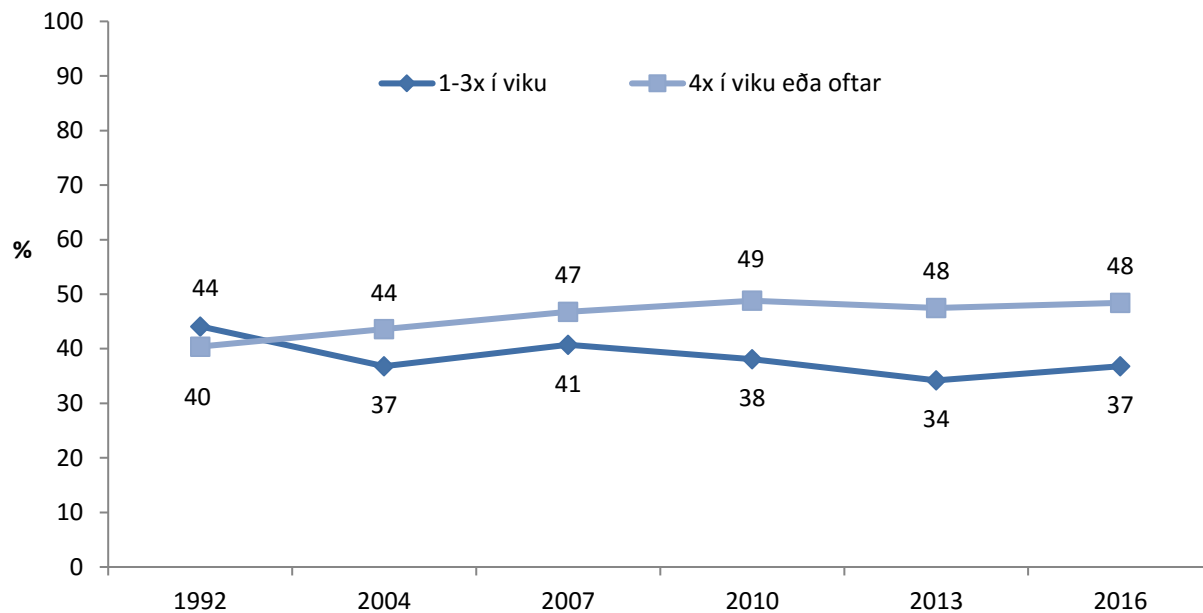
Þegar niðurstöður eru greindar eftir kyni (myndir 8 og 9) sést að svipað hlutfall stelpna og stráka segjast nær aldrei reyna á sig líkamlega þannig að þau mæðist eða svitni (15% stráka en 16% stelpna). Strákar (48%) eru talsvert líklegri en stelpur (40%) til að segjast reyna á sig líkamlega 4 sinnum í viku eða oftar og þar af leiðir að stelpur

(44%) eru fjölmennari þegar kemur að því að hreyfa sig þannig að þær mæðist eða svitni 1 til 3 sinnum í viku, í samanburði við stráka (37%).

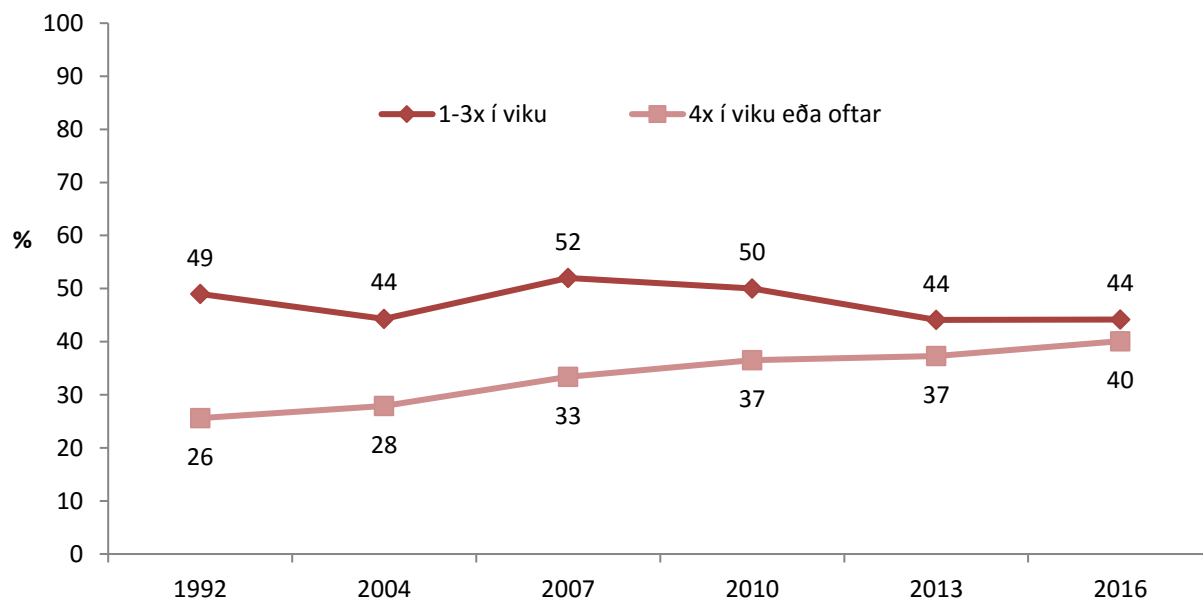
Á myndum 10 og 11 má sjá niðurstöður spurningarinnar: „Hvað telurðu þig vera í góðri líkamlegri þjálfun?“, greint eftir kyni og aldri þátttakenda. Strákar eru hlutfallslega líklegri, í samanburði við stelpur, til að telja sig vera í mjög góðri líkamlegri þjálfun. Þannig segjast um 29% stráka yngri en 18 ára á móti 14% stelpna að þeir séu í mjög góðri þjálfun. Sé litið til aldurs þá sýna niðurstöður að strákar undir 18 ára eru líklegri en þeir strákar sem náð hafa sjálfræðisaldri til að telja sig vera í mjög góðri þjálfun. Sömu niðurstöður má greina þegar meðal stúlkna. Þannig eru stelpur sem ekki hafa náð sjálfræðisaldri hlutfallslega líklegri til að telja sig vera í mjög góðri líkamlegri þjálfun í samanburði við stelpur 18 ára og eldri. Þá eru stelpur hlutfallslega líklegri í samanburði við stráka til að telja sig vera í mjög lélegri eða lélegri þjálfun

Einnig má benda á töflur í viðauka þar sem fleiri upplýsingar um íþróttir og hreyfingu er að finna.

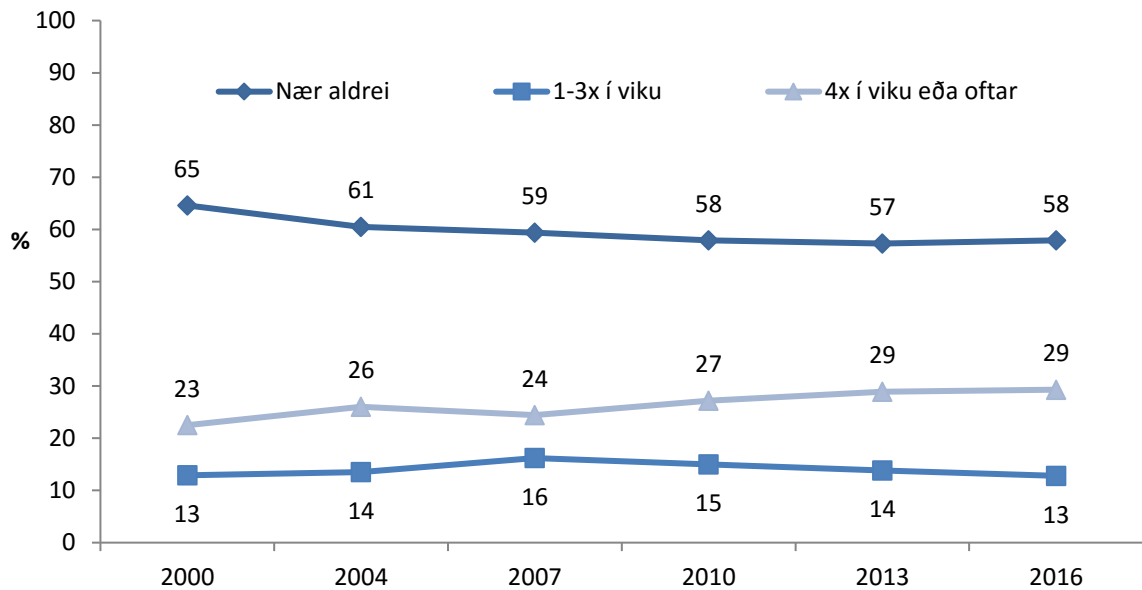
Sögulegt samhengi. Niðurstöður úr „Ungt fólk framhaldsskólar“ 1992 til 2013

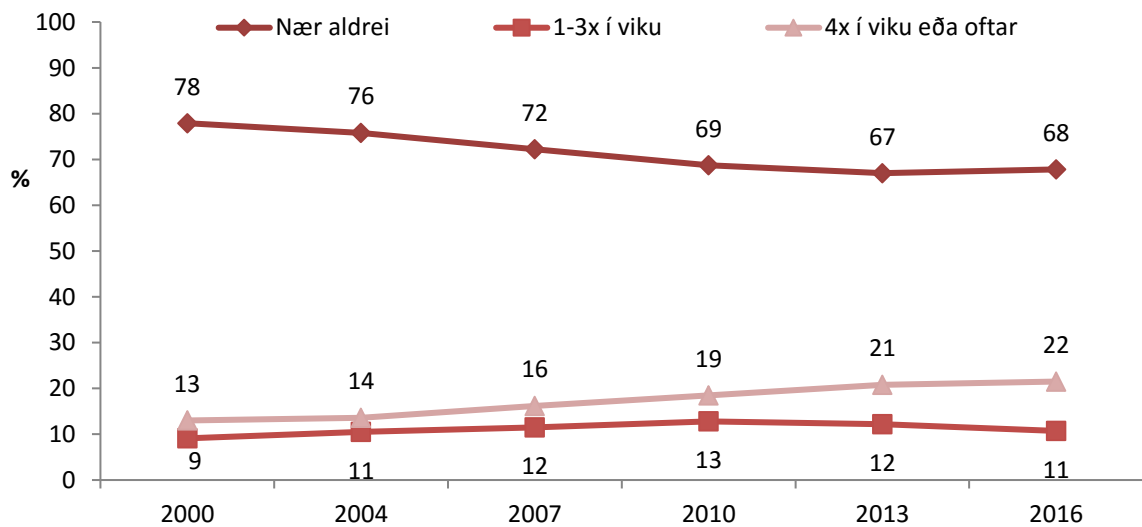
Mynd 12. Hlutfall stráka á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu oft þeir reyna líkamlega þannig á sig að þeir mæðist eða svitni.

Mynd 13. Hlutfall stelpna á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu oft þær reyna líkamlega þannig á sig að þær mæðist eða svitni.

Mynd 14. Hlutfall strákar á landinu árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þeir stundi íþróttir (æfi eða keppi).

Mynd 15. Hlutfall stelpna á landinu árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þær stundi íþróttir (æfi eða keppi).

II. hluti

Félagsstarf og tómstundaiðkun

Með skipulögðu félags-, æskulýðs- og tómstundastarfi er hægt að veita ungmennum tækifæri til þess að vinna við áhugaverða hluti og ná ákveðnum markmiðum sem þeir setja sér. Einnig er starfið, fagfólki og reyndu starfsfólki vettvangur til þess að ná til unglinganna og hafa jákvæð áhrif á þá. Þá hafa niðurstöður fjölda rannsókna leitt í ljós forvarnargildi skipulagðs félags-, æskulýðs- og tómstundastarfs gegn vímuefnanotkun og frávikshegðun unglinga² að starfsemi sem er skipulögð og í umsjá ábyrgra aðila er líklegri til að hafa uppbyggjandi áhrif í lífi þeirra en starf sem ekki er skipulagt og í umsjá ábyrgra aðila³ og að skipulagt tómstundastarf dregur úr líkum á að unglingar tileinki sér lífsstíl sem einkennist af áhættuhegðun svo sem notkun vímuefna.⁴

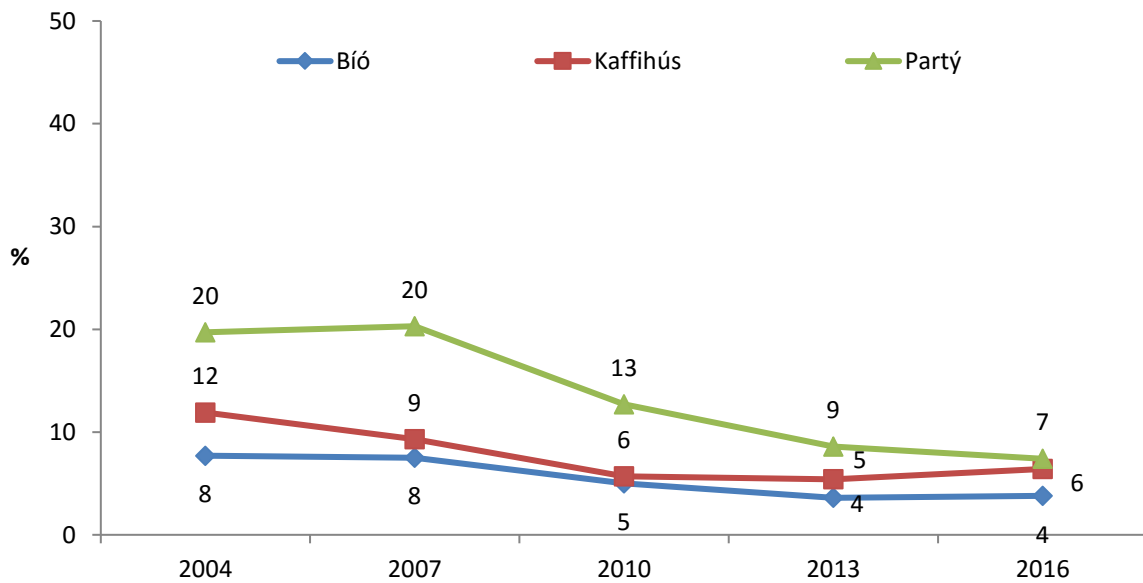
Á myndum 16 til 36 getur að líta þróun yfir tíma á hlutfalli framhaldsskólanema sem sækja bíó, kaffihús og party. Einnig má sjá hlutfall þeirra sem fara í leikhús, á söfn og á klassíska tónleika sem og þeirra sem leggja stund á myndlistarnám, hannyrðir, og leiklist. Eins má sjá í myndum þátttöku framhaldsskólanema í tónlistarstarfi, skátastarfi, ungliðastarfi björgunarsveita og ungmennastarfi Rauða kross Íslands (RKÍ), sem og hversu mikinn þátt þeir segjast taka í félagslífi skólans síns. Einnig má sjá hversu margar klukkustundir framhaldsskólanemar segjast nota í viku hverri til að lesa bækur, aðrar en skólabækur, sem og lesa dagblöð. Að lokum eru myndir sem sýna hve mikið þau segjast vinna með námi sínu á viku.

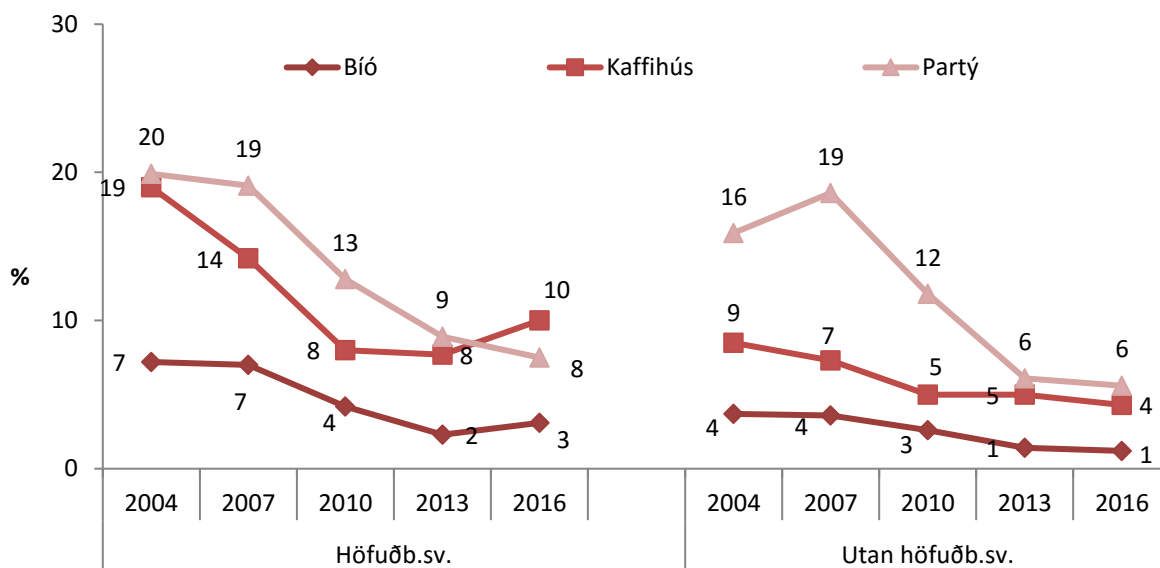
² Þórólfur Þórlindsson o.fl. 1998; Þórólfur Þórlindsson og Jón Gunnar Bernburg 2006.

³ Álfgeir Logi Kristjánsson o.fl. 2005; Álfgeir Logi Kristjánsson o.fl. 2006.

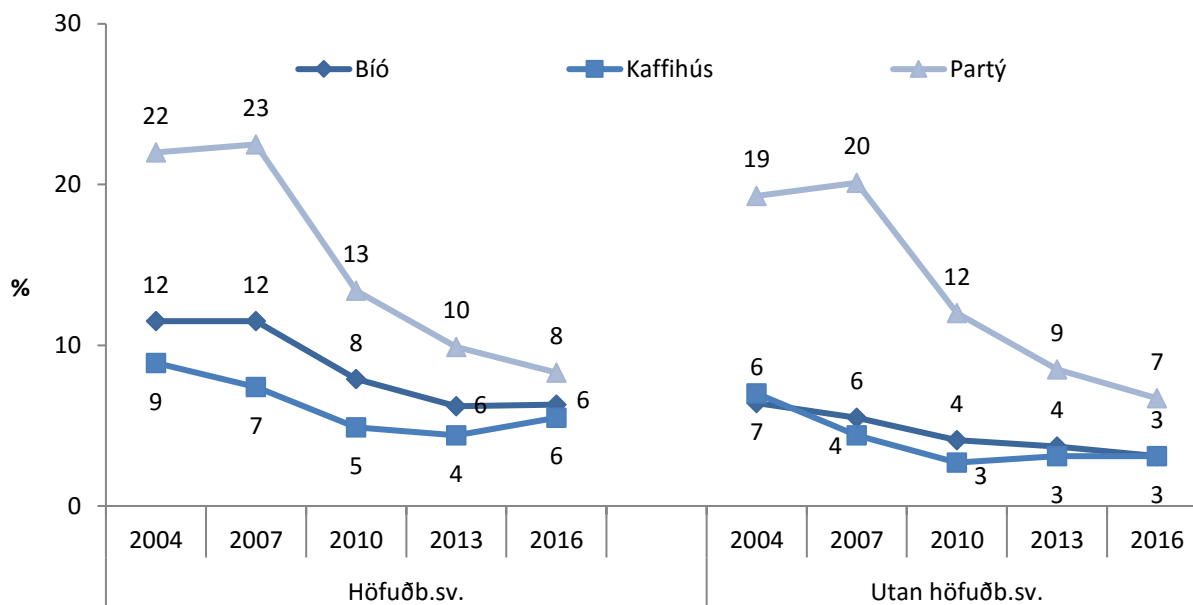
⁴ Piko og Fitzpatrick 2004.

Mynd 16. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem fara í bíó, á kaffihús og í partý, vikulega eða oftar.

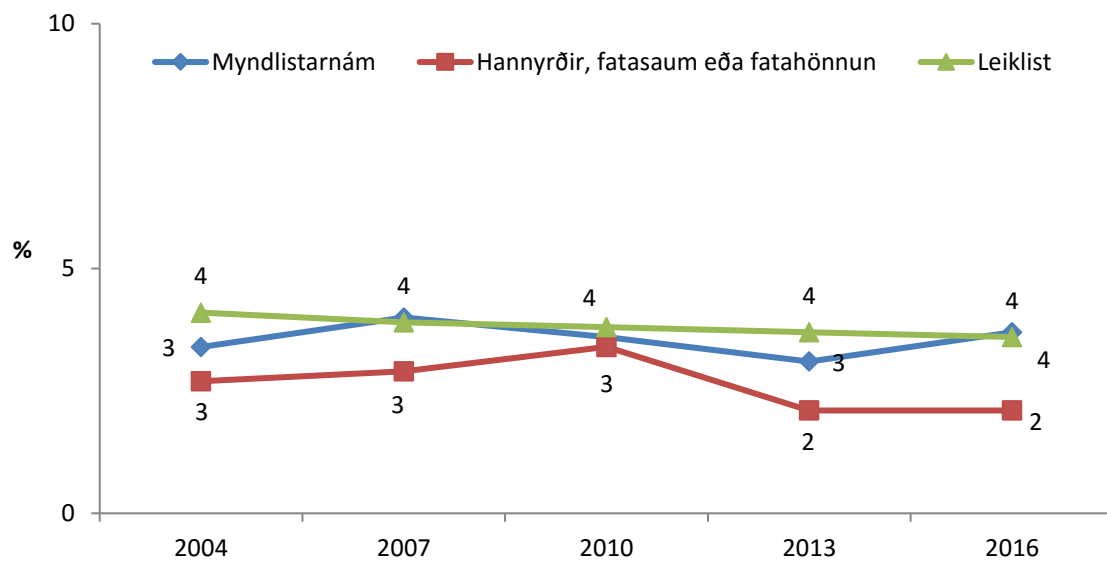

Mynd 17. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem fara í bíó, á kaffihús og í partý, vikulega eða oftar.

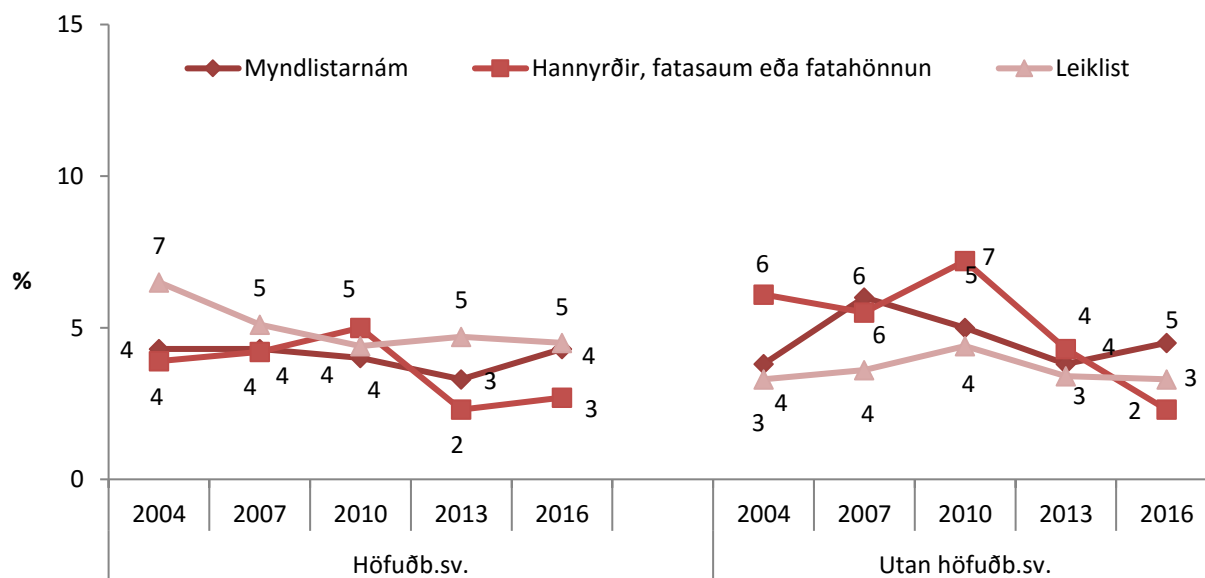

Mynd 18. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem fara í bíó, á kaffihús og í partý, vikulega eða oftár.

Á myndum 16 til 18 má sjá samanburð milli ára 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 á hlutfalli framhaldsskólanema sem stunda tiltekið óskipulagt frístundastarf: bíó, kaffihús og partý. Myndirnar sýna annars vegar heildarhlutfall framhaldsskólanema og hins vegar niðurstöður greindar eftir kynferði og búsetu. Þá er mikilvægt að benda á að verulega hefur dregið úr ástundum þessa óskipulagða tómstundastarfs. Undanfarnin ár hafa partý verið vinsælust, en þó hefur talsvert dregið úr slíkri iðju meðal framhaldsskólanema. Þannig segjast um 7% framhaldsskólanema að þeir hafi farið í partý vikulega eða oftár nú árið 2016 á meðan slíkt átti við um 13% árið 2010 og 20% árin 2007 og 2004. Um 6% ungmennanna hafa sótt kaffihús vikulega eða oftár og 4% bíó. Eins má sjá að dregið hefur úr því að nemendur fari í partý, þá sérstaklega meðal stráka og er það óháð búsetu. Líkt og fyrri ár þá sýna niðurstöður að kaffihúsaferðir eru algengari en bíóferðir hjá stelpunum og er það óháð búsetu, þó vikulegar heimsóknir á kaffihús séu algengari hjá stelpum búsettum á höfuðborgarsvæðinu í samanburði við utan höfuðborgarsvæðisins.

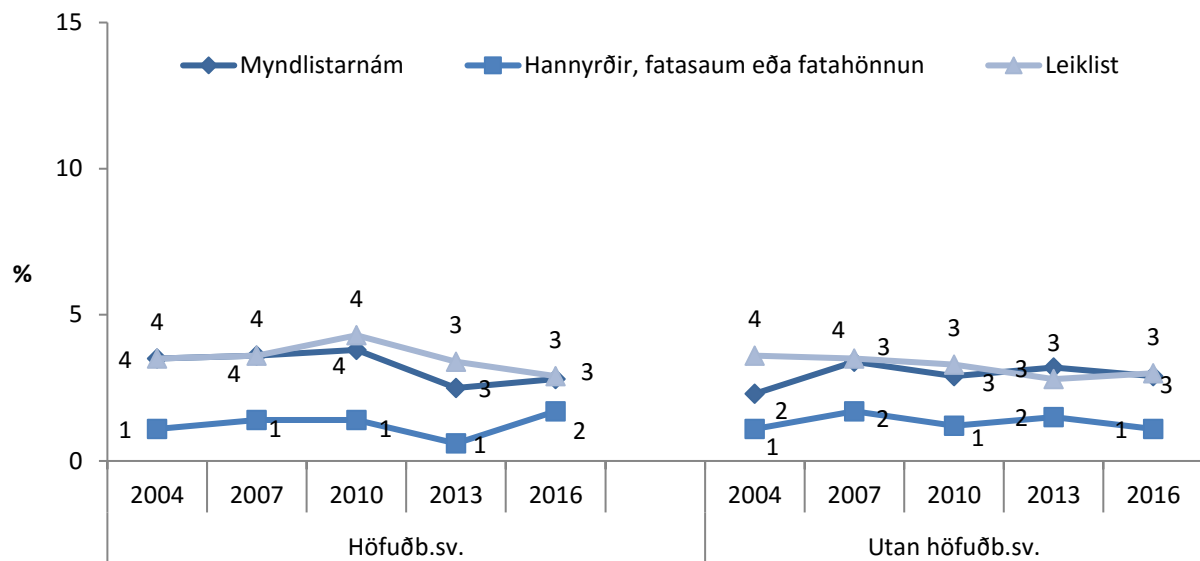

Mynd 19. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem stunda myndlistarnám, hannyrðir, fatasaum eða fatahönnun, og leiklist, vikulega eða oftár.

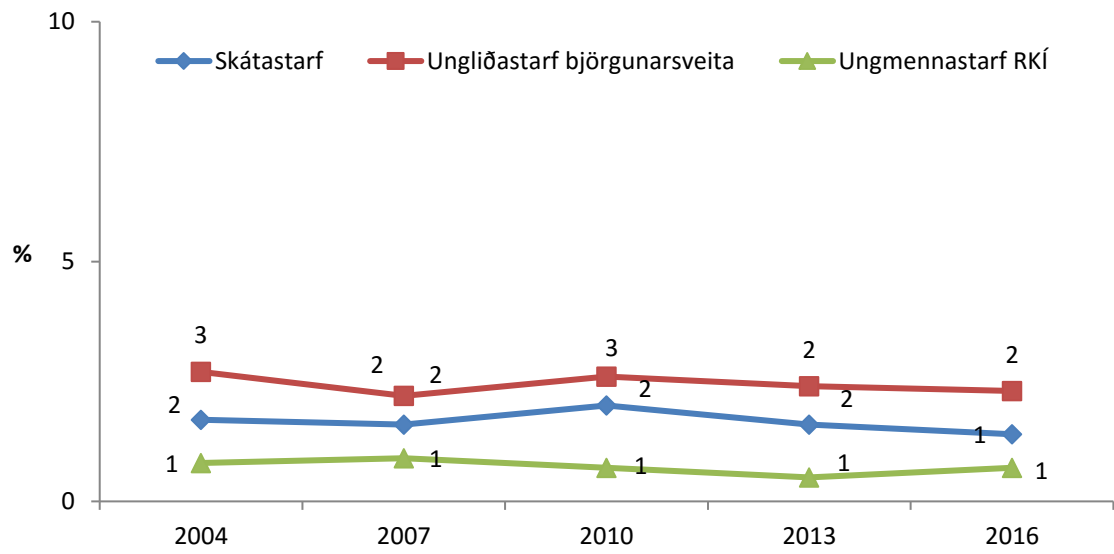
Mynd 20. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem stunda myndlistarnám, hannyrðir, fatasaum eða fatahönnun, og leiklist, vikulega eða oftár.

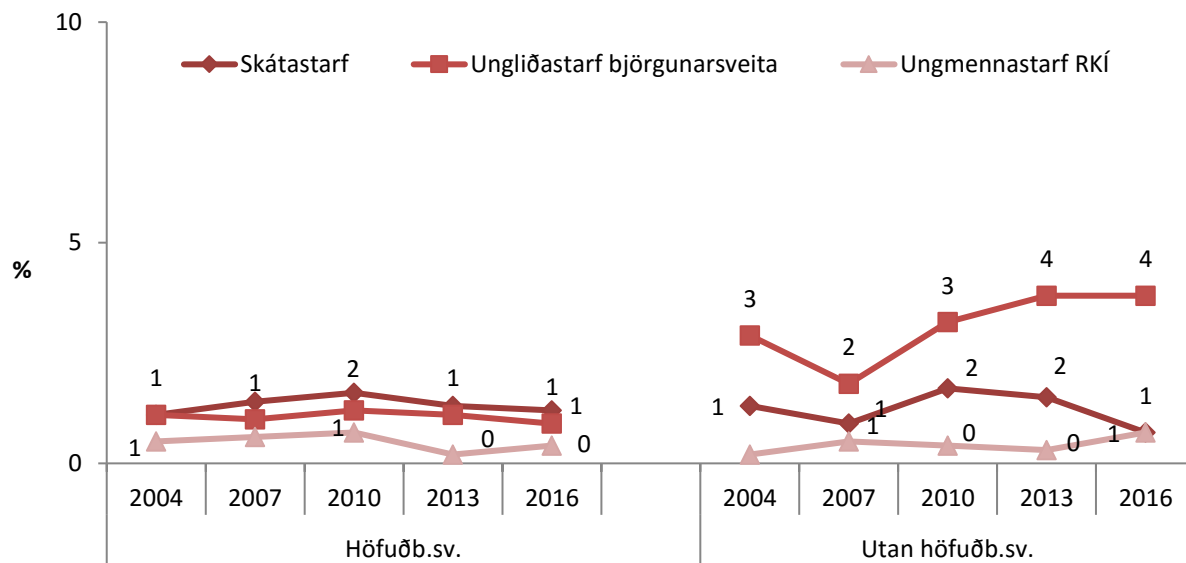

Mynd 21. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem stunda myndlistarnám, hannyrðir, fatasaum eða fatahönnun, og leiklist, vikulega eða oftár.

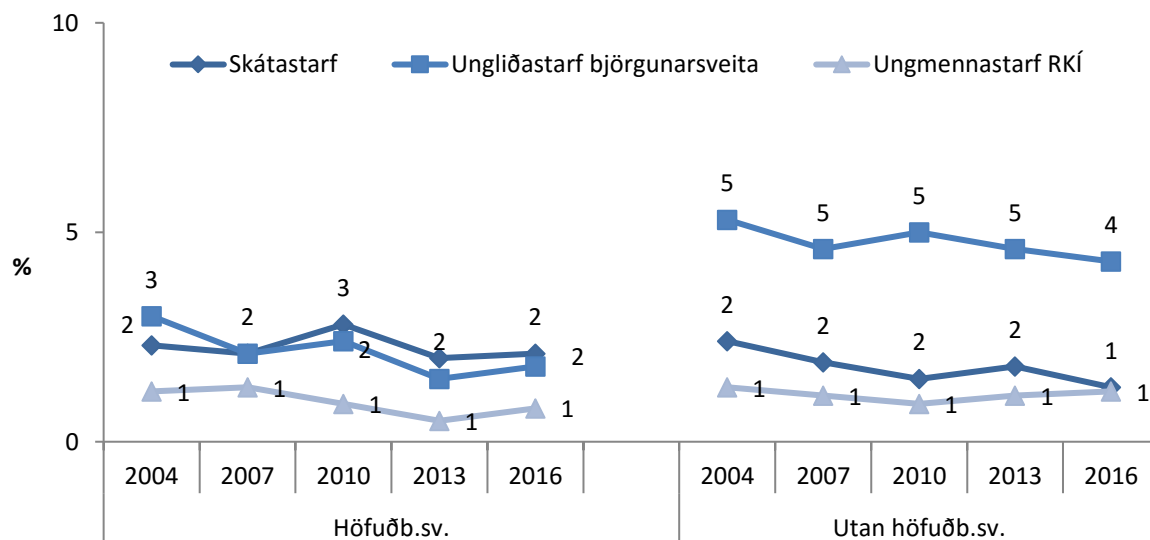
Á myndum 19 til 21 má skoða samanburð á hlutfalli stelpna og stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem stunda myndlistarnám, hannyrðir, fatasaum eða fatahönnun, og leiklist, vikulega eða oftár, greint eftir búsetu. Ef byrjað er á því að skoða niðurstöður fyrir framhaldsskólanema í heild sinni (mynd 19) má sjá að um 2% ungmennanna stunda hannyrðir, fatasaum eða fatahönnun, 4% myndlistarnám og 4% framhaldsskólanemanna stunda leiklist vikulega eða oftár. Stelpur á höfuðborgarsvæðinu eru hlutfallslega líklegri en stelpur sem búsettar eru utan höfuðborgarsvæðisins til að stunda leiklist og þá er munurinn ekki mikill þegar litið er til strákanna, og er þátttaka þeirra í þessari tómskundariðju vikulega eða oftár lítil (mynd 21).

Mynd 22. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem stunda skátastarf, ungliðastarf björgunarsveita og ungmennastarf RKÍ, vikulega eða oftár

Mynd 23. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem stunda skátastarf, ungliðastarf björgunarsveita og ungmennastarf RKÍ, vikulega eða oftar.

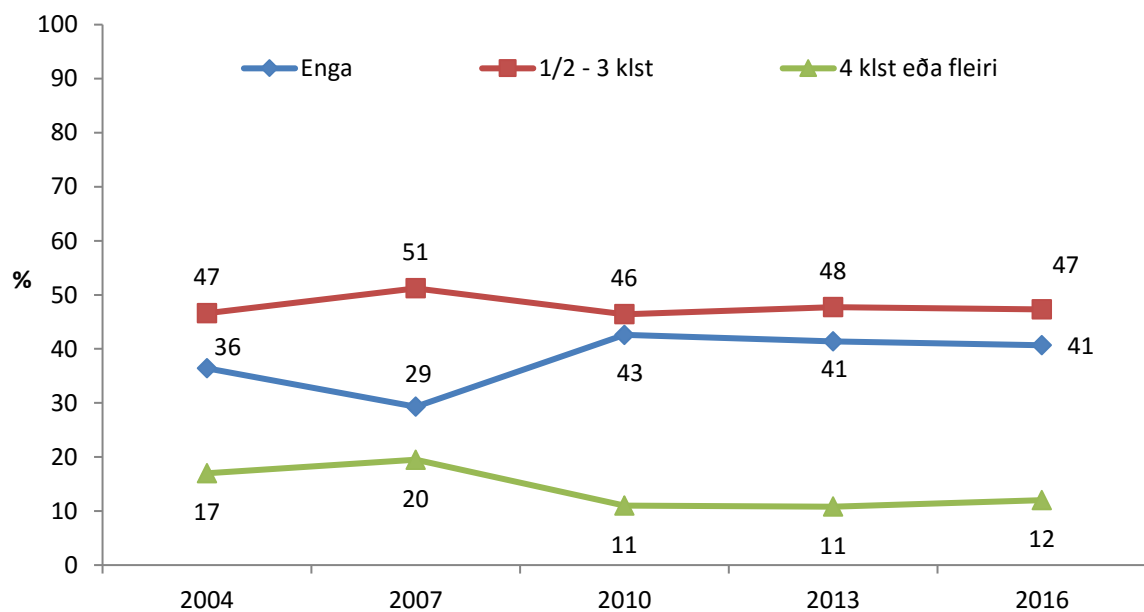

Mynd 24. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010 og 2013 og 2016 sem stunda skátastarf, ungliðastarf björgunarsveita og ungmennastarf RKÍ, vikulega eða oftar.

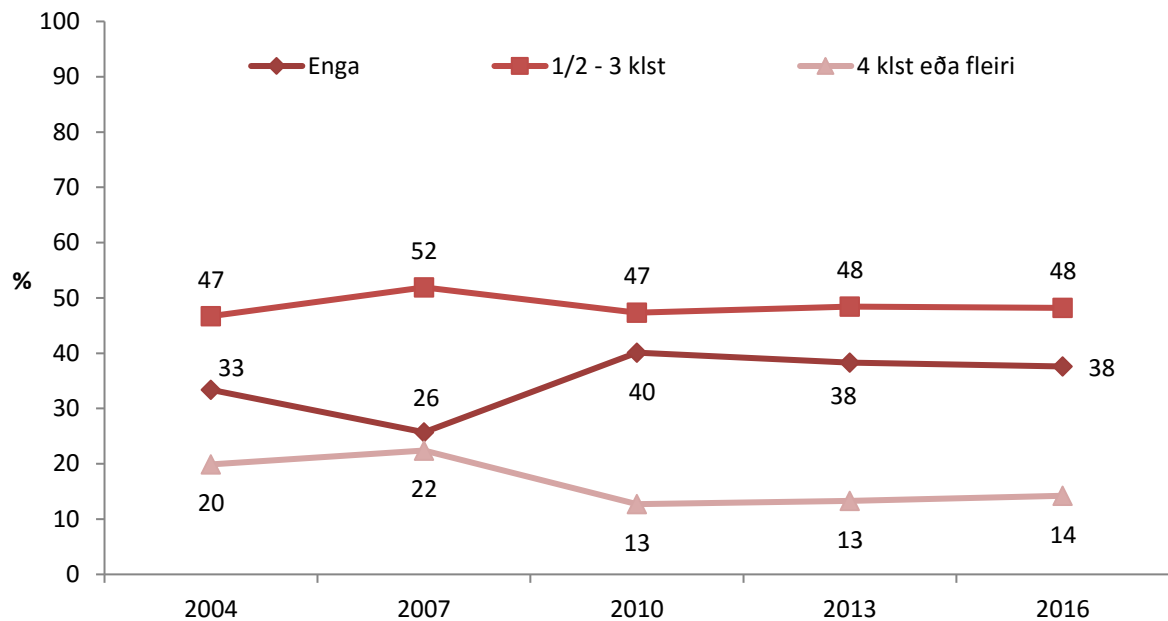
Á myndum 22 til 24 gefur að líta samanburð meðal framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010 og 2013 sem stunda skátastarf, ungliðastarf björgunarsveita og ungmennastarf RKÍ vikulega eða oftár. Ef byrjað er á því að skoða niðurstöður í heild þá má sjá (mynd 22) að um 2% framhaldsskólanema taka þátt í skátastarfi, en um 1% í ungliðastarfi björgunarsveita og ungmennastarfi Rauða krossins.

Strákar og stelpur utan höfuðborgarsvæðisins sækja frekar en þeir sem búsettir eru á höfuðborgarsvæðinu í ungliðastarf björgunarsveita (myndir 23 og 24). Hér vekur athygli að þátttaka stelpna í ungmennastarfi RKÍ er vart mælanleg. Innan við 1% stelpna segjast taka þátt í slíku starfi og er það óháð búsetu.

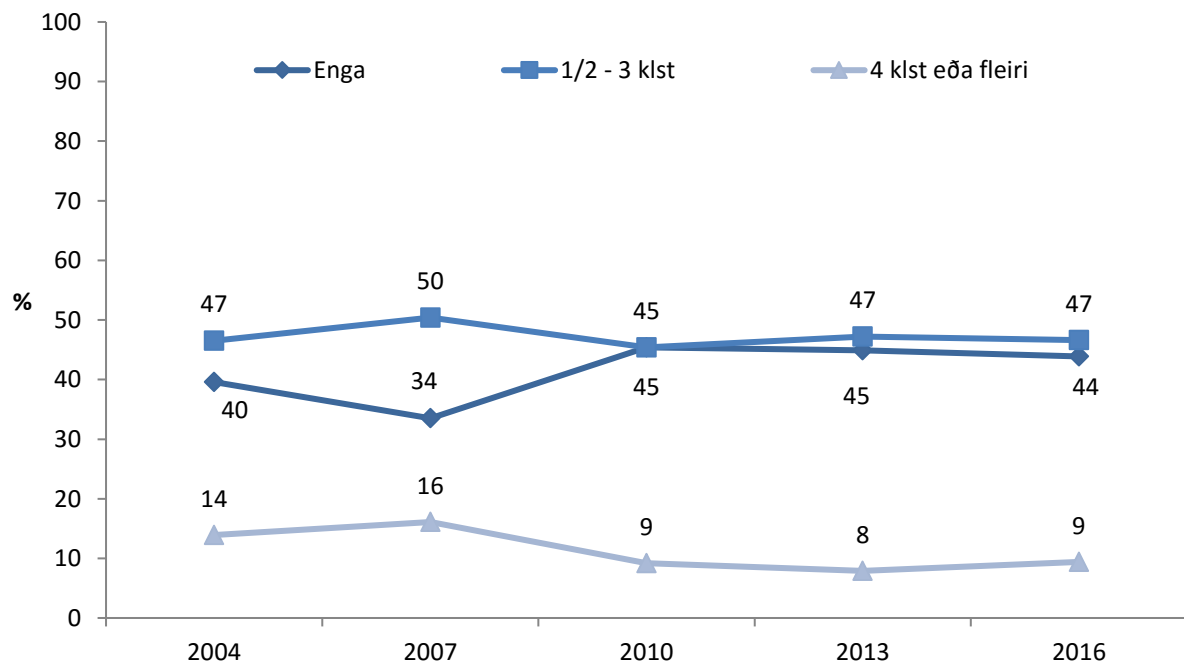
Lestur og atvinnuþátttaka

Mynd 25. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve margar klukkustundir þeir segjast nota í viku hverri til að lesa bækur, aðrar en skólabækur.

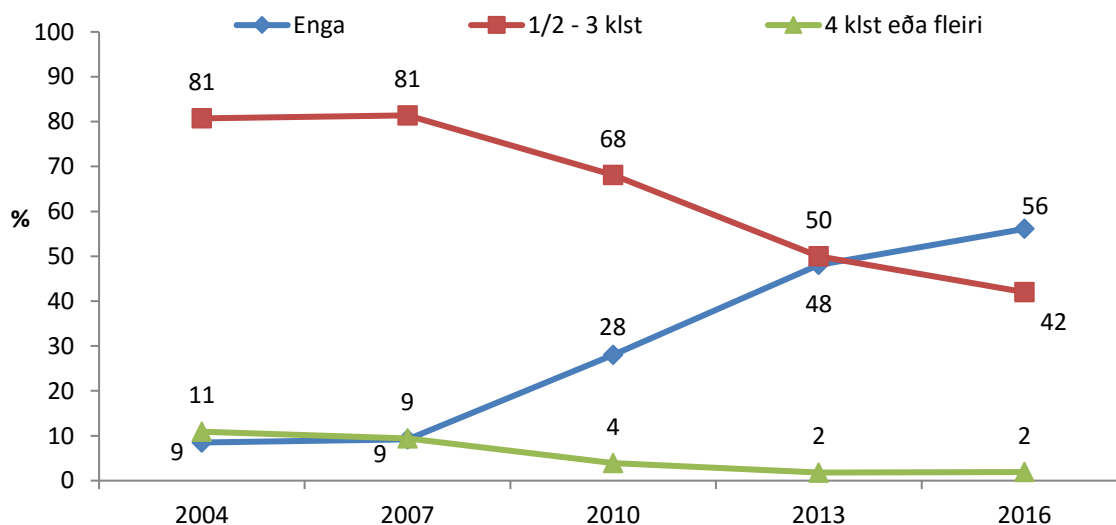

Mynd 26. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve margar klukkustundir þær segjast nota í viku hverri til að lesa bækur, aðrar en skólabækur.

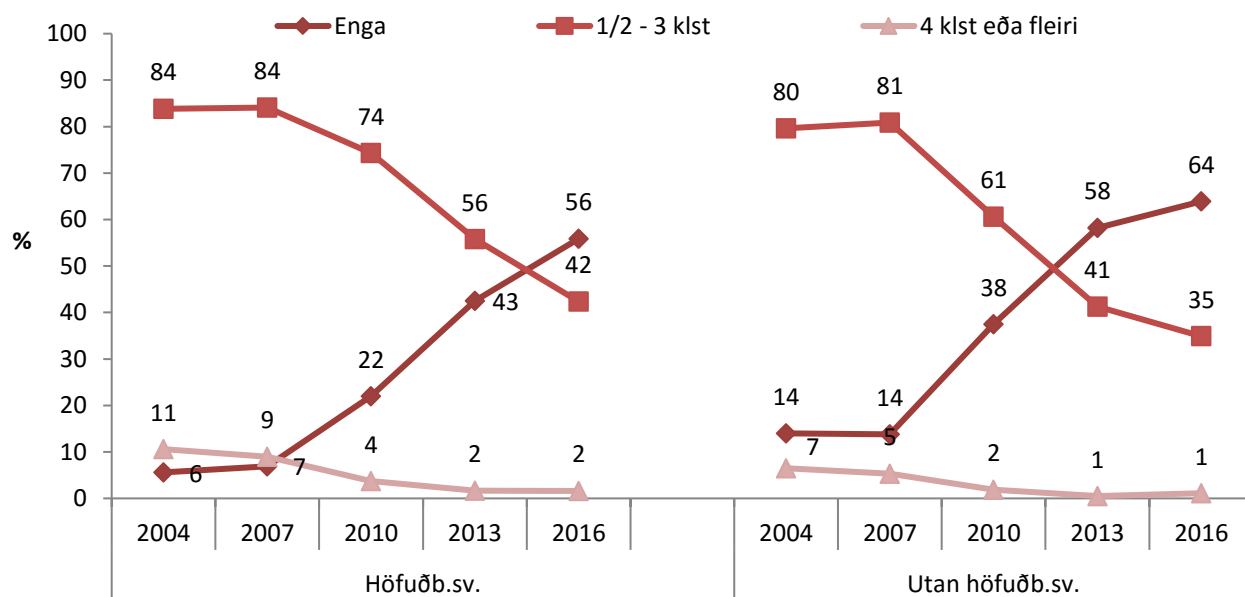

Mynd 27. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve margar klukkustundir þeir segjast nota á viku hverri til að lesa bækur, aðrar en skólabækur.

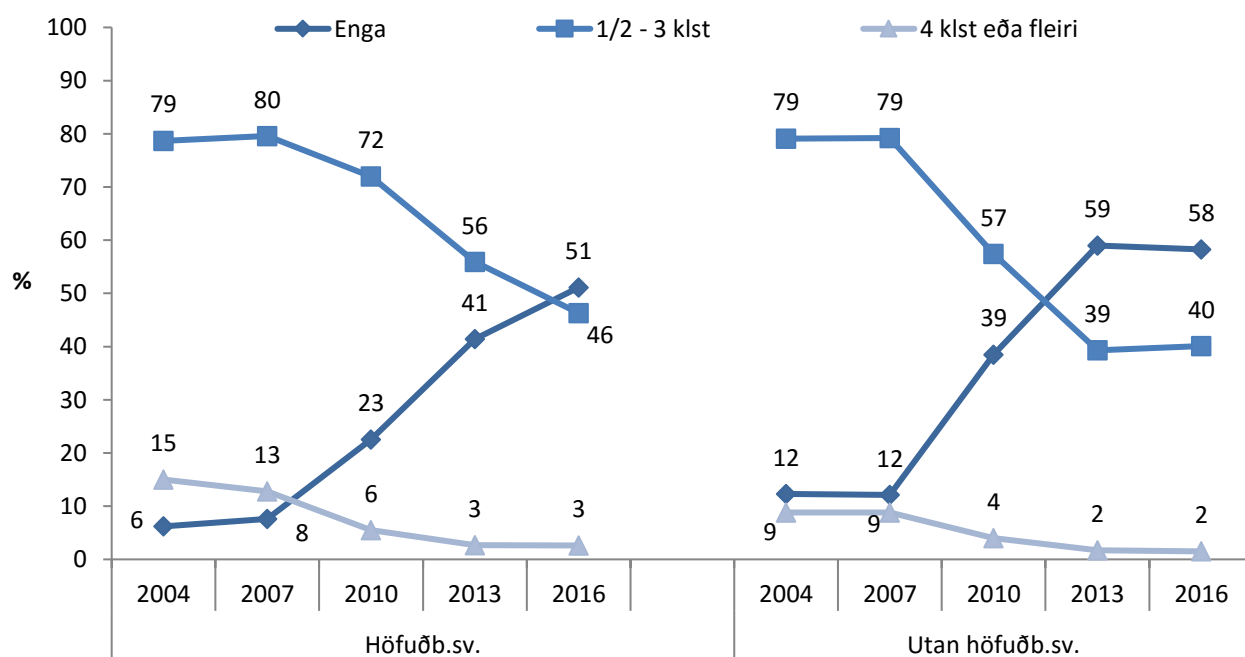
Í könnuninni árið 2016 voru framhaldsskólanemarnir líkt og í fyrri könnunum beðnir um að svara spurningum er varða lestur. Á myndum 25 til 27 gefur að líta hlutfallslegan fjölda framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve margar klukkustundir þeir segjast nota í viku hverri til að lesa bækur, aðrar en skólabækur. Á myndunum má sjá að lestur bóka minnkaði umtalsvert milli ára 2007 og 2010 og á það bæði við þá sem lesa í ½-3 klst á viku og í 4 klst. eða meira í viku hverri og er jafnframt óháð kyni. Niðurstöður könnunarinnar árið 2016 sýna svipað mynstur og árið 2013. Þegar litið er til bóklesturs sem nemur ½ - 3 klst. á viku er hlutfallið 47% og 41% framhaldsskólanema segist verja nær engum tíma í bóklestur umfram skólabækur í viku hverri. Þegar litið er til niðurstaðna greindra eftir kynferði má sjá að 38% stelpna og 44% stráka verja engri klst. í bóklestur umfram skólabækur árið 2016 og 14% stelpna og 9% stráka segist verja 4 klst. eða meira í bóklestur í viku hverri.

Mynd 28. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve margar klukkustundir þeir segjast nota í viku hverri til að lesa dagblöð.

Mynd 29. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve margar klukkustundir þær segjast nota í viku hverri til að lesa dagblöð.

Mynd 30. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve margar klukkustundir þeir segjast nota í viku hverri til að lesa dagblöð.

Á myndum 28 til 30 má sjá hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve margar klukkustundir þeir segjast nota í viku hverri til að lesa dagblöð. Árið 2010 mátti byrja að greina umtalsverða breytingu er varðar dagblaðalestur framhaldsskólanema. Sú þróun heldur áfram og sýna niðurstöður árið 2016 að um 56% ungmennanna segist verja engri klst. í dagblaðalestur í viku hverri. Að sama skapi fer hlutfall þeirra sem verja $\frac{1}{2}$ - 3 klst. í slíkan lestur í hverri viku úr 68% árið 2010 í 50% árið 2013 og 42% árið 2016. Einungis 2% framhaldsskólanema ver 4 klst. eða meira í lestur dagblaða á vikutíma. Ef litið er til niðurstaðna eftir kyni og búsetu má sjá að hlutfall þeirra sem ver engri klst. í dagblaðalestur er hærri þegar ungmenni utan höfuðborgarsvæðisins eiga í hlut, en þar segjast um 64% stelpna verja nær engum tíma á meðan slíkt á við 51% stelpna á höfuðborgarsvæðinu. Hvað strákana snertir þá segjast 58% stráka búsettir utan höfuðborgarsvæðisins verja nær engum tíma á móti 51% stráka á höfuðborgarsvæðinu.

Samantekt úr myndum í II. hluta

Á myndum 16 til 18 má sjá samanburð milli ára 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 á hlutfalli framhaldsskólanema sem stunda tiltekið óskipulagt frístundastarf: bíó, kaffihús og partý. Myndirnar sýna annars vegar heildarhlutfall framhaldsskólanema og hins vegar niðurstöður greindar eftir kynferði og búsetu. Þá er mikilvægt að benda á að verulega hefur dregið úr ástundun þessa óskipulagða tómstundastarfs. Undanfarin ár hafa partý verið vinsælust, en þó hefur talsvert dregið úr slíkri iðju meðal framhaldsskólanema. Þannig segjast um 7% framhaldsskólanema að þeir hafi farið í partý vikulega eða oftár nú árið 2016 á meðan slíkt átti við um 13% árið 2010 og 20% árin 2007 og 2004. Um 6% ungmennanna hafa sótt kaffihús vikulega eða oftár og 4% bíó.

Á myndum 19 til 21 má skoða samanburð á hlutfalli stelpna og stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem stunda myndlistarnám, hannyrðir, fatasaum eða fatahönnun, og leiklist, vikulega eða oftár, greint eftir búsetu. Ef byrjað er á því að skoða niðurstöður fyrir framhaldsskólanema í heild sinni (mynd 19) má sjá að um 2% ungmennanna stunda hannyrðir, fatasaum eða fatahönnun, 4% myndlistarnám og 4% framhaldsskólanemanna stunda leiklist vikulega eða oftár.

Á myndum 22 til 24 má sjá samanburð meðal framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010 og 2013 sem stunda skátastarf, ungliðastarf björgunarsveita og ungmennastarf RKÍ vikulega eða oftár. Ef byrjað er á því að skoða niðurstöður í heild þá má sjá (mynd 22) að um 2% framhaldsskólanema taka þátt í skátastarfi, en um 1% í ungliðastarfi björgunarsveita og ungmennastarfi Rauða krossins. Athygli vekur að þátttaka stelpna í ungmennastarfi RKÍ er vart mælanleg. Innan við 1% stelpna segjast taka þátt í slíku starfi og er það óháð búsetu.

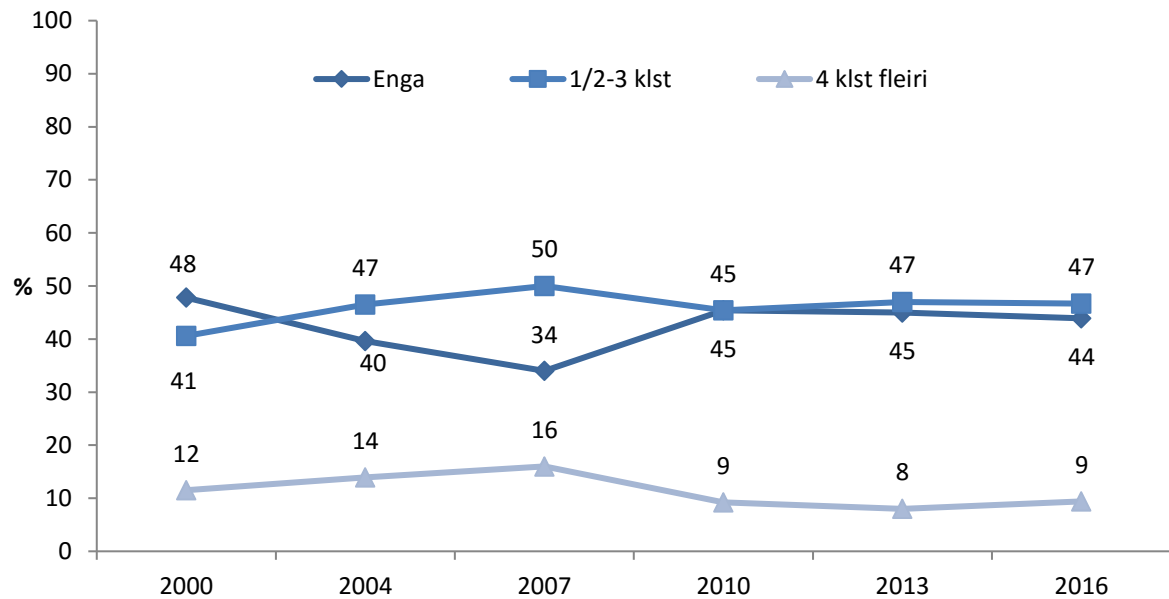
Þá má sjá á myndum 25 til 27 hlutfallslegan fjölda framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve margar klukkustundir þeir segjast nota í viku hverri til að lesa bækur, aðrar en skólabækur. Á myndunum má sjá að lestur bóka minnkaði umtalsvert milli ára 2007 og 2010 og á það bæði við þá sem lesa í ½-3 klst á viku og í 4 klst. eða meira í viku hverri og er jafnframt óháð kyni. Niðurstöður könnunarinnar árið 2016 sýna svipað mynstur og árið 2013. Þegar litið er til bóklesturs sem nemur ½ - 3 klst. á viku er hlutfallið 47% og 41% framhaldsskólanema segist verja nær engum tíma í bóklestur umfram skólabækur í viku hverri. Þegar litið er til niðurstaðna greindra eftir kynferði má sjá að 38% stelpna og 44% stráka verja engri

klst. í bóklestur umfram skólabækur árið 2016 og 14% stelpna og 9% stráka segist verja 4 klst. eða meira í bóklestur í viku hverri.

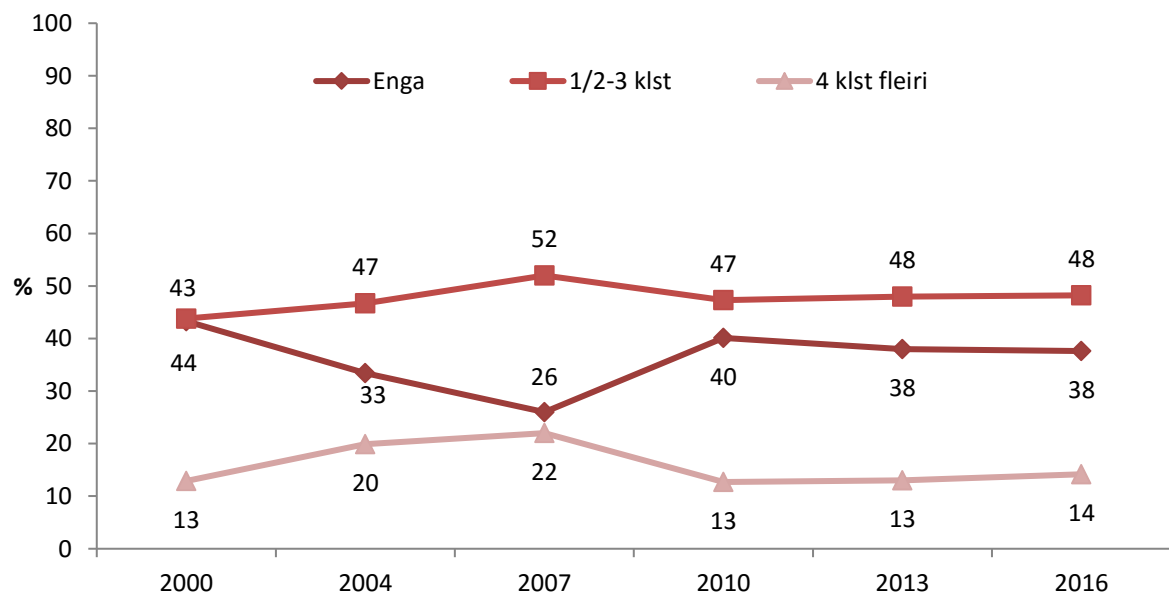
Myndir 28 til 30 sýna hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve margar klukkustundir þeir segjast nota í viku hverri til að lesa dagblöð. Árið 2010 mátti byrja að greina umtalsverða breytingu er varðar dagblaðalestur framhaldsskólanema. Sú þróun heldur áfram og sýna niðurstöður árið 2016 að um 56% ungmennanna segist verja engri klst. í dagblaðalestur í viku hverri. Að sama skapi fer hlutfall þeirra sem verja $\frac{1}{2}$ - 3 klst. í slíkan lestur í hverri viku úr 68% árið 2010 í 50% árið 2013 og 42% árið 2016. Einungis 2% framhaldsskólanema ver 4 klst. eða meira í lestur dagblaða á vikutíma. Ef litið er til niðurstaðna eftir kyni og búsetu má sjá að hlutfall þeirra sem ver engri klst. í dagblaðalestur er hærri þegar ungmenni utan höfuðborgarsvæðisins eiga í hlut, en þar segjast um 64% stelpna verja nær engum tíma á meðan slíkt á við 51% stelpna á höfuðborgarsvæðinu. Hvað strákana snertir þá segjast 58% stráka búsettir utan höfuðborgarsvæðisins verja nær engum tíma á móti 51% stráka á höfuðborgarsvæðinu.

Einnig má benda á viðauka þar sem fleiri upplýsingar um félags- og tómstundastarf er að finna.

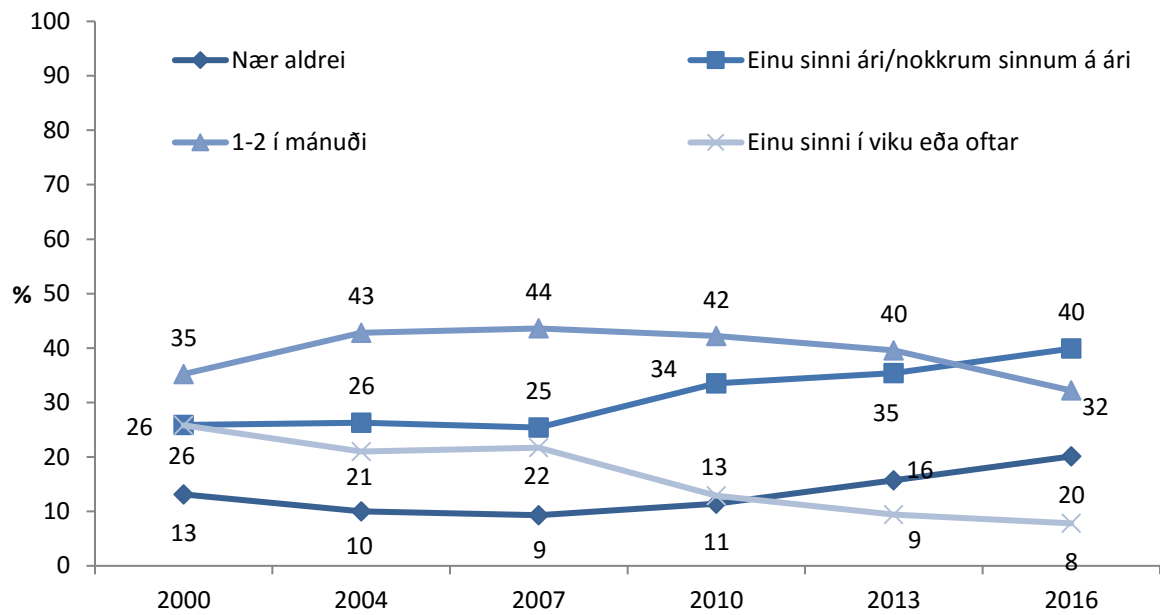
Sögulegt samhengi. Niðurstöður úr „Ungt fólk framhaldsskólar“ 2000 til 2016

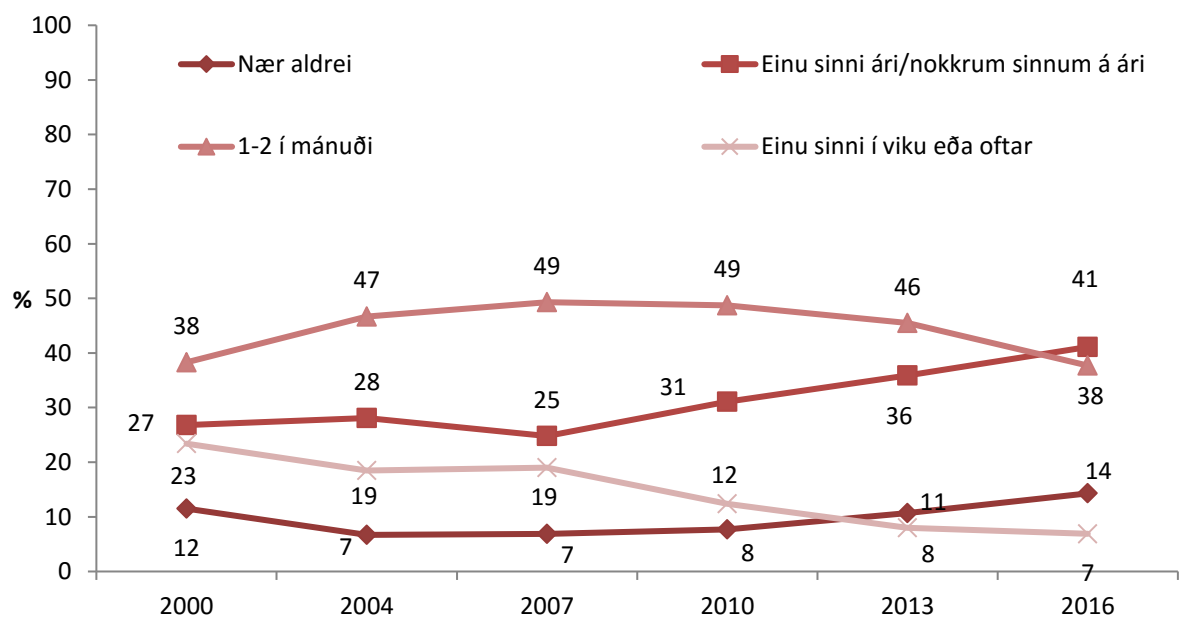
Mynd 31. Hlutfall stráka árið 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvað þeir segjast nota marga tíma að jafnaði á viku í að lesa bækur, aðrar en skólabækur.

Mynd 32. Hlutfall stelpna árið 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvað þær segjast nota marga tíma að jafnaði á viku í að lesa bækur, aðrar en skólabækur.

Mynd 33. Hlutfall stráka á landinu árið 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu oft þeir fara í party.

Mynd 34. Hlutfall stelpna á landinu árið 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu oft þær fara í party.

III.hluti

Tengsl við foreldra

Fjölskyldan gegnir lykilhlutverki í lífi ungmenna og fjölmargar rannsóknir hafa verið gerðar á því hvernig fjölskyldumynstur og fjölskyldugerð hafa áhrif á mögulega frávíkshæðun og áhættuþegðun.

Tengsl unglunga við foreldra sína, sá stuðningur sem þeir fá frá foreldrum, jákvætt eftirlit foreldra og sá tími sem unglingar verja með foreldrum sínum vegur þungt. Foreldrar eru ungu fólki mikilvægir og sterkar fyrirmyndir og eru lykilaðilar í félagslegu stuðningsneti þeirra⁶. Rannsóknir hafa t.d. sýnt að aðhald, eftirlit og stuðningur foreldra hefur jákvæð áhrif á námsárangur ungmenna⁷, og að þeir unglingar sem verja miklum tíma með foreldrum sínum og eru vel tengdir þeim eru ólíklegri en aðrir unglingar til að leiðast út í notkun vímuefna. Þess utan eru unglingar sem eiga stöðug og jákvæð samskipti við foreldra sína, og fá mikinn stuðning frá þeim, líklegri til að líða vel í skólas og eignast vini sem gengur og líður vel í skóla.⁹

Á myndum 35 til 41 má sjá þróun yfir tíma á hlutfalli stráka og stelpna í framhaldsskólum varðandi spurningar er lúta að samskiptum og sambandi þeirra við foreldra sína. Niðurstöður sýna hversu greiðan aðgang þau hafa frá foreldrum sínum varðandi ráðleggingar í tengslum við nám sitt, hversu auðvelt eða erfitt er fyrir þau að fá umhyggju og hlýju og samræður um persónuleg málefni. Þá eru í lok kaflans sýndar niðurstöður í sögulegu samhengi varðandi hversu vel það á við um framhaldsskólanemana að foreldrar þeirri viti hvar og með hverjum þau eru á kvöldin.

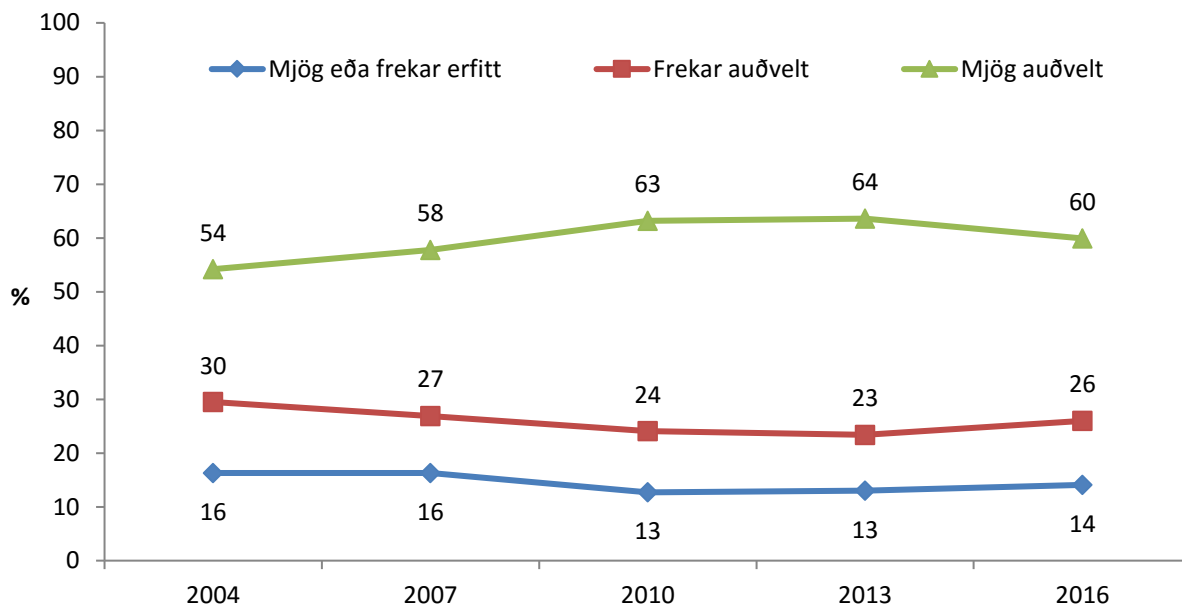
⁵ Bandura, 1977.

⁶ O'Byrne o.fl. 2002.

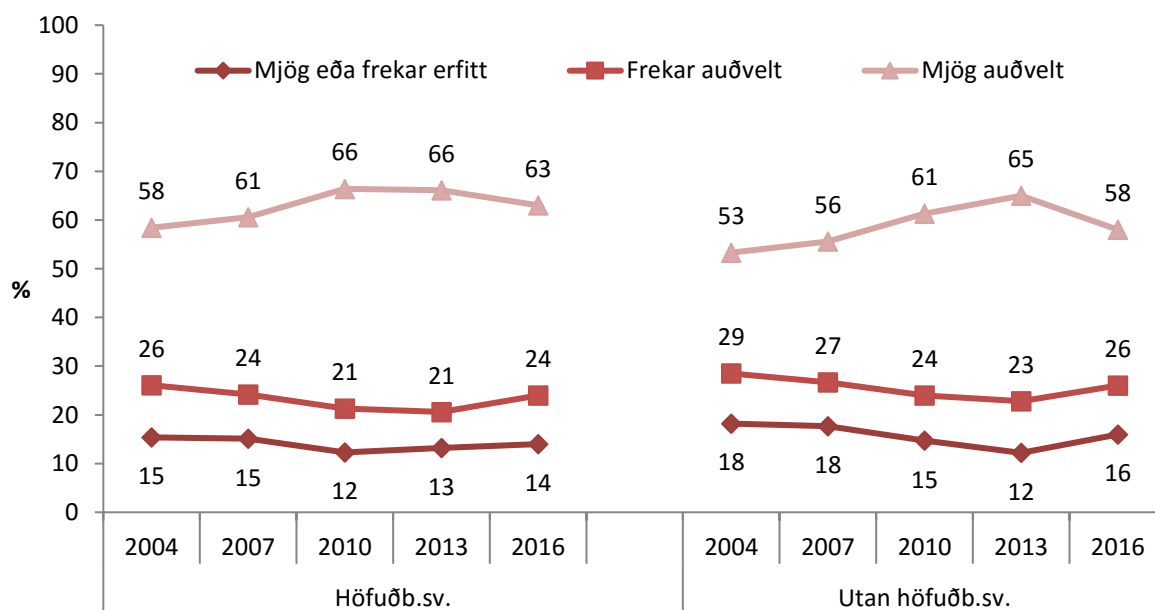
⁷ Coleman, 1988; Sheldon og Epstein 2005.

⁸ Álfgeir Logi Kristjánsson o.fl. 2006.

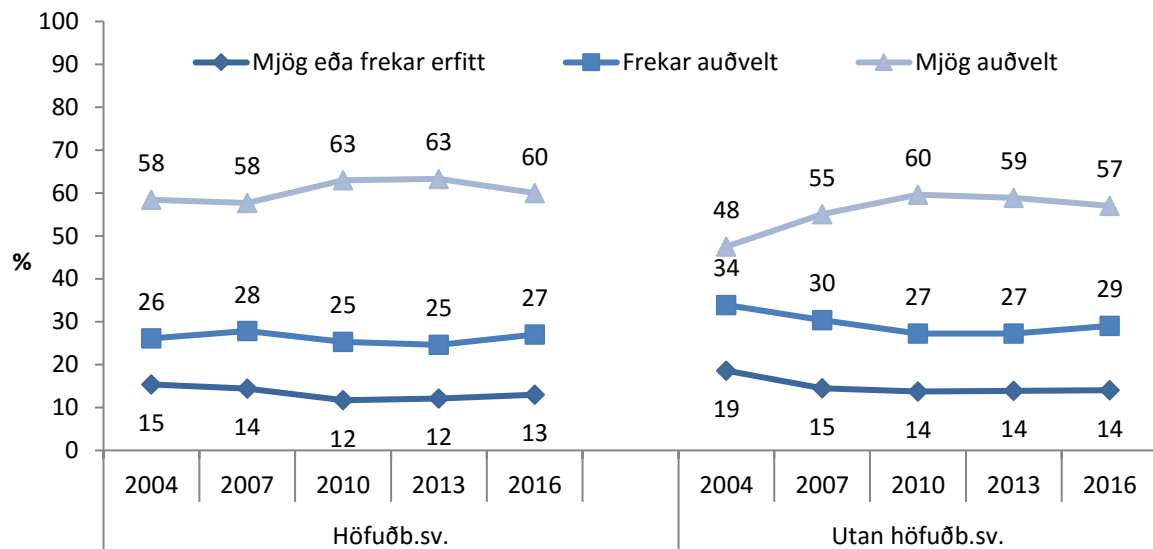
⁹ Þórólfur Þórlindsson o.fl. 1998.

Mynd 35. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þeir telja að fá ráðleggingar varðandi námið hjá foreldrum sínum

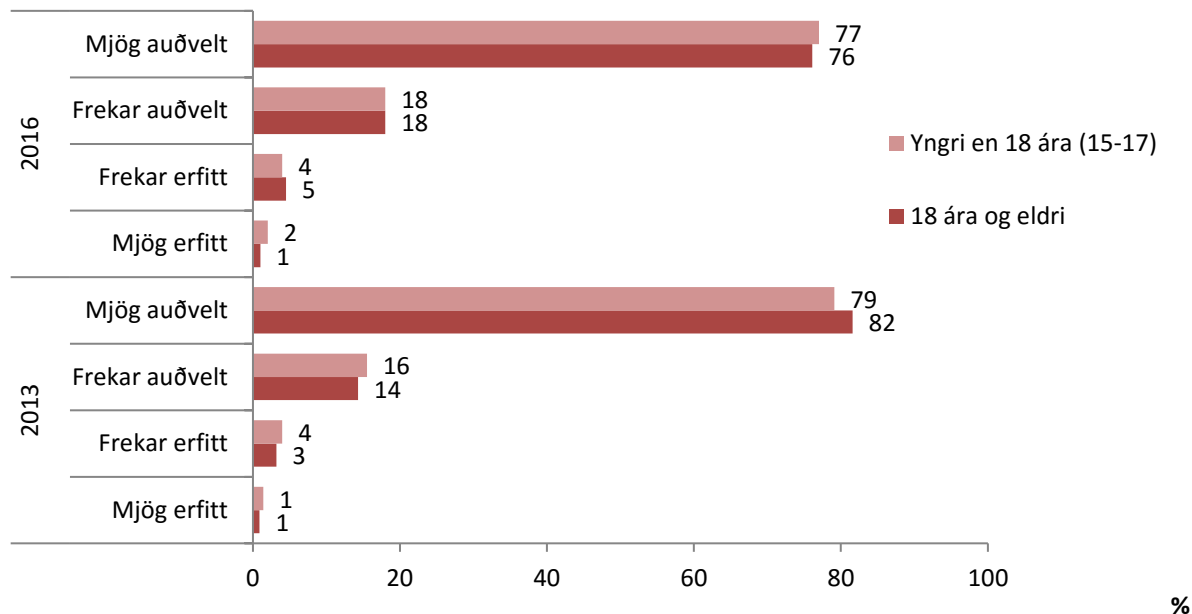

Mynd 36. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þær telja að fá ráðleggingar varðandi námið hjá foreldrum sínum.

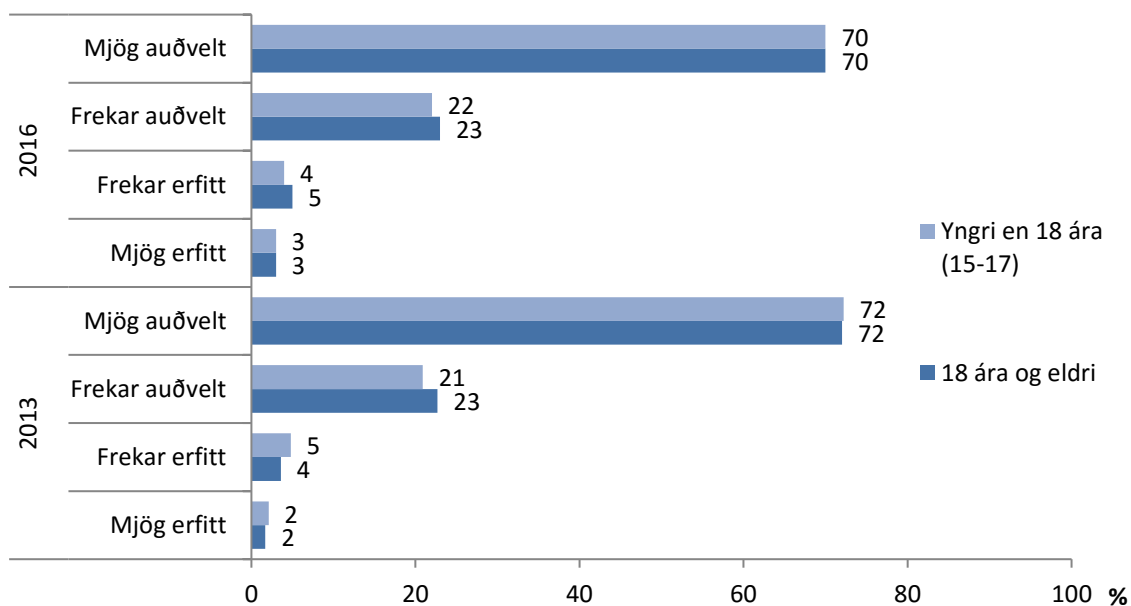

Mynd 37. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þeir telja að fá ráðleggingar varðandi námið hjá foreldrum sínum.

Á myndum 35 til 37 má sjá hversu auðvelt eða erfitt ungmenni telja að fá ráðleggingar varðandi námið hjá foreldrum sínum, eftir kyni og búsetu, með skoðun á þróun, milli ára 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016. Þegar á heildina er litið má sjá (mynd 35) að mikill meirihluti framhaldsskólanema telur sig eiga mjög auðvelt með að fá ráðleggingar varðandi nám sitt frá foreldrum sínum, sem er þó örlítið lægra hlutfall en árið 2013. Ef litið er á niðurstöðurnar greindar eftir kyni og búsetu má sjá að hlutfallslega færri telja sig eiga mjög auðvelt með að fá ráðleggingar varðandi námið hjá foreldrum sínum ef litið er til 2010 og 2013 til samanburðar.

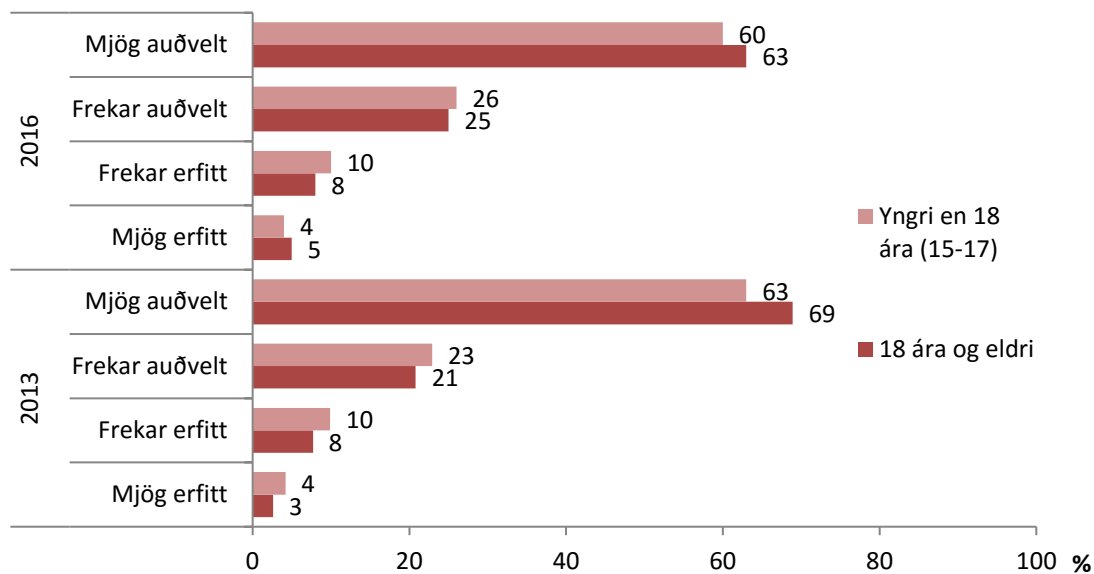
Mynd 38. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum eftir því hve auðvelt eða erfitt þær telja að fá umhyggju og hlýju hjá foreldrum sínum, greint eftir aldri árin, 2013 og 2016.

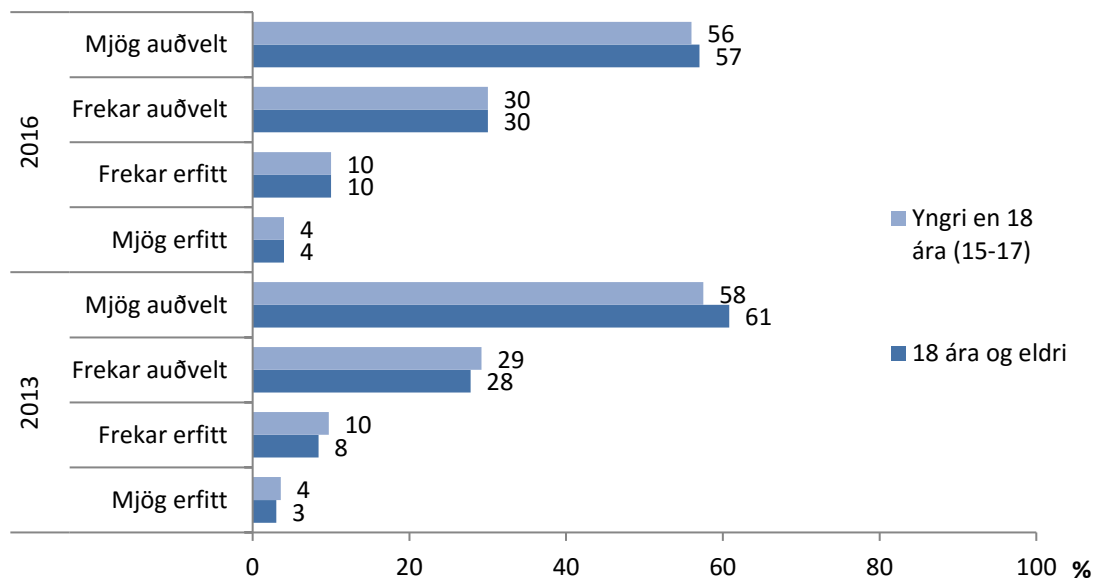
Mynd 39. Hlutfall stráka í framhaldsskólum eftir því hve auðvelt eða erfitt þeir telja að fá umhyggju og hlýju hjá foreldrum sínum, greint eftir aldri árin 2013 og 2016.

Ef litið er til þessu hversu erfitt eða auðvelt framhaldsskólanemendur telja sig eiga með að fá umhyggju og hlýju frá foreldrum sínum og þær niðurstöður greindar eftir kyni og aldri, má sjá (myndir 38 og 39) að yfirgnæfandi meirihluti þeirra telur slíkt vera mjög auðvelt. Á heildina litið er hlutfall stelpna (76-77%) þó ívið hærra í samanburði við hlutfall stráka (70%), en hefur þó lækkað örlítið ef litið er til 2013 til samanburðar. Þá sýna niðurstöður einnig að litlu munar þegar greint er eftir því hvort nemendur hafa náð sjálfræðisaldri eða eru yngri en 18 ára.

Mynd 40. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum eftir því hve auðvelt eða erfitt þær telja að fá samræður um persónuleg málefni hjá foreldrum sínum, greint eftir aldri árin 2013 og 2016.

Mynd 41. Hlutfall stráka í framhaldsskólum eftir því hve auðvelt eða erfitt þeir telja að fá samræður um persónuleg málefni hjá foreldrum sínum, greint eftir aldri árin 2013 og 2016.

Á myndum 40 og 41 má sjá hversu auðvelt eða erfitt ungmennin telja að eiga samræður um persónuleg málefni við foreldra sína, eftir kyni og aldri. Ef litið er til niðurstaðna fyrir stelpur má sjá að 60-63% þeirra telja slíkt mjög auðvelt og eru stelpur sem náð hafa sjálfræðisaldri hlutfallslega líklegri til að svara því á þá leið (63%) í samanburði við stelpur undir 18 ára aldri (60%). Þó má greina lækkun í slíkri svörun frá árinu 2013, sérstaklega ef litið er til eldri stúlknaþópsins. Svipaða sögu er að segja þegar litið er til niðurstaðna fyrir stráka. Þannig segjast um 56 - 57% þeirra að þeir eigi mjög auðvelt með að eiga samræður um persónuleg málefni. Þar er sama upp á teningnum og meðal stúlkna, að hlutfallslega færri strákar og þá sérstaklega meðal þeirra sem eldri eru, telja sig eiga mjög auðvelt með slíkar samræður.

Samantekt úr myndum í III. hluta

Á myndum 35 til 37 má sjá hversu auðvelt eða erfitt ungmenni telja að fá ráðleggingar varðandi námið hjá foreldrum sínum, eftir kyni og búsetu, með skoðun á þróun, milli áráanna 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016. Þegar á heildina er litið má sjá (mynd 35) að mikill meirihluti framhaldsskólanema telur sig eiga mjög auðvelt með að fá ráðleggingar varðandi nám sitt frá foreldrum sínum, sem er þó örlítið lægra hlutfall en árið 2013. Ef litið er á niðurstöðurnar greindar eftir kyni og búsetu má sjá að hlutfallslega færri telja sig eiga mjög auðvelt með að fá ráðleggingar varðandi námið hjá foreldrum sínum ef litið er til 2010 og 2013 til samanburðar.

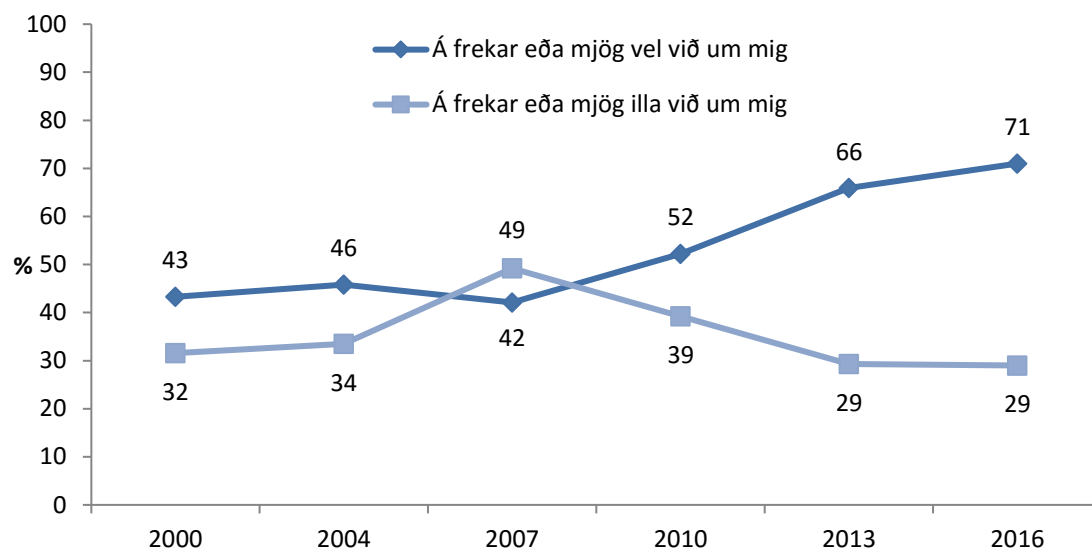
Á myndum 38 – 40 má sjá hversu erfitt eða auðvelt framhaldsskólanemendur telja sig eiga með að fá umhyggju og hlýju frá foreldrum sínum og þær niðurstöður greindar eftir kyni og aldri. Myndir 38 og 39 sýna að yfirgnæfandi meirihluti þeirra telur slíkt vera mjög auðvelt. Á heildina litið er hlutfall stelpna (76 - 77%) þó ívið hærra í samanburði við hlutfall stráka (70%), en hefur þó lækkað örlítið ef litið er til 2013 til samanburðar. Þá sýna niðurstöður einnig að litlu munar þegar greint er eftir því hvort nemendur hafa náð sjálfræðisaldri eða eru yngri en 18 ára.

Á myndum 40 og 41 má sjá hversu auðvelt eða erfitt ungmennin telja að eiga samræður um persónuleg málefni við foreldra sína, eftir kyni og aldri. Ef litið er til niðurstaðna fyrir stelpur má sjá að 60 - 63% þeirra telja slíkt mjög auðvelt og eru stelpur sem náð hafa sjálfræðisaldri hlutfallslega líklegri til að svara því á þá leið (63%) í

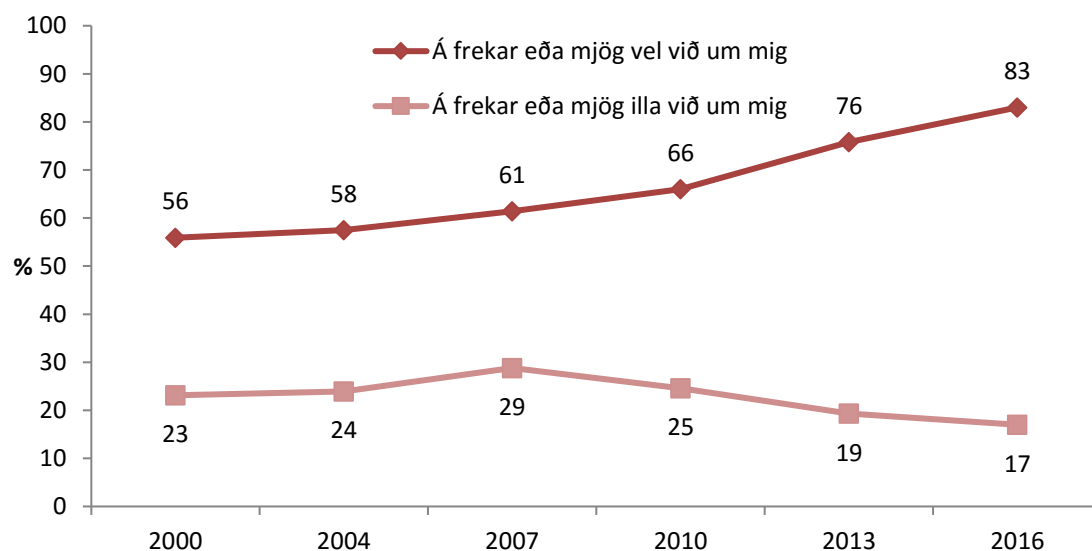
samanburði við stelpur undir 18 ára aldri (60%). Þó má greina lækkun í slíkri svörun frá árinu 2013, sérstaklega ef litið er til eldri stúlknaþópsins. Svipaða sögu er að segja þegar litið er til niðurstaðna fyrir stráka. Þannig segjast um 56 - 57% þeirra að þeir eigi mjög auðvelt með að eiga samræður um persónuleg málefni. Þar er sama upp á teningnum og meðal stúlkna, að hlutfallslega færri strákar og þá sérstaklega meðal þeirra sem eldri eru, telja sig eiga mjög auðvelt með slíkar samræður.

Nánari upplýsingar um samband framhaldsskólanema við foreldra sína er að finna í töflum í viðauka.

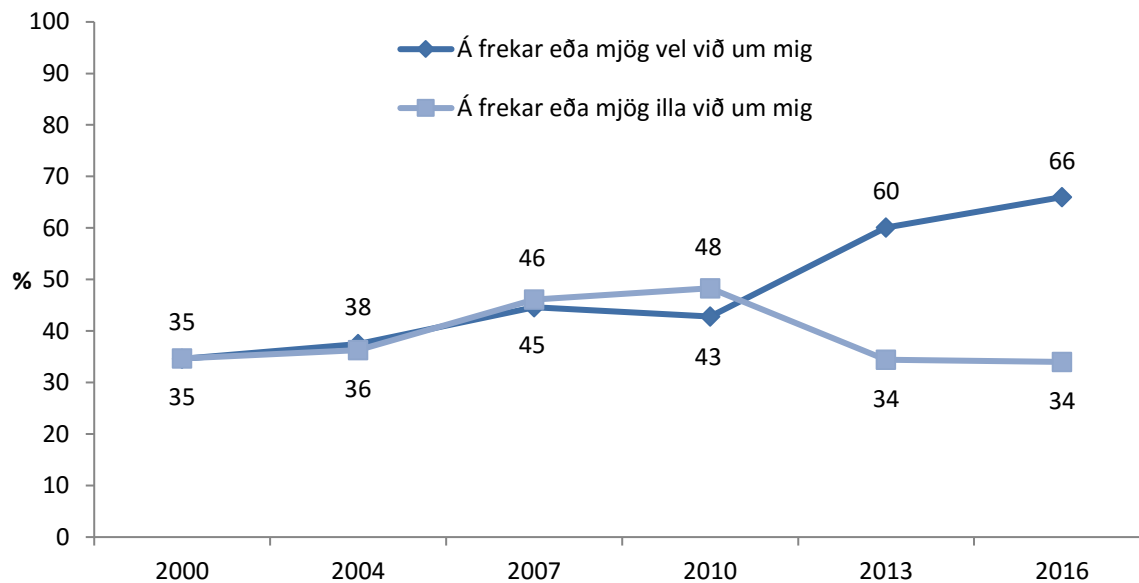
Sögulegt samhengi. Niðurstöður úr „Ungt fólk framhaldsskólar“ 2000 til 2016

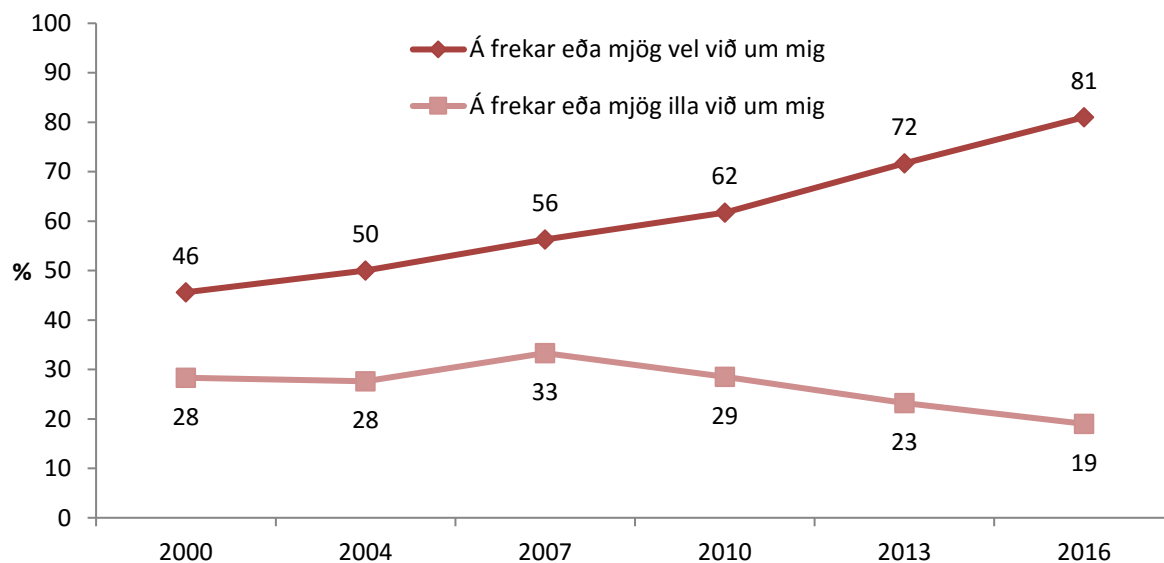
Mynd 42. Hlutfall stráka í framhaldsskóla árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu vel það á við um þá að foreldrar þeirra viti hvar þeir eru á kvöldin.

Mynd 43. Hlutfall stelpna í framhaldsskóla árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu vel það á við um þær að foreldrar þeirra viti hvar þær eru á kvöldin.

Mynd 44. Hlutfall stráka í framhaldsskóla árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu vel það á við um þá að foreldrar þeirra viti með hverjum þeir eru á kvöldin.

Mynd 45. Hlutfall stelpna í framhaldsskóla árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu vel það á við um þær að foreldrar þeirra viti með hverjum þær eru á kvöldin.

IV. hluti

Jafningjar

Ungt fólk er gjarnan áhrifagjarnt og áreitið er mikið, frá umhverfinu, jafningjum og frá samfélagsmiðlum. Innlandar og erlendar rannsóknir sýna að áhrif jafningjahópsins eru mikil og eins að viðmið og gildi hópsins eru jafnan mikilvægustu atriðin sem fram koma þegar spá á fyrir um tiltekna þætti innan hans¹⁰ ásamt þáttum sem tengjast foreldrum og fjölskyldu. Námsárangur er þar ágætt dæmi. Ungmenni sem eiga vini og félagar sem gengur vel í námi eru líklegri til að ganga einnig vel en þeir sem eiga vini sem gengur verr í námi sínu.¹¹ Þá hefur margskonar áhættu – og heilsuhegðun barna og ungmenna einnig verið skoðuð vandlega með tilliti til jafningjanna. Í slíkum rannsóknum hefur meðal annars verið sýnt fram á áhrif jafningjahópsins á reykingum og áfengisneyslu leiðir í ljós að ef jafningjar reykja og drekka áfengi eru meiri líkur að einstaklingur reyki eða drekki¹². Rannsóknir benda meðal annars til þess að unglingar sem stunda íþróttir og reglulega hreyfingu séu líklegri til að eiga vini sem gera svo einnig¹³.

Á myndum 46 til 51 í IV hluta getur að líta niðurstöður sem sýna hve auðvelt eða erfitt framhaldsskólanemar telja það að eiga samræður um persónuleg málefni við vini sína og hvort þau telji aðstoð við ýmiss verk auðfengna hjá félögunum. Þá má að lokum sjá tvær myndir undir kafla sem ber heitið „Sögulegt samhengi“ sem sýnir hlutfall stráka og stelpna á landinu eftir því hversu auðvelt eða erfitt það væri fyrir þau að fá umhyggju og hlýju frá vinum og vinkonum.

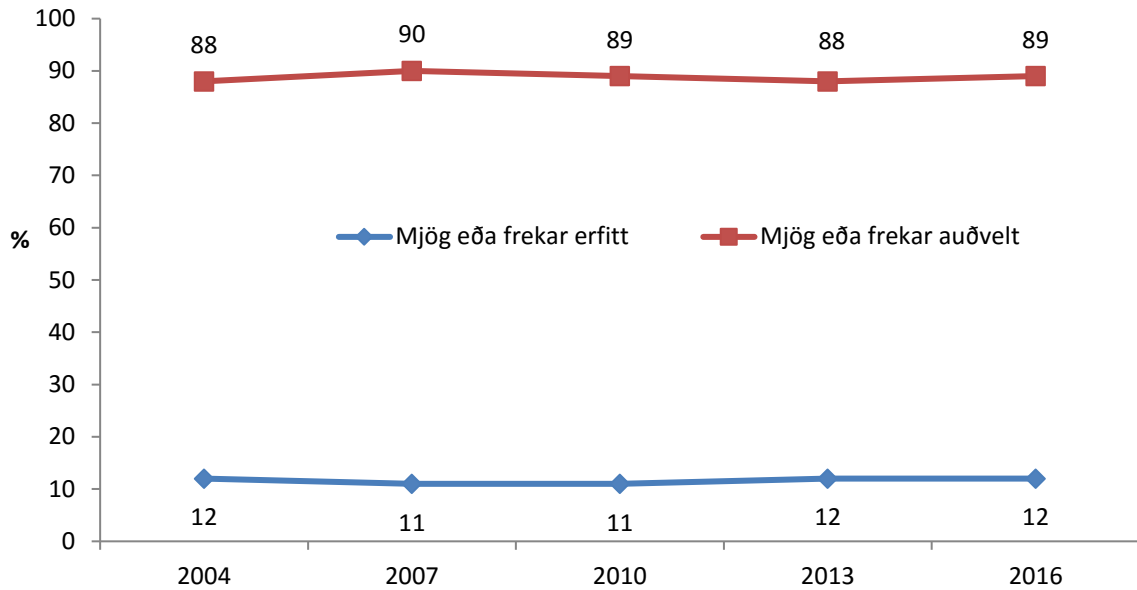
---

¹⁰ Altermatt og Pomerantz 2005; Bowker o.fl 2000; Carter o.fl. 2003.

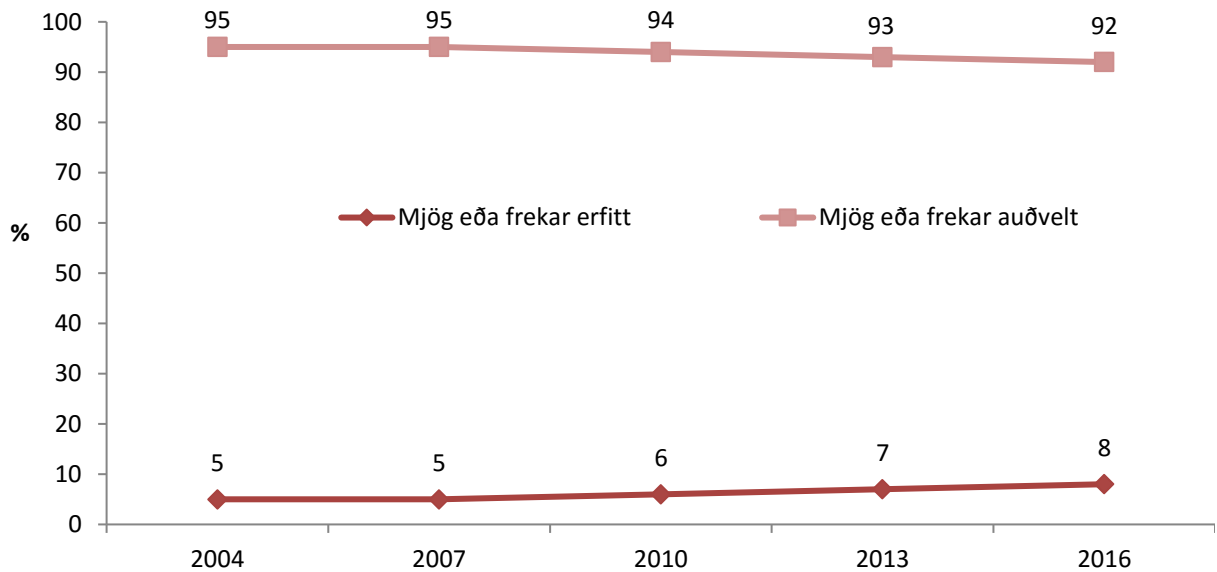
¹¹ Zettergren 2003.

¹² Álfgeir Logi Kristjánsson o.fl. 2013

¹³ Álfgeir Logi Kristjánsson o.fl. 2006.

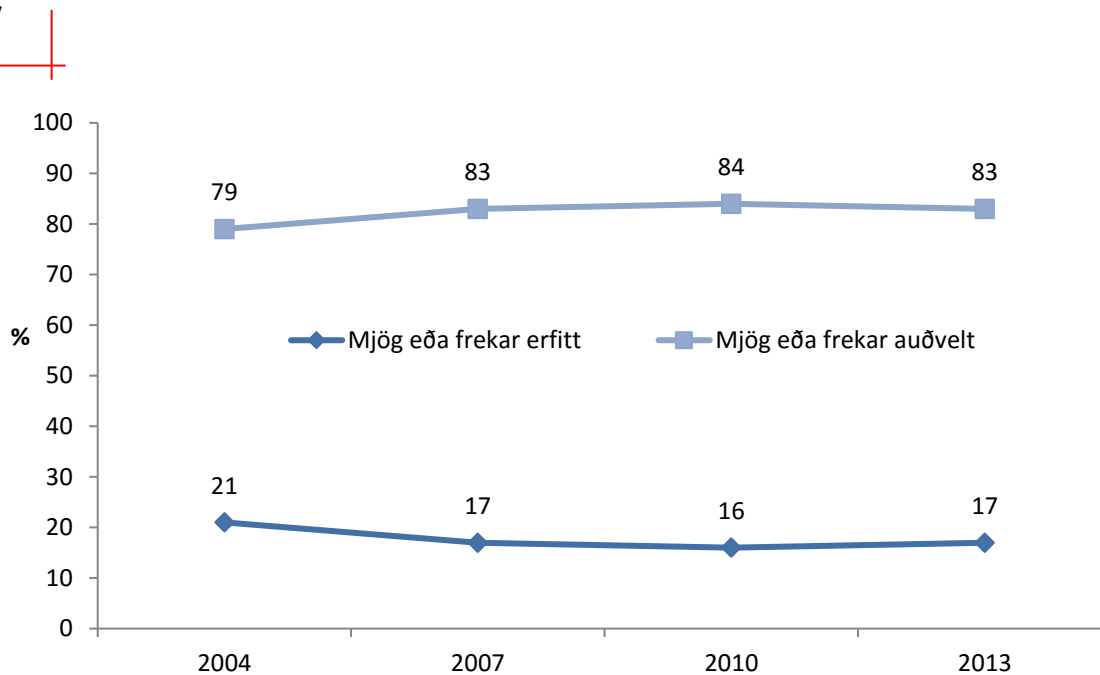

Mynd 46. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þeir telja að fá vini sína í samræður um persónuleg málefni.

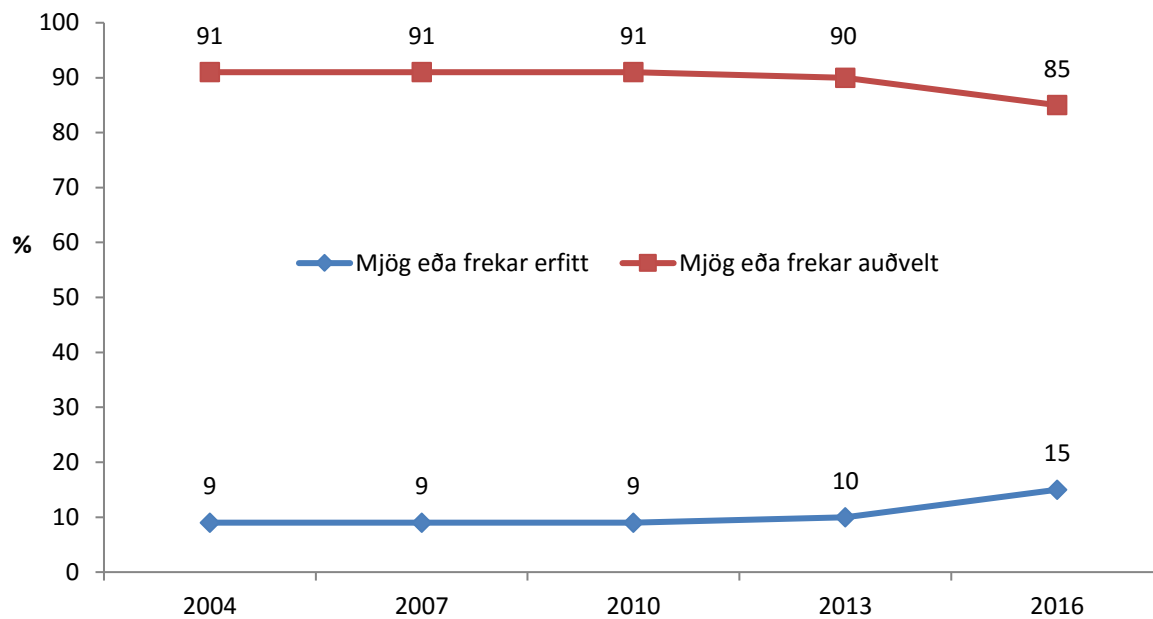
Mynd 47. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þær telja að fá vini/vinkonur í samræður um persónuleg málefni.

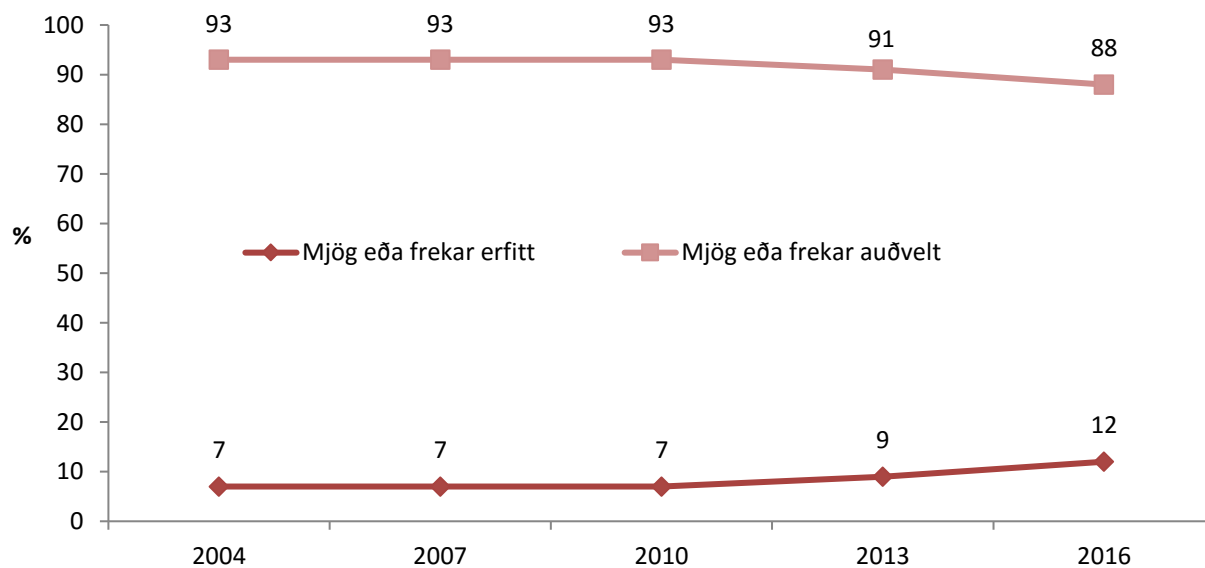

Mynd 48. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þeir telja að fá vini sína í samræður um persónuleg málefni.

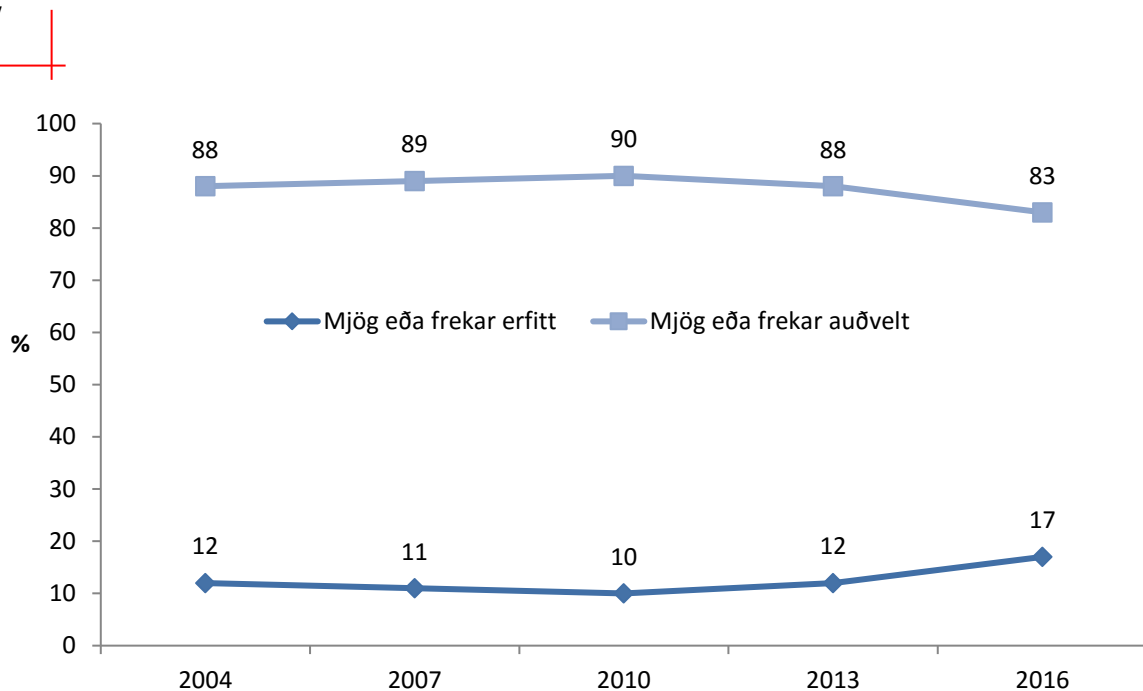
Á mynd 46 má sjá hlutfall framhaldsskólanema eftir því hve auðvelt eða erfitt þeir telja að fá vini sína í samræður um persónuleg málefni. Eins og myndin sýnir þá hefur lítil breyting átt sér stað yfir tíma, og hlutfall þeirra sem telja mjög eða frekar auðvelt að fá vini sína í samræður um persónuleg málefni er milli 88-90% yfir tíma. Hjá stelpum (mynd 47) sem telja sig eiga mjög auðvelt með að fá vini sína í samræður um persónuleg málefni er nánast engin breyting þegar litið yfir tíma, hlutfallið er á bilinu 92-95% öll árin. Meðal stráka (mynd 48) er hlutfallið á bilinu 79-84% og má greina mikinn kynjamun á svörum við þessari spurningu. Þá má sjá að strákar eru mun líklegri en stelpur til að telja það mjög eða frekar erfitt að fá vini sína í samræður um persónuleg málefni, en þó virðist hafa dregið aðeins úr slíku á milli ára. Eins og mynd 48 sýnir þá töldu 21% stráka það mjög eða frekar erfitt árið 2004, en 17% árið 2013. Meðal stelpna er þetta hlutfall 8% árið 2016.

Mynd 49. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þeir telja að fá aðstoð við ýmis verk hjá vinum sínum.

Mynd 50. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þær telja að fá aðstoð við ýmis verk hjá vinum sínum.

Mynd 51. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þeir telja að fá aðstoð við ýmis verk hjá vinum sínum.

Á myndum 50 og 51 má sjá hlutfall stráka og stelpna í framhaldsskólum með samanburði milli árána 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þeim finnst að fá aðstoð við ýmis verk hjá vinum sínum. Á mynd 49 má sjá hlutfall allra framhaldsskólanema á landinu eftir því hversu erfitt/auðvelt þeir telja það vera að fá aðstoð við ýmis verk hjá vinum sínum. Á bilinu 85 - 91% framhaldsskólanema telja slíkt mjög eða frekar auðvelt, myndin sýnir þó að hlutfallslega fleiri telja sig árið 2016 eiga frekar að mjög erfitt að fá slíka slíka aðstoð, ef litið er til árána á undan. Á mynd 50 má sjá hlutfall stelpna eftir því hve auðvelt eða erfitt þær telja að fá aðstoð við ýmiss verk hjá vinum sínum. Eins og myndin sýnir telja um 88–93% stelpna á landinu slíkt mjög eða frekar auðvelt og eru stelpur töluvert líklegri til að segja að það sé mjög eða frekar auðvelt að fá aðstoð við ýmiss verk hjá vinum sínu, þó hlutfallslega lækkun hafi orðið á slíkri svörun milli ára. Strákar sem telja slíkt mjög eða frekar erfitt, eru því hlutfallslega töluvert fleiri en stelpur, eða um 10–17%. Meðal stelpna er þetta hlutfall 7-12%.

Samantekt úr IV. hluta

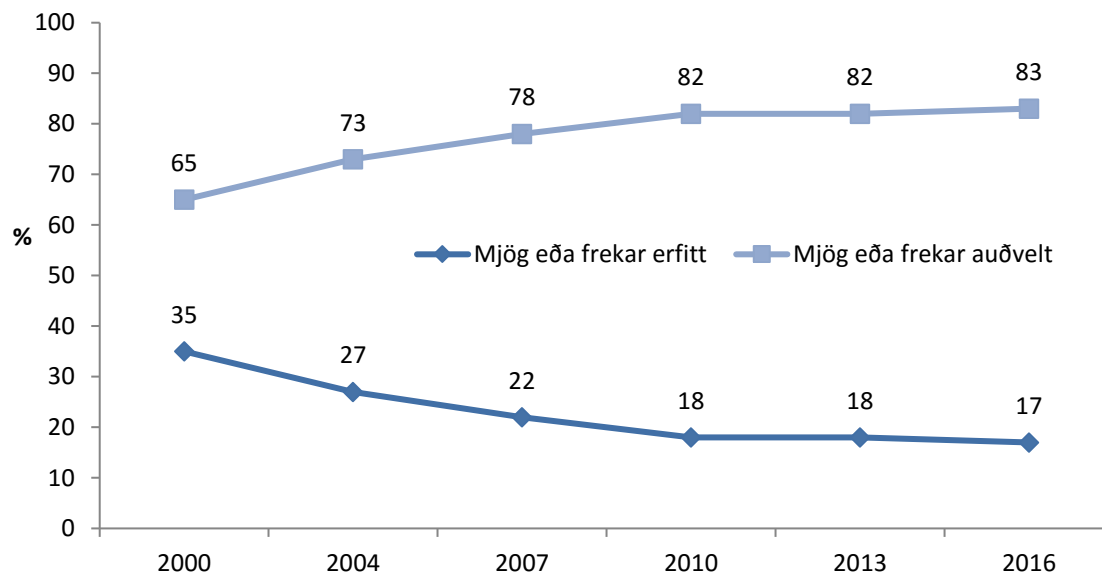
Á myndum 46 – 51 má sjá hlutfall stráka og stelpna eftir því hversu erfitt/auðvelt þau telja það vera að fá vini sína í samræður um persónuleg málefni og hve auðvelt / erfitt þeim finnst að fá aðstoð við ýmis verk frá vinum sínum

Á mynd 46 má sjá hlutfall framhaldsskólanema eftir því hve auðvelt eða erfitt þeir telja að fá vini sína í samræður um persónuleg málefni. Eins og myndin sýnir þá hefur lítil breyting átt sér stað yfir tíma, og hlutfall þeirra sem telja mjög eða frekar auðvelt að fá vini sína í samræður um persónuleg málefni er milli 88-90% yfir tíma. Hjá stelpum (mynd 47) sem telja sig eiga mjög auðvelt með að fá vini sína í samræður um persónuleg málefni er nánast engin breyting þegar litið yfir tíma, hlutfallið er á bilinu 92 - 95% öll árin. Meðal stráka (mynd 48) er hlutfallið á bilinu 79-84% og má greina mikinn kynjamun á svörum við þessari spurningu. Þá má sjá að strákar eru mun líklegri en stelpur til að telja það mjög eða frekar erfitt að fá vini sína í samræður um persónuleg málefni, en þó virðist hafa dregið aðeins úr slíku á milli ára. Eins og mynd 48 sýnir þá töldu 21% stráka það mjög eða frekar erfitt árið 2004, en 17% árið 2013. Meðal stelpna er þetta hlutfall 8% árið 2016.

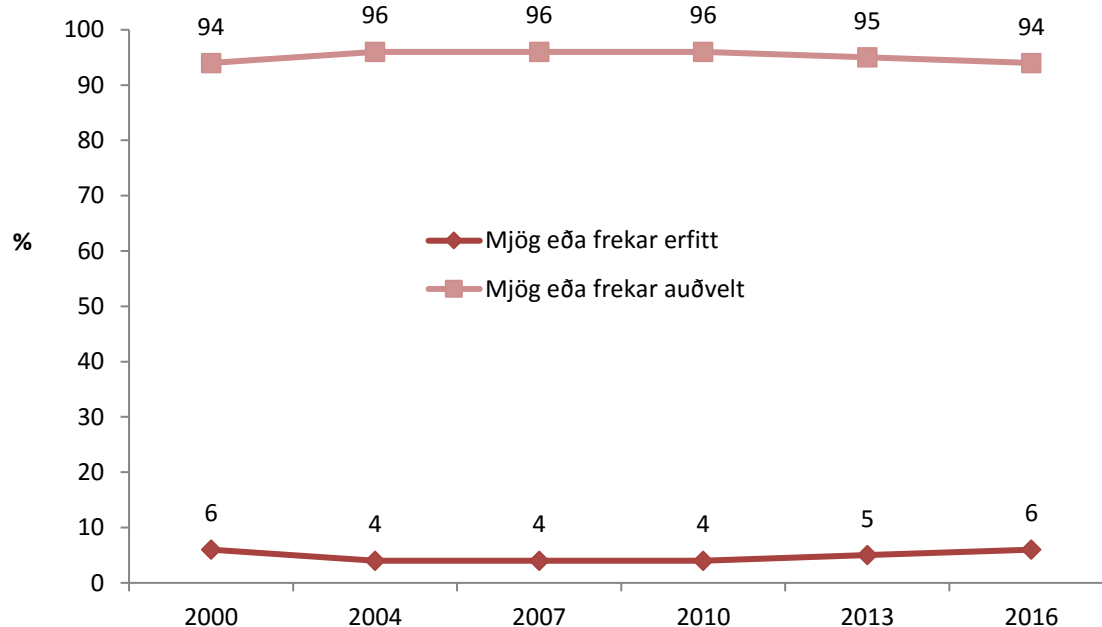
Á myndum 50 og 51 má sjá hlutfall stráka og stelpna í framhaldsskólum með samanburði milli áráanna 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve auðvelt eða erfitt þeim finnst að fá aðstoð við ýmis verk hjá vinum sínum. Á mynd 49 má sjá hlutfall allra framhaldsskólanema á landinu eftir því hversu erfitt/auðvelt þeir telja það vera að fá aðstoð við ýmis verk hjá vinum sínum. Á bilinu 85 - 91% framhaldsskólanema telja slíkt mjög eða frekar auðvelt, myndin sýnir þó að hlutfallslega fleiri telja sig árið 2016 eiga frekar að mjög erfitt að fá slíka slíka aðstoð, ef litið er til áráanna á undan. Á mynd 50 má sjá hlutfall stelpna eftir því hve auðvelt eða erfitt þær telja að fá aðstoð við ýmiss verk hjá vinum sínum. Eins og myndin sýnir telja um 88–93% stelpna á landinu slíkt mjög eða frekar auðvelt og eru stelpur töluvert líklegri til að segja að það sé mjög eða frekar auðvelt að fá aðstoð við ýmiss verk hjá vinum sínu, þó hlutfallslega lækkun hafi orðið á slíkri svörun milli ára. Strákar sem telja slíkt mjög eða frekar erfitt, eru því hlutfallslega töluvert fleiri en stelpur, eða um 10–17%. Meðal stelpna er þetta hlutfall 7-12%.

Að auki má benda í töflur í viðauka þar sem fleiri upplýsingar um tengsl framhaldsskólanema við vini og jafningja er að finna.

Sögulegt samhengi. Niðurstöður úr „Ungt fólk framhaldsskólar“ 2000 til 2016

Mynd 52. Hlutfall stráka á landinu, árin, 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu auðvelt eða erfitt það væri fyrir þá að fá umhyggju og hlýju frá vinum sínum.

Mynd 53. Hlutfall stelpna á landinu, árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu auðvelt eða erfitt það væri fyrir þær að fá umhyggju og hlýju frá vinum sínum.

V. Hluti

Nám, skóli og námsörðugleikar

Hlutverk framhaldsskóla landsins er margþætt. Hann á að stuðla að alhliða þroska nemenda og virkri þátttöku í lýðræðisþjóðfélagi. Einnig er framhaldsskólanum ætlað að búa nemendur undir þátttöku í atvinnulífinu og frekara nám. Menntunin gegnir í dag stærra hlutverki en hún hefur áður gert. Það er mikilvægt fyrir atvinnulífið, fyrir samfélagið og fyrir einstaklinginn sjálfan að nemendur ljúki námi. Menntun skiptir nú meira máli fyrir framgang og árangur fólks í lífinu en nokkru sinni fyrr. Þannig skiptir skólinn meira máli en áður fyrr, bæði í sögulegu samhengi og út frá þroska hvers og eins. Nemendur verja drjúgum tíma á mótandi aldurskeiði í framhaldsskóla, þar stunda þau nám sitt, taka við nýrri þekkingu og verða fyrir áhrifum frá kennurum sínum. Síðast en ekki síst mynda þau þar tengsl við vini og félagana, sem á þessum árum eru veigamiklir áhrifavaldar í lífi einstaklingsins. Rannsóknir hafa sýnt að lífsstíll unglinga á þessum árum er sterklega tengdur námsárangri¹⁴.

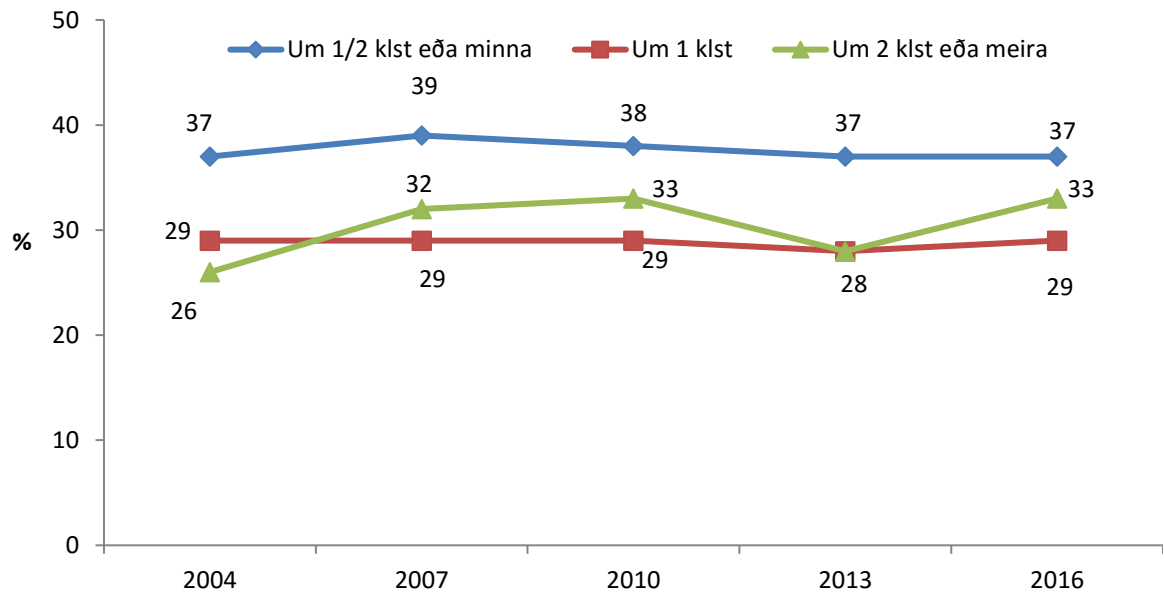
Ungmenni þurfa góða menntun en það gerist ekki ef nemendur ljúka ekki framhaldsskólaámi. Vitað er að margir nemendur hætta í framhaldsskóla án þess að hafa lokið námi. Það skiptir samfélagið verulegu máli að unga fólk ljúki námi sínu og komi undirbúið út í atvinnulífið. Ekki síður skiptir það máli vegna þess að brottfall úr skóla eykur verulega líkur á því að ungt fólk missi fótanna og lendi út af sporinu. Það er verulegur munur á mörgum þáttum í lífi ungmenna sem ljúka námi og þeirra sem hætta áður en námi er lokið. Til þess að tryggja að nemendur ljúki námi er þarft að skilja þann heim sem ungmenni búa í, vita hvað þau vilja og hvers vegna, en ekki síst vera tilbúin til að aðlaga skólakerfið að þörfum hvers tíma.

Á myndum 54 til 68 má sjá athugun yfir tíma á því hve miklum tíma nemendur segjast verja í heimanám og viðhorfi þeirra til námsins. Einnig má sjá í töflu yfirlit yfir þá þætti sem nemendur (hlutfall og fjöldi) telja að hafi mikil eða mjög mikil áhrif á frammistöðu þeirra í námi. Þá má sjá í töflum eftirfarandi þætti: helstu ástæður fyrir vali nemenda á

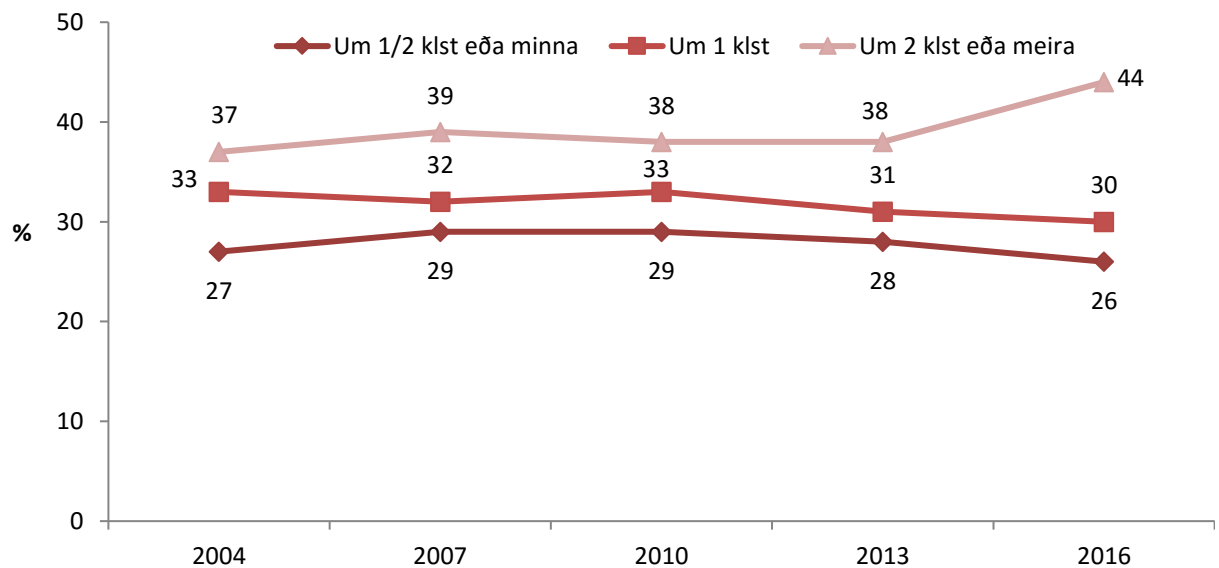
---

¹⁴ Crosnoe o.fl. 2002; Lahelma 2002; Roeser o.fl. 1996; Smerdon 2002.

framhaldsskóla, hvaða námsbraut þau eru á, viðhorfi þeirra til skólans og að lokum þróun í fjölda þeirra sem ætla sér í háskólanám á Íslandi að loknu núverandi námi.

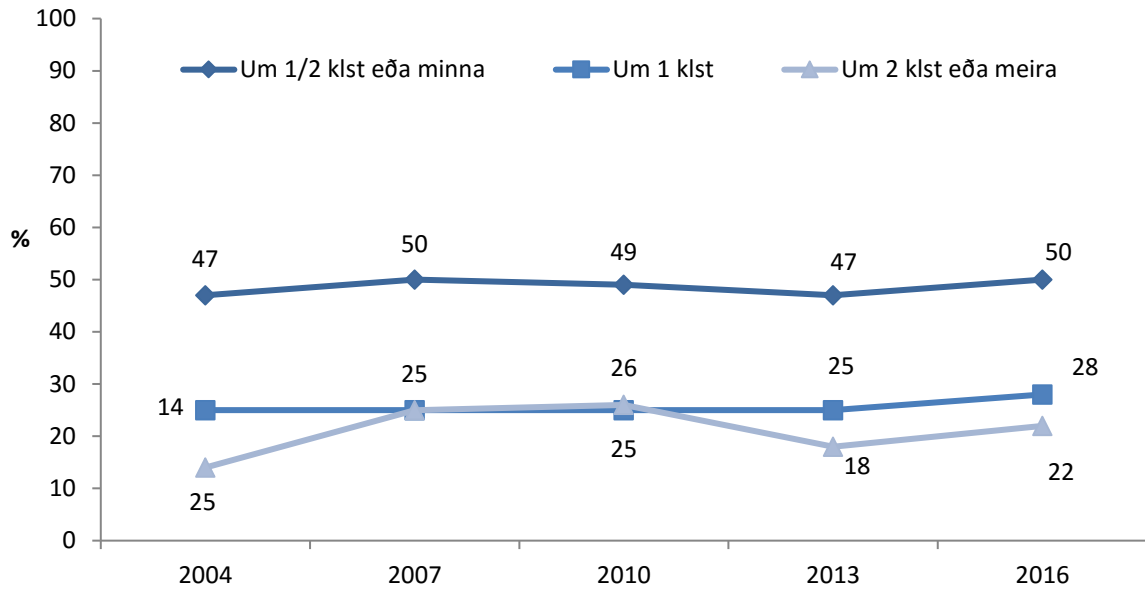

Mynd 54. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve miklum tíma þeir segjast verja daglega í heimanám.

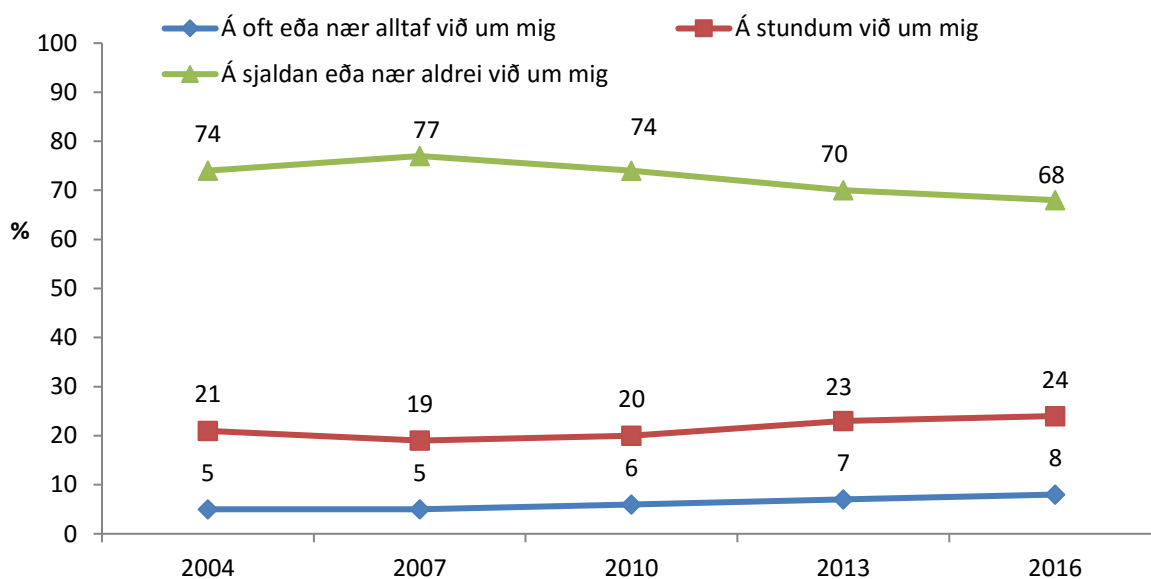
Mynd 55. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve miklum tíma þær segjast verja daglega í heimanám.

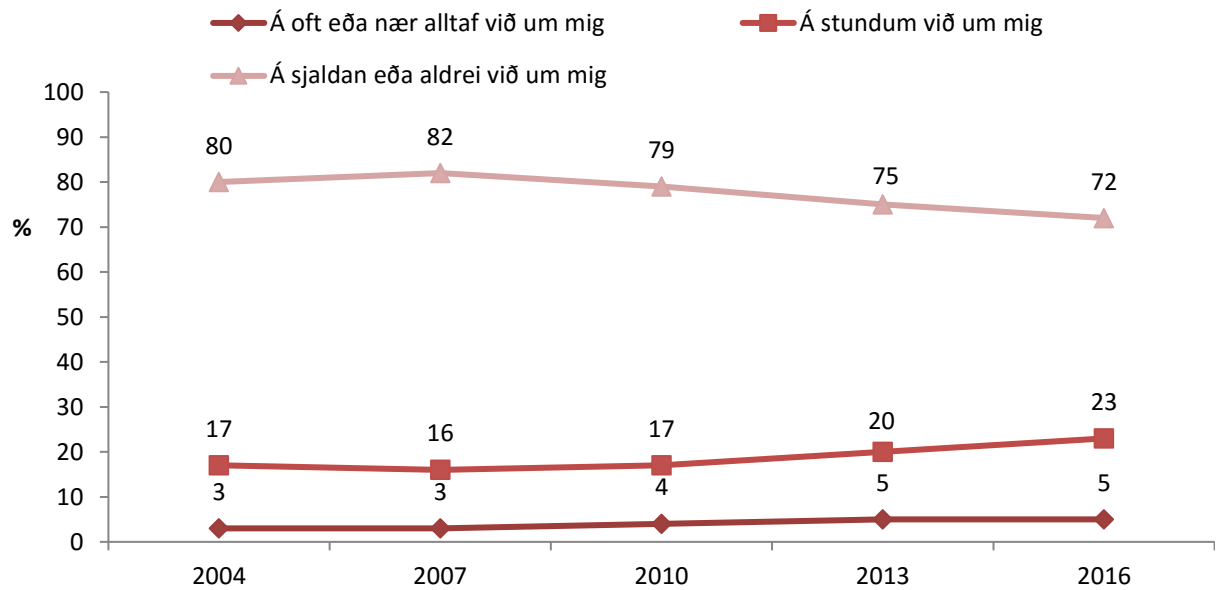

Mynd 56. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hve miklum tíma þeir segjast verja daglega í heimanám.

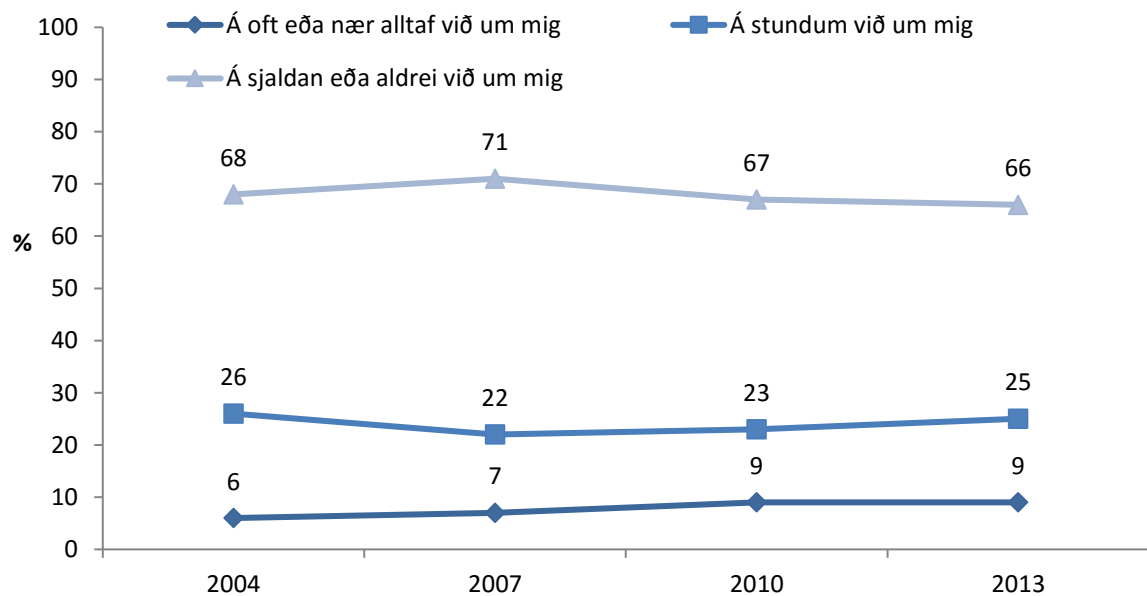
Á myndum 54 til 56 má sjá hlutfall nemenda í framhaldsskólum og hlutfall stelpna og stráka árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu miklum tíma þau verja í heimanám daglega. Á mynd 54 má sjá hlutfall framhaldsskólanema eftir því hversu miklum tíma þeir segjast verja í heimanám. Á mynd 55 má sjá hlutfall stelpna í framhaldsskólum eftir því hversu löngum tíma þær segjast verja í heimanám og á myndinni má sjá að um 37 - 44% stelpna segjast verja um 2 klst. eða meira í daglegt heimanám. Þessar niðurstöður eru frekar stöðugar á milli ára. Á mynd 55 má hins vegar sjá niðurstöður fyrir stráka í framhaldsskólum eftir því hversu miklum tíma þeir verja í daglegt heimanám. Eins og myndin sýnir þá segjast flestir strákar verja um hálfri klst. eða minna í heimanámið, eða um 47–50% stráka í framhaldsskóla. eru þessar niðurstöður fremur stöðugar á milli ára, líkt og má greina meðal stelpna. Eins og þessar niðurstöður sýna þá virðast strákar verja minni tíma í heimanám en stelpur.

Mynd 57. Hlutfall framhaldsskólanema árin, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þeir telja námið tilgangslaust.

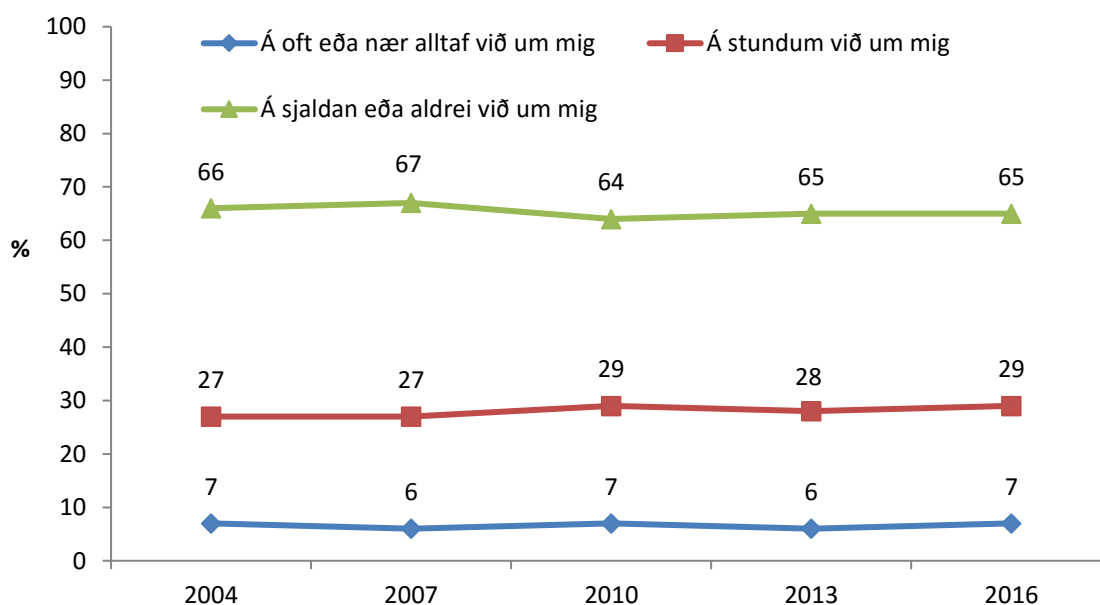

Mynd 58. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þær telja námið tilgangslaust

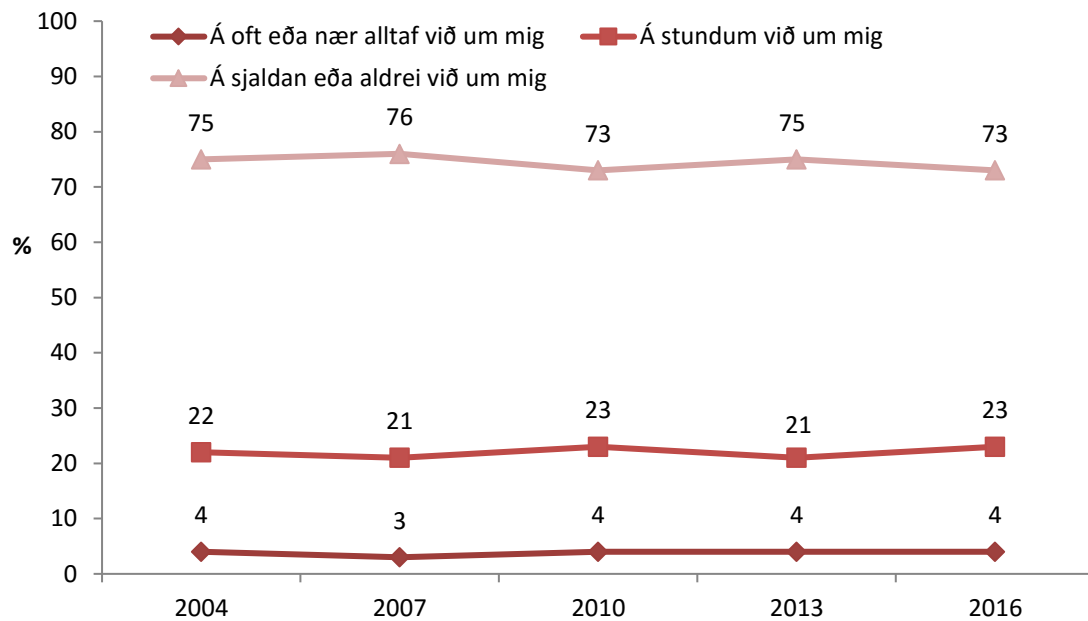

Mynd 59. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þeir telja námið tilgangslaust.

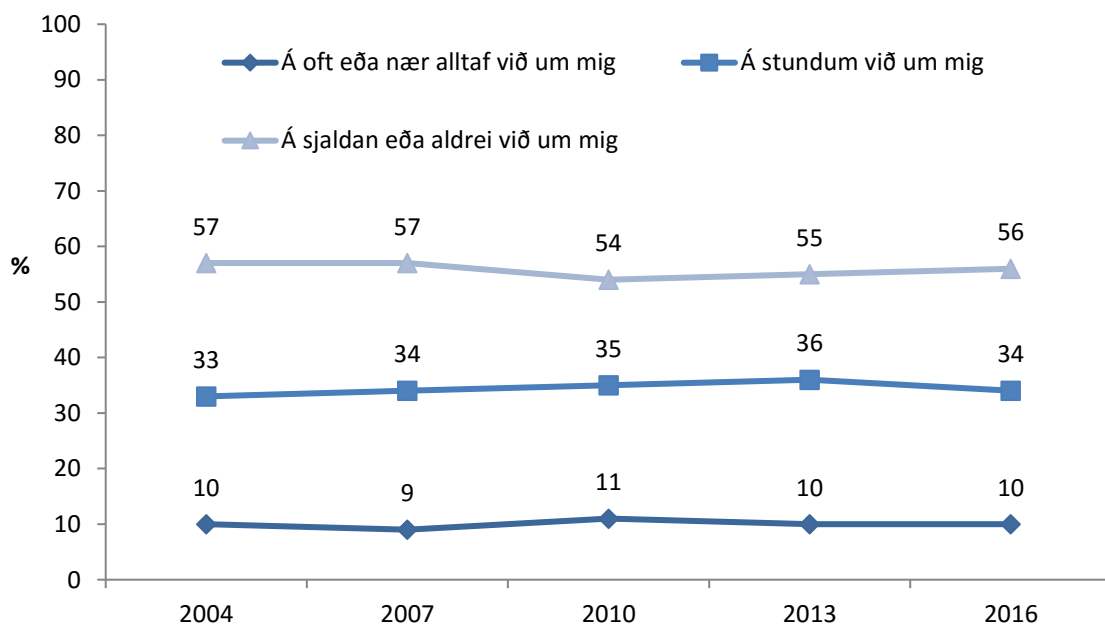
Á myndum 57 - 59 má sjá hlutfall nemenda í framhaldsskólum, einnig kynjaskipt, árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þeim finnst námið tilgangslaust. Á mynd 57 má sjá að um 19–24% framhaldsskólanema segja að slíkt eigi stundum við um sig, en um 5–8% nemenda að slíkt eigi oft eða nær alltaf við um sig. Á mynd 58 má sjá hlutfall stelpna eftir því hvort þær telja námið tilgangslaust og þar má sjá að um 3–5% þeirra telja að slíkt eigi oft eða nær alltaf við um sig. Á mynd 59 má sjá sömu mynd fyrir stráka en þar sýna niðurstöður að um 6–9% stráka telja að slíkt eigi oft eða nær alltaf við um þá. Strákar eru líklegri til að meta það svo að þeir telji námið tilgangslaust.

Mynd 60. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þeir telja námið of létt.

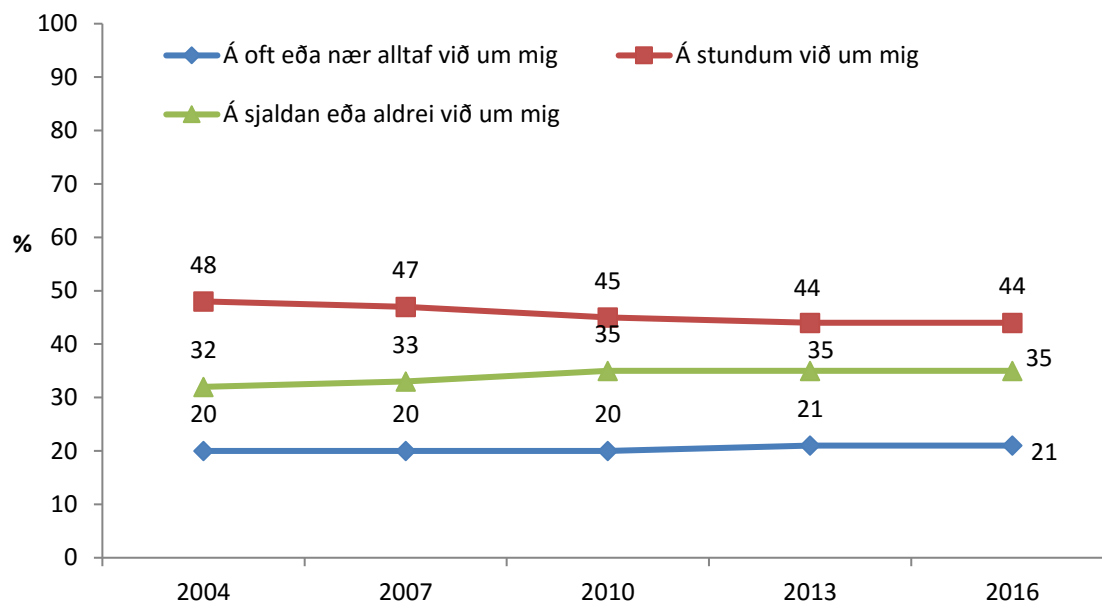

Mynd 61. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem telja námið vera of létt.

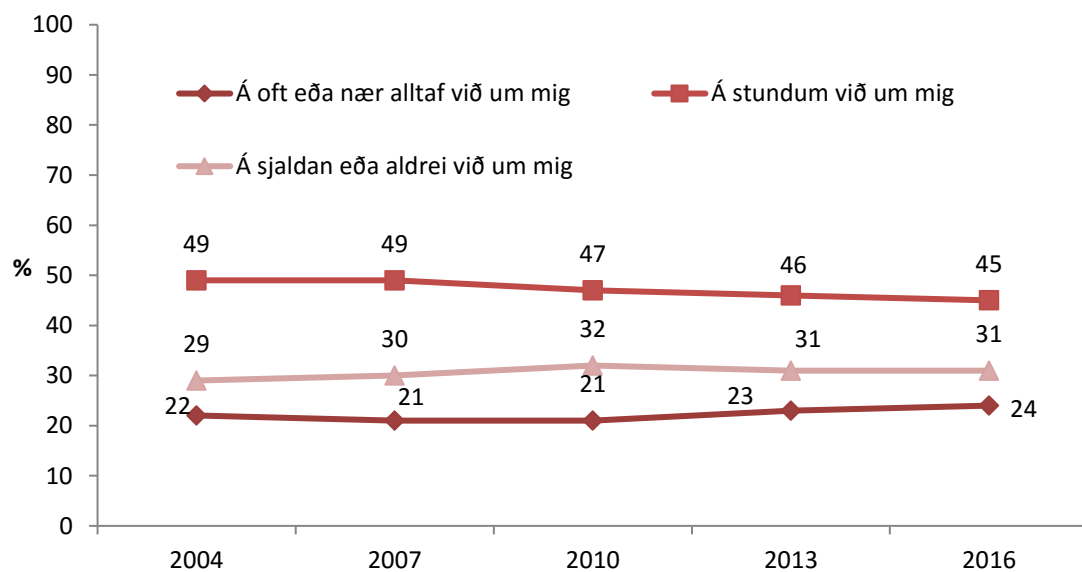

Mynd 62. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem telja námið vera of létt.

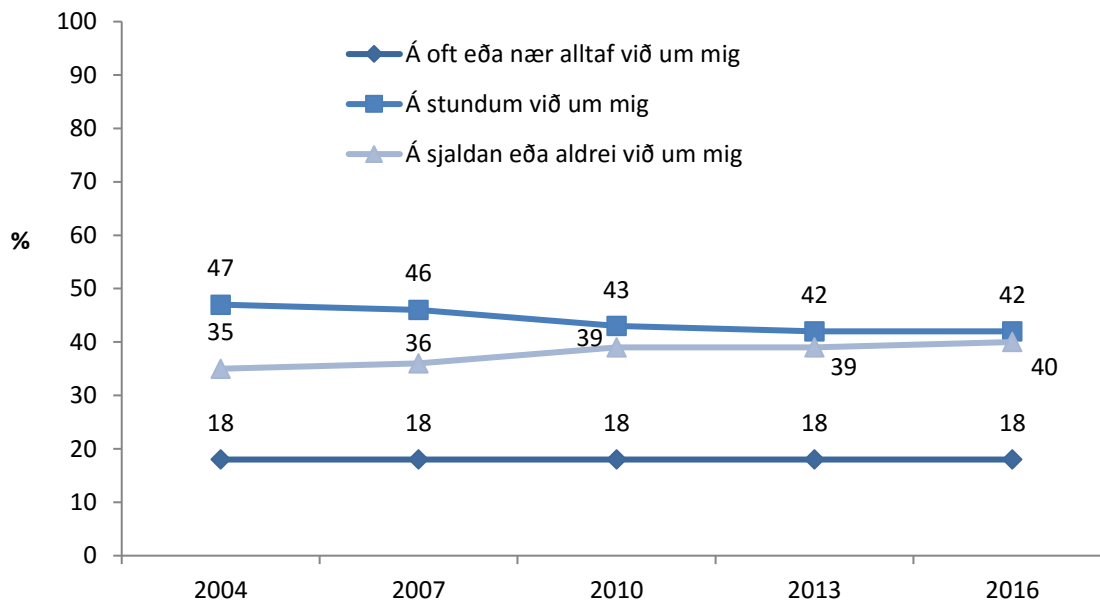
Á myndum 60 til 62 má sjá hlutfall framhaldsskólanema, árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem telja námið vera of létt. Um 27 – 29% framhaldsskólanema telja að slíkt eigi stundum við um sig, en um 6 - 7% að slíkt eigi oft eða nær alltaf við um sig (mynd 60) Á mynd 61 má sjá niðurstöður fyrir stelpur sem telja námið of létt. Á myndinni má sjá að um 21–23% stelpna telja að slíkt eigi stundum við um sig, en um 3–4% þeirra telja það eiga oft eða nær alltaf við um sig. Á mynd 62 má sjá niðurstöður sömu spurningar fyrir stráka. Þar má sjá að um 33 – 36% stráka telja það stundum eiga við um sig að námið sé of létt, en um 9–11% þeirra að það eigi oft eða nær alltaf við um sig. Greina má kynjamun á þessum niðurstöðum og telja strákarnir frekar það eiga oft eða nær alltaf við um sig að námið sé of létt.

Mynd 63. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þeir telji námið of þungt.

Mynd 64. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem telja námið vera of þungt.

Mynd 65. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin: 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þeir telji námið of þungt.

Á myndum 63 til 65 má sjá hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þeir telja námið vera of þungt. Eins og myndin gefur til kynna þá telja um 32–35% framhaldsskólanema að slíkt eigi sjaldan eða aldrei við um sig, en um 20–21% nemenda telja að slíkt eigi oft eða nær alltaf við um sig. Á mynd 64 má sjá niðurstöður sömu spurningar settar fram fyrir stelpur. Á myndinni má sjá að um 21–24% stelpna segja að þær telji það eiga oft eða nær alltaf við um sig að námið sé of þungt. Meðal stráka sýna niðurstöður að 18% þeirra segja að það eigi oft eða nær alltaf við um sig að telja námið of þungt (mynd 65). Færri strákar en stelpur telja það eiga oft eða nær alltaf við um sig að námið sé of þungt. Niðurstöður eru afar svipaðar á milli ára og á það við um bæði kynin.

Tafla 4 sýnir hlutfall stráka og stelpna, árin 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu mikið (mikið eða mjög mikið) neðangreindir þættir hafa áhrif á frammistöðu þeirra í námi. Eins og taflan sýnir þá telur hæsta hlutfall ungmenna að einbeitingarskortur hafi mest áhrif á frammistöðu þeirra í námi og er það óháð kyni. Einnig nefna nemendur lítinn leshraða og athyglisbrest sem ástæður þessa. Taflan sýnir einnig niðurstöður fyrir fleiri þætti sem nemendur telja að hamli þeim (mikið eða mjög mikið) í námi þeirra.

Tafla 4. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna eftir því hversu mikið (mikið eða mjög mikið) eftirfarandi þættir hafa áhrif á frammistöðu þeirra í námi, árin 2010, 2013 og 2016, greint eftir kynferði.

Fjöldi skipta	Strákar	Stelpur	Strákar	Stelpur	Strákar	Stelpur
	2010	2010	2013	2013	2016	2016
	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)
Lesblinda	534 (10%)	529 (9%)	514 (10%)	555 (10%)	576 (11,3%)	549 (10,6%)
Lítill leshraði	60 (12%)	788 (14%)	640 (12%)	758 (14%)	568 (11,1)	658 (12,7%)
Skrifblinda	253 (5%)	30 (4%)	259 (5%)	206 (4%)	267 (5,3%)	201 (3,9%)
Sjónskerðing eða blinda	107 (2%)	74 (1%)	90 (2%)	124 (2%)	103 (2,0%)	140 (2,7%)
Athyglisbrestur	645 (12%)	542 (9%)	778 (15%)	826 (15%)	927 (18,1%)	980 (18,9%)
Einbeitingarskortur	1001 (19%)	979 (17%)	1090 (21%)	1173 (22%)	1100 (21,6%)	1276 (24,7%)
Heyrnarskerðing eða heyrnarleysi	91 (2%)	49 (1%)	60 (1%)	39 (1%)	41 (0,8%)	41 (0,8%)
Hreyfiskerðing	71 (1%)	32 (1%)	58 (1%)	22 (0,4%)	48 (1,0%)	34 (0,7%)

Í töflu 5 hér að neðan má sjá niðurstöður spurningar er snúa að hvað lýsi best þeirri braut sem framhaldsskólanemar sækja. Flestir eru skráðir í bóknám til stúdentsprófs eða 70% nemenda. Um 8% nemenda eru skráðir í verknám til starfsréttinda.

Tafla 5. Hvað lýsir best þeirri námsbraut sem þú ert nú á? Greint eftir kyni, árin 2013 og 2016

Fjöldi skipta	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	
	2013	2013	2013	2016	2016	2016	
	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	
Braut	Listnám	211 (4%)	315 (6%)	525 (5%)	243 (4,8%)	392 (7,6%)	635 (6,2%)
	Bóknám til stúdentsprófs	3428 (68%)	4399 (82%)	7827 (75%)	3097 (61,6%)	4013 (77,7%)	7110 (69,7)
	Verknám til starfsréttinda / starfs	607 (12%)	218 (4%)	825 (8%)	708 (14,1%)	209 (4,0%)	762 (7,5%)
	Verknám til stúdentsprófs	390 (8%)	223 (4%)	613 (6)	503 (10,0%)	259 (5,0%)	762 (7,5%)
	Nám á framhaldsskólabraut	218 (4%)	97 (2%)	315 (3%)	232 (4,6%)	118 (2,3%)	350 (3,4%)

Í töflu 6 hér að neðan má sjá niðurstöður spurningar sem snýr að því hversu vel (mjög eða fremur vel) nemendur telja að eftirfarandi fullyrðingar um námið eigi við um sig. Flestir nemendur (7596) myndu vilja að það væri meira frjálst val á hverri námsbraut.

Tafla 6. Hversu vel eiga eftirfarandi fullyrðingar við um þig: Mjög eða fremur vel. Hlutfall og fjöldi framhaldsskólanema, greint eftir kynferði, árin 2013 og 2016.

Áfangar	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
	2013	2013	2013	2016	2016	2016
	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)
Ég hef áhuga á að taka fleiri verklega áfanga	3506 (68%)	3493 (64%)	6999 (66%)	3413 (68,1%)	3342 (64,5%)	6755 (66,2%)
Ég hef áhuga á að taka fleiri listgreinaáfanga	1636 (32%)	2637 (49%)	4273 (41%)	1540 (30,8%)	2524 (48,6%)	4064 (39,9%)
Ég tel að nám í verklegum greinum henti mér betur en bóknám	2686 (53%)	2307 (43%)	4993 (48%)	2760 (55,4%)	2181 (42,3%)	4941 (48,8%)
Ég vildi að það væri meira frjálst val á hverri námsbraut	3901 (76%)	4214 (78%)	8115 (77%)	3656 (73,3%)	3940 (76,1%)	7596 (74,7%)

Í töflu 7 má sjá hlutfall nemenda eftir því hvað þeim finnst skipta máli (mjög eða frekar miklu máli) þegar kemur að því að velja framhaldsskóla. Eins og niðurstöður sýna þá telja flestir nemenda (7720) að mestu máli skipti að skólinn sé góður fyrir áframhaldandi nám.

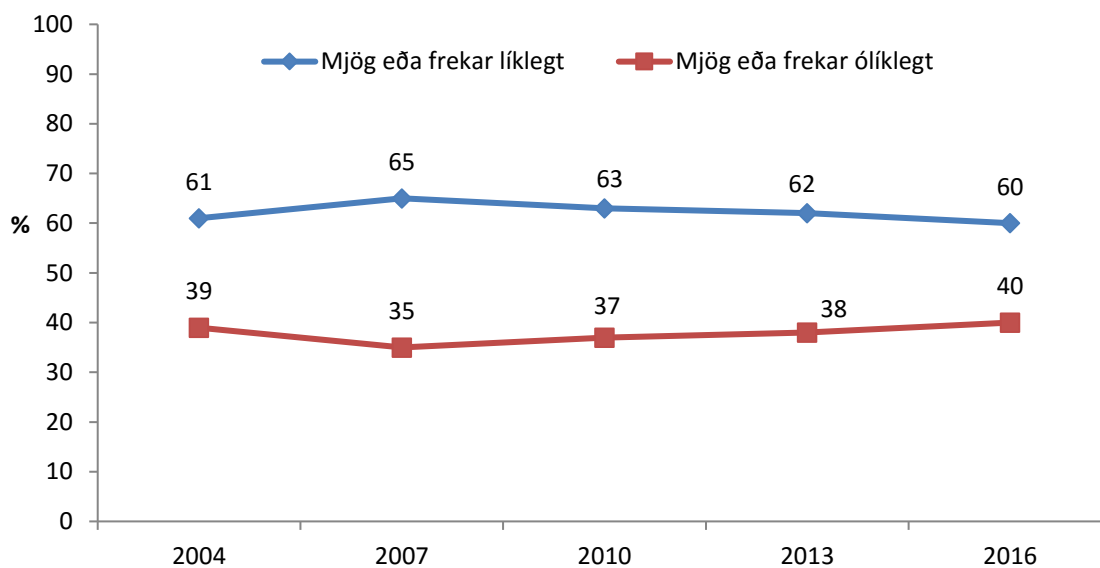
Tafla 7. Hversu miklu eða litlu máli skiptu eftirfarandi atriði þegar þú sóttir um nám í framhaldsskóla: Mjög eða frekar miklu. Hlutfall og fjöldi framhaldsskólanema, greint eftir kynferði, árin 2013 og 2016.

Hvað skipti máli þegar framhaldsskóli var valinn:	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
	2013	2013	2013	2016	2016	2016
	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)
Þetta er skólinn sem ég bý næst	2680 (52%)	2239 (41%)	4919 (46%)	2530 (49,3%)	2054 (39,2%)	4584 (44,2%)
Fagið sem ég hef áhuga á er aðeins kennt í þeim skóla	1842 (36%)	1900 (35%)	3742 (35%)	2087 (40,7%)	2038 (39,0%)	4125 (39,8%)
Félagslíf skólans	3180 (62%)	3687 (68%)	6867 (65%)	29,6 (57,2%)	3403 (65,0%)	6339 (61,1%)
Góður skóli fyrir áframhaldandi nám	3637 (71%)	4336 (80%)	7973 (75%)	3598 (70,4%)	4122 (78,8%)	7720 (74,6%)
Hversu vel skólinn býr mig undir starf að námi loknu	3344 (65%)	3966 (73%)	7310 (69%)	3395 (66,4%)	3849 (73,6%)	7244 (70,1%)
Hvert vínahópurinn kaus að fara	2158 (42%)	1488 (27%)	3646 (35%)	1995 (39,0%)	1186 (22,7%)	3181 (30,8%)
Aðstaðan í skólanum	3086 (60%)	3439 (63%)	6525 (62%)	3128 (61,3%)	3376 (64,6%)	6504 (63,0%)
Bróðir eða systir eru/voru í skólanum	1077 (21%)	877 (16%)	1954 (19%)	1073 (21,0%)	834 (16,0%)	1907 (18,5%)
Ráðleggingar foreldra	1694 (33%)	1791 (33%)	3485 (33%)	1796 (35,2%)	1495 (28,6%)	3291 (31,9%)
Tekjumöguleikar eftir nám	2360 (46%)	2131 (40%)	4491 (43%)	2342 (46,1%)	1904 (36,7%)	4246 (41,4%)

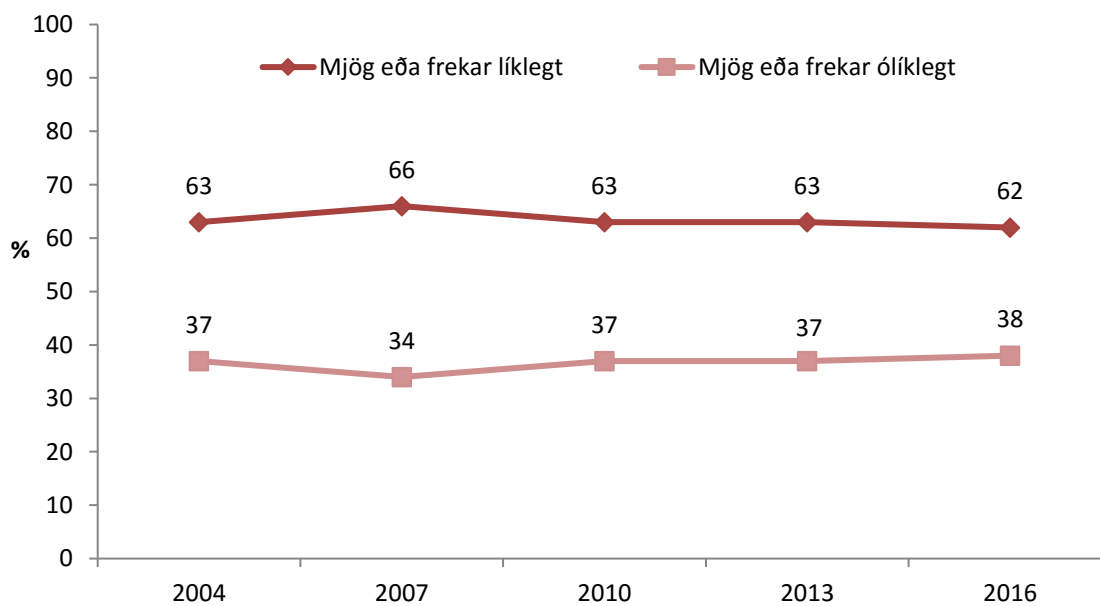
Í töflu 8 má sjá hversu sammála (mjög eða frekar) nemendur í framhaldsskóla eru eftirfarandi fullyrðingum sem snúa að skólanum og skólaumhverfi. Nemendur telja almennt að aðgangur að námsráðgjöf sé mikill, sem og að gerðar séu miklar kröfur til þeirra í náminu.

Tafla 8. Hversu sammála ertu eftirfarandi fullyrðingum: Mjög eða frekar sammála. Hlutfall og fjöldi framhaldsskólanema, greint eftir kynferði, árin, 2013 og 2016.

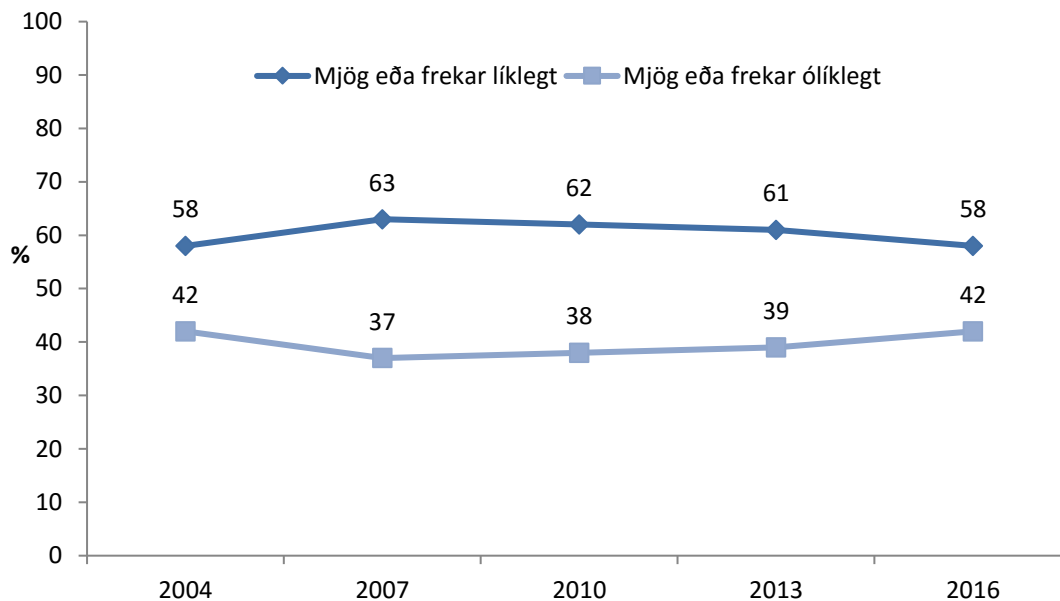
Skólinn og skólaumhverfið	Strákar 2013	Stelpur 2013	Heild 2013	Strákar 2016	Stelpur 2016	Heild 2016
	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)
Mér finnst kennslan vera fjölbreytt	3471 (67%)	3650 (67%)	7121 (67%)	3602 (70,0%)	3694 (70,5%)	7296 (70,2%)
Mér finnst að gerðar séu miklar kröfur til mín í náminu	4196 (81%)	4802 (88%)	8998 (85%)	4301 (83,9%)	4628 (88,6%)	8929 (86,3%)
Mér finnst auðvelt að fá ráðgjöf frá kennurum	4050 (79%)	4073 (75%)	8123 (77%)	4097 (80,4%)	3896 (75,0%)	7993 (77,7%)
Ég hefði viljað taka einhvern eða fleiri frh.áfanga á meðan ég var í grunnskóla	3089 (60%)	3394 (62%)	6483 (61%)	3001 (58,8%)	3187 (61,1%)	6188 (60,0%)
Ég hef greiðan aðgang að námsráðgjöf í skólanum	4714 (92%)	5006 (92%)	9720 (92%)	4641 (91,6%)	4734 (91,1%)	9375 (91,3%)
Ég hef greiðan aðgang að hjúkrunarfræðingi í skólanum	2261 (45%)	1978 (37%)	4239 (41%)	2432 (49,0%)	2070 (40,3%)	4502 (44,6%)
Framhaldsskólanámið er auðveldara en ég átti von á	2807 (54%)	2384 (44%)	5191 (49%)	2768 (54,4%)	2211 (42,4%)	4979 (48,3%)

Mynd 66. Hlutfall stelpna og stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu líklegt/ólíklegt þau telja það vera að þau fari í háskólanám á Íslandi strax að loknu núverandi námi.

Mynd 67. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu líklegt/ólíklegt þær telja það vera að þær fari í háskólanám á Íslandi strax að loknu núverandi námi.

Mynd 68. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu líklegt/ólíklegt þeir telja það vera að þeir fari í háskólanám á Íslandi strax að loknu núverandi námi.

Á myndum 66 til 68 má sjá hlutfall framhaldsskólanema, einnig kynjaskipt, árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu líklegt/ólíklegt þau telja það vera að þau fari í háskólanám á Íslandi strax að loknu núverandi námi. Á mynd 66 má sjá að um 60–65% framhaldsskólanema telja það mjög eða frekar líklegt að þeir fari í háskólanám á Íslandi strax að loknu núverandi námi. Á mynd 67 má sjá niðurstöður sömu spurningar fyrir stelpur en þar má sjá að um 62–66% stelpna telja það mjög eða frekar líklegt að þær fari í háskólanám á Íslandi strax að loknu núverandi námi. Þá má sjá á mynd 68 niðurstöður fyrir stráka, en þar má sjá að um 58–63% stráka telja slíkt mjög eða frekar líklegt. Nokkuð fleiri stúlkur en strákar telja það mjög eða frekar líklegt að þær fari í háskólanám á Íslandi að loknu núverandi námi.

Samantekt úr myndum í V. hluta

Á myndum 54 til 56 má sjá hlutfall nemenda í framhaldsskólum og hlutfall stelpna og stráka árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu miklum tíma þau verja í heimanám daglega. Á mynd 54 má sjá hlutfall framhaldsskólanema eftir því hversu miklum tíma þeir segjast verja í heimanám. Á mynd 55 má sjá hlutfall stelpna í framhaldsskólum eftir því hversu löngum tíma þær segjast verja í heimanám og á myndinni má sjá að um 37 - 44% stelpna segjast verja um 2 klst. eða meira í daglegt heimanám. Þessar niðurstöður eru frekar stöðugar á milli ára. Á mynd 55 má hins vegar sjá niðurstöður fyrir stráka í framhaldsskólum eftir því hversu miklum tíma þeir verja í daglegt heimanám. Eins og myndin sýnir þá segjast flestir strákar verja um hálfri klst. eða minna í heimanámið, eða um 47–50% stráka í framhaldsskóla. eru þessar niðurstöður fremur stöðugar á milli ára, líkt og má greina meðal stelpna. Eins og þessar niðurstöður sýna þá virðast strákar verja minni tíma í heimanám en stelpur.

Á myndum 57 - 59 má sjá hlutfall nemenda í framhaldsskólum, einnig kynjaskipt, árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þeim finnst námið tilgangslaust. Á mynd 57 má sjá að um 19–24% framhaldsskólanema segja að slíkt eigi stundum við um sig, en um 5–8% nemenda að slíkt eigi oft eða nær alltaf við um sig. Á mynd 58 má sjá hlutfall stelpna eftir því hvort þær telja námið tilgangslaust og þar má sjá að um 3–5% þeirra telja að slíkt eigi oft eða nær alltaf við um sig. Á mynd 59 má sjá sömu mynd fyrir stráka en þar sýna niðurstöður að um 6–9% stráka telja að slíkt eigi oft eða nær alltaf við um þá. Strákar eru líklegri til að meta það svo að þeir telji námið tilgangslaust. Eins og myndirnar sýna þá eru niðurstöður fremur nokkuð á milli ára og á það við um bæði kynin.

Á myndum 60 til 62 má sjá hlutfall framhaldsskólanema, árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem telja námið vera of létt. Um 27 – 29% framhaldsskólanema telja að slíkt eigi stundum við um sig, en um 6 - 7% að slíkt eigi oft eða nær alltaf við um sig (mynd 60) Á mynd 61 má sjá niðurstöður fyrir stelpur sem telja námið of létt. Á myndinni má sjá að um 21–23% stelpna telja að slíkt eigi stundum við um sig, en um 3–4% þeirra telja það eiga oft eða nær alltaf við um sig. Á mynd 62 má sjá niðurstöður sömu spurningar fyrir stráka. Þar má sjá að um 33 – 36% stráka telja það stundum eiga við um sig að námið sé of létt, en um 9–11% þeirra að það eigi oft eða nær alltaf við um sig. Greina má kynjamun á þessum niðurstöðum og telja strákarnir frekar það eiga oft eða nær alltaf við um sig að námið sé of létt.

Á myndum 63 til 65 má sjá hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þeir telja námið vera of þungt. Eins og myndin gefur til kynna þá telja um 32–35% framhaldsskólanema að slíkt eigi sjaldan eða aldrei við um sig, en um 20–21% nemenda telja að slíkt eigi oft eða nær alltaf við um sig. Á mynd 64 má sjá niðurstöður sömu spurningar settar fram fyrir stelpur. Á myndinni má sjá að um 21–24% stelpna segja að þær telji það eiga oft eða nær alltaf við um sig að námið sé of þungt. Meðal stráka sýna niðurstöður að 18% þeirra segja að það eigi oft eða nær alltaf við um sig að telja námið of þungt (mynd 65). Færri strákar en stelpur telja það eiga oft eða nær alltaf við um sig að námið sé of þungt. Niðurstöður eru afar svipaðar á milli ára og á það við um bæði kyni

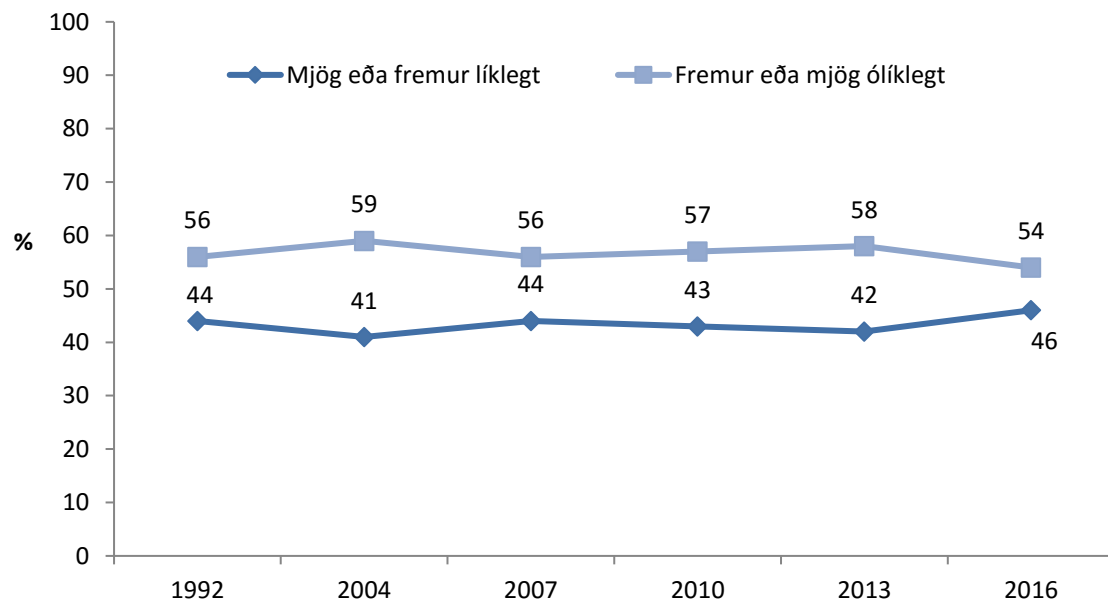
Tafla 4 sýnir hlutfall stráka og stelpna, árin 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu mikið (mikið eða mjög mikið) neðangreindir þættir hafa áhrif á frammistöðu þeirra í námi. Eins og taflan sýnir þá telur hæsta hlutfall ungmenna að einbeitingarskortur hafi mest áhrif á frammistöðu þeirra í námi og er það óháð kyni. Einnig nefna nemendur lítinn leshraða og athyglisbrest sem ástæður þessa. Taflan sýnir einnig niðurstöður fyrir fleiri þætti sem nemendur telja að hamli þeim (mikið eða mjög mikið) í námi þeirra

Í töflu fimm má sjá niðurstöður spurningar er snúa að hvað lýsi best þeirri braut sem framhaldsskólanemar sækja. Flestir eru skráðir í bóknám til stúdentsprófs eða 70% nemenda. Um 8% nemenda eru skráðir í verknám til starfsréttinda. Þá má sjá í töflu sex niðurstöður spurningar sem snýr að því hversu vel (mjög eða fremur vel) nemendur telja að eftirfarandi fullyrðingar um námið eigi við um sig. Flestir nemendur (7596) myndu vilja að það væri meira frjálst val á hverri námsbraut. Í töflu sjá má hlutfall nemenda eftir því hvað þeim finnst skipta máli (mjög eða frekar miklu máli) þegar kemur að því að velja framhaldsskóla. Eins og niðurstöður sýna þá telja flestir nemenda (7720) að mestu máli skipti að skólinn sé góður fyrir áframhaldandi nám. Að lokum má í töflu átta sjá hversu sammála (mjög eða frekar) nemendur í framhaldsskóla eru eftirfarandi fullyrðingum sem snúa að skólanum og skólaumhverfi. Nemendur telja almennt að aðgangur að námsráðgjöf sé mikill, sem og að gerðar séu miklar kröfur til þeirra í náminu.

Á myndum 66 til 68 má sjá hlutfall framhaldsskólanema, einnig kynjaskipt, árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu líklegt/ólíklegt þau telja það vera að þau fari í háskólanám á Íslandi strax að loknu núverandi námi. Á mynd 66 má sjá að um 60–65% framhaldsskólanema telja það mjög eða frekar líklegt að þeir fari í

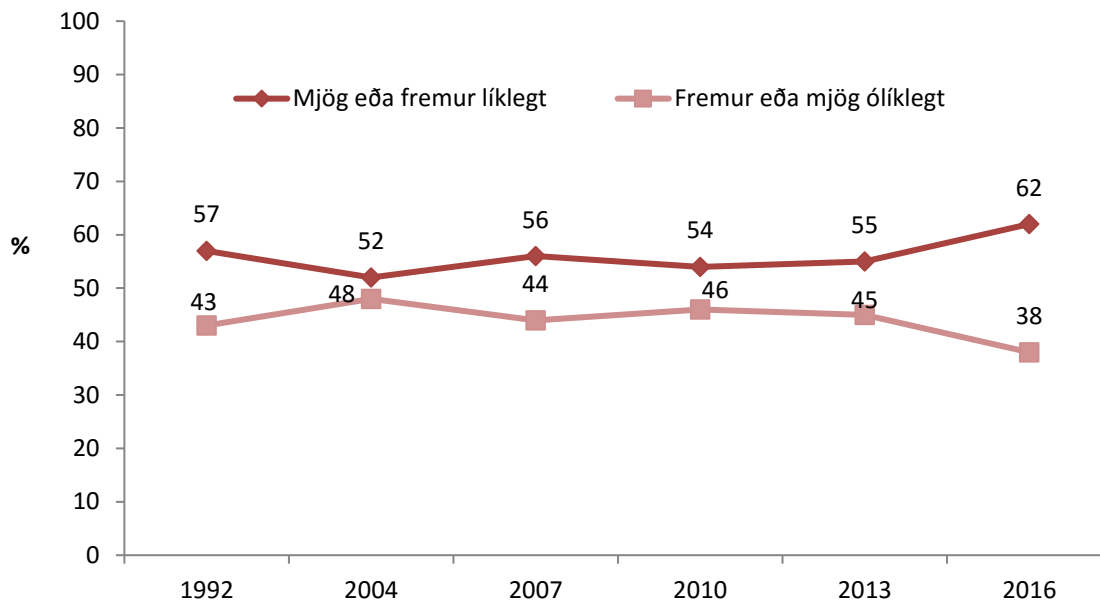
háskólanám á Íslandi strax að loknu núverandi námi. Á mynd 67 má sjá niðurstöður sömu spurningar fyrir stelpur en þar má sjá að um 62-66% stelpna telja það mjög eða frekar líklegt að þær fari í háskólanám á Íslandi strax að loknu núverandi námi. Þá má sjá á mynd 68 niðurstöður fyrir stráka, en þar má sjá að um 58-63% stráka telja slíkt mjög eða frekar líklegt. Nokkuð fleiri stúlkur en strákar telja það mjög eða frekar líklegt að þær fari í háskólanám á Íslandi að loknu núverandi námi.

Sögulegt samhengi. Niðurstöður úr „Ungt fólk framhaldsskólar“ 1992 til 2016

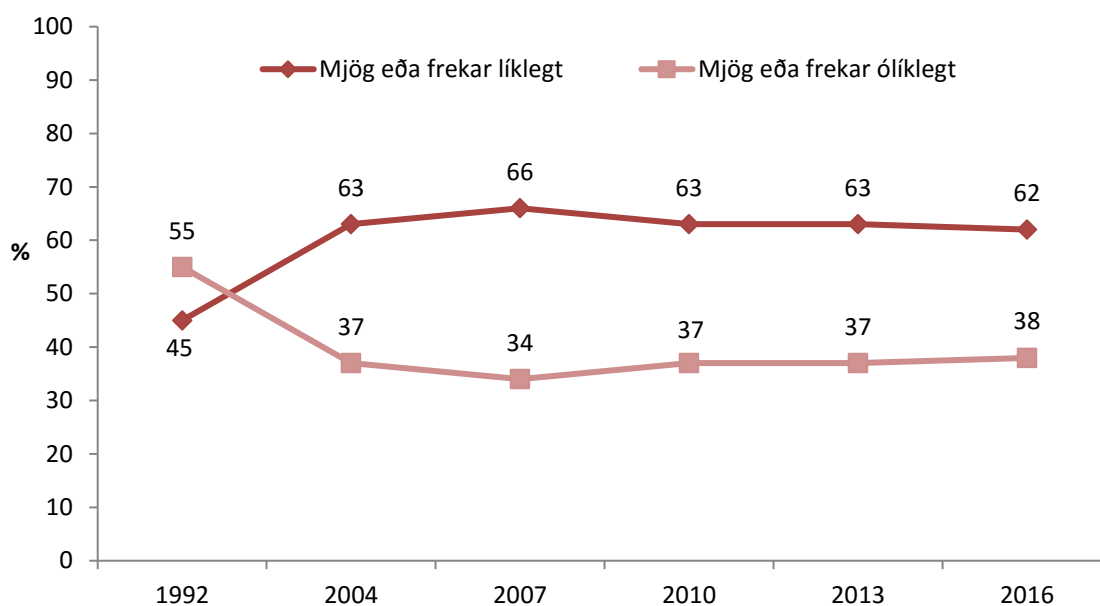

Mynd 69. Hlutfall stráka á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þeir telji líklegt / ólíklegt að þeir fari í háskólanám erlendis strax að loknu núverandi námi.

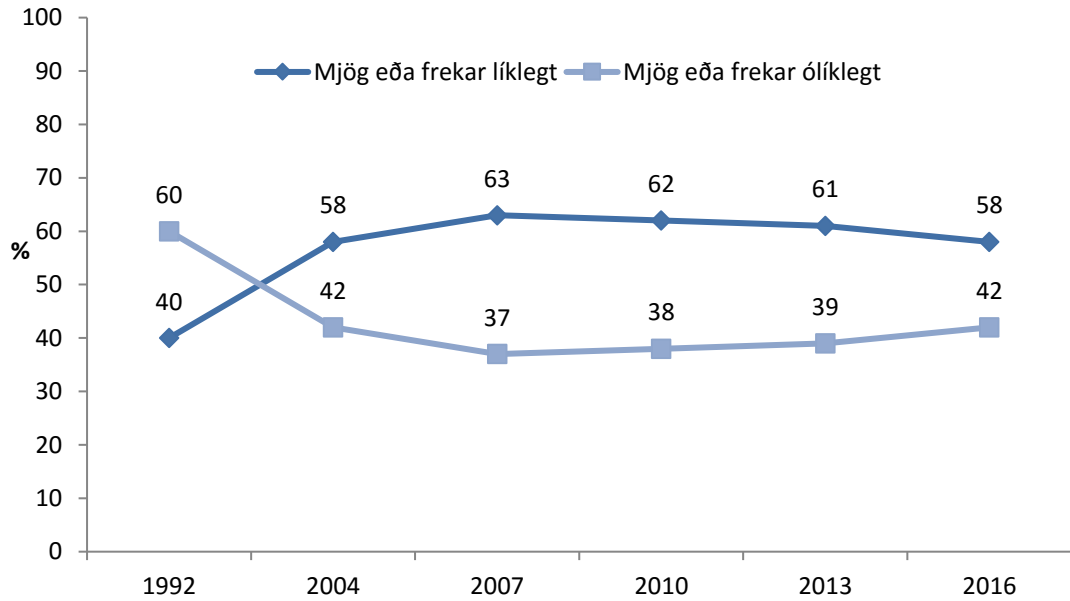

Mynd 70. Hlutfall stelpna á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hvort þær telja líklegt / ólíklegt að þær fari í háskólanám erlendis strax að loknu núverandi námi.

Mynd 71. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu líklegt/ólíklegt þær telja það vera að þær fari í háskólanám á Íslandi strax að loknu núverandi námi.

Mynd 72. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu líklegt/ólíklegt þeir telja það vera að þeir fari í háskólanám á Íslandi strax að loknu núverandi námi.

VI. Hluti

Líðan

Í þessum kafla er fjallað um líðan framhaldsskólanema og aftar í kaflanum er sýndur samanburður við árið 2010.

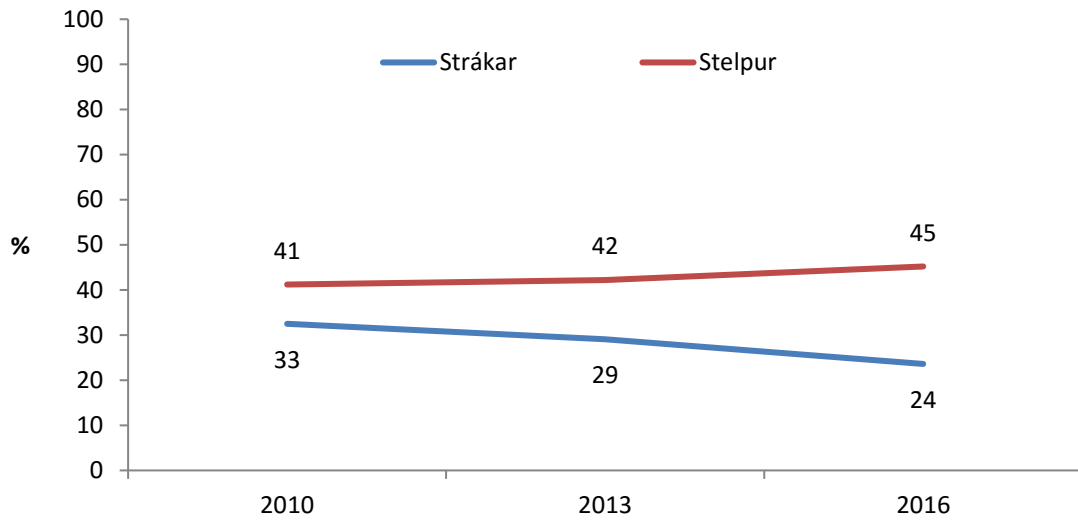
Hversu oft síðastliðna 12 mánuði hefur þú orðið fyrir einhverju af neðangreindu:

Tafla 9 sýnir hlutfall og fjölda stráka og stelpna á landinu eftir því hversu oft (stundum/oft) þau hafa orðið vör við eftirfarandi vanlíðan eða óþægindi síðastliðna 30 daga. Eins og taflan sýnir þá eru stelpur mun líklegri en strákar til að segjast hafa upplifað slík einkenni stundum eða oft. Flestir framhaldsskólanemar telja að þeir hafi upplifað það að vera leiðir/leiðar eða hafa lítinn áhuga á því að gera hluti, eða um 54% stelpna (2801) og 38% stráka (1904). Vert er að benda á að um 9% stelpna (471) og 8% stráka (388) segjast hafa hugsað um það að stytta sér aldur síðastliðna 30 daga.

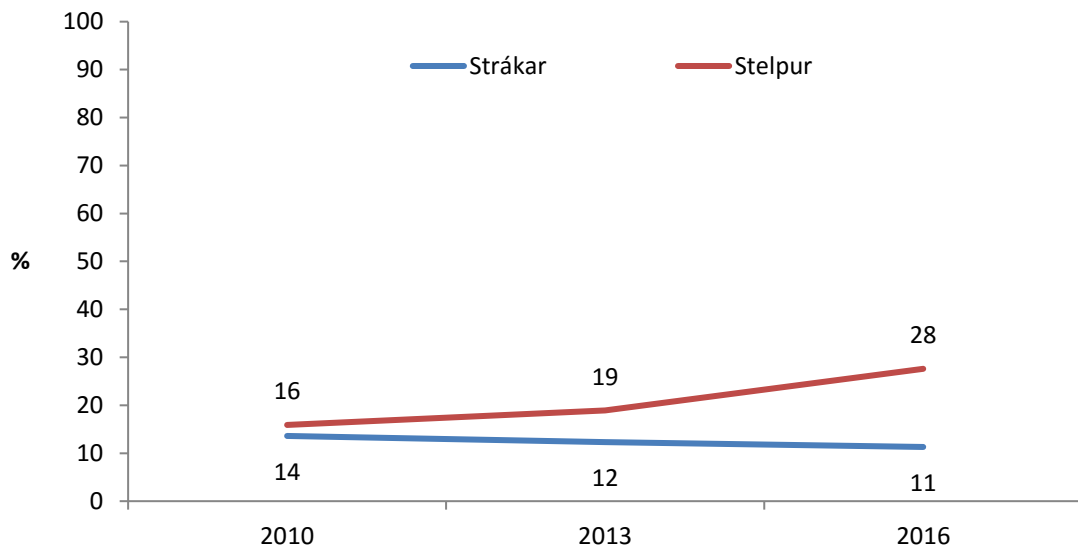
Tafla 9. Hversu oft varðst þú var / vör við eftirfarandi vanlíðan eða óþægindi síðastliðna 30 daga: stundum/oft, greint eftir kynferði.

Fjöldi skipta	Strákar 2013	Stelpur 2013	Strákar 2016	Stelpur 2016
	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)
Höfuðverkur	1511 (29%)	2915 (53%)	1378 (27,3%)	2741 (52,5%)
Verkur í maga	1199 (23%)	2825 (52%)	1164 (23,2%)	2648 (50,7%)
Leið (ur) eða hafðir lítinn áhuga á að gera hluti	2024 (40%)	2939 (54%)	1904 (37,9%)	2801 (53,7%)
Lítill matarlyst	1024 (20%)	1977 (36%)	1040 (20,7%)	2018 (38,7%)
Einmana	1113 (22%)	1883 (35%)	1096 (21,8%)	1863 (35,8%)
Grést auðveldlega eða langaði að gráta	421 (8%)	2374 (44%)	514 (10,3%)	2349 (45,1%)
Erfitt með að sofna eða halda þér sofandi	1452 (28%)	2028 (37%)	1440 (28,7%)	1980(38,0%)
Niðurdregin/n eða dapur/döpur	1039 (20%)	2175 (40%)	1051 (20,9%)	2086 (40,1%)
Ekki spennt/ur fyrir að gera nokkurn hlut	1081 (21%)	1671 (31%)	1052 (21,0%)	1549 (29,7%)
Fannst framtíðin vonlaus	633 (12%)	1066 (20%)	756 (15,0%)	1152 (22,1%)
Hugsaðir um að stytta þér aldur	311 (6%)	436 (8%)	388 (7,7%)	471 (9,0%)

Sjálfskaðandi hegðun

Mynd 73. Hlutfall framhaldsskólanemenda á Íslandi sem hafa einu sinni eða oftár hugleitt að skaða sjálfa sig, greint eftir kynferði, árin 2010, 2013 og 2016.

Mynd 74. Hlutfall framhaldsskólanemenda á Íslandi sem hafa einu sinni eða skaðað sjálfa sig, greint eftir kynferði, árin 2010, 2013 og 2016.

Á mynd 73 og 74 má sjá má sjá hlutfall framhaldsskólanemenda á Íslandi sem hafa einu sinni eða oftár hugleitt að skaða sjálfa sig, greint eftir kynferði, árin 2010, 2013 og 2016 og hlutfall þeirra sem hafa einu sinni eða oftár skaðað sig. Eins og mynd 73 sýnir þá fer fjölgandi þeim stelpum sem hafa hugleitt slíkan verknað. Árið 2013 var hlutfallið 42% en er 45% árið 2016. Meðal stráka má greina lækkun, árið 2013 voru 29% stráka sem svörðu þessu svona til, en 24% árið 2016. Á mynd 74 má sjá hlutfall framhaldsskólanemenda á Íslandi sem hafa einu sinni eða oftár skaðað sjálfa sig, greint eftir kynferði. Hér má sjá verulega aukningu í slíkri sjálfsskaðhegðun meðal stelpna. Árið 2013 voru þetta 19% stelpna, en árið 2016 28%. Meðal drengja helst staðan nokkuð óbreytt. Þessu ber að veita gaum.

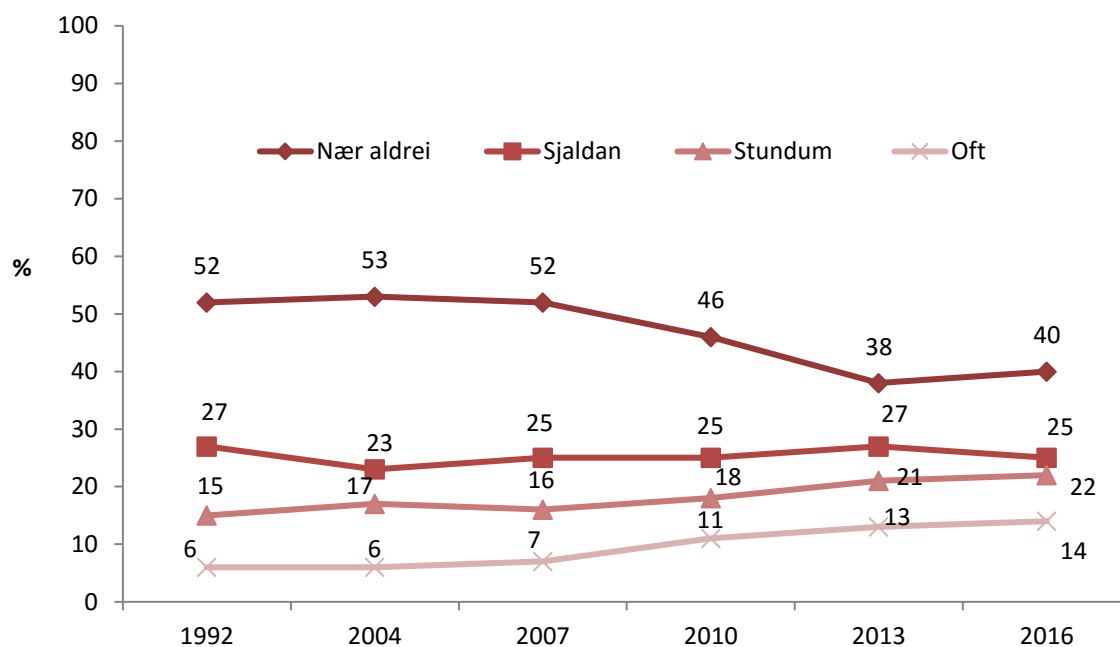
Samantekt úr hluta VI

Í töflu níu má sjá hlutfall og fjölda stráka og stelpna á landinu eftir því hversu oft (stundum/oft) þau hafa orðið vör við eftirfarandi vanlíðan eða óþægindi síðastliðna 30 daga. Eins og taflan sýnir þá eru stelpur mun líklegri en strákar til að segjast hafa upplifað slík einkenni stundum eða oft. Flestir framhaldsskólanemar telja að þeir hafi upplifað það að vera leiðir/leiðar eða hafa lítinn áhuga á því að gera hluti, eða um 54% stelpna (2801) og 38% stráka (1904). Vert er að benda á að um 9% stelpna (471) og 8% stráka (388) segjast hafa hugsað um það að stytta sér aldur síðastliðna 30 daga.

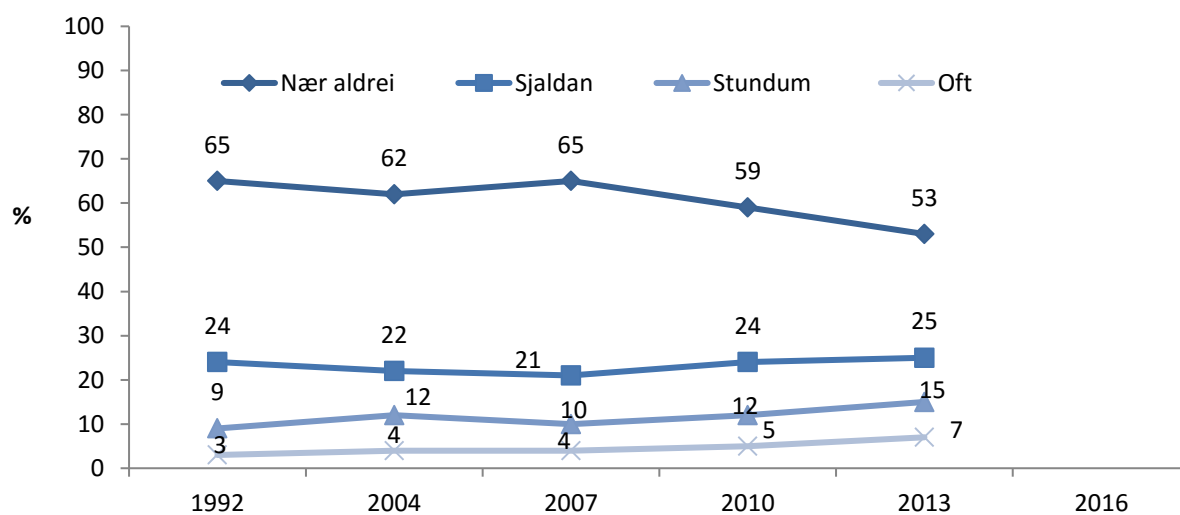
Á mynd 73 má sjá hlutfall framhaldsskólanemenda á Íslandi sem hafa einu sinni eða oftár hugleitt að skaða sjálfa sig, greint eftir kynferði, árin 2010, 2013 og 2016. Eins og myndin sýnir þá fer fjölgandi þeim stelpum sem hafa hugleitt slíkan verknað. Árið 2013 var hlutfallið 42% en er 45% árið 2016. Meðal stráka má greina lækkun, árið 2013 voru 29% stráka sem svörðu þessu svona til, en 24% árið 2016.

Á mynd 74 má sjá hlutfall framhaldsskólanemenda á Íslandi sem hafa einu sinni eða oftár skaðað sjálfa sig, greint eftir kynferði, árin 2010, 2013 og 216. Hér má sjá verulega aukningu meðal stelpna. Árið 2013 voru þetta 19% stelpna, en árið 2016 28%. Meðal drengja helst staðan nokkuð óbreytt.

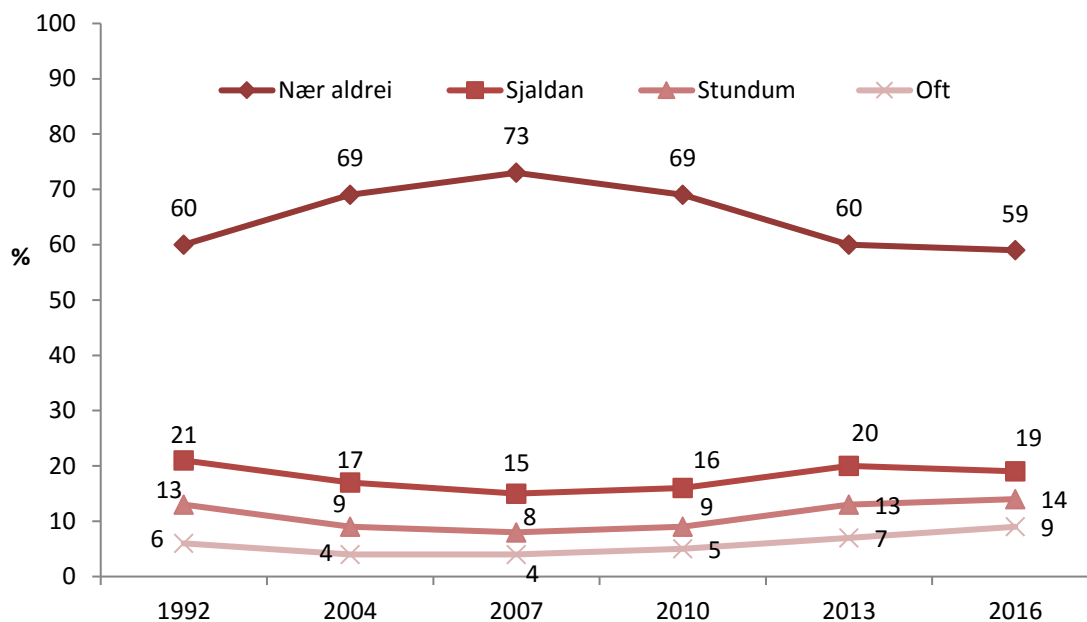
Sögulegt samhengi. Niðurstöður úr „Ungt fólk framhaldsskólar“ 1992 til 2016

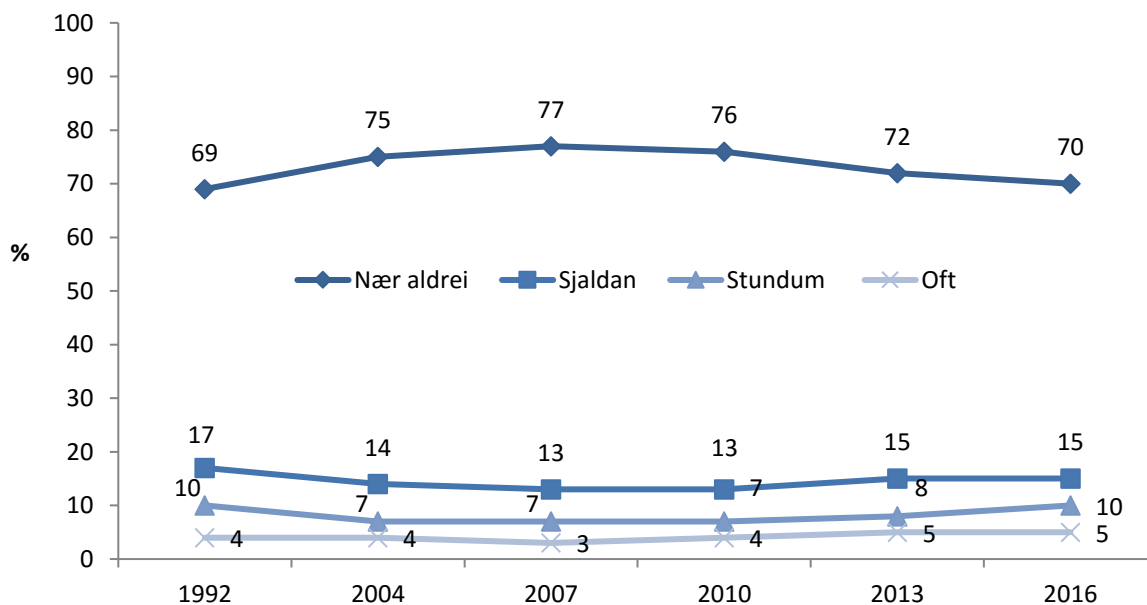
Mynd 75. Hlutfall stelpna á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu oft þær upplifðu sig einmana síðastliðna 30 daga (árið 1992 er notað *aldrei* í stað *nær aldrei* líkt og árin 2004, 2010, 2013 og 2016)

Mynd 76. Hlutfall stráka á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu oft þær upplifðu sig einmana síðastliðna 30 daga (árið 1992 er notað *aldrei* í stað *nær aldrei* líkt og árin 2004, 2010, 2013 og 2016)

Mynd 77. Hlutfall stelpna á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu oft þær upplifðu framtíðina vonlausa síðastliðna 30 daga (árið 1992 er notað *aldrei* í stað *nær aldrei* líkt og árin 2004, 2010, 2013 og 2016)

Mynd 78. Hlutfall stráka á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu oft þær upplifðu framtíðina vonlausa síðastliðna 30 daga (árið 1992 er notað *aldrei* í stað *nær aldrei* líkt og árin 2004, 2010, 2013 og 2016)

VII. Hluti

Heilsuhegðun og heilsuvísar

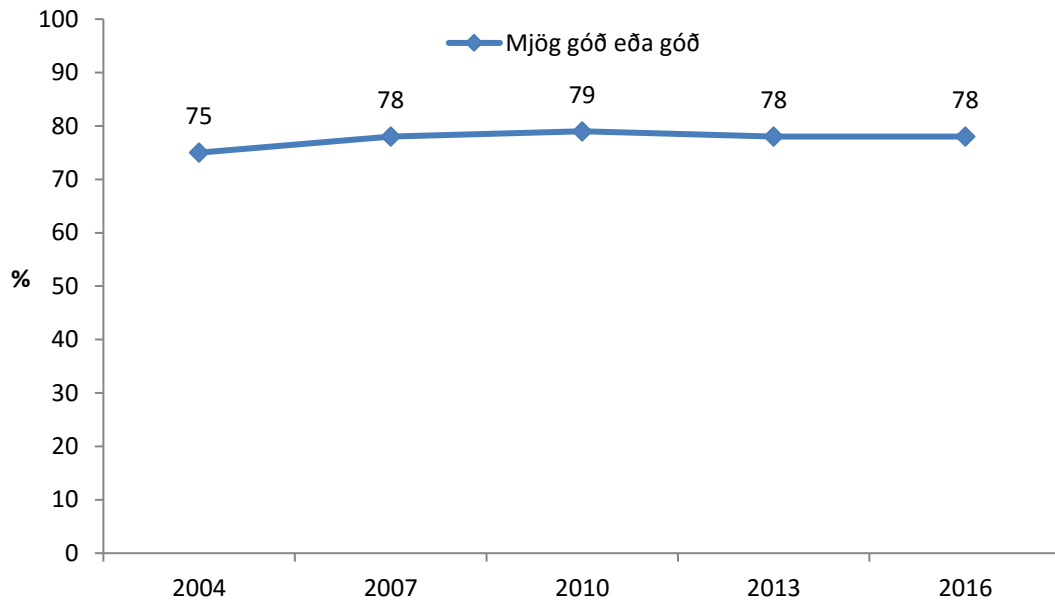
Heilsuhegðun er hugtak sem vísar til hvers konar hegðunar sem hefur áhrif á heilsu og heilbrigði, eins og svefntími, mataræði, hreyfing, reykingar og notkun áfengis. Nýlegar íslenskar rannsóknir hafa sýnt að ungmenni sem borða hollan mat og neyta minna af sætindum og skyndibitafæði, ásamt því að hreyfa sig reglulega, eru bæði líklegri til að ganga betur í skóla en þeim sem stunda óhollari lífshætti, og einnig eru þau líklegri til að hafa sterkari sjálfsmynd¹⁵.

Á myndum 79 til 84 má sjá athugun yfir tíma á því hve góða nemendur framhaldsskóla telja líkamlega og andlega heilsu sína vera, ásamt töflu sem sýnir hversu oft þau neyta ákveðinna fæðutegunda (flesta eða alla daga vikunnar). Þá má sjá í töflu hlutfall þeirra sem neyta drykkja sem innihalda koffín þ.e. kóladykkja og kaffidrykkja í samanburði við árið 2010. Að auki má sjá í töflu hlutfall stelpna og stráka í framhaldsskóla eftir því hvort þau hafa á síðastliðnum 12 mánuðum notað ákveðin efni í tengslum við íþróttaiðkun.

---

¹⁵ Inga Dóra Sigfúsdóttir o.fl. (2007); Álfgeir Logi Kristjánsson o.fl. (2008b).

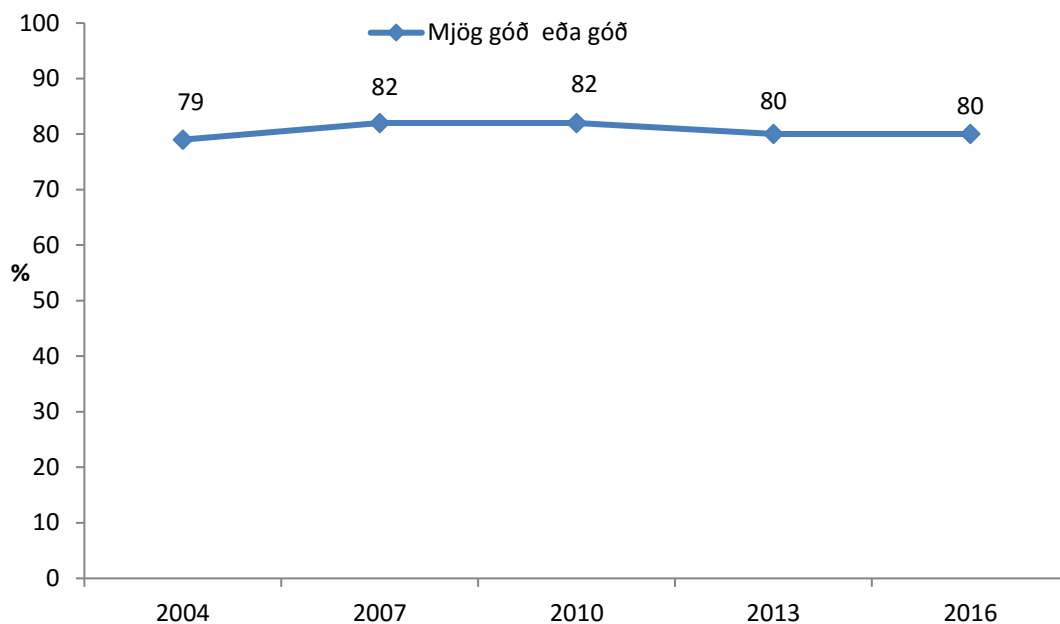

Mynd 79. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segja líkamlega heilsu sína góða eða mjög góða.

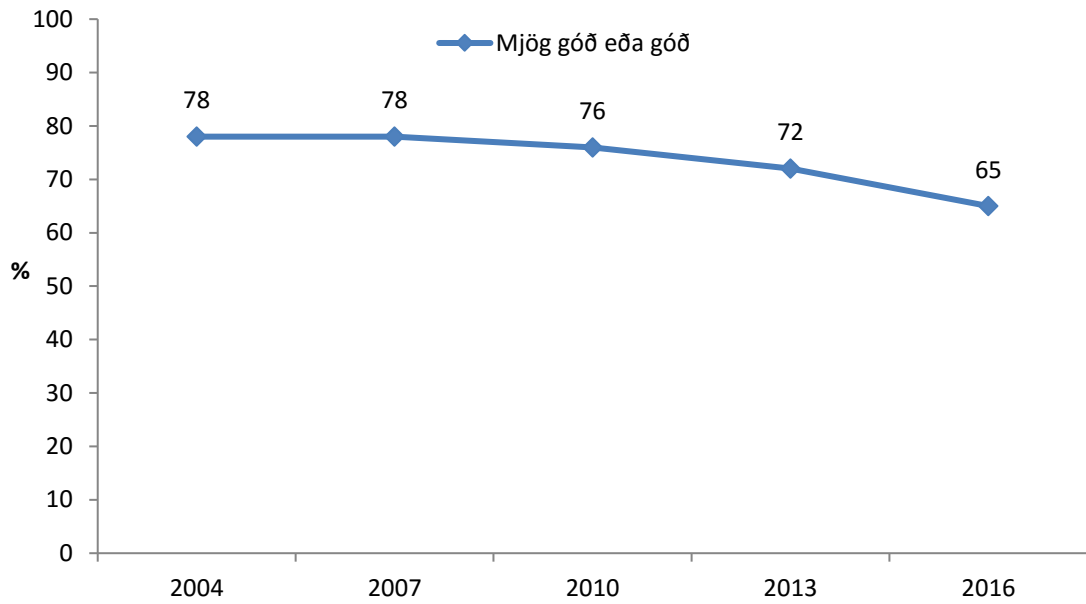

Mynd 80. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segja líkamlega heilsu sína góða eða mjög góða.

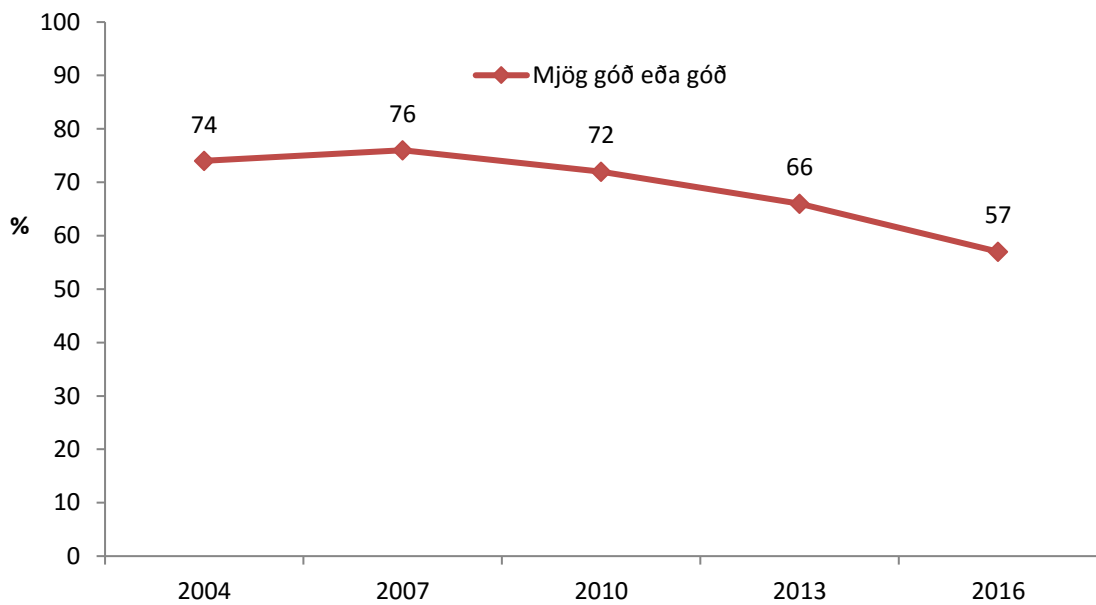

Mynd 81. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segja líkamlega heilsu sína góða eða mjög góða.

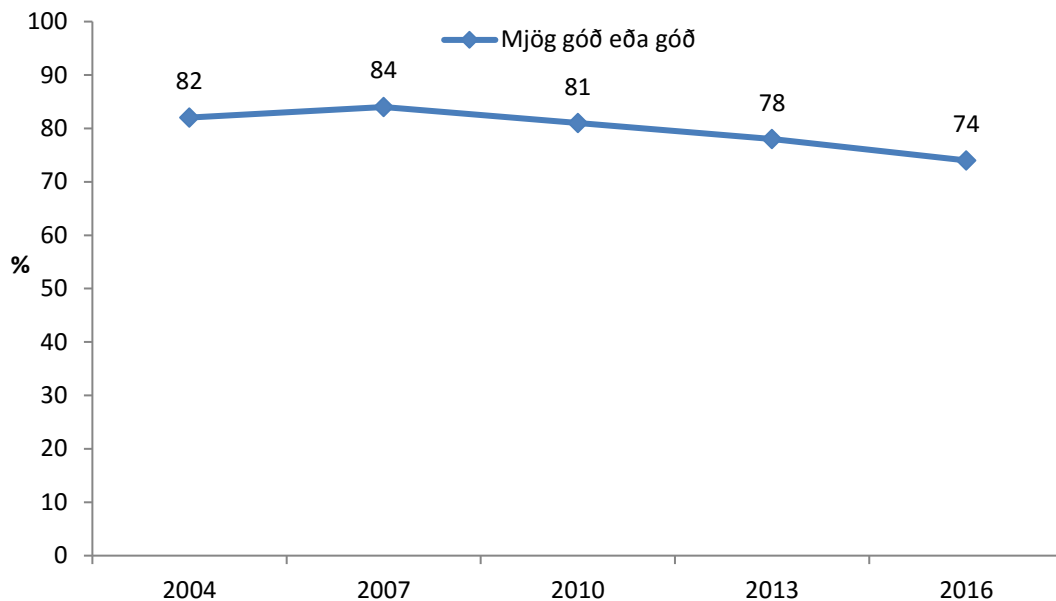
Á mynd 79 má sjá hlutfall framhaldsskólanema, árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segja líkamlega heilsu sína góða eða mjög góða. Þá má sjá í myndum 80 og 81 niðurstöður greindar niður á kyn. Á mynd 79 má sjá að 75-79% framhaldsskólanema telja líkamlega heilsu sína mjög eða frekar góðar. Þá má sjá á mynd 80 hlutfall stelpna sem telja líkamlega heilsu sína góða eða mjög góða. Um 72-76% stelpna meta heilsu sína svo. Á mynd 81 má sjá hlutfall stráka sem telja líkamlega heilsu sína góða eða mjög góða. Eins og myndin sýnir þá eru um, 79-82% stráka sem svara þessu á þann veg.

Mynd 82. Hlutfall framhaldsskólanema árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segja andlega heilsu sína góða eða mjög góða.

Mynd 83. Hlutfall stelpna í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segja andlega heilsu sína góða eða mjög góða.

Mynd 84. Hlutfall stráka í framhaldsskólum árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segja andlega heilsu sína góða eða mjög góða.

Á mynd 82 má sjá hlutfall framhaldsskólanema, árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segja andlega heilsu sína góða eða mjög góða. Eins og myndin sýnir þá eru hlutfallslega færri sem telja andlega heilsu sína góða núna árið 2016 (65%), en árið 2013 (72%). Á mynd 83 má sjá hlutfall stelpna í framhaldsskólum sem telja andlega heilsu sína góða eða mjög góða. Myndin sýnir glögglega að talsvert færri stelpur meta andlega heilsu sína góða eða mjög góða árið 2016 (57%) en árið 2007 (76%). Ef litið er til stráka (mynd 84), þá sýna niðurstöður að strákar meta andlega heilsu sína síðri árið 2016 (74%), en þeir gerðu árið 2007 (84%). Vert er að gefa þessum niðurstöðum gaum, þar sem bæði kynin virðast meta það sem svo að andlegri heilsu fari hrakandi, en stelpur þó sérstaklega.

Mataræði

Í töflu 10 má sjá hlutfall þeirra framhaldsskólanema árið 2016 sem segjast borða þær fæðutegundir nefndar í töflunni, flesta eða alla daga vikunnar

Tafla 10. Hlutfall framhaldsskólanema, greint eftir kyni, eftir því hversu oft þeir borða eftirfarandi fæðutegundir: Flesta eða alla daga vikunnar, árið 2016.

	Strákar %	Stelpur %
Ávextir eða ber	28,40%	37,80%
Grænmetis eða baunaréttir	15,20%	20,70%
Soðið eða matreitt grænmeti	10,70%	15,10%
Hrátt grænmeti eða salat	26,10%	38,70%
Gróft korn, gróft brauð, korngrautar	28,80%	38,20%
Sælgæti, súkkulaði, sætt kex eða kökur	13,50%	16,10%
Mjólkurvörur	39,50%	41,10%
Skyndibitar, tilbúnir réttir	8,90%	4,00%
Lýsi	15,00%	10,30%
Lýsistöflur	14,80%	17,20%
D-vítamín annað en lýsi	17,60%	24,20%
Próteinvörur	15,60%	10,60%
Önnur fæðubótarefni	10,40%	8,20%

Tafla 11 sýnir hlutfall nemenda í framhaldsskólum eftir því hversu mörg glös/bolla (eitt/einn til þrjú/þrjú) af kaffi eða kóla-drykkjum þau drekka á hverjum degi. Neysla kaffis virðast hafa aukist meðal beggja kynja, 25% stráka sögðust drekka þetta mikið kaffi árið 2013, en 34% árið 2016. Með stelpna sögðust 19% þeirra drekka þetta mikið kaffi árið 2013, en 26% árið 2016. Það virðist hins vegar hafa dregið úr neyslu á gosdrykkjum og fer úr 57% hjá strákum árið 2013 og niður í 45% og hjá stelpum úr 39% niður í 31%.

Tafla 11. Hversu mörg glös eða bolla drekkur þú af eftirfarandi á hverjum degi? Hlutfall þeirra sem segja: eitt/einn til þrjá/þrjú glös/bolla af kaffi eða kóla-drykkjum (t.d. Kók/Pepsí), greint eftir kynferði árin 2010, 2013 og 2016.

Dagleg drykkja (eitt/einn til þrjá/þrjú Glös/bollar)	Strákar Fjöldi (%)	Stelpur Fjöldi (%)	Heild Fjöldi (%)
Árið 2010			
Kaffi	1101 (21)	896 (16)	1997 (18)
Kóladrykkir	3246 (63)	2898 (51)	6144 (57)
Árið 2013			
Kaffi	1276 (25)	1018 (19)	2294 (22)
Kóladrykkir	2854 (57)	2105 (39)	4959 (48)
Árið 2016			
Kaffi	1727 (34)	1334 (26)	3061 (30)
Kóladrykkir	2202 (45)	1611 (31)	3815 (38)

Tafla 12 hér næst sýnir hlutfall stráka og stelpna eftir því hvor þau hafi einhvern tíma á síðastliðnum 12 mánuðum notað neðangreind efni, einu sinni eða oft. Eins og taflan sýnir þá er neysla á orkudrykkjum talsverð meðal beggja kynja, en strákar virðast þó frekar drekka orkudrykki. Notkun á næringar- og próteindufti, ásamt öðrum fæðubótarefnum er einnig til staðar. Um 40% stráka segjast nota næringar- eða próteinduft daglega, en 30% stelpna. Þá segjast alls 103 strákar eða 2% nota vefaukandi stera (ekki vegna meiðsla).

Tafla 12. Hefur þú einhvern tíma á síðastliðnum 12 mánuðum notað eftirtalin efni í tengslum við íþróttaiðkun: Einu sinni eða oftar, greint eftir kynferði árin 2013 og 2016.

	Strákar 2013	Stelpur 2013	Heild 2013	Strákar 2016	Stelpur 2016	Heild 2016
	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)	Fjöldi (%)
Orkudrykk	1356 (28%)	906 (17%)	2262 (22%)	1483 (30,0%)	1116 (21,6%)	2599 (25,7%)
Næringar/prótínduft	1529 (32%)	1129 (21%)	2658 (26%)	1937 (39,3%)	1573 (30,4%)	3510 (34,7%)
Önnur fæðubótarefni	831 (17%)	396 (8%)	1227 (12%)	1135 (23,1%)	614 (11,9%)	1749 (17,4%)
Efedrín	58 (1%)	24 (0,5%)	82 (1%)	63 (1,3%)	10 (0,2%)	73 (0,7%)
Vefaukandi stera (ekki vegna meiðsla)	89 (2%)	12 (0,2%)	101 (1%)	103 (2,1%)	21 (0,4%)	124 (1,2%)

Samantekt úr VII hluta

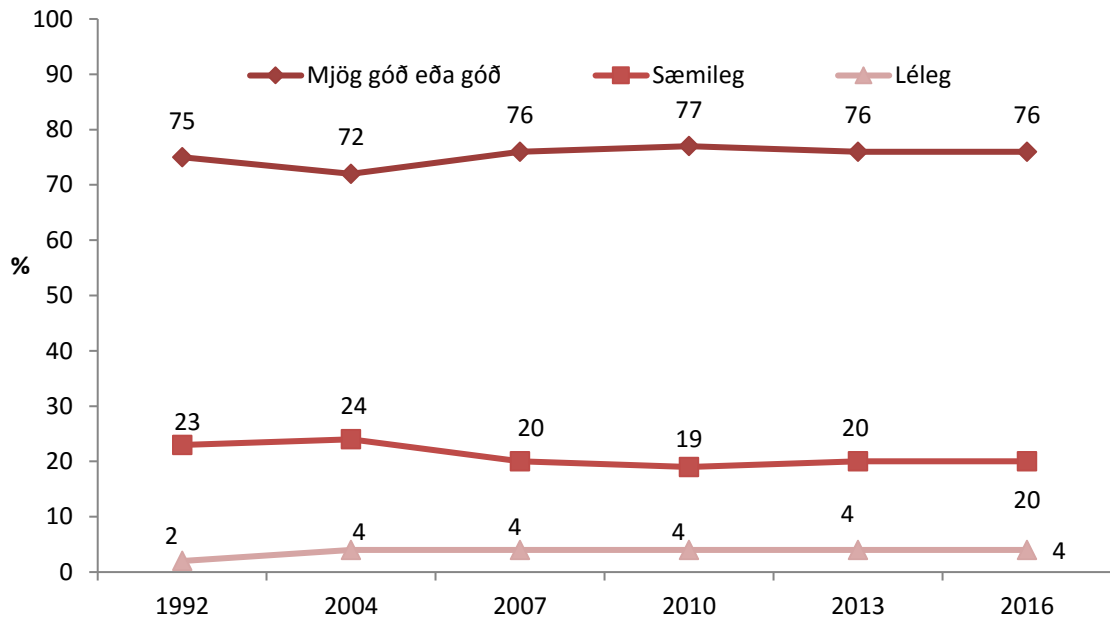
Á mynd 79 má sjá að 75-79% framhaldsskólanema telja líkamlega heilsu sína mjög eða frekar góða. Þá má sjá í myndum 80 og 81 sömu niðurstöður greindar niður á kyn. Mynd 80 sýnir hlutfall stelpna sem telja líkamlega heilsu sína góða eða mjög góða og en um 72 - 76% stelpna meta heilsu sína svo. Á mynd 81 má sjá hlutfall stráka sem telja líkamlega heilsu sína góða eða mjög góða. Eins og myndin sýnir þá eru um 79-82% stráka sem svara þessu á þann veg.

Á mynd 82 má sjá hlutfall framhaldsskólanema, árin 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segja andlega heilsu sína góða eða mjög góða. Eins og myndin sýnir þá eru hlutfallslega færri sem telja andlega heilsu sína góða núna árið 2016 (65%), en árið 2013 (72%). Á mynd 83 má sjá hlutfall stelpna í framhaldsskólum sem telja andlega heilsu sína góða eða mjög góða. Myndin sýnir glögglega að talsvert færri stelpur meta andlega heilsu sína góða eða mjög góða árið 2016 (57%) en árið 2007 (76%). Ef litið er til stráka (mynd 84), þá sýna niðurstöður að strákar virðast líka meta andlega heilsu sína síðri árið 2016 (74%), en þeir gerðu árið 2007 (84%). Vert er að gefa þessum niðurstöðum gaum, þar sem bæði kynin virðast meta það sem svo að andlegri heilsu fari hrakandi, en stelpur þó sérstaklega.

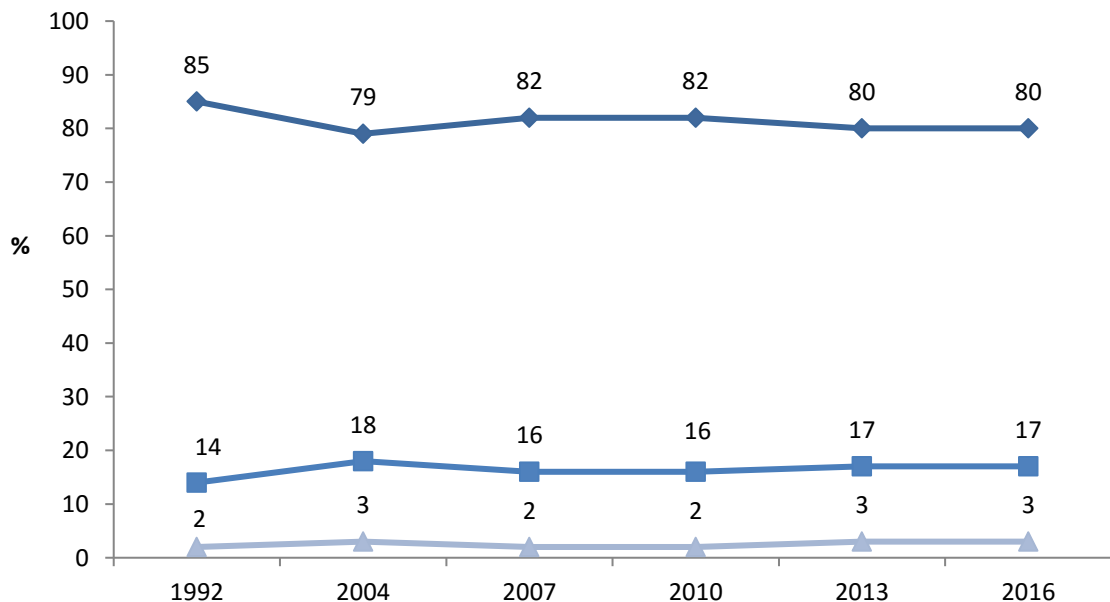
Í töflum 10 – 12 má sjá hlutfall þeirra framhaldsskólanema árið 2016 sem segjast borða þær fæðutegundir nefndar í töflunni, flesta eða alla daga vikunnar, eftir því hversu mörg glös/bolla (eitt/einn til þrjú/þrjá) af kaffi eða kóla-drykkjum þau drekka á hverjum degi. Þá virðist neysla kaffis hafa aukist meðal beggja kynja, 25% stráka sögðust drekka þetta mikið kaffi árið 2013, en 34% árið 2016. 19% stúlkna sögðust drekka þetta mikið kaffi árið 2013, en 26% árið 2016. Það virðist hins vegar hafa dregið úr neyslu á gosdrykkjum og fer úr 57% hjá strákum árið 2013 og niður í 45% og hjá stelpum úr 39% niður í 34%. Að lokum sýnir tafla 12 hlutfall stráka og stelpna eftir því hvort þau hafi einhvern tíma á síðastliðnum 12 mánuðum notað neðangreind efni, einu sinni eða oft. Eins og taflan sýnir þá er neysla á orkudrykkjum talsverð meðal beggja kynja, en strákar virðast þó frekar drekka orkudrykki. Notkun á næringar- og próteindufti, ásamt öðrum fæðubótarefnum er einnig til staðar. Um 40% stráka segjast nota næringar- eða próteinduft daglega, en 30% stelpna. Þá segjast alls 103 strákar eða 2% nota vefaukandi stera (ekki vegna meiðsla).

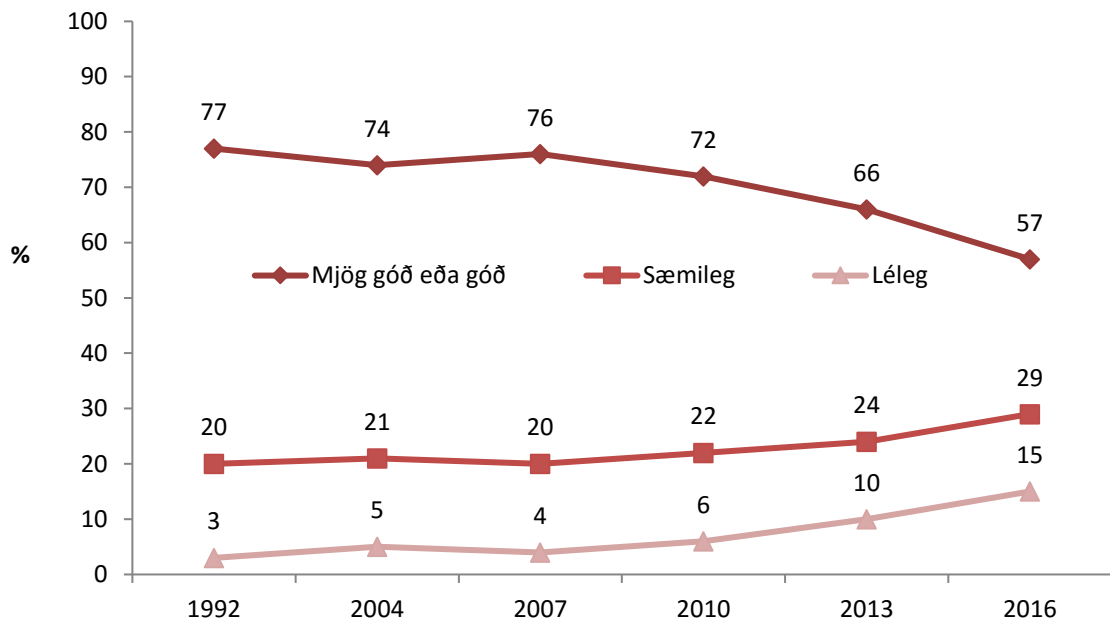
Sögulegt samhengi. Niðurstöður úr „Ungt fólk“ 1992 til 2016

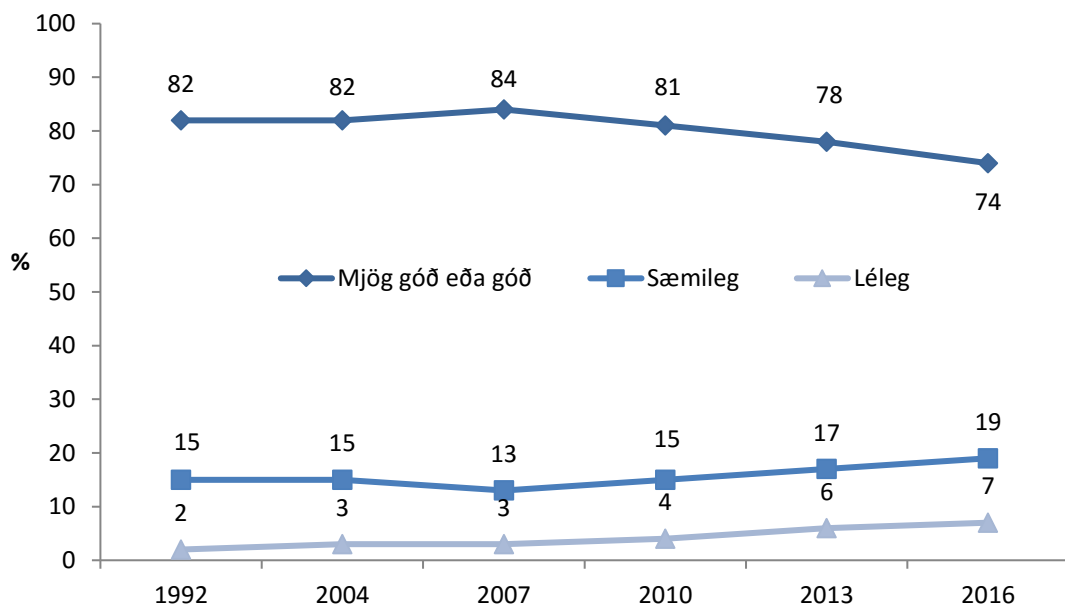
Mynd 85. Hlutfall stelpna á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu góða eða slæma þær telja líkamlega heilsu sína vera?

Mynd 86. Hlutfall stráka á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu góða eða slæma þeir telja líkamlega heilsu sína vera?

Mynd 87. Hlutfall stelpna á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu góða eða slæma þær telja andlega heilsu sína vera?

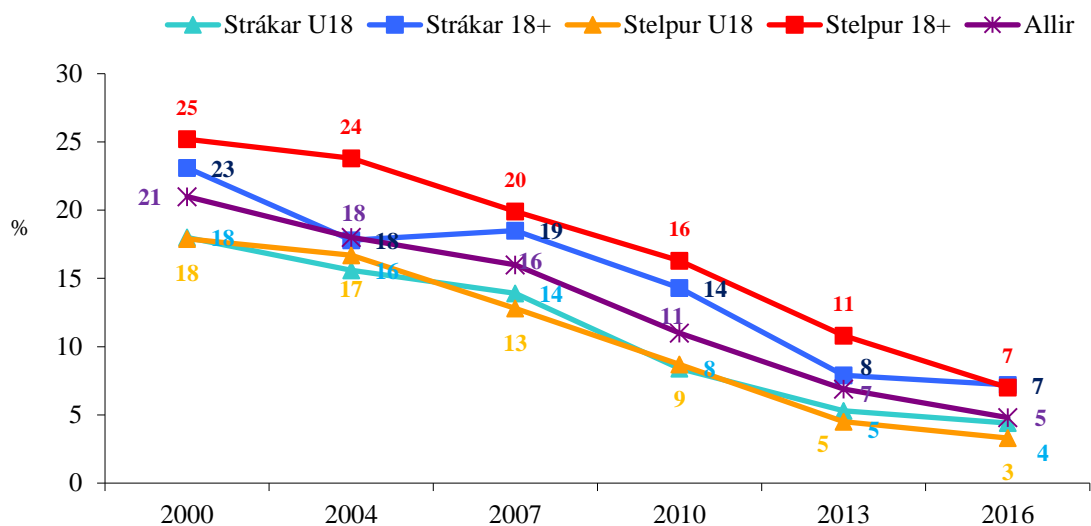
Mynd 88. Hlutfall stelpna á landinu, árin 1992, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 eftir því hversu góða eða slæma þeir telja andlega heilsu sína vera?

VIII. Hluti

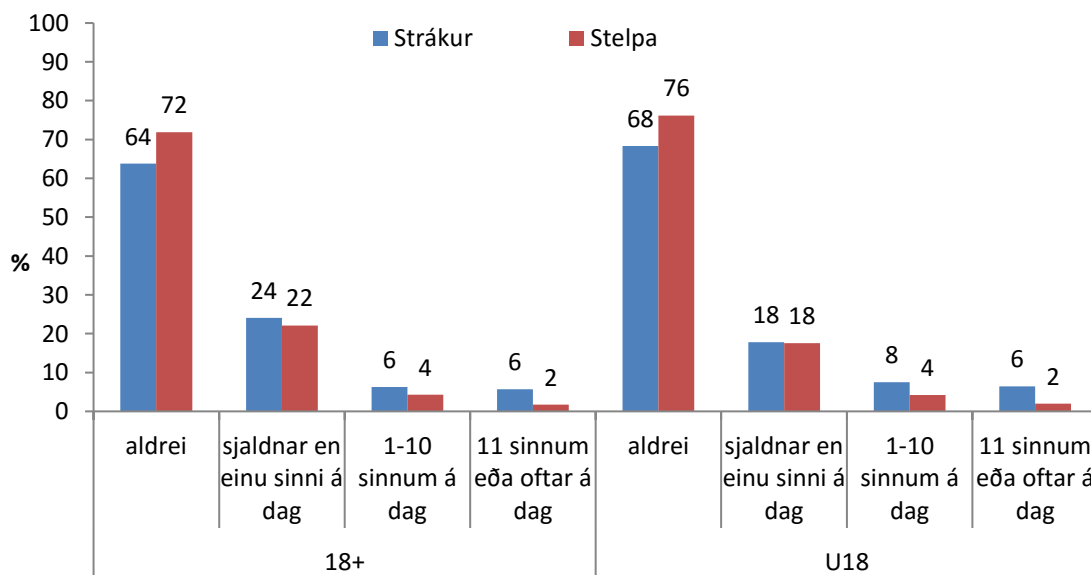
Vímuefnanotkun framhaldsskólanema

Öflugt forvarnarvinna hefur farið fram meðal nemenda í efstu bekkjum grunnskóla á Íslandi, undanfarin ár. Árangurinn hefur verið einstakur og er vímuefnaneysla ungmenna á þessum aldri með því lágsta sem gerist í hinum vestræna heimi. Fjöldi rannsókna á málefnum barna og unglunga á mið- og efsta stigi grunnskóla sem Rannsóknir & greining hefur gert undanfarin rúman áratug gefa raunhæfa mynd af stöðu þessara mála. Þá hefur afstaða fólks til vímuefnaneyslu unglunga breyst á þessum tíma og sýnir að unnt er að ná árangri í forvarnarstarfi ef rétt er á spilum haldið og allir láti sig málið varða. Talsvert stökk verður á neyslu milli 10. bekkjar í grunnskóla og fyrsta árs í framhaldsskóla, sérstaklega þegar litið er til neyslu áfengis. Rannsóknir sýna að samstarf um forvarnir milli skóla minnkar á sama tíma, þ.e. frá grunnskóla til framhaldsskóla, samstarf sveitarfélaga og framhaldsskóla um vímuefnaforvarnir er víða lítið og minnkar verulega milli sömu skólastiga.

Daglegar reykingar

Mynd 89. Hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segjast reykja sígarettur daglega.

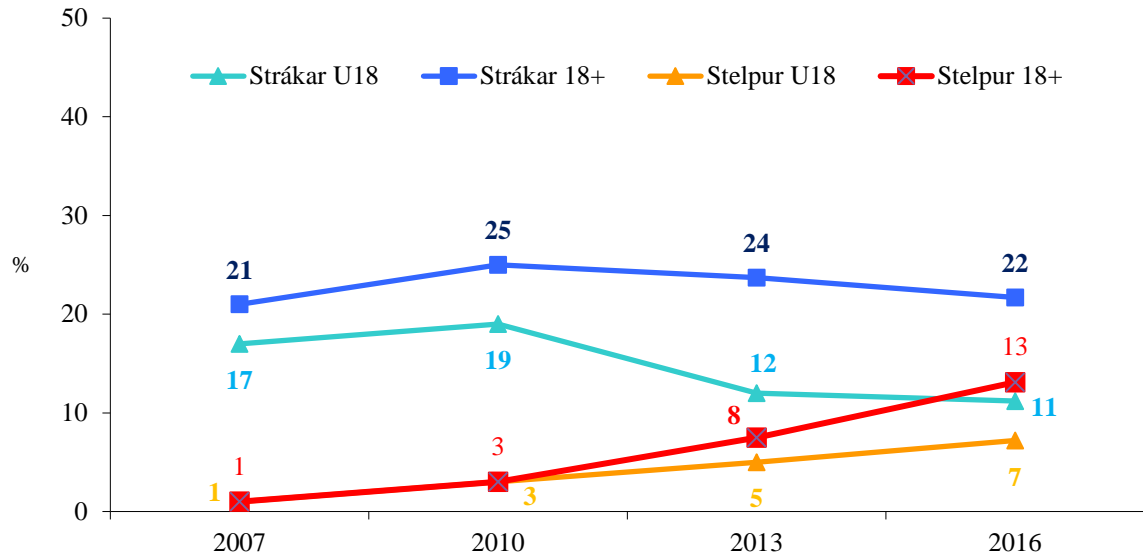

Mynd 90. Hve oft hefur þú reykt raf-rettur að jafnaði síðustu 30 daga. Hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi árið 2016.

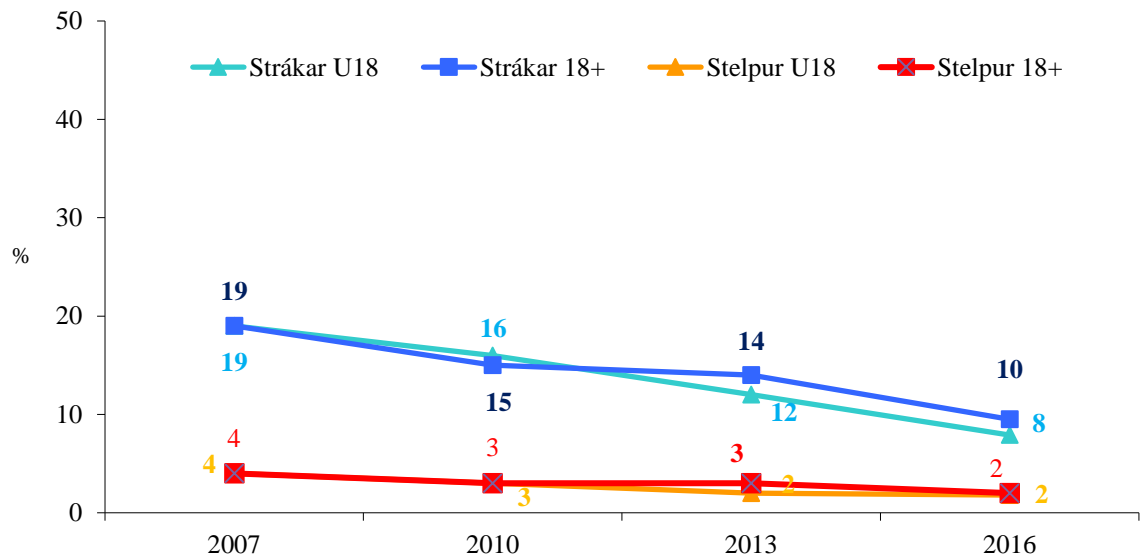
Mynd 89 sýnir hlutfall stráka og stelpna í framhaldsskólum á Íslandi árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segjast reykja sígarettur daglega. Eins og myndin sýnir þá má sjá að verulega hefur dregið úr hlutfalli stráka og stelpna í framhaldsskólum á Íslandi sem segjast reykja sígarettur daglega, undanfarin árin. Hlutfall stráka, 18 ára og yngri sem reyktu daglega var 17% árið 2004 en 4% árið 2013. Hjá strákum 18 ára og eldri sögðust 23% þeirra reykja sígarettur daglega árið 2000, en um 7% árið 2016. Hjá stelpum 18 ára og yngri var hlutfall þeirra sem sögðust reykja sígarettur daglega um 18% árið 2000 en um 3% árið 2016. Í hópi stelpna 18 ára og eldri voru um 25% þeirra sem sögðust reykja sígarettur daglega árið 2000. Nú ár mælist neyslan í þessum aldurshópi stelpna um 7%.

Mynd 90 sýnir hlutfall stelpu og strákar eftir því hve oft þau hafa reykt rafsígarettur að jafnaði undanfarna 30 daga.

Notkun munn- og neftóbaks

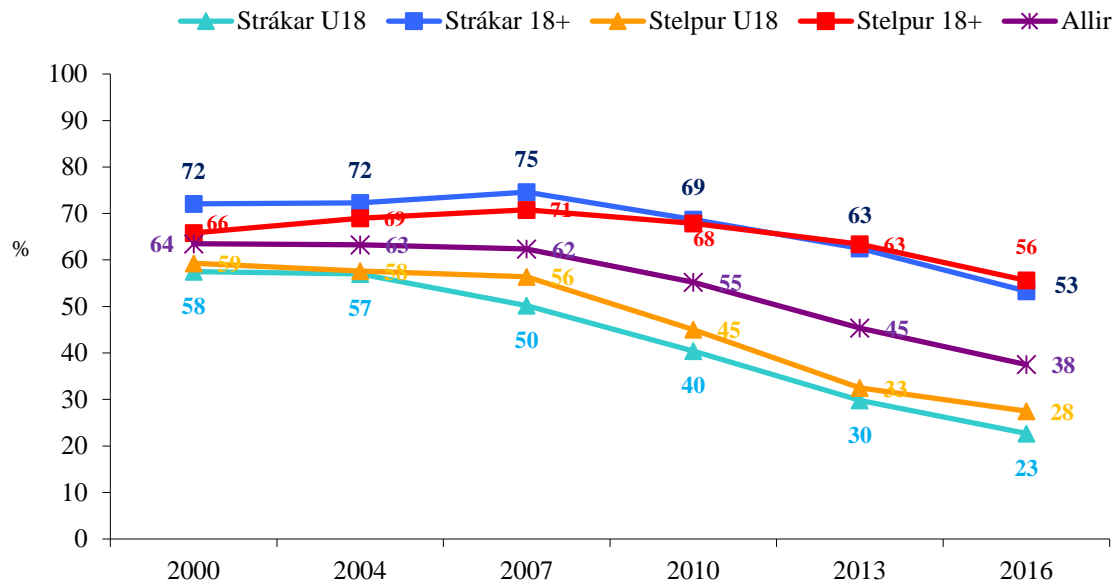
Mynd 91. Hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi árin 2007, 2010, 2013 og 2016 sem hafa notað munnþóbak 3x eða oftar síðastliðna 30 daga.

Mynd 92. Hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi árin 2007, 2010, 2013 og 2016 sem hafa notað neftóbak 3x eða oftar síðastliðna 30 daga.

Á myndum 91 og 92 má sjá hlutfall þeirra framhaldsskólanema sem hafa notað munn- eða neftóbak 3 sinnum eða oftar síðastliðna 30 daga, árin 2007, 2010, 2013 og 2016. Fram kemur að stákar eru mun líklegri en stelpur til að hafa notað slíkt tóbak. Dregið hefur úr notkun á bæði munn- og neftóbaki þetta oft, en þó vekur athygli að notkun á munntóbaki þetta oft hefur aukist hjá stelpum 18 ára og eldri.

Ölvun og áfengir drykkir síðastliðna 30 daga

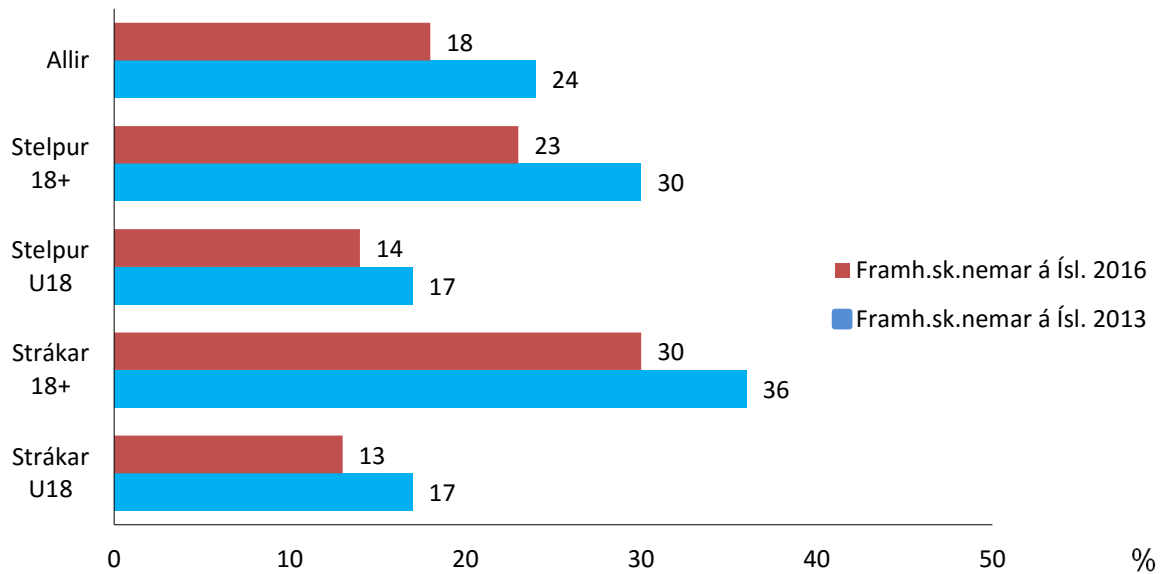

Mynd 93. Hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi sem hafa orðið ölvuð einu sinni eða oftar síðastliðna 30 daga, árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016

Mynd 93 sýnir hlutfall stráka og stelpna í framhaldsskólum á Íslandi sem hafa orðið ölvuð einu sinni eða oftar síðastliðna 30 daga, árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016. Eins og myndin gefur til kynna þá hefur mikið dregið úr slíkri ölvun á milli ára. Ef litið er til ársins 2000 þá höfðu alls um 64% nemenda í framhaldsskóla á Íslandi orðið ölvaðir einu sinni eða oftar síðastliðna 30 daga, en um 38% þeirra árið 2016. Alls höfðu um 58% stráka yngri en 18 ára orðið ölvaðir síðastliðna 30 daga árið 2000, en um 23% árið 2013. Hjá stelpum 18 ára og yngri var hlutfall þeirra sem sögðust hafa orðið ölvaðar þetta oft árið 2000 um 59%, en nú í ár er þetta hlutfall komið niður í 28%. Í hópi stelpna 18 ára og eldri voru um 66% sem sögðust hafa orðið ölvaðar einu sinni eða oftar síðastliðna 30 daga árið

2000, en um 56% árið 2016. Dregið hefur úr ölvunardrykkju meðal stráka og stelpna í báðum aldurshópum á landsvísu, en þó einna minnst í hópi stelpna 18 ára og eldri.

Áfengir drykkir

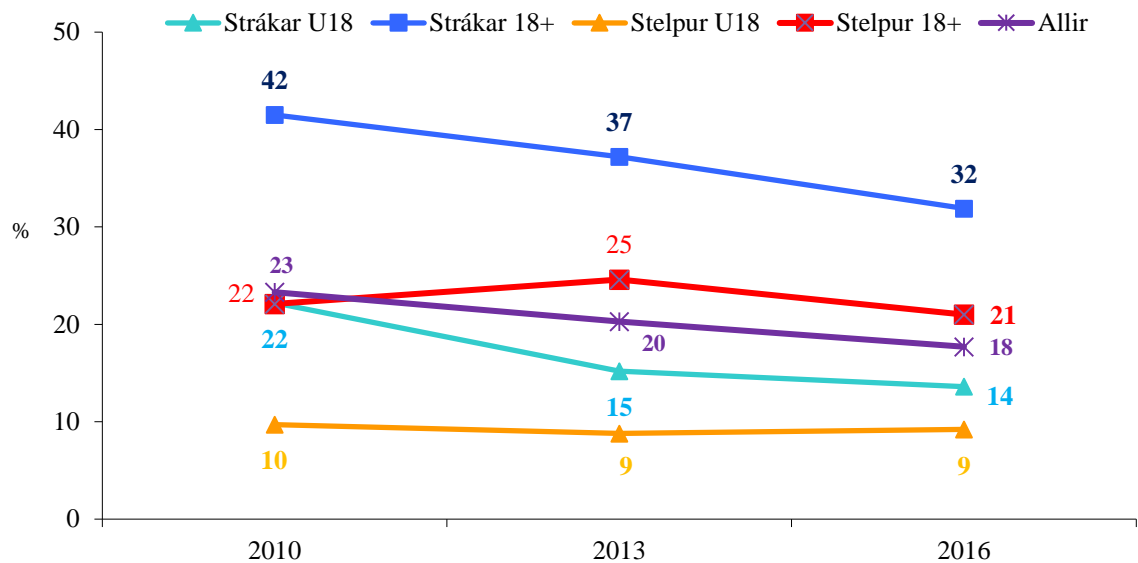

Mynd 94. Hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi eftir því hversu oft þau hafa drukkið áfengi blandað saman við orkudrykk: Einu sinni eða oftar síðastliðna 30 daga, greint eftir kyni, árin 2013 og 2016.

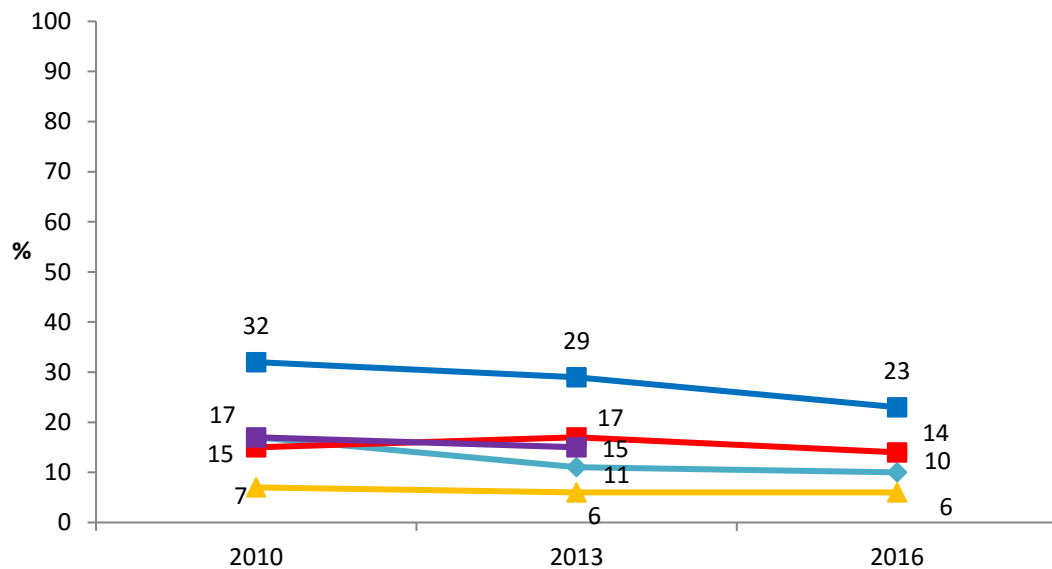
Mynd 94 sýnir hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi eftir því hversu oft þeir hafa drukkið áfengi blandað saman við orkudrykk, árin 2013 og 2016. Eins og myndin sýnir virðist hafa dregið úr því að nemendur blandi áfengi á þennan hátt, en þó eru það einna helst strákar, 18 ára og eldri, eða um 30% sem hafa þann háttinn á.

Ólögleg vímuefni

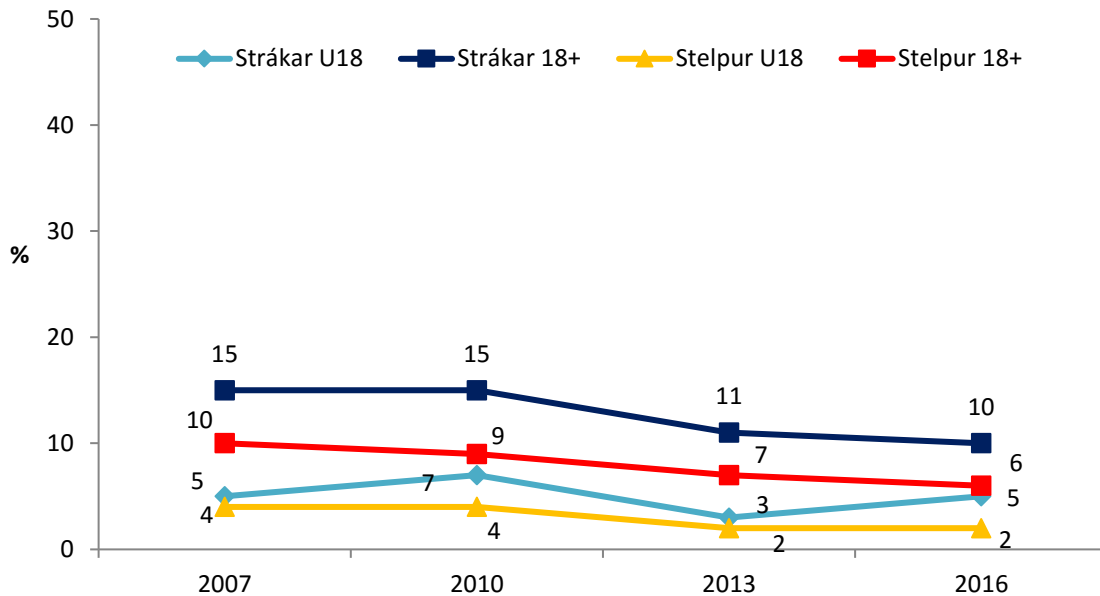

Mynd 95. Hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi í heild sem hafa notað marjúana einu sinni eða oftár um ævina, árin 2010, 2013 og 2016.

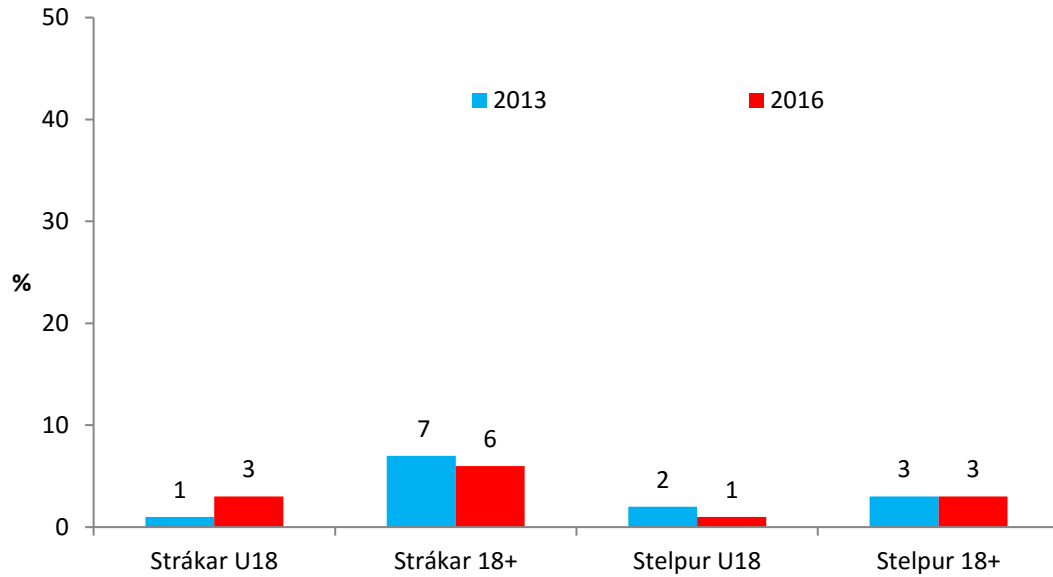
Mynd 96. Hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi í heild sem hafa notað marjúana 3 sinnum eða oftár um ævina, árin 2010, 2013 og 2016.

Á mynd 95 má sjá hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi sem hafa notað marijúana einu sinni eða oft um ævina. Eins og myndin sýnir hefur nokkuð dregið úr neyslu marijúana meðal stráka í báðum aldurshópum og stelpna 18 ára og eldri. Notkunin meðal stelpna í yngri aldurshópnum er hinsvegar svipuð milli ára 2010 og 2016. Á mynd 96 má sjá hlutfall þeirra framhaldsskólanema sem neytt hafa marijúana 3x eða oft um ævina. Eins og myndin sýnir hefur neysla þetta á marijúana þetta oft, dregist saman í öllum aldurshópum nema hjá stúlkum 18 ára og yngri, þar mælist hún sú sama öll árin, eða á bilinu 6 -7%.

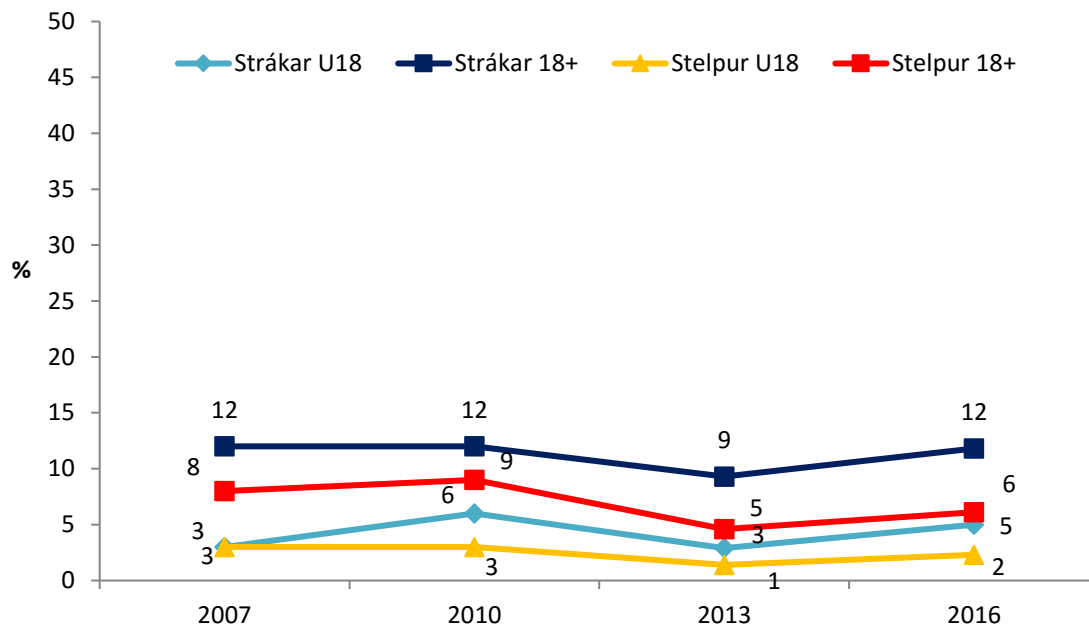
Mynd 97. Hlutfall framhaldsskólanema á landinu, árin 2007, 2010, 2013 og 2016 sem hafa notað amfetamín einu sinni eða oft um ævina.

Á mynd 97 má sjá hlutfall framhaldsskólanema á landinu sem hafa notað amfetamín einu sinni eða oft um ævina. Dregið hefur úr slíkri neyslu meðal stráka og stelpna í eldri aldurshópnum, með stelpna 18 ára og yngri mælist hún eins, eða 2% árin 2013 og 2016. Á meðal stráka í aldurshópnum 18 ára og yngri hefur slík aukning farið úr 3% árið 2013 í 5% árið 2016.

Mynd 98. Hlutfall framhaldsskólanema á landinu árin 2013 og 2016 sem hafa notað Mollý einu sinni eða oftar um ævina.

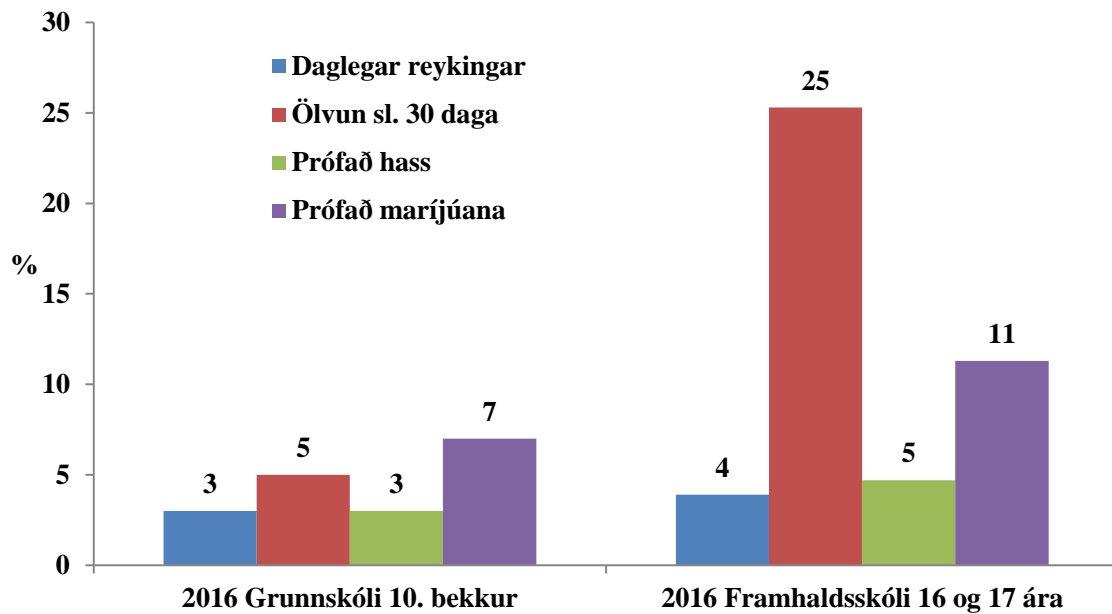
Mynd 98 sýnir hlutfall þeirra framhaldsskólanema sem segjast hafa notað vímuefnið Mollý (MDMA), einu sinni eða oftar um ævina. Eins og myndin sýnir þá segjast um 6% stráka sem eru 18 ára eða eldri hafa notað Mollý þetta oft, en um 3% stelpna í sama aldurshópi. Neysla á þessu vímuefni helst nánast óbreytt á milli ára, nema hjá strákum 18 ára og yngri, hefur orðið örlítið aukning. Árið 2013 var hún 1%, en mælist 3% árið 2016.

Mynd 99. Hlutfall nema á landinu, árin 2007, 2010, 2013 og 2016 sem hafa notað E-töflur, LSD eða kókaín um ævina, greint eftir aldri.

Mynd 99 sýnir hlutfall nemenda á landinu, eftir aldri sem hafa notað E-töflu, LSD eða kókaín einu sinni eða oftari um ævina. Hlutfall stráka eldri en 18 ára sem höfðu notað ofantalin efni voru 9% árið 2013, en 12% árið 2016 og hlutfall stúlkna 18 ára og eldri var 5% árið 2013 en 6% árið 2016.

Stökk á milli skólastiga

Mynd 100. Hlutfall nemenda í 10. bekk grunnskóla og hlutfall 16 og 17 ára framhaldsskólanema, sem segjast reykja daglega, hafa orðið ölvuð einu sinni eða oftar síðastliðna 30 daga og prófað hass og maríjúana einu sinni eða oftar um ævina.

Mynd 100 sýnir þær breytingar sem verða á neyslu vímuefna meðal nemenda í 10. bekk í grunnskóla og svo ári síðar meðal 16 og 17 ára nemenda. Eins og myndin sýnir þá verða talsverðar breytingar á neyslu ungmenna á fyrsta ári framhaldsskóla og mikil aukning verður á ölvunardrykkju, einu sinni eða oftar síðastliðna 30 daga. Árið 2016 að vori mælist ölvunardrykkja í kringum 5% meðal nemenda í 10. bekk, en að hausti sama ár, mælist hún 25% meðal 16 - 17 ára nemenda.

Samantekt úr VIII. Hluta

Á myndum 89 – 100 má sjá yfirlit yfir vímuefnaeyslu meðal nemenda í framhaldsskólum landsins.

Á mynd 89 má sjá hlutfall stráka og stelpna í framhaldsskólum á Íslandi árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016 sem segjast reykja sígarettur daglega. Eins og myndin sýnir þá hefur verulega dregið úr daglegum reykningum stráka og stelpna í framhaldsskólum á Íslandi, undanfarin árin. Hlutfall stráka, 18 ára og yngri sem reyktu daglega var 17% árið 2004 en 4% árið 2013. Hjá strákum 18 ára og eldri sögðust 23% þeirra reykja sígarettur daglega árið 2000, en um 7% árið 2016. Hjá stelpum 18 ára og yngri var hlutfall þeirra sem sögðust reykja sígarettur daglega um 18% árið 2000 en um 3% árið 2016. Í hópi stelpna 18 ára og eldri voru um 25% þeirra sem sögðust reykja sígarettur daglega árið 2000. Nú ár mælist neyslan í þessum aldurshópi stelpna um 7%. Mynd 90 sýnir svo hlutfall stelpna og stráka eftir því hve oft þau hafa reykt rafsígarettur að jafnaði undanfarna 30 daga.

Á myndum 91 og 92 má sjá hlutfall þeirra framhaldsskólanema sem hafa notað munn- eða neftóbak 3 sinnum eða oftar síðastliðna 30 daga, árin 2007, 2010, 2013 og 2016. Fram kemur að stákar eru mun líklegri en stelpur til að hafa notað slíkt tóbak. Dregið hefur úr notkun á bæði munn- og neftóbaki þetta oft, en þó vekur athygli að notkun á munntóbaki þetta oft hefur aukist hjá stelpum 18 ára og eldri.

Mynd 93 sýnir hlutfall framhaldsskólanema sem hafa orðið ölvuð einu sinni eða oftar síðastliðna 30 daga, árin 2000, 2004, 2007, 2010, 2013 og 2016. Eins og myndin gefur til kynna þá hefur mikið dregið úr slíkri ölvun á milli ára. Ef litið er til ársins 2000 þá höfðu alls um 64% nemenda í framhaldsskóla á Íslandi orðið ölvaðir einu sinni eða oftar síðastliðna 30 daga, en um 38% þeirra árið 2016. Alls höfðu um 58% stráka yngri en 18 ára orðið ölvaðir síðastliðna 30 daga árið 2000, en um 23% árið 2013. Hjá stelpum 18 ára og yngri var hlutfall þeirra sem sögðust hafa orðið ölvaðar þetta oft árið 2000 um 59%, en nú í ár er þetta hlutfall komið niður í 28%. Í hópi stelpna 18 ára og eldri voru um 66% sem sögðust hafa orðið ölvaðar einu sinni eða oftar síðastliðna 30 daga árið 2000, en um 56% árið 2016. Dregið hefur úr ölvunardrykkju meðal stráka og stelpna í báðum aldurshópum á landsvísu, en þó einna minnst í hópi stelpna 18 ára og eldri.

Á mynd 94 má sjá hlutfall framhaldsskólanema á Íslandi eftir því hversu oft þeir hafa drukkið áfengi blandað saman við orkudrykk, árin 2013 og 2016. Eins og myndin sýnir virðist hafa dregið úr því að nemendur blandi áfengi á þennan hátt, en þó eru það einna helst strákar, 18 ára og eldri, eða um 30% sem hafa þann háttinn á.

Mynd 95 sýnir hlutfall framhaldsskólanema sem hafa notað marjúana einu sinni eða oftar um ævina. Eins og myndin sýnir hefur nokkuð dregið úr neyslu marjúana meðal stráka í báðum aldurshópum og stelpna 18 ára og eldri. Notkunin meðal stelpna í yngri aldurshópnum er hinsvegar svipuð milli áráanna 2010 og 2016. Þá má á mynd 96 sjá hlutfall þeirra framhaldsskólanema sem neytt hafa marjúana 3x eða oftar um ævina. Eins og myndin sýnir hefur neysla þetta á marjúana þetta oft, dregist saman í öllum aldurshópum nema hjá stúlkum 18 ára og yngri, þar mælist hún sú sama öll árin, eða á bilinu 6 -7%.

Mynd 97 sýnir hlutfall framhaldsskólanema á landinu sem hafa notað amfetamín einu sinni eða oftar um ævina. Dregið hefur úr slíkri neyslu meðal stráka og stelpna í eldri aldurshópnum, með stelpna 18 ára og yngri mælist hún eins, eða 2% árin 2013 og 2016. Á meðal stráka í aldurshópnum 18 ára og yngri hefur neyslan farið úr 3% árið 2013 í 5% árið 2016.

Á mynd 97 má sjá hlutfall framhaldsskólanema sem hafa notað amfetamín einu sinni eða oftar um ævina. Dregið hefur úr slíkri neyslu meðal stráka og stelpna í eldri aldurshópnum, meðal stelpna 18 ára og yngri mælist hún eins, eða 2% árin 2013 og 2016. Á meðal stráka í aldurshópnum 18 ára og yngri hefur slík aukning farið úr 3% árið 2013 í 5% árið 2016.

Mynd 98 sýnir svo hlutfall þeirra framhaldsskólanema sem segjast hafa notað vímuefnið Mollý (MDMA), einu sinni eða oftar um ævina. Eins og myndin sýnir þá segjast um 6% stráka sem eru 18 ára eða eldri hafa notað Mollý þetta oft, en um 3% stelpna í sama aldurshópi. Neysla á þessu vímuefni helst nánast óbreytt á milli ára, nema hjá strákum 18 ára og yngri, þá hefur orðið örlítill aukning. Árið 2013 var hún 1%, en mælist 3% árið 2016.

Mynd 99 sýnir hlutfall nemenda á landinu, eftir aldri sem hafa notað E-töflu, LSD eða kókaín einu sinni eða oftar um ævina. Eins og myndin sýnir hefur dregið úr slíkri notkun og á það við um bæði kynin og báða aldurshópa. Að lokum má sjá á mynd 100 þær breytingar sem verða á neyslu vímuefna meðal nemenda í 10. bekk í grunnskóla og svo ári síðar meðal 16 og 17 ára nemenda. Eins og myndin sýnir þá verða talsverðar breytingar á neyslu ungmenna á fyrsta ári framhaldsskóla og mikil aukning verður á ölvunardrykkju,

---

einu sinni eða oftár síðastliðna 30 daga. Árið 2016 að vori mælist ölvunardrykkja í kringum 5% meðal nemenda í 10. bekk, en að hausti sama ár, mælist hún 25% meðal 16 - 17 ára nemenda.

Vísindagreinar

Undanfarin ár hafa tugir vísindagreina verið birtar úr gögnunum *Ungt fólk*. Yfirlit yfir hluta þessara greina má sjá hér að neðan, en frekari upplýsingar má nálgast á www.rannsoknir.is.

2017

Baldursdóttir, B.; Valdimarsdóttir, H.B.; Krettek, A.; Gylfason, H.F., Sigfusdóttir, I.D. (2017). Age-related differences in physical activity and depressive symptoms among 10-19-year-old adolescents: A population based study. *Psychology of Sport and Exercise*, 28, 91-99.

Ragnarsdóttir, L.D; Kristjánsson, A.L.; Thorisdóttir, I.E; et al. (2017). Cumulative risk over the early life course and its relation to academic achievement in childhood and early adolescence. *Preventive Medicine*, 96, 36-41.

Sigfusdóttir, I. D. Asgeirsdóttir, B. B. Hall, H. A., Sigurdsson, J. F., Young S., and Gudjonsson, G.H. (2017). An epidemiological study of ADHD and conduct disorder: does family conflict moderate the association? *Social Psychiatry and Psychiatry Epidemiology*

Kristjánsson AL., Mann, MJ., Smith, ML., Sigfusdóttir (2017). Social Profile of Middle School Students Who Use Electronic Cigarettes: Implications for Primary Prevention. *Prevention Science*, E-pub ahead of print.

Kristjánsson, AL., Thorisdóttir, IE., Steingrimsdóttir, T., Allegrante, JP., Lilly, CL., Sigfusdóttir, ID. (in press). Maternal Smoking during Pregnancy and Scholastic Achievement in 4th, 7th and 10th grade: Evidence from the LIFECOURSE Cohort Study. *European Journal of Public Health*.

Kristjánsson, AL., Mann, MJ., Sigfusson, J., Sarbu, EA., Grubliauskiene, J., Daily, SM., Sigfusdóttir, ID. (2017). Prevalence of e-cigarette use among adolescents in 13 Eastern European Towns and Cities. *Public Health*, 147, 66 – 68.

2016

Ragnarsdóttir, LD., Kristjánsson, AL., Thorisdóttir, IE., Allegrante, JP., Valdimarsdóttir, HB., Gestsdóttir, S., Sigfusdóttir ID. (2017). Cumulative Risk over the Early Life Course and its Relations to Academic Achievement in Childhood and Early Adolescence. *Preventive Medicine*, 96, 36 – 41.

Mann, MJ., Kristjánsson, AL., Smith, ML., Sigfusdóttir, ID. (2016). The Influence of Negative Life Events and Problem Behavior on Grades in Early Adolescence: Pathways to

---

Academic Risk in Middle School. *Research in Middle Level Education*, 39: 10, 1-13.

Kristjansson, A.L., Sigfusdottir, I.D., Thorlindsson, T., Mann, M.J., Sigfusson, J., Allegrante, J.P. (2016). Population trends in smoking, alcohol use, and primary prevention variables among adolescents in Iceland, 1997-2014. *Addiction*, 111, 645-652.

2015

Kristjansson, A.L., Sigfusdottir, I.D. (2016). E-cigarette use and relations to tobacco and alcohol use among adolescents. *BMC medicine*, 12, 103.

Kristjansson, A.L., Mann, M.J., Sigfusdottir, I.D. (2015). Licit and illicit substance use by adolescent e-cigarette users compared with conventional cigarette users, dual users and nonusers. *Journal of adolescent health*, 57(5), 562-564.

Murray, C.J.L. et al. (incl. Sigfusdottir, I.D.). (2015). Global, regional, and national disability-adjusted life years (DALYs) for 306 diseases and injuries and healthy life expectancy (HALE) for 188 countries, 1990-2013: quantifying the epidemiological transition. *The Lancet*, 386, 2145-2191.

Forouzanfar, M.H. et al. (incl. Sigfusdottir, I.D.). (2015). Global, regional, and national comparative risk assessment of 79 behavioral, environmental and occupational, and metabolic risks or clusters of risks in 188 countries, 1990-2013: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2013. *The Lancet*, 386, 2287-2323.

Vos, T et al. (incl. Sigfusdottir, I.D.). (2015). Global, Regional, and national incidence, prevalence and years lived with disability for 301 acute and chronic diseases and injuries in 188 countries, 1990-2013: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2013. *The Lancet*, 386, 743-800.

Mann, M., Kristjansson, A.L., Sigfusdottir, I.D., Smith, M.L. (2015). The Role of Community, Family, Peer and School Factors in Group bullying: Implications for School-based Intervention. *Journal of School Health*, 85, 477-486.

Kristjansson, A.L., Mann, M.J., Sigfusdottir, I.D., James, J.E. (2015). Mode of Daily Caffeine Consumption Among Adolescents and the Practice of Mixing Alcohol with Energy Drinks: Relationships to Drunkenness. *Journal of studies on Alcohol and Drugs*, 76, 397-405.

Asgeirsdottir, B.B., Sigfusdottir, I.D. (2015). Gender differences in co-occurrence of depressive and anger symptoms among adolescents in five Nordic countries. *Scandinavian journal of Public Health*, 43, 183-189.

Mohsen, N. et al (incl. Sigfusdottir, I.D.). (2015). Global, regional, and national age-sex specific all-cause and cause-specific mortality for 240 causes of death, 1990-2013: a

---

systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2013. *The Lancet*, 385, 117-171.

James, J.E., Kristjansson, A.L. Sigfusdottir, I.D. (2015). A gender-specific analysis of adolescent dietary caffeine, alcohol consumption, anger, and violent behavior. *Substance use & misuse*, 50, 257-267.

Drake, K., Sigfusdottir, I.D., Sigurdsson, J.F., Gudjonsson, G.H. (2015). Gender differences in the interplay between exposure to trauma and parental disturbances within the home, stress-sensitivity and reported false confessions in adolescents. *Personality and Individual Differences*, 87, 282-87.

Drake, K., Gudjonsson, G.H., Sigfusdottir, I.D., Sigurdsson, J.F. (2015). An investigation into the relationship between the reported experience of negative life events, trait stress-sensitivity and false confessions among further education students in Iceland. *Personality and Individual Differences*, 81, 135-40.

2014

Mann, M. J., Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D. (in press). The Impact of Negative Life Events: Comparing the Relative Vulnerability of Middle School, High School, and College-age Students. *Research in Middle Level Education Online*.

Eidsdottir, S. T., Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D., Garber, C. E., Allegrante, J. P. (in press). Association between higher BMI and depressive symptoms in Icelandic adolescents: the mediational function of body image. *European Journal of Public Health*.

Kristjansson, A.L., Sigfusdottir, I.D., Sigfusson, J., Allegrante, J.P. (2014). Self-Generated Identification Codes in Longitudinal Prevention Research with Adolescents: A Pilot Study of Matched and Unmatched Subjects. *Prevention Science*, 15(2), 205-212

Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D., Mann, M. J., James, J. E. (2014). Caffeinated Sugar-Sweetened Beverages and Common Physical Complaints in Icelandic Children Aged 10-12 Years. *Preventive Medicine*, 58, 40-44.

Gudjonsson, G. H., Sigurdsson, J. F., Sigfusdottir, I. D., & Young, S. (2014). A national epidemiological study of offending and its relationship with ADHD symptoms and associated risk factors. *Journal of Attention Disorders*, 18(1), 3–13.

2013

Sigfusdottir, I. D., Asgeirsdottir, B. B., Gudjonsson, G. H., & Sigurdsson, J. F. (2013). Suicidal ideations and attempts among adolescents subjected to childhood sexual abuse and family conflict/violence: The mediating role of anger and depressed mood. *Journal of Adolescence*, 36(6), 1227–1236.

Halldorsson, V., Thorlindsson, T. and Sigfusdottir, I.D. (2013). Adolescent sport participation and alcohol use: The importance of sport organization and the wider social context. *International Review for the Sociology of Sport*, DOI: 10.1177/1012690213507718.

Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D., & Allegrante, J. P. (2013). Adolescent substance use and peer use: a multilevel analysis of cross-sectional population data. *Substance abuse treatment, prevention, and policy*, 8(1), 27.

Kristjansson, A.L., Sigfusson, J., Sigfusdottir, I.D., Allegrante, J.P. (2013). Data collection procedures for school-based surveys among adolescents: the Youth in Europe Study. *Journal of School Health*, 83(9), 662-667.

Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I.D., Frost, S.S., & James, J.E. (2013). Adolescent Caffeine Consumption and Self-reported Violence and Conduct Disorder. *Journal of Youth and Adolescence*, 1 - 10.

Eidsdottir, S.T., Kristjansson, A.L., Sigfusdottir, I.D., Garber, C.E., Allegrante, JP. (2013). Secular trends in overweight and obesity among Icelandic adolescents: Do parental education levels and family structure play a part? *Scandinavian Journal of Public Health*, 41, 384-391.

Yang, F., Helgason, A.R., Sigfusdottir, I.D., Kristjansson, A.L. (2013). Electronic Screen Use and Mental Well-being of 10-12 year old children. *European Journal of Public Health*, 23(3), 492-498.

Sigfusdottir, I.D., Kristjansson, A.L., Agnew, R. (2012). A Comparative Analysis of General Strain Theory. *Journal of Criminal Justice*, 40, 117-127.

Gísladóttir, T.L, Matthíasdóttir, A., Kristjánadóttir, H. (2013). The effect of adolescents' sports clubs participation on self-reported mental and physical conditions and future expectations. *J Sports Sci*, 31(10), 1139-45.

2012

Asgeirsdottir, B. B., Ingólfssdottir, G., & Sigfusdottir, I. D. (2012). Body Image Trends among Icelandic Adolescents: A Cross-sectional National Study from 1997 to 2010. *Body Image*, 9, 404-408.

Palsdottir, A., Asgeirsdottir, B. B., & Sigfusdottir, I. D. (2012). Gender difference in well-being during school lessons among 10 to 12 year old children: The effects of school, family and peer related factors. *Scandinavian Journal of Public Health*, 40, 605-613.

Guðjonsson, G. H., Sigurdsson, J. F., Sigfusdottir, I. D., et al. (2012). False confessions to police and their relationship with conduct disorder, ADHD, and life adversity. *Personality and Individual Differences* 52, 696-701.

Sigfusdottir, I. D., Kristjansson, A. L., Robert, A. (2012). A comparative analysis of general strain theory. *Journal of Criminal Justice* 40, 117-127.

Guðjonsson, G. H., Sigurdsson, J. F., Sigfusdottir, I. D., et al. (2012). An epidemiological Study of ADHD symptoms among young persons and the relationship with cigarette smoking, alcohol consumption, and illicit drug use. *Journal of Child Psychology and Psychiatry* 53, 304-312.

Thorisdottir, I. E., Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D., et al. (2012). The landscape of Overweight and Obesity in Icelandic Adolescents: Geographic Variation in Body-Mass Index between 2000 and 2009. *Journal of Community Health* 37, 234-241.

2011

Gunnlaugsson, G., Kristjansson, A. L., et al. (2011). Intrafamilial conflict and emotional well-being: A population based study among Icelandic adolescents. *Child Abuse & Neglect*, 35, 372-381.

James, J. E., Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D., et al. (2011). Adolescent substance use, sleep, and academic achievement: Evidence of harm due to caffeine. *Journal of Adolescence*, 34, 665-673.

Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D., Allegrante, J. P & James, J. E. (2011). Adolescent Caffeine Consumption, Daytime Sleepiness, and Anger. *Journal of Caffeine Research*, 1(1), 75-82.

Sigfusdottir, I. D., Asgeirsdottir, B. B., Sigurdsson, J. F., Gudjonsson, G. H. (2011). Physical activity buffers the effects of family conflict on depressed mood: A study on adolescent girls and boys *Journal of Adolescence*, 34, 895-902.

Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D., Karlsson, T., Allegrante, J. P. (2011). The Perceived Parental Support (PPS) Scale: Validity and reliability in the 2006 Youth in Europe substance use prevention survey. *Child Indicators Research*, 4(3), 515-528.

Asgeirsdottir, B. B., Sigfusdottir, I. D., Gudjonsson, G. H. et al. (2011). Associations between sexual abuse and family conflict/violence, self-injurious behavior, and substance use: The mediating role of depressed mood and anger. *Child Abuse & Neglect*, 35, 210-219.

James, J. E., Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D. (2011). Adolescent Substance Use, Sleep, and Academic Achievement: Evidence of Harm Due to Caffeine. *Journal of Adolescence*, 34, 665-673.

Sigfúsdóttir, I. D., Kristjansson, A. L., Gudmundsdóttir, M. L., & Allegrante, J. P. (2011). Substance use prevention through school and community-based health promotion: a transdisciplinary approach from Iceland. *Global health promotion*, 18(3), 23–26.

Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D., Karlsson, T., Allegrante, J. P. (2011). The Perceived Parental Support (PPS) Scale: Validity and reliability in the 2006 Youth in Europe substance use prevention survey. *Child Indicators Research*, 4, 515-528.

James, J. E., Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D. (2011). Adolescent Substance Use, Sleep, and Academic Achievement: Evidence of Harm Due to Caffeine. *Journal of Adolescence*, 34(4), 665-673.

2010

Thorlindsson, T. and Halldorsson, V. (2010). Sport, and use of anabolic androgenic steroids among Icelandic high school students: A critical test of three perspectives. *Substance Abuse Treatment, Prevention, and Policy*, 5, 32.

Sigfusdottir, I. D., Asgeirsdóttir, B. B., Sigurdsson, J. F., and Gudjonsson, G. H. Physical activity buffers the effects of family conflict on depressed mood: A study on adolescent girls and boys. *Journal of Adolescence*, 34(5), 895-902.

Asgeirsdóttir B. B, Gudjonsson G. H, Sigurdsson J. F, et al. Protective processes for depressed mood and anger among sexually abused adolescents: The importance of self-esteem. *Personality and individual differences*, 49(5), 402-407

Kristjansson, A. L., James, J. E., Allegrante, J. P., Sigfusdottir, I. D., Helgason, A. R. (2010). Adolescent substance use, parental monitoring, and leisure time activities: 12-year outcomes of primary prevention in Iceland. *Preventive Medicine*, 51, 168-171.

Eidsdóttir, S. P, Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D, Garber, C. E, Allegrante, J. P. (2010). Trends in Body Mass Index among Icelandic Adolescents and Young Adults from 1992 to 2007. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 7, 2191-2207.

Sigurdsson, J. F., Gudjonsson, G., Asgeirsdottir, B. B., Sigfusdottir, I. D. (2010) Sexually abusive youth: what are the background factors that distinguish them from other youth? *Psychology, Crime and Law*, 1-15

Sigfusdottir, I. D., Gudjonsson, G. H., Sigurdsson, J. F. 2010. Bullying and delinquency: The mediating role of anger. *Personality and Individual Differences*, 48, 391-396.

Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D., James, J. E., Allegrante, J. P., Helgason, A. R. (2010). Perceived Parental Reactions and Peer Respect as Predictors of Adolescent Cigarette Smoking and Alcohol Use. *Addictive Behaviors*, 35, 256-259.

Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D., Allegrante, J. P. (2010). Health Behavior and Academic Achievement among Adolescents: The Relative Contribution of Dietary Habits, Physical Activity, BMI and Self-Esteem. *Health Education & Behavior*, 37(1), 51-64.

2009

Gudjonsson, G., Sigurdsson, J. F., Sigfusdottir, I. D. (2009). False confessions among 15- and 16-year-olds in compulsory education and the relationship with adverse life events. *Journal of Forensic Psychiatry & Psychology*, 20, 950-963.

Gault-Sherman, M., Silver, E., Sigfusdottir, I. D. (2009). Gender and the associated impairments of childhood sexual abuse: A national study of Icelandic youth. *Social Science and Medicine*, 69, 1515-1522.

Gudjonsson, G. H., Sigurdsson, J. F., Sigfusdottir, I. D. (2009). Interrogation and false confessions among adolescents in seven European countries: What background and psychological variables best discriminate between false confessors and non-false confessors? *Psychology, Crime & Law*, 15, 711-728.

Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D. (2009). The Role of Parental Support, Parental Monitoring, and Time spent with Parents on Adolescent Academic Achievement in Iceland: A Structural Model of Gender Differences. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 53, 481-496.

Bernburg, J. G., Thorlindsson, T., Sigfusdottir, I. D. (2009). The neighborhood effects of disrupted family processes on adolescent substance use. *Social Science & Medicine*, 69, 129-137.

Sigfusdottir, I. D., Silver, E. (2009). Emotional Reactions to Stress among Adolescent Boys and Girls: An Examination of the Mediating Mechanisms proposed by General Strain Theory. *Youth and Society*, 40, 571-590.

Bernburg, J. G., Thorlindsson, Th., Sigfusdottir, I. D. (2009). Relative Deprivation and Adolescent Outcomes in Iceland: A Multilevel Test. *Social Forces*, 87, 1223-1250.

Bernburg, J. G., Thorlindsson, Th., Sigfusdottir, I. D. (2009). The spreading of suicidal behavior: The contextual effect of community household poverty on adolescent suicidal behavior and the mediating role of suicide suggestion. *Social Science & Medicine*, 68, 380-389.

Sigfusdottir, I. D., Thorlindsson, Th., Kristjansson, A. L., Roe, K. M. And Allegrante, J. P. (2008) Substance use prevention for adolescents: the Icelandic Model. *Health Promotion International*, 24 (1), 16-25.

Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D., Allegrante, J. P., Helgason, A. R. (2009) Parental divorce and adolescent cigarette smoking and alcohol use: assessing the importance of family conflict. *Acta Paediatrica*, 98, 537-542.

Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D., Allegrante, J. P., Helgason, A. R. (2009) Adolescent Health Behavior, Contentment in School, and Academic Achievement. *American Journal of Health Behavior*, 33(1), 69-79.

2008

Sigfusdottir, I. D., Kristjansson, A. L., Thorlindsson, Th. and Allegrante, J. P. (2008). Trends in prevalence of substance use among Icelandic adolescents, 1995–2006. *Substance Abuse Treatment, Prevention, and Policy*, 3, 12.

Gudjonsson, G. H., Sigurdsson, J. F, Sigfusdottir, I. D, Asgeirsdottir, B. B. (2008). False confessions and individual differences: The importance of victimization among youth. *Personality and Individual Differences*, 45, 801-805.

Sigfusdottir, I. D., Asgeirsdottir, B. B., Sigurdsson, J. F. and Gudjonsson, G. H. (2008). Trends in depressive symptoms, anxiety symptoms and visits to healthcare specialists: A national study among Icelandic adolescents. *Scandinavian Journal of Public Health*, 36(4),361-368.

Eiðsdottir, S. Þ., Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D., Allegrante, J. P. (2008). Trends in physical activity and participation in sports clubs among Icelandic adolescents. *European Journal of Public Health*, 18(3), 1–5.

Sigfusdottir, I. D., Asgeirsdottir, B. B., Gudjonsson, G. H., Sigurdsson, J. F. (2008). A Model of Sexual Abuse's Effects on Suicidal Behavior and Delinquency: The Role of Emotions as Mediating Factors. *Journal of Youth and Adolescence*, 37, 699–712.

Kristjansson, A. L., Sigfusdottir, I. D., Allegrante, J. P. and Helgason, A. R. (2008). Social correlates of cigarette smoking among Icelandic adolescents: A population-based cross-sectional study. *BMC Public Health*, 8, 86.

Kristjansson, A. L. (2007). On Social Equality and Perceptions of Insecurity. *European Journal of Criminology*, 4(1), 59-86.

2007

Gudjonsson, G. H., Sigurdsson, J. F., Asgeirsdottir, B. B., Sigfusdottir, I. D. (2007). Custodial interrogation: What are the background factors associated with claims of false confession to police? *The Journal of Forensic Psychiatry & Psychology*, 18(2), 266-275.

Sigfusdottir, I. D., Kristjansson, A. L. and Allegrante, J. P. (2007). Health behaviour and academic achievement in Icelandic school children. *Health education research*, 22(1), 70-80.

Gunnlaugsson, G. G, Kristjansson, A. L, Einarsdottir, J, Sigfusdottir, I. D. (2007). Domestic conflict, emotional well being and delinquent behaviour: a population-based study among Icelandic adolescents. *European Journal of Public Health*, 17, suppl.2.

Sigfusdottir, I. D., Thorlindsson, Th. and Bjarnason, Th. (2007). Religion: soutien divin et tension psychologique [Religion: Divine Support and psychological tension] *Social Compass*, 54, 473. Greinin á ensku.

Thorlindsson, Th., Bjarnason, Th. and Sigfusdottir, I. D. (2007). Individual and Community Processes of Social Closure: A Study of Adolescent Academic Achievement and Alcohol Use. *Acta Sociologica*, 50, 161-168.

Sigfusdottir, I. D., Gudjonsson, G. H., Sigurdsson, J. F., Asgeirsdottir, B. B. (2006). Custodial interrogation, false confession and individual differences: A national study among Icelandic youth. *Personality and Individual Differences*, 41, 49-59.

Sigurdsson, J. F., Gudjonsson, G. H., Bragason, A. V., Kristjansdottir, E., Sigfusdottir, I. D. (2006). The role of violent cognition in the relationship between personality and the involvement in violent films and computer games. *Personality and Individual Differences*, 41, 381-392.

Bjarnason, Th., Thorlindsson, Th., Sigfusdottir, I. D., Welch, M. R. (2005). Familial and Religious Influences on Adolescent Alcohol Use: A Multi-Level Study of Students and School Communities. *Social Forces*, 84(1), 375-390.

Sigfusdottir, I. D., Farkas, G. and Silver, E. (2004). The Role of Depressed Mood and Anger in the Relationship Between Family Conflict and Delinquent Behavior. *Journal of Youth and Adolescence*, 33(6), 509-522.

Bjarnason, Th. and Sigfusdottir, I. D. (2002). Nordic Impact: Article Productivity and Citation Patterns in Sixteen Nordic Sociology. Departments. *Acta Sociologica*, 45, 253-267.

Heimildaskrá

Allegrante, J.P. (2004). Unfit to Learn. *Education Week*, 24, 38-40.

Altermatt, E.R., Pomerantz, E.M. (2005). The implications of having high-achieving versus low achieving friend: A longitudinal analysis. *Social Development*, 14, 61-81.

Álfgeir Logi Kristjánsson, Inga Dóra Sigfúsdóttir, Mann, M.J., James, J.E. (2014). Caffeinated Sugar-Sweetened Beverages and Common Physical Complaints in Icelandic Children Aged 10-12 Years. *Preventive Medicine*, 58, 40-44.

Álfgeir Logi Kristjánsson, Inga Dóra Sigfúsdóttir, Allegrante, J. P. (2013). Adolescent substance use and peer use: a multilevel analysis of cross-sectional population data. *Substance abuse treatment, prevention, and policy*, 8(1), 27.

Álfgeir Logi Kristjánsson, Inga Dóra Sigfúsdóttir, Allegrante J.P. (2008b). Health Behavior and Academic Achievement Among Adolescents: The Relative Contribution of Dietary Habits, Physical Activity, Body Mass Index and Self-Esteem. *Health Education and Behavior*, 37(1), 51-64.

Álfgeir Logi Kristjánsson, Inga Dóra Sigfúsdóttir, Allegrante, J.P., Ásgeir R. Helgason (2008a). Social correlates of cigarette smoking among Icelandic adolescents: a population-based cross-sectional study. *BMC Public Health*, 8, 86.

Álfgeir Logi Kristjánsson, Inga Dóra Sigfúsdóttir og Jón Sigfússon (2006). *Ungt Fólk 2006. Menntun, menning, tómstundir og íþróttaiðkun ungmenna á Íslandi*. Reykjavík: Rannsóknir & greining.

Álfgeir Logi Kristjánsson, Silja Björk Baldursdóttir, Inga Dóra Sigfúsdóttir, Jón Sigfússon (2005). *Ungt fólk 2004. Menntun, menning, tómstundir, íþróttaiðkun og framtíðarsýn íslenskra ungmenna*. Reykjavík: Rannsóknir & greining.

Bachman, J.D., Johnston, L.D., O'Malley, P.M. (1987). *Monitoring the future*. Ann Arbor: Insitute for Social Research.

Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Prentice-Hall. Uppersaddle River, N.J.

Bowker, A., Bukowski, W.M., Hymel, S., Sippola, L.K. (2000). Coping with daily hassles in the peer group during early adolescence: Variations as a function of peer experience. *Journal of Research in Adolescence*, 10, 211-243.

Carter, D.S.G., Bennetts, C., Carter, S.M. (2003). 'We're not sheep': Illuminating the nature of adolescent peer group in effecting lifestyle choice. *British Journal of Sociology of Education*, 24, 225-241.

Coleman, J. (1988). Social Capital in the Creation of Human Capital. *American Journal of Sociology*, 94, 515-544.

Crosnoe, R., Erickson, K.G., Dornbusch, S.M. (2002). Protective Functions of family relationships and school factors on the deviant behavior of adolescent boys and girls: Reducing the impact of risky friendships. *Youth & Society*, 33, 515-544.

De Vaus, D. (2002). *Surveys in Social Research* (5. útgáfa). London: Routledge.

Geir Gunnlaugsson, Álfgeir Logi Kristjánsson, Jónína Einarsdóttir, Inga Dóra Sigfúsdóttir. (2011). Intrafamilial conflict and emotional well-being: A population based study among Icelandic adolescents. *Child Abuse & Neglect*, 35, 372-381.

Hirschi, T. (1969). *Causes of Delinquency*. California: University of California Press.

Inga Dóra Sigfúsdóttir, Álfgeir Logi Kristjánsson, Allegrante, J.P. (2007). Health Behavior and Academic Achievement in Icelandic School Children. *Health Education Research*, 22, 70-80.

Inga Dóra Sigfúsdóttir, Bryndís Björk Ásgeirsdóttir, Jón Friðrik Sigurðsson, Gísli H. Guðjónsson. (2008). Trends in depressive symptoms, anxiety symptoms and visits to healthcare specialists: A national study among Icelandic adolescents. *Scandinavian Journal of Public Health*, 34(4), 361-368.

Inga Dóra Sigfúsdóttir, Bryndís Björk Ásgeirsdóttir, Jón Friðrik Sigurðsson, Gísli H. Guðjónsson. (2011). Physical activity buffers the effects of family conflict on depressed mood: A study on adolescent girls and boys. *Journal of Adolescence*, 34, 895-902.

James, J.E., Álfgeir Logi Kristjánsson, Inga Dóra Sigfúsdóttir. (2011). Adolescent substance use, sleep and academic achievement: Evidence of harm due to caffeine. *Journal of Adolescence*, 34, 665-673.

Lahelma, E. (2002). School is for Meeting Friends: Secondary school as lived and remembered. *British Journal of Sociology of Education*, 23, 367-381.

Margrét Lilja Guðmundsdóttir, Jón Sigfússon, Álfgeir Logi Kristjánsson, Hrefna Pálsdóttir og Inga Dóra Sigfúsdóttir. *The Nordic Youth Research: a comparative research among 16 to 19 year old students in the Åland Islands, Denmark, the Faroe Islands, Finland, Greenland, Iceland, Norway and Sweden*. Reykjavík: Icelandic Centre for Social Research and Analysis and the Ministry for education, science and culture in Iceland.

O'Byrne, K.K., Haddock, C.K., Poston, W.S.C. (2002). *Parenting Style and Adolescent Smoking*. *Journal of Adolescent Health*, 30, 418-425.

Piko, B.F., Fitzpatrick, K.M. (2004). Substance use, religiosity, and other protective factors among Hungarian adolescents. *Addictive Behavior, 29*, 1095-1107.

Roeser, R.W., Midgley, C., Urdan, T.C. (1996). Perceptions of the school psychological environment and early adolescents' psychological and behavioral functioning in school: The mediating role of goals and belonging. *Journal of Education Psychology, 88*, 408-422.

Rúnar Vilhjálmsson, Þórólfur Þórlindsson (1992). The integrative and physiological effects of sports participation: A study of adolescence. *The Sociological Quarterly, 33*, 637-647.

Sheldon, S.B., Epstein, J.L. (2005). Involvement Counts: Family and Community Partnerships and Mathematics Achievement. *The Journal of Educational Research, 98*, 196-206.

Smerdon, B.A. (2002). Student's perception of membership in their high schools. *Sociology of Education, 75*, 287-305.

Smokowksi, P.R., Kopasz, K.H. (2005). Bullying in School: An Overview of Types, Effects, Family Characteristics, and Intervention Strategies. *Children & Schools, 27*(2), 101-110.

Viðar Halldórsson, Þórólfur Þórlindsson, Inga Dóra Sigfúsdóttir. (2013). Adolescent sport participation and alcohol use: The importance of sport organization and the wider social context. *International Review for the Sociology of Sport*.

Warr, M. (1993). Age, peers and delinquency. *Criminology, 31*, 17-40

Yang, F., Ásgeir Rúnar Helgason, Inga Dóra Sigfúsdóttir, Álfgeir Logi Kristjánsson. (2013). Electronic Screen Use and Mental Well-being of 10-12 year old children. *European Journal of Public Health, 23*(3), 492-498.

Zettergren, P. (2003). School adjustment in adolescence for previously rejected, average and popular children. *British Journal of Educational Psychology, 73*, 207-221.

Þórdís Lilja Gísladóttir, Ásrún Matthíasdóttir, Hafrún Kristjánsdóttir. (2013). The effect of adolescents' sports club participation on self-reported mental and physical condition and future expectations. *Journal of Sports Sciences, 31*(10), 1139-1145.

Þóroddur Bjarnason, Þórólfur Þórlindsson, Inga Dóra Sigfúsdóttir, Welch, M.R. (2005). Familial and Religious Influences on Adolescent Alcohol Use: A Multi-Level Study of Students and School Communities. *Social Forces, 84*, 375-390.

Þórólfur Þórlindsson, Jón Gunnar Bernburg. (2006). Peer groups and substance use: Examining the direct and interactive effect of leisure activity. *Adolescence, 41*, 321-339.

Þórólfur Þórlindsson, Inga Dóra Sigfúsdóttir, Jón Gunnar Bernburg, Viðar Halldórsson. (1998). *Vímuefnaneysla ungs fólks: Umhverfi og aðstæður*. Reykjavík: Rannsóknarstofnun uppeldis- og menntamála.

Þórólfur Þórlindsson, Þorlákur Karlsson, Inga Dóra Sigfúsdóttir. (1994). *Um gildi íþróttar fyrir íslensk ungmenni*. Reykjavík: Rannsóknarstofnun uppeldis- og menntamála.

Töflur

Bakgrunnspættir

Tafla 13. Hlutfall stráka og stelpna í framhaldsskólum á höfuðborgarsvæðinu og utan höfuðborgarsvæðisins.

	2004			2007			2010			2013			2016		
	HB	Land	Allir	HB	Land	Allir	HB	Land	Allir	HB	Land	Allir	HB	Land	Allir
Strákar	48%	50%	48%	47%	51%	48%	47%	51%	48%	47%	52%	49%	49%	49%	49%
Stelpur	52%	50%	52%	53%	49%	52%	53%	49%	52%	53%	49%	51%	49%	51%	51%

Tafla 14. Hver er menntun móður þinnar? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	Strákar 2013	Stelpur 2013	Heild 2013	Strákar 2016	Stelpur 2016	Heild 2016
Veit ekki eða á ekki við	409 (8,2)	229 (4,3)	638 (6,2)	8,3%	4,5%	6,4%
Lauk grunnskólaprófi eða minna	460 (9,2)	573 (10,7)	1033 (10,0)	8,5%	9,4%	9,0%
Hóf framhaldsskólanám; menntaskóla, fjölbrautaskóla eða iðnskóla	635 (12,7)	809 (15,1)	1444 (13,9)	10,7%	14,5%	12,6%
Lauk framhaldsskóla; menntaskóla fjölbrautaskóla eða iðnskóla	1088 (21,7)	1111 (20,8)	2199 (21,2)	19,7%	19,6%	19,6%
Hóf háskólanám en lauk því ekki	166 (3,3)	193 (3,6)	359 (3,5)	3,4%	3,8%	3,6%
Lauk háskólaprófi	2252 (45,0)	2439 (45,6)	4691 (45,3)	49,3%	48,2%	48,8%

Tafla 15. Hver er menntun föður þíns? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	Strákar 2013	Stelpur 2013	Heild 2013	Strákar 2016	Stelpur 2016	Heild 2016
Veit ekki eða á ekki við	501 (9,9)	371 (6,9)	872 (8,4)	10,0%	7,4%	8,7%
Lauk grunnskólaprófi eða minna	525 (10,4)	630 (11,8)	1155 (11,1)	10,0%	11,2%	10,6%
Hóf framhaldsskólanám; menntaskóla, fjölbrautaskóla eða iðnskóla	554 (11,0)	691 (12,9)	1245 (12,0)	11,0%	13,1%	12,1%
Lauk framhaldsskóla; menntaskóla fjölbrautaskóla eða iðnskóla	1490 (29,5)	1618 (30,3)	3108 (29,9)	28,4%	29,6%	29,0%
Hóf háskólanám en lauk því ekki	114 (2,3)	126 (2,4)	240 (2,3)	3,0%	2,8%	2,9%
Lauk háskólaprófi	1863 (36,9)	1905 (35,7)	3768 (36,3)	37,6%	35,9%	36,8%

Tafla 16. Hverjir eftirtalinna búa heima hjá þér? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum

Svarmöguleikar:	Strákar 2013	Stelpur 2013	Heild 2013	Strákar 2016	Stelpur 2016	Heild 2016
Báðir foreldrar	3505 (67,5)	3481 (64,1)	6986 (65,7)	65,0%	62,9%	63,9%
Ég bý nokkurn veginn til skiptis hjá mömmu og pabba	336 (6,5)	277 (5,1)	613 (5,8)	7,3%	5,9%	6,6%
Móðir mín en ekki faðir minn	495 (9,5)	543 (10,0)	1038 (9,8)	10,0%	10,3%	10,2%
Faðir minn en ekki móðir mín	118 (2,3)	102 (1,9)	220 (2,1)	2,5%	1,9%	2,2%
Móðir og mín og sambýlismaður / sambýliskona hennar	352 (6,8)	451 (8,3)	803 (7,6)	6,5%	8,6%	7,6%
Faðir minn og sambýliskona / maður hans	77 (1,5)	64 (1,2)	141 (1,3)	1,4%	1,4%	1,4%
Ég bý á eigin vegum	109 (2,1)	239 (4,4)	348 (3,3)	3,3%	3,7%	3,5%
Ég bý með vini / vinkonu / félagi	49 (0,9)	80 (1,5)	129 (1,2)	1,2%	1,1%	1,1%
Ég bý hjá öðrum ættingjum	70 (1,3)	84 (1,5)	154 (1,4)	1,4%	1,7%	1,6%
Annað fyrirkomulag	85 (1,6)	112 (2,1)	197 (1,9)	1,3%	2,5%	1,9%

Tafla 17. Hvað af eftirfarandi lýsir best atvinnuþátttöku foreldra/ forráðamanna þinna: Faðir.

Svarmöguleikar:	Strákar 2013	Stelpur 2013	Heild 2013	Strákar 2016	Stelpur 2016	Heild 2016
Á ekki við	244 (5,1)	225 (4,3)	469 (4,7)	5,6%	5,0%	5,3%
Heimavinnandi (hugsar um heimilið)	97 (2,0)	71 (1,4)	168 (1,7)	3,0%	2,1%	2,5%
Er með starfsemi sína heima (t.d. Heimaskrifstofu / smáíðnað)	262 (5,4)	296 (5,7)	558 (5,6)	6,0%	5,7%	5,9%
Vinnur hlutastarf utan heimilis	195 (4,0)	247 (4,7)	442 (4,4)	4,2%	4,2%	4,2%
Vinnur fullt starf utan heimilis	3782 (78,4)	4087 (78,5)	7869 (78,4)	77,3%	78,6%	78,0%
Er atvinnulaus	70 (1,5)	69 (1,3)	139 (1,4)	0,7%	0,8%	0,8%
Er öryrki	78 (1,6)	87 (1,7)	165 (1,6)	1,1%	1,4%	1,3%
Er á eftirlaunum (hætt/ur að vinna)	22 (0,5)	25 (0,5)	47 (0,5)	0,5%	0,6%	0,6%
Er í skóla	17 (0,4)	15 (0,3)	32 (0,3)	0,3%	0,2%	0,2%
Er í skóla en vinnur líka utan heimilis	56 (1,2)	86 (1,7)	142 (1,4)	1,3%	1,4%	1,3%

Tafla 18. Hvað af eftirfarandi lýsir best atvinnuþátttöku foreldra/ forráðamanna þinna: Móðir

Svarmöguleikar:	Strákar 2013	Stelpur 2013	Heild 2013	Strákar 2016	Stelpur 2016	Heild 2016
Á ekki við	132 (2,8)	140 (2,8)	272 (2,8)	3,2%	2,0%	2,6%
Heimavinnandi (hugsar um heimilið)	557 (11,9)	481 (9,4)	1038 (10,6)	14,4%	10,4%	12,4%
Er með starfsemi sína heima (t.d. Heimaskrifstofu / smáíðnað)	182 (3,9)	211 (4,1)	393 (4,0)	4,0%	4,0%	4,0%
Vinnur hlutastarf utan heimilis	482 (10,3)	545 (10,7)	1027 (10,5)	10,0%	9,8%	9,9%
Vinnur fullt starf utan heimilis	2882 (61,4)	3123 (61,4)	6005 (61,4)	60,6%	64,0%	62,4%
Er atvinnulaus	79 (1,7)	94 (1,8)	173 (1,8)	0,9%	0,9%	0,9%
Er öryrki	135 (2,9)	178 (3,5)	313 (3,2)	2,7%	3,9%	3,3%
Er á eftirlaunum (hætt/ur að vinna)	12 (0,3)	10 (0,2)	22 (0,2)	0,3%	0,2%	0,2%
Er í skóla	72 (1,5)	88 (1,7)	160 (1,6)	1,0%	1,1%	1,1%
Er í skóla en vinnur líka utan heimilis	159 (3,4)	220 (4,3)	379 (3,9)	2,8%	3,7%	3,3%

Tafla 19. Hversu vel fjárhagslega stæð telurðu að fjölskylda þín sé miðað við aðrar fjölskyldur á Íslandi? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum á Íslandi.

Svarmöguleikar:	2004			2007			2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Miklu betur stæð	3%	2%	2%	4%	2%	3%	4%	3%	3%	245 (4,7)	160 (2,9)	405 (3,8)	5,7%	2,9%	4,3%
Töluvert betur stæð	15%	12%	13%	16%	13%	15%	20%	16%	18%	969 (18,7)	841 (15,4)	1810 (17,0)	19,0%	15,8%	17,4%
Svolítið betur stæð	27%	22%	24%	29%	26%	27%	31%	27%	29%	1503 (29,0)	1338 (24,6)	2841 (26,7)	30,8%	26,4%	28,6%
Álíka vel stæð	44%	50%	47%	42%	49%	46%	36%	43%	40%	1978 (38,1)	2450 (45,0%)	4428 (41,6)	36,5%	44,7%	40,7%
Svolítið verr stæð	9%	11%	10%	7%	8%	7%	7%	8%	8%	378 (7,3)	492 (9,0)	870 (8,2)	6,2%	8,0%	7,1%
Töluvert verr stæð	2%	3%	3%	2%	2%	2%	2%	3%	2%	86 (1,7)	134 (2,5)	220 (2,1)	1,4%	1,7%	1,6%
Miklu verr stæð	1%	1%	1%	0%	0%	0%	2%	3%	2%	28 (0,5)	30 (0,6)	58 (0,5)	0,3%	0,5%	0,4%

Tafla 20. Er töluð íslenska á þínu heimili? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2004			2007			2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Já, eingöngu	93%	93%	93%	93%	92%	92%	90%	91%	90%	4605 (88,5)	4905 (89,8)	9510 (89,1)	86,90%	86,70%	86,80%
Já, ásamt öðru máli	7%	7%	7%	7%	7%	7%	8%	8%	8%	501 (9,6)	457 (8,4)	958 (9,0)	10,80%	10,60%	10,70%
Nei, einungis annað mál	1%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	1%	2%	100 (1,9)	101 (1,8)	201 (1,9)	2,20%	2,70%	2,50%

Íþróttir og hreyfing

Tafla 21. Stundar þú íþróttir eða líkamsrækt? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Nær aldrei	899 (18,3)	988 (18,5)	1887 (18,4)	18,0%	18,8%	18,4%
1 sinni í viku	440 (9,0)	590 (11,1)	1030 (10,1)	9,8%	10,0%	9,9%
2 sinnum í viku	555 (11,3)	836 (15,7)	1391 (13,6)	11,6%	14,7%	13,2%
3 sinnum í viku	682 (13,9)	927 (17,4)	1609 (15,7)	12,3%	16,4%	14,4%
4-6 sinnum í viku	1299 (26,5)	1228 (23,0)	2527 (24,7)	22,6%	22,8%	22,7%
Svo til á hverjum degi	1035 (21,1)	763 (14,3)	1798 (17,6)	25,8%	17,4%	21,5%

Tafla 22. Hve oft stundar þú íþróttir (æfir eða keppir með íþróttafélagi)? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Nær aldrei	2795 (57,3)	3546 (67)	6341 (62,3)	57,9%	67,8%	63,0%
1 sinni í viku	185 (3,8)	130 (2,5)	315 (3,1)	3,7%	2,2%	2,9%
2 sinnum í viku	218 (4,5)	234 (4,4)	452 (4,4)	4,2%	3,9%	4,0%
3 sinnum í viku	269 (5,5)	283 (5,3)	552 (5,4)	5,0%	4,6%	4,8%
4-6 sinnum í viku	779 (16,0)	626 (11,8)	1405 (13,8)	13,9%	11,1%	12,5%
Svo til á hverjum degi	632 (13,0)	475 (9,0)	1107,9)	15,4%	10,3%	12,8%

Tafla 23. Hve oft stundar þú íþróttir eða æfingar, hvorki á vegum skólans né íþróttafélaga? Hlutfall stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Nær aldrei	1901 (39,1)	2163 (40,7)	4064 (39,9)	39,4%	41,1%	40,3%
1 sinni í viku	717 (14,7)	845 (15,9)	1562 (15,4)	12,9%	13,5%	13,2%
2 sinnum í viku	626 (12,9)	772 (14,5)	1398 (13,7)	11,7%	13,2%	12,4%
3 sinnum í viku	595 (12,2)	722 (13,6)	1317 (12,9)	11,8%	13,3%	12,6%
4-6 sinnum í viku	680 (14,0)	554 (10,4)	1234 (12,1)	13,5%	12,1%	12,8%
Svo til á hverjum degi	348 (7,2)	252 (4,7)	600 (5,9)	10,7%	6,9%	8,8%

Tafla 24. Hve oft reynir þú á þig líkamlega þannig að þú mæðist eða svitnir verulega? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Nær aldrei	709 (14,5)	779 (14,7)	1488 (14,6)	14,9%	15,7%	15,3%
1 sinni í viku	498 (10,2)	681 (12,8)	1179 (11,6)	10,3%	12,1%	11,2%
2 sinnum í viku	569 (11,7)	840 (15,8)	1409 (13,8)	12,3%	14,6%	13,5%
3 sinnum í viku	709 (14,5)	987 (18,6)	1696 (16,7)	14,2%	17,5%	15,9%
4-6 sinnum í viku	1370 (28,1)	1292 (24,4)	2662 (26,1)	24,4%	24,4%	24,4%
Svo til á hverjum degi	1022 (21,0)	725 (13,7)	1747 (17,2)	24,0%	15,7%	19,8%

Tafla 25. Hefur þú á síðastliðnum 12 mánuðum notað eftirtalin efni í tengslum við íþróttaiðkun: Orkudrykk. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Nei aldrei	4726 (97,3)	5290 (99,7)	10016 (98,5)	67,1%	76,7%	72,0%
Nei, en fyrir meira en 12 mánuðum	43 (0,9)	6 (0,1)	49 (0,5)	2,9%	1,8%	2,3%
Einu sinni	19 (0,4)	7 (0,1)	26 (0,3)	4,7%	3,6%	4,1%
2-5 sinnum	17 (0,3)	1 (0,0)	18 (0,2)	8,2%	7,1%	7,7%
6-9 sinnum	9 (0,2)	0 (0,0)	9 (0,1)	4,3%	3,2%	3,8%
10-19 sinnum	10 (0,2)	1 (0,0)	11 (0,1)	3,5%	2,6%	3,0%
20 sinnum eða oftar	34 (0,7)	3 (0,1)	37 (0,4)	9,3%	5,0%	7,1%

Tafla 26. Hefur þú á síðastliðnum 12 mánuðum notað eftirtalin efni í tengslum við íþróttaiðkun: Næringar/próteinduft. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Nei aldrei	3166 (65,2)	4063 (76,7)	7229 (71,2)	57,7%	67,5%	62,7%
Nei, en fyrir meira en 12 mánuðum	163 (3,4)	106 (2,0)	269 (2,6)	3,1%	2,1%	2,6%
Einu sinni	136 (2,8)	154 (2,9)	290 (2,9)	3,3%	4,2%	3,8%
2-5 sinnum	255 (5,2)	312 (5,9)	567 (5,6)	8,4%	8,2%	8,3%
6-9 sinnum	171 (3,5)	174 (3,3)	345 (3,4)	4,3%	5,1%	4,7%
10-19 sinnum	180 (3,7)	127 (2,4)	307 (3,0)	4,5%	4,0%	4,2%
20 sinnum eða oftar	787 (16,2)	362 (6,8)	1149 (3)	18,9%	8,9%	13,8%

Tafla 27. Hefur þú á síðastliðnum 12 mánuðum notað eftirtalin efni í tengslum við íþróttaiðkun: Önnur fæðubótarefni. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Nei aldrei	3898 (80,3)	4838 (91,6)	8736 (86,2)	74,5%	87,1%	80,9%
Nei, en fyrir meira en 12 mánuðum	123 (2,5)	49 (0,9)	172 (1,7)	2,4%	1,0%	1,7%
Einu sinni	81 (1,7)	48 (0,9)	129 (1,3)	2,5%	1,4%	1,9%
2-5 sinnum	118 (2,4)	93 (1,8)	211 (2,1)	3,6%	3,0%	3,3%
6-9 sinnum	92 (1,9)	56 (1,1)	148 (1,5)	2,4%	1,4%	1,9%
10-19 sinnum	84 (1,7)	51 (1,0)	135 (1,3)	2,3%	1,5%	1,9%
20 sinnum eða oftar	456 (9,4)	148 (2,8)	604 (6,0)	12,3%	4,5%	8,3%

Tafla 28. Hefur þú á síðastliðnum 12 mánuðum notað eftirtalin efni í tengslum við íþróttaiðkun: Efedrín. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Nei aldrei	4760 (98,0)	5268 (99,4)	10028 (98,7)	98,2%	99,7%	98,9%
Nei, en fyrir meira en 12 mánuðum	41 (0,8)	9 (0,2)	50 (0,5)	0,5%	0,1%	0,3%
Einu sinni	23 (0,5)	6 (0,1)	29 (0,3)	0,3%	0,1%	0,2%
2-5 sinnum	16 (0,3)	7 (0,1)	23 (0,2)	0,4%	0,1%	0,2%
6-9 sinnum	3 (0,1)	4 (0,1)	7 (0,1)	0,1%	0,1%	0,1%
10-19 sinnum	5 (0,1)	1 (0,1)	6 (0,1)	0,1%	0,0%	0,0%
20 sinnum eða oftar	11 (0,2)	6 (0,1)	17 (0,2)	0,4%	0,0%	0,2%

Tafla 29. Hefur þú á síðastliðnum 12 mánuðum notað eftirtalin efni í tengslum við íþróttaiðkun: Vefaukandi stera. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Nei aldrei	4726 (97,3)	5290 (99,7)	10016 (98,5)	97,5%	99,5%	98,5%
Nei, en fyrir meira en 12 mánuðum	43 (0,9)	6 (0,1)	49 (0,5)	0,4%	0,1%	0,3%
Einu sinni	19 (0,4)	7 (0,1)	26 (0,3)	0,5%	0,1%	0,3%
2-5 sinnum	17 (0,3)	1 (0,0)	18 (0,2)	0,3%	0,1%	0,2%
6-9 sinnum	9 (0,2)	0 (0,0)	9 (0,1)	0,2%	0,1%	0,2%
10-19 sinnum	10 (0,2)	1 (0,0)	11 (0,1)	0,2%	0,1%	0,1%
20 sinnum eða oftar	34 (0,7)	3 (0,1)	37 (0,4)	0,8%	0,1%	0,5%

Tafla 30. Hvað telur þú þig vera í góðri líkamlegri þjálfun (góðu formi)? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög góðri þjálfun	1166 (23,8)	630 (11,9)	1796 (17,6)	26,1%	14,1%	20,0%
Góðri þjálfun	1418 (28,9)	1485 (27,9)	2903 (28,4)	29,1%	28,3%	28,7%
Sæmilegri þjálfu	1499 (30,6)	1910 (35,9)	3409 (33,3)	28,2%	33,7%	31,0%
Lélegri þjálfun	645 (13,1)	977 (18,4)	1622 (15,9)	13,1%	18,2%	15,7%
Mjög lélegri þjálfun	178 (3,6)	314 (5,9)	492 (4,8)	3,6%	5,7%	4,7%

Tafla 31. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum eftir því hve oft þau stunda: Boltaíþróttir

Svarmöguleikar:	2016		
	Strákar	Stelpur	Heild
Nær aldrei	50,1%	78,3%	64,6%
1x í viku	14,3%	6,0%	10,0%
2x í viku	6,1%	1,8%	3,9%
3x í viku	4,3%	1,5%	2,9%
4-6x í viku	10,1%	5,8%	7,9%
Svo til á hverjum degi	15,2%	6,6%	10,8%

Tafla 32. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum eftir því hve oft þau stunda:Spaðaíþróttir

Svarmöguleikar:		2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	
Nær aldrei	86,8%	94,5%	90,7%	
1x í viku	7,5%	3,6%	5,5%	
2x í viku	2,5%	0,8%	1,6%	
3x í viku	1,6%	0,6%	1,1%	
4-6x í viku	0,8%	0,2%	0,5%	
Svo til á hverjum degi	0,9%	0,2%	0,6%	

Tafla 33. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum árið 2013, eftir því hve oft þau stunda: Sjálfsvarnaríþróttir

Svarmöguleikar:		2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	
Nær aldrei	88,8%	95,0%	92,0%	
1x í viku	4,2%	1,7%	2,9%	
2x í viku	2,5%	0,8%	1,6%	
3x í viku	1,6%	0,6%	1,1%	
4-6x í viku	0,8%	0,2%	0,5%	
Svo til á hverjum degi	0,9%	0,2%	0,6%	

Tafla 34. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum eftir því hve oft þau stunda: Vetraríþróttir

Svarmöguleikar:		2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	
Nær aldrei	82,1%	87,1%	84,7%	
1x í viku	9,1%	7,5%	8,3%	
2x í viku	3,5%	2,3%	2,9%	
3x í viku	2,5%	1,6%	2,1%	
4-6x í viku	1,3%	0,7%	0,9%	
Svo til á hverjum degi	1,5%	0,9%	1,2%	

Tafla 35. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum árið 2013 eftir því hve oft þau stunda: Fimleikar, frjálssar eða sund.

Svarmöguleikar:		2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	
Nær aldrei	84,3%	84,2%	84,2%	
1x í viku	7,4%	6,7%	7,0%	
2x í viku	2,9%	2,5%	2,7%	
3x í viku	2,0%	1,7%	1,8%	
4-6x í viku	1,4%	2,8%	2,1%	
Svo til á hverjum degi	2,0%	2,1%	2,1%	

Tafla 36. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum árið 2013 eftir því hve oft þau stunda: Líkamsrækt

Svarmöguleikar:	2016		
	Strákar	Stelpur	Heild
Nær aldrei	37,0%	34,6%	35,7%
1x í viku	13,1%	15,4%	14,3%
2x í viku	13,1%	15,0%	14,0%
3x í viku	13,5%	14,6%	14,1%
4-6x í viku	13,6%	13,7%	13,6%
Svo til á hverjum degi	9,8%	6,7%	8,2%

Tómstundir og frístundaiðja

Tafla 37. Tekur þú þátt í einhverju skipulögðu félags- eða tómstundastarfi? Hlutfall stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Nær aldrei	57,70%	60,10%	59,00%	2788 (57,3)	3163 (59,9)	5951 (58,6)	60,3%	62,9%	61,6%
1x viku	15,90%	16,70%	16,30%	790 (16,2)	913 (17,3)	1703 (16,8)	13,2%	15,0%	14,2%
2x viku	11,10%	10,60%	10,80%	527 (10,8)	530 (10,0)	1057 (10,4)	9,7%	8,8%	9,3%
3x viku	7,40%	5,50%	6,40%	358 (7,4)	304 (5,8)	662 (6,5)	6,7%	5,5%	6,1%
4-6x viku	4,30%	4,10%	4,20%	218 (4,5)	206 (3,9)	424 (4,2)	5,2%	4,3%	4,8%
Svo til á hverjum degi	3,80%	3,00%	3,40%	186 (3,8)	167 (3,2)	353 (3,5)	4,8%	3,4%	4,1%

Tafla 38. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum eftir því hve oft þau stunda: Skólaböll.

Svarmöguleikar:	2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Nær aldrei	29,10%	25,70%	27,30%	1411 (29,1)	1172 (22,2)	2583 (25,5)	32,20%	23,30%	27,60%
Nokkrum sinnum á ári	57,90%	60,30%	59,20%	2876 (59,3)	3449 (65,3)	6325 (62,4)	52,20%	59,40%	55,90%
Nokkrum sinnum í mánuði	11,30%	13,40%	12,40%	501 (10,3)	628 (11,9)	1129 (11,1)	13,80%	16,40%	15,10%
1-2 sinnum í viku	0,60%	0,20%	0,40%	27 (0,6)	17 (0,3)	44 (0,4)	0,01	0,50%	0,80%
3 sinnum í viku eða oftár	1,20%	0,30%	0,70%	38 (0,8)	15 (0,3)	53 (0,5)	0,80%	0,30%	0,60%

Tafla 39. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum árið 2013 eftir því hve oft þau stunda: Tónlistarnám

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Nær aldrei	4134 (85,5)	4466 (84,6)	8600 (85,0)	84,9%	84,1%	84,5%
Nokkrum sinnum á ári	209 (4,3)	171 (3,2)	380 (3,8)	4,4%	3,8%	4,1%
Nokkrum sinnum í mánuði	115 (2,4)	78 (1,5)	193 (1,9)	2,9%	2,0%	2,4%
1-2 sinnum í viku	252 (5,2)	348 (6,6)	600 (5,9)	5,1%	6,4%	5,8%
3 sinnum í viku eða oftár	124 (2,6)	218 (4,1)	342 (3,4)	2,7%	3,7%	3,2%

Tafla 40. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum árið 2013 eftir því hve oft þau stunda: Leiklistarstarf í skólum

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Nær aldrei	4386 (91,0)	4738 (90,1)	9124 (90,5)	91,0%	89,9%	90,4%
Nokkrum sinnum á ári	231 (4,8)	261 (5,0)	492 (4,9)	4,3%	5,4%	4,9%
Nokkrum sinnum í mánuði	76 (1,6)	92 (1,8)	168 (1,7)	2,3%	1,7%	2,0%
1-2 sinnum í viku	73 (1,5)	119 (2,3)	192 (1,9)	1,2%	1,5%	1,4%
3 sinnum í viku eða oftár	54 (1,1)	47 (0,9)	101 (1,0)	1,2%	1,5%	1,3%

Tafla 41. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum árið 2013 eftir því hve oft þau stunda hestamennsku.

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Nær aldrei	4343 (90,0)	4403 (83,6)	8746 (86,7)	89,50%	85,10%	87,30%
Nokkrum sinnum á ári	284 (5,9)	477 (9,1)	761 (7,5)	4,90%	7,40%	6,20%
Nokkrum sinnum í mánuði	102 (2,1)	152 (2,9)	254 (2,5)	3,30%	3,00%	3,20%
1-2 sinnum í viku	30 (0,6)	63 (1,2)	93 (0,9)	0,90%	1,40%	1,20%
3 sinnum í viku eða oftar	67 (1,4)	169 (3,2)	236 (2,3)	1,40%	3,00%	2,20%

Nám og skóli

Tafla 42. Hvað finnst þér líklegt að þú gerir strax að loknu núverandi námi? - Fari í nám á háskólastigi á Íslandi. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

	2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög líklegt	28,50%	29,30%	28,90%	1297 (26,1)	1430 (27,0)	2727 (26,6)	22,50%	23,50%	23,00%
Fremur líklegt	33,60%	34,00%	33,80%	1752 (35,2)	1887 (35,7)	3639 (35,5)	35,40%	38,50%	37,00%
Fremur ólíklegt	20,70%	21,20%	20,90%	994 (20,0)	1099 (20,8)	2093 (20,4)	22,40%	23,40%	22,90%
Mjög ólíklegt	17,30%	15,50%	16,40%	935 (18,8)	871 (16,5)	1806 (17,6)	19,70%	14,50%	17,10%

Tafla 43. Hvað finnst þér líklegt að þú gerir strax að loknu núverandi námi? - Fari í nám á háskólastigi erlendis. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum

Svarmöguleikar:	2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög líklegt	13,70%	20,20%	17,10%	628 (12,7)	1036 (19,7)	1664 (16,3)	15,50%	22,40%	19,00%
Fremur líklegt	29,20%	34,20%	31,80%	1433 (29,0)	1869 (35,6)	3302 (32,4)	30,10%	40,10%	35,20%
Fremur ólíklegt	32,00%	27,20%	29,50%	1573 (31,9)	1434 (27,3)	3007 (29,5)	29,90%	23,00%	26,40%
Mjög ólíklegt	25,10%	18,40%	21,60%	1299 (26,3)	912 (17,4)	2211 (21,7)	24,50%	14,50%	19,40%

Tafla 44. Hvað finnst þér líklegt að þú gerir strax að loknu núverandi námi? Fari í iðn – eða tækninám á Íslandi sem er ekki á háskólastigi. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög líklegt	279 (5,7)	148 (2,9)	427 (4,2)	5,6%	2,9%	4,2%
Fremur líklegt	578 (11,9)	433 (8,3)	1011 (10,1)	14,0%	7,4%	10,7%
Fremur ólíklegt	1248 (25,6)	1080 (20,8)	2328 (23,2)	26,6%	21,4%	24,0%
Mjög ólíklegt	2765 (56,8)	3525 (68,0)	6290 (62,5)	53,8%	68,2%	61,1%

Tafla 45. Hvað finnst þér líklegt að þú gerir strax að loknu núverandi námi? Fari í iðn- eða tækninám erlendis sem er ekki á háskólastigi. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög líklegt	131 (2,7)	120 (2,3)	251 (2,5)	3,0%	2,5%	2,7%
Fremur líklegt	366 (7,5)	340 (6,6)	706 (7,0)	8,2%	7,0%	7,6%
Fremur ólíklegt	1175 (24,2)	1030 (19,9)	2205 (22,0)	27,8%	20,7%	24,2%
Mjög ólíklegt	3179 (65,5)	3681 (71,2)	6860 (68,4)	61,0%	69,8%	65,5%

Tafla 46. Hvað finnst þér líklegt að þú gerir strax að loknu núverandi námi? Fari að vinna. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2010			2013			2013		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög líklegt	24,20%	21,40%	22,80%	1137 (22,9)	1294 (24,5)	2431 (23,7)	28,10%	27,70%	27,90%
Fremur líklegt	31,70%	33,60%	32,70%	1798 (36,2)	1992 (37,7)	3790 (37,0)	35,30%	38,30%	36,80%
Fremur ólíklegt	26,50%	25,10%	25,80%	1171 (23,6)	1134 (21,5)	2305 (22,5)	21,10%	19,30%	20,20%
Mjög ólíklegt	17,60%	19,90%	18,80%	860 (17,3)	866 (16,4)	1726 (16,8)	15,50%	14,70%	15,10%

Tafla 47. Mér finnst að kennslan í skólanum vera fjölbreytt. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum

Svarmöguleikar:	2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög sammála	13,80%	12,30%	13,10%	672 (12,9)	626 (11,4)	1298 (12,2)	15,40%	13,30%	14,40%
Frekar sammála	55,00%	55,50%	55,20%	2799 (53,9)	3024 (55,3)	5823 (54,6)	54,50%	57,20%	55,90%
Frekar ósammála	26,10%	28,20%	27,20%	1382 (26,6)	1564 (28,6)	2946 (27,6)	24,10%	24,80%	24,50%
Mjög ósammála	2,10%	1,40%	1,70%	343 (6,6)	258 (4,7)	601 (5,6)	6,00%	4,60%	5,30%

Tafla 48. Mér finnst að gerðar séu miklar kröfur til mín í náminu. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum

Svarmöguleikar:	2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög sammála	24,70%	32,90%	29,00%	1244 (24,1)	1859 (34,1)	3103 (29,2)	25,50%	34,40%	30,00%
Frekar sammála	56,10%	54,20%	55,10%	2952 (57,1)	2943 (54,0)	5895 (55,5)	58,40%	54,20%	56,30%
Frekar ósammála	17,10%	11,50%	14,20%	853 (16,5)	571 (10,5)	1424 (13,4)	14,40%	10,00%	12,20%
Mjög ósammála	2,10%	1,40%	1,70%	117 (2,3)	76 (1,4)	193 (1,8)	1,70%	1,40%	1,50%

Tafla 49. Mér finnst auðvelt að fá ráðgjöf frá kennurum. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum

Svarmöguleikar:	2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög sammála	23,60%	19,40%	21,40%	1139 (22,2)	994 (18,3)	2133 (20,2)	23,10%	18,60%	20,90%
Frekar sammála	55,30%	56,60%	56,00%	2911 (56,8)	3079 (56,7)	5990 (56,8)	57,30%	56,30%	56,80%
Frekar ósammála	17,40%	20,30%	18,90%	883 (17,2)	1144 (21,1)	2027 (19,2)	16,10%	21,10%	18,60%
Mjög ósammála	3,70%	3,70%	3,70%	188 (3,7)	215 (4,0)	403 (3,8)	3,50%	3,90%	3,70%

Tafla 50. Ég hefði viljað taka einn eða fleiri framhaldsskólaáfanga á meðan ég var í grunnskóla. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum

Svarmöguleikar:	2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög sammála	27,00%	29,00%	28,00%	1499 (29,1)	1772 (32,5)	3271 (30,9)	25,90%	30,60%	28,30%
Frekar sammála	31,60%	28,10%	29,80%	1590 (30,9)	1622 (29,8)	3212 (30,3)	32,90%	30,50%	31,70%
Frekar ósammála	26,10%	26,20%	26,10%	1323 (25,7)	1302 (23,9)	2625 (24,8)	26,20%	25,30%	25,70%
Mjög ósammála	15,30%	16,80%	16,10%	737 (14,3)	754 (13,8)	1491,1)	15,10%	13,60%	14,30%

Tafla 51. Ég hef greiðan aðgang að námsráðgjöf í skólanum. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum

Svarmöguleikar:	2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög sammála	44,30%	55,00%	49,90%	2321 (45,2)	2909 (53,4)	5230 (49,4)	44,90%	48,90%	46,90%
Frekar sammála	45,80%	36,90%	41,20%	2393 (46,6)	2097 (38,5)	4490 (42,4)	46,70%	42,20%	44,40%
Frekar ósammála	8,00%	6,70%	7,30%	346 (6,7)	370 (6,8)	716 (6,8)	6,70%	7,10%	6,90%
Mjög ósammála	2,00%	1,30%	1,60%	77 (1,5)	76 (1,4)	153 (0,4)	1,70%	1,80%	1,80%

Tafla 52. Framhaldsskólanámið er auðveldara en ég átti von á. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum

Svarmöguleikar:	2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög sammála	13,30%	9,40%	11,30%	695 (13,5)	442 (8,1)	1137 (10,7)	13,50%	8,40%	10,90%
Frekar sammála	40,80%	36,80%	38,70%	2112 (40,9)	1942 (35,5)	4054 (38,2)	40,80%	34,00%	37,40%
Frekar ósammála	36,80%	40,50%	38,80%	1881 (36,5)	2256 (41,3)	4137 (38,9)	36,80%	42,60%	39,70%
Mjög ósammála	9,00%	13,30%	11,20%	472 (9,1)	823 (15,1)	1295 (12,2)	8,80%	15,00%	12,00%

Tafla 53. Mér finnst námið tilgangslaust. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Á nær alltaf við um mig	3,10%	0,80%	1,90%	127 (2,4)	49 (0,9)	176 (1,7)	3,40%	1,10%	2,20%
Á oft við um mig	6,30%	2,70%	4,40%	352 (6,8)	210 (3,8)	562 (5,3)	7,00%	4,20%	5,60%
Á stundum við um mig	23,20%	17,40%	20,20%	1309 (25,2)	1123 (20,5)	2432 (22,8)	25,70%	22,90%	24,30%
Á sjaldan við um mig	32,10%	32,10%	32,10%	1699 (32,8)	1905 (34,8)	3604 (33,8)	31,90%	34,10%	33,00%
Á nær aldrei við um mig	35,30%	47,00%	41,40%	1698 (32,7)	2184 (39,9)	3882 (36,4)	31,90%	37,80%	34,90%

Tafla 54. Mér leiðist námið. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Á nær alltaf við um mig	6,70%	2,70%	4,60%	331 (6,4)	159 (2,9)	490 (4,6)	7,20%	3,50%	5,30%
Á oft við um mig	21,00%	13,50%	17,10%	1031 (19,9)	697 (12,8)	1728 (16,2)	19,20%	13,30%	16,20%
Á stundum við um mig	40,90%	40,50%	40,70%	2140 (41,3)	2219 (40,6)	4359 (40,9)	38,80%	38,90%	38,80%
Á sjaldan við um mig	20,90%	29,50%	25,40%	1177 (22,7)	1626 (29,7)	2803 (26,3)	23,20%	30,70%	27,00%
Á nær aldrei við um mig	10,40%	13,70%	12,10%	504 (9,7)	765 (14,0)	1269,9)	11,60%	13,60%	12,60%

Tafla 55. Mér finnst ég illa búin(n) undir kennslustundir. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2007			2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Á nær alltaf við um mig	4,70%	2,20%	3,40%	5,10%	2,60%	3,80%	247 (4,8)	150 (2,8)	397 (3,7)	4,20%	2,50%	3,40%
Á oft við um mig	20,60%	12,80%	16,50%	18,80%	12,70%	15,60%	828 (16,1)	600 (11,0)	1428 (13,5)	12,70%	10,60%	11,60%
Á stundum við um mig	42,50%	41,40%	42,00%	39,40%	37,30%	38,30%	1852 (35,9)	1942 (35,6)	3794 (35,8)	35,00%	32,40%	33,70%
Á sjaldan við um mig	24,70%	33,00%	29,00%	26,30%	33,00%	29,80%	1603 (31,1)	1987 (36,5)	3590 (33,9)	33,00%	37,80%	35,40%
Á nær aldrei við um mig	7,60%	10,60%	9,10%	10,40%	14,40%	12,50%	625 (12,1)	770 (14,1)	1395 (13,2)	15,10%	16,70%	15,50%

Tafla 56. Mér finnst ég ekki leggja nægjanlega rækt við námið. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2007			2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Á nær alltaf við um mig	9,00%	5,10%	6,90%	8,90%	4,80%	6,80%	416 (8,0)	250 (4,6)	666 (6,3)	7,10%	4,50%	5,80%
Á oft við um mig	29,50%	20,30%	24,70%	25,90%	18,80%	22,30%	1261 (24,4)	946 (17,3)	2207 (20,7)	19,30%	14,90%	17,10%
Á stundum við um mig	37,00%	39,00%	38,00%	35,70%	34,30%	35,00%	1841 (35,6)	1822 (33,3)	3663 (34,4)	34,90%	31,40%	33,20%
Á sjaldan við um mig	18,00%	24,70%	21,40%	20,40%	28,20%	24,50%	1126 (21,7)	1632 (29,9)	2758 (25,9)	25,30%	30,60%	28,00%
Á nær aldrei við um mig	6,60%	11,00%	8,90%	9,10%	13,80%	11,50%	534 (10,3)	814 (14,9)	1348 (12,7)	13,30%	18,50%	15,90%

Tafla 57. Mér finnst námið vera of þungt. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2007			2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Á nær alltaf við um mig	2,70%	2,50%	2,60%	3,90%	3,40%	3,60%	150 (2,9)	208 (3,8)	358 (3,4)	3,40%	3,70%	3,60%
Á oft við um mig	15,70%	18,80%	17,30%	13,80%	17,80%	15,90%	800 (15,5)	1041 (19,1)	1841 (17,4)	14,40%	20,20%	17,30%
Á stundum við um mig	45,50%	48,90%	47,30%	43,1	46,9	45	2177 (42,2)	2527 (46,4)	4704 (44,3)	42,30%	45,30%	43,80%
Á sjaldan við um mig	27,50%	23,90%	25,60%	28,80%	24,80%	26,70%	1530 (29,7)	1329 (24,4)	2859 (27,0)	28,10%	23,80%	25,90%
Á nær aldrei við um mig	8,70%	5,90%	7,20%	10,50%	7,10%	8,70%	503 (9,7)	343 (6,3)	846 (8,0)	11,80%	7,00%	9,40%

Tafla 58. Mér finnst námið vera of létt. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Á nær alltaf við um mig	98 (1,9)	37 (0,7)	135 (1,3)	2,50%	0,9%	1,7%
Á oft við um mig	400 (7,7)	158 (2,9)	558 (5,2)	7,30%	3,1%	5,2%
Á stundum við um mig	1848 (35,7)	1166 (21,3)	3014 (28,3)	34,00%	23,0%	28,5%
Á sjaldan við um mig	2058 (39,7)	2470 (45,2)	4528 (42,5)	39,80%	43,2%	41,5%
Á nær aldrei við um mig	779 (15,0)	1637 (29,9)	2416 (7)	16,40%	29,7%	23,1%

Tafla 59. Mér líður illa í skólanum. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2007			2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Á nær alltaf við um mig	1,10%	0,70%	0,90%	2,40%	1,50%	2,00%	113 (2,2)	130 (2,4)	243 (2,3)	3,10%	3,50%	3,30%
Á oft við um mig	3,30%	2,40%	2,80%	3,70%	3,30%	3,50%	206 (4,0)	259 (4,7)	465 (4,4)	4,30%	6,70%	5,50%
Á stundum við um mig	10,90%	10,20%	10,50%	10,20%	10,60%	10,40%	555 (10,7)	744 (13,6)	1299 (12,2)	13,20%	16,60%	14,90%
Á sjaldan við um mig	29,30%	27,00%	28,10%	24,80%	25,00%	24,90%	1244 (24,0)	1380 (25,3)	2624 (24,7)	24,90%	26,10%	25,50%
Á nær aldrei við um mig	55,40%	59,70%	57,70%	58,90%	59,60%	59,30%	3062 (59,1)	2950 (54,0)	6012 (56,5)	54,60%	47,10%	50,80%

Tafla 60. Mig langar til að hætta í skólanum. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2004			2007			2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Á nær alltaf við um mig	2,70%	2,30%	2,50%	2,40%	2,10%	2,30%	4,30%	2,20%	3,20%	190 (3,7)	168 (3,1)	358 (3,4)	4,20%	3,70%	3,90%
Á oft við um mig	5,90%	5,20%	5,50%	5,80%	4,20%	5,00%	5,80%	4,40%	5,00%	291 (5,6)	297 (5,4)	588 (5,5)	5,50%	5,80%	5,60%
Á stundum við um mig	14,20%	13,90%	14,00%	13,80%	11,80%	12,80%	11,80%	11,20%	11,50%	592 (11,5)	616 (11,3)	1208 (11,4)	13,90%	12,60%	13,20%
Á sjaldan við um mig	20,90%	19,60%	20,30%	20,40%	18,60%	19,50%	18,30%	17,20%	17,70%	906 (17,5)	893 (16,4)	1799 (16,9)	17,70%	17,50%	17,60%
Á nær aldrei við um mig	56,30%	59,00%	57,70%	57,60%	63,20%	60,50%	59,90%	65,00%	62,50%	3188 (61,7)	3480 (63,8)	6668 (62,8)	58,80%	60,40%	59,60%

Tafla 61. Mér semur illa við kennarana. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2007			2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Á nær alltaf við um mig	1,10%	0,30%	0,70%	2,10%	0,70%	1,30%	63 (1,2)	39 (0,7)	102 (1,0)	1,7%	1,0%	1,3%
Á oft við um mig	2,50%	1,40%	1,90%	2,70%	1,30%	2,00%	162 (3,1)	120 (2,2)	282 (2,6)	3,2%	2,5%	2,8%
Á stundum við um mig	12,30%	8,70%	10,40%	11,40%	9,50%	10,40%	610 (11,8)	553 (10,1)	1163 (10,9)	12,5%	10,1%	11,3%
Á sjaldan við um mig	30,50%	30,80%	30,60%	28,70%	29,70%	29,20%	1422 (27,5)	1591 (29,1)	3013 (28,3)	26,4%	28,8%	27,6%
Á nær aldrei við um mig	53,60%	58,80%	56,30%	55,10%	58,80%	57,00%	2923 (56,4)	3164 (57,9)	6087 (57,2)	56,3%	57,6%	57,0%

Tafla 62. Mér líður illa í kennslustundum. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2007			2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Á nær alltaf við um mig	1,00%	0,50%	0,80%	1,90%	0,90%	1,40%	78 (1,5)	72 (1,3)	150 (1,4)	2,3%	1,9%	2,1%
Á oft við um mig	2,20%	1,30%	1,80%	2,40%	1,60%	2,00%	147 (2,8)	137 (2,5)	284 (2,7)	2,7%	3,7%	3,2%
Á stundum við um mig	9,70%	7,20%	8,40%	8,70%	7,20%	7,90%	420 (8,1)	501 (9,2)	921 (8,7)	10,6%	12,0%	11,3%
Á sjaldan við um mig	29,10%	26,90%	28,00%	22,90%	23,60%	23,30%	1165 (22,5)	1270 (23,2)	2435 (22,9)	22,8%	25,1%	24,0%
Á nær aldrei við um mig	58,00%	64,00%	61,10%	64,00%	66,70%	65,40%	3366 (65,0)	3484 (63,8)	6850 (64,4)	61,6%	57,3%	59,4%

Tafla 63. Hversu vel telur þú þig standa í námi miðað við samnemendur þína? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar	2007			2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Líklega ein(n) af þeim bestu	6,00%	4,90%	5,40%	6,70%	6,10%	6,40%	337 (6,5)	287 (5,3)	624 (5,9)	7,7%	7,0%	7,3%
Vel yfir meðallagi	11,10%	11,60%	11,30%	12,90%	14,20%	13,60%	674 (13,1)	739 (13,6)	1413 (13,3)	15,9%	15,6%	15,8%
Yfir meðallagi	25,70%	23,30%	24,50%	24,60%	26,20%	25,40%	1308 (25,3)	1386 (25,5)	2694 (25,4)	28,1%	26,8%	27,5%
Í meðallagi	45,10%	50,60%	47,90%	41,10%	43,60%	42,40%	2103 (40,8)	2464 (45,3)	4567 (43,1)	36,6%	42,5%	39,6%
Undir meðallagi	9,30%	7,20%	8,20%	10,40%	7,00%	8,70%	545 (10,6)	412 (7,6)	957 (9,0)	10,1%	7,2%	8,6%
Töluvert undir meðallagi	1,80%	1,40%	1,60%	2,40%	1,60%	2,00%	103 (2,0)	89 (1,6)	192 (1,8)	1,5%	0,9%	1,2%
Illá, er líklega ein(n) af þeim slökustu	1,10%	1,10%	1,10%	1,80%	1,20%	1,50%	90 (1,7)	68 (1,2)	158 (1,5)	-	-	-

Tafla 64. Hvað fer að jafnaði mikill tími í heimavinnu hjá þér á DAG? Hlutfall stráka og stelpna í framhaldsskólum

Svarmöguleikar:	2007			2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mínna en 1/2 klst	30,30%	13,70%	21,70%	28,50%	13,40%	20,60%	1382 (26,9)	741 (13,6)	2123 (20,1)	26,5%	11,8%	19,0%
U.þ.b. 1/2 klst	19,90%	15,20%	17,50%	20,20%	15,60%	17,80%	1014 (19,7)	783 (14,4)	1797 (17,0)	18,4%	13,2%	15,7%
U.þ.b. 1 klst	24,90%	32,00%	28,60%	25,00%	32,70%	29,00%	1304 (25,3)	1682 (30,9)	2986 (28,2)	25,6%	29,2%	27,4%
U.þ.b. 2 klst	11,10%	22,80%	17,10%	10,40%	22,00%	16,40%	598 (11,6)	1228 (22,6)	1826 (17,3)	12,4%	23,6%	18,1%
U.þ.b. 3 klst	3,30%	9,70%	6,70%	3,40%	8,40%	6,00%	190 (3,7)	492 (9,0)	682 (6,4)	4,5%	10,5%	7,5%
U.þ.b. 4 klst	0,90%	2,90%	1,90%	1,00%	3,00%	2,10%	57 (1,1)	196 (3,6)	253 (2,4)	1,6%	4,7%	3,2%
Meira en 4 klst	0,80%	1,50%	1,20%	1,30%	1,90%	1,60%	66 (1,3)	141 (2,6)	207 (2,0)	1,3%	3,3%	2,3%
Ég vinn aldrei heimavinnu	8,80%	2,10%	5,30%	10,20%	3,20%	6,50%	533 (10,4)	177 (3,3)	710 (6,7)	9,7%	3,7%	6,7%

Tafla 65. Hversu vel eiga eftirfarandi fullyrðingar við um þig: Ég hef áhuga á að taka fleiri verklega áfanga. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög vel	1385 (27,0)	1304 (24,0)	2689 (25,4)	27,5%	23,3%	25,4%
Fremur vel	2121 (41,3)	2189 (40,3)	4310 (40,8)	40,5%	41,2%	40,9%
Fremur illa	1132 (22,0)	1377 (25,3)	2509 (23,7)	23,0%	26,3%	24,7%
Mjög illa	497 (9,7)	566 (10,4)	1063 (10,1)	9,0%	9,2%	9,1%

Tafla 66. Hversu vel eiga eftirfarandi fullyrðingar við um þig: Ég tel að nám í verklegum greinum henti mér betur en bóknám. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög vel	1312 (25,7)	987 (18,2)	2299 (21,9)	27,3%	17,7%	22,4%
Fremur vel	1374 (26,9)	1320 (24,4)	2694 (25,6)	28,1%	24,7%	26,4%
Fremur illa	1455 (28,5)	1911 (35,3)	3366 (32,0)	27,7%	36,3%	32,1%
Mjög illa	966 (18,9)	1194 (22,1)	2160 (20,5)	16,9%	21,4%	19,2%

Tafla 67. Hversu vel eiga eftirfarandi fullyrðingar við um þig: Ég vildi að það væri meira frjálst val á hverri námsbraut. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög vel	1696 (33,2)	1882 (34,7)	3578 (34,0)	30,8%	32,5%	31,6%
Fremur vel	2205 (43,2)	2332 (43,0)	4537 (43,1)	42,5%	43,7%	43,1%
Fremur illa	912 (17,9)	935 (17,2)	1847 (17,5)	20,1%	18,7%	19,4%
Mjög illa	291 (5,7)	272 (5,0)	563 (5,3)	6,6%	5,1%	5,8%

Foreldrar og fjölskylda

Tafla 68. Hversu auðvelt eða erfitt væri fyrir þig að fá eftirtalið hjá foreldrum þínum? Umhyggju og hlýju. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2007			2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög erfitt	1,70%	1,10%	1,40%	2,40%	1,50%	1,90%	98 (1,9)	70 (1,3)	168 (1,6)	3,2%	1,6%	2,4%
Frekar erfitt	4,20%	3,80%	4,00%	3,50%	3,10%	3,30%	236 (4,6)	204 (3,7)	440 (4,2)	4,6%	4,5%	4,5%
Frekar auðvelt	27,70%	16,90%	22,10%	22,50%	14,90%	18,50%	1119 (21,7)	831 (15,2)	1950 (18,4)	22,5%	18,2%	20,3%
Mjög auðvelt	66,40%	78,10%	72,50%	71,60%	80,50%	76,20%	3692 (71,8)	4350 (79,7)	8042 (75,9)	69,7%	75,7%	72,7%

Tafla 69. Hversu auðvelt eða erfitt væri fyrir þig að fá eftirtalið hjá foreldrum þínum? Samræður um persónuleg málefni. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:									
	2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög erfitt	4,4%	1,1%	2,7%	205 (4,0)	82 (1,5)	287 (2,7)	4,1%	4,2%	4,2%
Frekar erfitt	11,7%	4,5%	8,0%	655 (12,8)	307 (5,6)	962 (9,1)	10,0%	9,2%	9,6%
Frekar auðvelt	38,0%	17,8%	27,5%	1787 (34,8)	1069 (19,6)	2856 (27,0)	29,9%	25,5%	27,7%
Mjög auðvelt	45,8%	76,6%	61,9%	2484 (48,4)	4005 (73,3)	6489 (61,3)	56,0%	61,1%	58,6%

Tafla 70. Hversu vel eiga eftirfarandi fullyrðingar við um þig: Foreldra mínir fylgjast með því með hverjum ég er á kvöldin. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Á mjög illa við um mig	764 (14,9)	540 (9,9)	1304 (12,3)	13,2%	7,0%	10,0%
Á frekar illa við um mig	1006 (19,6)	722 (13,2)	1728 (16,3)	19,4%	11,1%	15,2%
Á frekar vel við um mig	1767 (34,4)	1703 (31,2)	3470 (32,8)	33,0%	30,8%	31,9%
Á mjög vel við um mig	1325 (25,8)	2206 (40,5)	3531 (33,3)	29,9%	45,0%	37,6%
Spurning á ekki við	280 (5,4)	280 (5,1)	560 (5,3)	4,5%	6,1%	5,3%

Tafla 71. Hversu vel eiga eftirfarandi fullyrðingar við um þig: Foreldra mínir þekkja vini/vinkonur mína(r). Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Á mjög illa við um mig	178 (3,5)	109 (2,0)	287 (2,7)	3,7%	1,8%	2,7%
Á frekar illa við um mig	545 (10,6)	270 (4,9)	815 (7,7)	9,0%	5,3%	7,1%
Á frekar vel við um mig	1630 (31,7)	1441 (26,4)	3071 (29,0)	30,8%	26,4%	28,6%
Á mjög vel við um mig	2588 (50,4)	3475 (63,7)	6063 (57,2)	51,1%	61,2%	56,2%
Spurning á ekki við	199 (3,9)	160 (2,9)	359 (3,4)	5,4%	5,3%	5,3%

Tafla 72. Hversu vel eiga eftirfarandi fullyrðingar við um þig: Foreldra mínir þekkja foreldra vina/vinkvenna minna. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Á mjög illa við um mig	755 (14,7)	613 (11,3)	1368 (12,9)	13,9%	11,3%	12,6%
Á frekar illa við um mig	1256 (24,5)	1227 (22,5)	2483 (23,5)	23,0%	21,6%	22,3%
Á frekar vel við um mig	1806 (35,2)	2100 (38,5)	3906 (36,9)	34,2%	35,7%	35,0%
Á mjög vel við um mig	1110 (21,6)	1349 (24,8)	2459 (23,2)	24,5%	27,2%	25,9%
Spurning á ekki við	206 (4,0)	159 (2,9)	365 (3,4)	4,3%	4,2%	4,3%

Jafningjar og vinir

Tafla 73. Hversu auðvelt eða erfitt væri fyrir þig að fá eftirtalið hjá VINUM þínum: Umhyggju og hlýju. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög erfitt	4,30%	0,70%	2,40%	223 (4,4)	57 (1,0)	280 (2,6)	4,1%	1,1%	2,6%
Frekar erfitt	13,20%	3,30%	8,00%	717 (14,0)	240 (4,4)	957 (9,0)	12,6%	5,0%	8,7%
Frekar auðvelt	44,40%	23,40%	33,40%	2120 (41,4)	1342 (24,6)	3462 (32,7)	41,6%	28,7%	35,0%
Mjög auðvelt	38,10%	72,70%	56,20%	2065 (40,3)	3826 (70,0)	5891 (55,6)	41,8%	65,2%	53,7%

Tafla 74. Hversu auðvelt eða erfitt væri fyrir þig að fá eftirtalið hjá VINUM þínum: Samræður um persónuleg málefni. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög erfitt	4,40%	1,10%	2,70%	205 (4,0)	82 (1,5)	287 (2,7)	3,8%	1,5%	2,7%
Frekar erfitt	11,70%	4,50%	8,00%	655 (12,8)	307 (5,6)	962 (9,1)	11,6%	6,1%	8,8%
Frekar auðvelt	38,00%	17,80%	27,50%	1787 (34,8)	1069 (19,6)	2856 (27,0)	35,3%	22,9%	29,0%
Mjög auðvelt	45,80%	76,60%	61,90%	2484 (48,4)	4005 (73,3)	6489 (61,3)	49,2%	69,5%	59,5%

Lestur

Tafla 75. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum eftir því hve margar klst. þau nota að jafnaði á viku í að lesa bækur aðrar en skólabækur.

Svarmöguleikar:	2007			2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Enga	33,50%	25,70%	29,30%	45,40%	40,10%	42,60%	2189 (44,9)	2035 (38,3)	4224 (41,5)	43,9%	37,6%	40,7%
½ til 1 klst.	32,10%	31,30%	31,70%	30,70%	30,10%	30,40%	1605 (32,9)	1662 (31,3)	3267 (32,1)	33,2%	32,1%	32,6%
2-3 klst.	18,30%	20,60%	19,60%	14,60%	17,20%	16,00%	695 (14,3)	909 (17,1)	1604 (15,7)	13,4%	16,1%	14,8%
4 klst. eða meira	16,10%	22,40%	19,50%	9,20%	12,70%	11,00%	384 (7,9)	709 (13,3)	1093 (10,7)	9,4%	14,2%	11,9%

Tafla 76. Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum eftir því hve margar klst. þau nota að jafnaði á viku í að lesa dagblöð.

Svarmöguleikar:	2007			2010			2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Enga	9,30%	9,10%	9,20%	28,60%	27,30%	28,00%	2349 (48,3)	2544 (48,0)	4893 (48,1)	53,7%	58,7%	56,2%
½ til 1 klst.	50,50%	59,90%	55,50%	50,80%	56,30%	53,70%	1993 (41,0)	2346 (44,2)	4339 (42,7)	37,3%	35,3%	36,3%
2-3 klst.	28,90%	23,20%	25,90%	15,60%	13,30%	14,40%	409 (8,4)	344 (6,5)	753 (7,4)	6,8%	4,5%	5,6%
4 klst. eða meira	11,30%	7,80%	9,50%	5,00%	3,10%	3,90%	113 (2,3)	68 (1,3)	181 (1,8)	2,2%	1,5%	1,8%

Heilsuhegðun og líðan

Tafla 77. Hefur þú farið í megrun síðastliðna 12 mánuði? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum .

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Nei, aldrei	4211 (83,0)	3091 (57,0)	7302 (69,6)	81,1%	59,6%	70,2%
Já, 1 sinni	498 (9,8)	854 (15,7)	1352 (12,9)	9,2%	12,2%	10,7%
Já, 2-3 sinnum	249 (4,9)	809 (14,9)	1058 (10,1)	6,3%	13,9%	10,2%
Já, 4-6 sinnum	36 (0,7)	293 (5,4)	329 (3,1)	1,5%	6,0%	3,8%
Já, 7 sinnum eða oftár	77 (1,5)	378 (7,0)	455 (4,3)	1,9%	8,2%	5,1%

Tafla 78. Hvað sefur þú að meðaltali margar klst á nóttu? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Meira en 9 klst	76 (1,5)	53 (1,0)	129 (1,2)	1,4%	1,3%	1,3%
Um 9 klst	265 (5,2)	312 (5,8)	577 (5,5)	4,0%	5,5%	4,8%
Um 8 klst	1163 (23,0)	1427 (26,4)	2590 (24,8)	25,0%	22,4%	23,7%
Um 7 klst	2066 (40,9)	2200 (40,7)	4266 (40,8)	37,9%	39,6%	38,8%
Um 6 klst	1073 (21,3)	1051 (19,4)	2124 (20,3)	22,5%	22,0%	22,3%
Minna en 6 klst	405 (8,0)	368 (6,8)	773 (7,4)	9,2%	9,2%	9,2%

Tafla 79. Hversu góð er líkamleg heilsa þín? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög góð	2177 (43,0)	1773 (32,7)	3950 (37,7)	44,5%	33,9%	39,1%
Góð	1895 (37,4)	2354 (43,5)	4249 (40,5)	35,3%	41,8%	38,6%
Sæmileg	858 (16,9)	1102 (20,3)	1960 (18,7)	16,8%	20,4%	18,6%
Léleg	138 (2,7)	188 (3,5)	326 (3,1)	3,3%	4,0%	3,7%

Tafla 80. Hversu góð er andleg heilsa þín? Hlutfall og fjöldi stráka og stelpna í framhaldsskólum.

Svarmöguleikar:						
	2013			2016		
	Strákar	Stelpur	Heild	Strákar	Stelpur	Heild
Mjög góð	1966 (38,9)	1376 (25,5)	3342 (32,0)	38,4%	20,6%	29,4%
Góð	1961 (38,8)	2176 (40,3)	4137 (39,6)	36,0%	36,1%	36,1%
Sæmileg	845 (16,7)	1316 (24,4)	2161 (20,7)	18,5%	28,5%	23,6%
Léleg	285 (5,6)	533 (9,9)	818 (7,8)	7,1%	14,8%	11,0%